

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÂNE
Institutul de Istorie și Filosofie

STUDII

Revistă de istorie și filosofie

II

ANUL 4

APRILIE — IUNIE 1951

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

www.dacoromanica.ro

**„STUDII“ REVISTA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
APARE TRIMESTRIAL**

COMITETUL DE REDACȚIE :

ACAD. CONSTANTIN BALMUȘ, ACAD. PETRE CONSTANTINESCU-IAȘI

PROFESOR UNIVERSITAR MIHAIL FRUNZĂ, ACAD. MIHAIL RALEA

ACAD. MIHAIL ROLLER : REDACTOR RESPONSABIL

SECRETAR DE REDACȚIE : PROF. UNIV. C. I. GULIAN

BUCUREȘTI: B-DUL GENERALISSIMUL STALIN NR. 1 TEL. 2-67-43

**ABONAMENTE: www.dacoromanica.ro
LIBRĂRIA ACADEMIEI R. P. R., CALEA VICTORIEI 27, (TEL. 5 28-90) ȘI
TR. SĂRINDAR 14, (TEL. 5 28-90) ȘI**

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÂNE
INSTITUTUL DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE

STUDII

Revistă de istorie și filosofie

II

ANUL 4

APRILIE — IUNIE 1951

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

www.dacoromanica.ro

**„STUDII” REVISTĂ DE ISTORIE ŞI FILOSOFIE
APARE TRIMESTRIAL**

COMITETUL DE REDACŢIE :

**ACAD. CONSTANTIN BALMUŞ, ACAD. PETRE CONSTANTINESCU-Iaşi,
PROFESOR UNIVERSITAR MIHAIL FRUNZĂ, ACAD. MIHAIL RALEA
ACAD. MIHAIL ROLLER : REDACTOR RESPONSABIL**

**SECRETARIATUL DE REDACŢIE : { PROF. UNIV. C. I. GULIAN
CONF. LETIŢIA LĂZĂRESCU-IONESCU**

BUCUREŞTI B-DUL GENERALISSIMUL STALIN NR. 1 TEL. 2-87-43

**ABONAMENTE : CENTRUL DE DIFUZARE A PRESEI, STR. SĂRINDAR 14, (TEL. 5-28.00) ŞI
LIBRĂRIA ACADEMIEI R. P. R., CALEA VICTORIEI 27, (TEL. 4-08.50)**

www.dacoromanica.ro

CUPRINSUL

P. g.

Un program de o deosebită valoare în activitatea de pe țărâmul științelor sociale	5
„Rezoluții și Hotărâri ale Comitetului Central al P.M.R. 1948-1950” de prof. univ. Gr. Cotovschi și asist. univ. Vasile Ionescu	13
Gh. Gheorghiu-Dej: „Articole și cuvântări” de conf. univ. Vasile Dinu	21
Albumul „30 de ani dela înființarea Partidului Comunist din România 1921—1951” de asist. univ. Tamara Mureșanu	34
Muzeul „Lupta revoluționară a poporului din R.P.R.”	44
„30 de ani de luptă a Partidului pentru socialism, pentru pace, pentru fericirea patriei” de prof. Victor Rața	52
Documente din Istoria Partidului Comunist din România	57

„Lui Iosif Vissarionovici Stalin, Academia de Științe a U.R. S. S.” de Eugen Stănescu	74
„Problemele științelor sociale” de Adriana Simona	80

Acad. P. CONSTANTINESCU-IAȘI: Despre „Asociația pentru protecția mamei și a copilului”	91
E SIMONIAN: Un aport excepțional la tezaurul marxism-leninismului (<i>La aniversarea a 45 de ani dela începutul publicării seriei de articole ale lui I. V. Stalin „Anarhism sau Socialism?”</i>)	99
Conf. univ. V. MACIU: Despre acțiunea imperialiștilor anglo-americani în România în ajunul celui de al doilea război mondial.	110

Prof. F. V. CONSTANTINOV: Statul și dreptul (<i>din lucrarea „Materialismul istoric”, apărută în Editura de Stat pentru literatură politică. Moscova 1950</i>)	119
Prof. univ. I. RACHMUTH: Reproducția socialistă lărgită și izvoarele de sporire a veniturii naționale	143

NOTE și RECENZII: Demascarea politicii agresive a imperialismului american de către istoricii sovietici (<i>I. Nichișor</i>); MAO-ȚE-DUN: „Cu privire la practică” (<i>Gr. Smeu</i>); I. P. PAVLOV: „Opere alese” vol. II, (<i>dr. F. Tancu</i>)	165
--	-----

SESIUNEA LĂRGITĂ A SECȚIUNII DE LIMBĂ, LITERATURA, ARTE A ACADEMIEI R.P.R.

Prezidiul Academiei R. P. R. comunica :

Potrivit Hotărârii Sesiunii Generale Științifice din 21 - 25 Martie a. c., a Academiei R.P.R., va avea loc în zilele de 2, 3 și 4 Iulie a.c. Sesiunea largită a Secțiunii a VI-a (de limbă, literatura, arte) a Academiei R.P.R. împreună cu Ministerul Învățământului Public și Uniunea Scriitorilor din R.P.R. În sesiune se vor face următoarele comunicări :

1. *Limba, creație a poporului, de acad. M. Sadoveanu*; 2) *Inovațura lui I. V. Stalin despre limbă și sarcinile Institutelor de Lingvistică ale Academiei R.P.R. de acad. Em. Petrovici*; 3) *Desvoltarea lingvisticii sovietice după apariția lucrării lui I. V. Stalin : „Marxismul și problemele lingvisticii”, de docent K. V. Gorșkova*; 4. *Pentru o ortografie justă a limbii române de prof. Al. Graur, membru corespondent al Academiei R.P.R.*; 5) *Predarea limbii române în școlile de toate gradele din R.P.R., de conf. univ. M. Nanu, președintele Uniunii Sindicatelor din Învățământ*; 6) *Principiile predării limbilor străine în U.R.S.S. și rolul lingviștilor în ridicarea nivelului predării limbii ruse în R.P.R. de prof. N. Pascu, prorector al Institutului „Maxim Gorki”*; 7) *Despre importanța fixării unei terminologii tehnice unitare, pentru răspândirea cunoștințelor tehnice în R.P.R. de prof. ing. Ștefan Bălan, vicepreședinte al A.S.I.T.*; 8) *Insemnătatea lucrărilor lui I. V. Stalin despre limbă, pentru dezvoltarea literaturii în R.P.R. de prof. Ion Vitner, director adjunct al Institutului de Istorie literară și Folclor*

Comunicările vor fi urmate de discuții.

UN PROGRAM DE O DEOSEBITĂ VALOARE IN ACTIVITATEA DE PE TĂRĂMUL ȘTIINȚELOR SOCIALE

Cu prilejul aniversării a 30 de ani dela înființarea Partidului Comunist din România, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, Secretar General al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, a prezentat, în adunarea festivă din ziua de 8 Mai, un raport intitulat : „30 de ani de luptă a Partidului sub steagul lui Lenin și Stalin”.

Acest raport constituie un program de o deosebită însemnătate pentru toți acei care lucrează pe tărâmul științelor sociale, — îndeosebi pentru istorici, filosofi și economiști. Tovarașul Gh. Gheorghiu-Dej ne dă o analiză profundă, științifică, a dezvoltării Partidului Comunist din România și, în acelaș timp, scoate în relief, cu deosebită putere și claritate, problemele centrale politice-teoretice ale momentului de față.

„In perioada dezvoltării capitaliste a României, — spune tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — *burghezia a căzut la înțelegere cu moșierimea pentru a înăbuși lupta poporului*” (pag. 7) și arată că „*îi revenea deci proletariatului din România, încă dela sfârșitul secolului al XIX-lea, sarcina istorică de a duce societatea înainte, sarcina de a fi conducătorul și călăuzitorul transformărilor necesare în direcția burghezo-democratică pe cale revoluționară*” (pag. 7).

Această precizare este deosebit de folositoare pentru cercetătorii din domeniul istoriei, filosofiei și economiei în studiile lor cu privire la dezvoltarea societății și a gândirii filosofice din acea vreme; ea indică caracterul schimbă-

rilor revoluționare și clasa ce avea rolul să conducă lupta pentru aceste schimbări revoluționare.

Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată în raport că centrul mișcării revoluționare se mutase din Apusul Europei în Răsăritul Europei și că „*începând cu crearea primelor cercuri muncitorești, cursul întregii dezvoltări a mișcării noastre muncitorești este influențat de cursul mișcării revoluționare din Rusia...*” (pag. 7).

În fața cercetătorilor de pe tărâmul științelor sociale se pune, deci, problema întocmirii de studii care să scoată la lumină rolul și influența revoluționarilor democrați, apoi a revoluționarilor marxiști din Rusia, asupra mișcării muncitorești din țara noastră.

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej arată în raport că C. Dobrogeanu-Gherea „...*la începuturile activității sale a formulat platforma de revendicări general-democratice a cercurilor muncitorești, iar în activitatea sa pe tărâmul criticii literare a combătut concepțiile ideologilor reacțiunii (Măiorescu și alții)...*” și ce „*influență nefastă a exercitat asupra mișcării muncitorești din România concepția neo-iobăgistă a lui Dobrogeanu-Gherea*”, care aduce „*în sânul partidului socialist, idei menșevice, oportuniste, criticate și nimicite la vremea lor de Lenin*” (pag. 8).

Desvăluind esența concepțiilor menșevice, oportuniste, ale lui Gherea, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată că:

„*Concepțiile oportuniste ale lui Gherea au exercitat o influență dominantă asupra conducerii partidului socialist, după care și-au prelungit influența nefastă și în partidul comunist, fiind nimicite abia la Congresul al V-lea al partidului nostru, în anul 1932*” (pag. 9).

În lumina acestei analize, izvorăsc probleme de studiu, cu privire la caracterul influenței teoriilor și activității lui Gherea în dezvoltarea cercurilor muncitorești, a mișcării muncitorești, a partidului socialist și a partidului comunist până la Congresul al V-lea.

O serie de probleme noi le ridică raportul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej cu privire la tradiția națională de luptă a poporului și rolul clasei muncitoare, a Partidului Comunist din România în continuarea și dezvoltarea acestei tradiții.

Partidul Comunist din România a sintetizat întreaga experiență de luptă revoluționară a poporului. Această sintetizare nu se oprește numai la experiența revoluționară pe care poporul a cucerit-o în luptele sale din trecut, ci îmbogățește această tradiție națională de luptă cu experiența de lupta a proletariatului internațional, cu experiența proletariatului rus și, mai ales, cu experiența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și a gloriosului Partid bolșevic al lui Lenin și Stalin.

Aceasta face ca întreaga tradiție revoluționară de luptă a poporului român să fie ridicată de Partidul Comunist din România la o treaptă superioară.

„Partidul Comunist din România este rezultatul unui proces îndelungat de dezvoltare istorică a poporului nostru, rezultatul luptei sale de veacuri pentru eliberarea socială și națională, continuate și ridicate pe o treaptă superioară de mișcarea muncitorească revoluționară” (pag. 6)

„Perioada 1917—1923 este perioada avântului revoluționar care a luat naștere în toată lumea în urma victoriei de însemnătate istorică mondială a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Rupând lanțul mondial al imperialismului și deschizând epoca revoluțiilor proletare, Revoluția din Octombrie a fost imediat urmata de puternice lupte revoluționare în toată lumea“ (pag. 10). Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată cum s'a manifestat în țara noastră avântul revoluționar de luptă. Sunt ridicate o serie de probleme: caracterul și obiectivul luptelor clasei muncitoare, condițiile istorice ale formării grupurilor comuniste, experiența grevei generale din 1920, accentuarea luptei politice și ideologice în sânul partidului socialist, cucerirea majorității organizațiilor de partid de către grupurile comuniste și crearea Partidului Comunist din România, care *„a constituit o victorie istorică a leninismului împotriva oportunismului și reformismului în mișcarea muncitorească din România“* (pag. 13).

Pe baza caracterizării lor de către tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, avem ca sursă de studiu docu-

mentele Congreselor I și II ale P.C.R. din anii 1921 și 1922.

„In perioada următoare dintre 1923-1929, perioadă de stabilizare relativă a capitalismului, burghezia și moșierimea trec la contraofensivă și reușesc, cu sprijinul trădătorilor reformiști, să stăvilească avântul revoluționar al masesor muncitoare. Scizioniștii social-democrați trec la spargerea sindicatelor muncitorești, pentru a împiedica lupta unită a clasei muncitoare împotriva exploatării capitaliste“. (pag. 15).

Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată în raportul prezentat la 8 Mai cum P.C.R. organizează în acei ani lupta clasei muncitoare, condițiile ilegalizării P.C.R., problemele pe care le-a tratat Congresul al III-lea și al IV-lea al P.C.R., apoi frământările fracționiste care un timp au abătut partidul dela preocuparea sa de organizator și conducător al clasei muncitoare și al poporului român, precum și ajutorul frățesc internaționalist, primit din partea Internaționalei Comuniste pentru lichidarea luptelor fracționiste, fără de principii, refacerea unității de luptă și întărirea partidului nostru.

Astfel, „Refăcându-și unitatea de luptă, partidul comunist ia în mâinile sale conducerea marilor lupte muncitorești din perioada crizei economice care a bântuit în anii 1929-1933“ (pag. 19).

Congresul al V-lea al Partidului Comunist din România din Ianuarie 1932 a constituit un moment de cotitură în viața partidului nostru. Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej analizează însemnătatea istorică a acestui Congres și scoate în lumină tezele fundamentale cu care a fost înarmat Partidul, — perspectivele pe care le-a căpătat la acest Congres mișcarea revoluționară din România.

Acest Congres a lichidat deoparte cu teoria burghezo-liberală a neoibăgiei și de altă parte cu tezele sectariste după care România s'ar fi aflat nemijlocit în fața revoluției proletare, fundamentând pe baza învățăturii marxist-leniniste, faptul că România se găsește în fața desăvârșirii revoluției

burghezo-democratice. Hegemonul acestei revoluții nu poate fi decât proletariatul „care se sprijină la orașe pe elementele proletare și semi-proletare, duce după sine ca aliat păturile sărace și principalele pături mijlocașe ale țărănimii și care se luptă cu burghezia sătească (chiaburimea) pentru conducerea maselor principale ale țărănimii”.

Analizând condițiile obiective social-economice ale revoluției din țară, particularitățile forțelor ei motrice, precum și situația internațională, Congresul al V-lea a constatat că toate acestea creează condiții favorabile pentru trecerea rapidă dela desăvârșirea revoluției burghezo-democratice la revoluța proletară socialistă.

O sarcină importantă pusă de către Congres în fața partidului a fost aceea de a întări organizațiile din centrele industriale. Congresul a atras atenția asupra necesității unei cotituri hotărâte a întregului partid în ce privește munca în sânul masei țărănești și în problema națională.

Congresul a cerut partidului să-și îndrepte lovitura principală împotriva social-democrației și mai ales împotriva aripii ei așa zise „de stânga”, (ghelerteriste) ca cel mai periculos dușman al revoluției la țară.

Congresul pune în centrul atenției partidului sarcina luptei contra pregătirilor de război antisovietic ale imperia-liștilor, arătând că este interesul național al întregului popor de a apăra Uniunea Sovietică.

Caracterizând însemnătatea Congresului al V-lea, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a spus: „*Însemnătatea istorică a Congresului al V-lea constă în faptul că el a stabilit principiile organizatorice, ideologice, strategice și tactice ale partidului în lumina învățaturii leninist-staliniste și a experienței bolșevismului*”. (pag. 22).

★

Aplicând linia elaborată la Congresul al V-lea, partidul a organizat și a condus luptele muncitorilor ceferiști și petroliști din 1933, lupte care au lovit în politica de fascizare a țării și de înfeudare a ei față de imperialism și au dovedit că partidul comunist este „organizatorul luptei muncitorilor pentru o viață mai bună, împotriva exploatării burghezo-

moșierești și înrobirii economice a țării de către imperialiștii mondiali în frunte cu cei americani și englezi". (pag. 24).

În anii care au urmat, partidul a luptat pentru încheierea unui front popular împotriva fascismului și a pregătirilor de război antisovietic. În 1940, partidul a arătat poporului român în documentul „Punctul nostru de vedere” că dictatura militaro-gardistă vrea să provoace războiul antisovietic, dar că Uniunea Sovietică va fi mai tare decât orice bloc de state capitaliste.

Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată că în războiul criminal antisovietic partidul nostru a elaborat „linia politică de luptă națională antifascistă și antirăzboinică, pe baza căreia se adresează tuturor partidelor și formațiilor democratice și patriotice, pentru realizarea frontului unic național al poporului român împotriva jugului hitlerist și clicii militaro-fasciste a trădătorului Antonescu” (pag. 27).

Într-o situație din cele mai grele, partidul a avut de suferit din cauza acțiunii unor elemente necinstite strecurate în sânul partidului de către serviciile imperialiste de spionaj. Dar „la 4 Aprilie 1944, principalele cadre de partid din afară și din închisori și lagăre reușesc să înlăture agentura dușmană din conducerea partidului”. (pag. 28).

Elaborând planul de doborâre a dictaturii antonesciene și platforma politică de mobilizare a tuturor forțelor democratice ale țării, partidul, în ciuda manevrelor partidelor istorice, cu ajutorul cărora regimul burghezo-moșieresc spera să se mențină, a mobilizat poporul român la lupta pentru izgonirea trupelor hitleriste, zădărniciind astfel planurile imperialiste de debarcare în Balcani.

Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej analizează condițiile specifice în care au fost realizate doborârea dictaturii și eliberarea țării de către Armata Sovietică, arătând că „*Eliberarea României de către Armata Sovietică n'a însemnat numai eliberarea națională a țării noastre, dar ea a creat condițiile necesare și toate premisele pentru zdrobirea claselor dominante — moșierii și capitaliștii, — a făcut posibilă desfășurarea luptei poporului și efectuarea de reforme cu caracter revoluționar, a ferit țara noastră de intervenția armată a puterilor imperialiste, a făcut cu putință rapidă desvoltare a puterii populare și trecerea la regimul de demo-*

crație populară — formă a dictaturii proletariatului". (pag. 33).

Analiza făcută de către tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej ridică în fața cercetătorilor pe tărâmul științelor sociale o serie de probleme importante: problema chipului în care s'a desfășurat în țara noastră desăvârșirea revoluției burghezo-democratice și trecerea ei la revoluția socialistă; problema răsturnării și lichidării moșierimii ca clasă; problema bătăliei pe care a dat-o partidul pentru câștigarea aliatului principal — masele de bază ale țărănimii; izolarea și zdrobirea social-democrațiilor de dreapta; analiza luptei pe care a dus-o partidul pentru a respinge și zădărnici manevrele întreprinse de imperialiști pentru a răpi țării noastre suveranitatea și independența.

Smulgerea puterii politice din mâinile claselor exploatare de către proletariat a făcut posibilă instaurarea regimului de democrație populară. Pornind dela acest fapt fundamental, care a marcat o cotitură uriașă în istoria contemporană a patriei noastre, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej scoate în relief, cu deosebită putere, cele mai importante și actuale probleme ale țării noastre, în perioada de trecere dela capitalism la socialism, probleme care trebuie să se afle și în centrul atenției cercetătorilor de pe tărâmul științelor sociale: analiza acțiunilor sistematice întreprinse de clasa muncitoare, sub conducerea partidului, pentru a lichida puterea economică a burgheziei; problema construirii bazei economice a socialismului; problema creerii industriei noastre socialiste; organizarea științifică a procesului de producție; întrecerile socialiste, etc.; organizarea sistemului de finanțe și credit, potrivit cu interesele supreme ale construirii socialismului; problema organizării comerțului interior socialist și a luptei împotriva capitalismului în sectorul circulației mărfurilor; ajutorul socialist acordat de către U.R.S.S.; colaborarea cu țările de democrație populară.

Sprrijiniți pe rezoluțiile Partidului Muncitoresc Român și pe tezele raportului tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, cercetătorii din științele sociale vor putea trece la studierea unei serii de probleme privitoare la: statul nostru de demo-

crație populară — principalul instrument al construirii socialismului; rolul și importanța Partidului Muncitoresc Român în opera de construire a orânduirii socialiste în țara noastră; rolul organizației de bază ca verigă principală a întregii munci de partid; lupta pentru aplicarea tezelor staliniste în problema națională și rolul unității politico-morale în întărirea statului nostru de democrație populară; analiza rolului pe care îl joacă cultura — mai ales formarea cadrelor tehnice — în construirea socialismului, etc. etc;

Numeroase sunt problemele ridicate de către tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Ele trebuiesc studiate temeinic de către toate unitățile de științe sociale.

Studierea raportului tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, care constituie o pildă de aplicare creatoare a marxism-leninismului la condițiunile din țara noastră, dă puțință oamenilor de știință și în primul rând istoricilor, filosofilor și economiștilor noștri să pornească la cercetarea temeinică a problemelor actuale. În monografiile, studii, articole și cursuri, urmează ca cercetătorii din științele sociale să folosească din plin prețiosul instrument științific pe care îl constituie raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej.

„REZOLUȚII ȘI HOTĂRÎRI ALE COMITETULUI CENTRAL AL P.M.R. 1948—1950”

(Editura P.M.R. 1951)

de Prof. UNIV. GR. COTOVSCHI și ASIST. UNIV. VASILE IONESCU

În preajma sărbătoririi a 30 de ani dela înființarea Partidului Comunist din România, a apărut în editura P.M.R. volumul „Rezoluții și Hotărîri ale Comitetului Central al P.M.R. — 1948—1950”.

Publicarea în volum a Rezoluțiilor și Hotărîrilor C.C. al P.M.R. constituie un eveniment de cea mai mare importanță pentru dezvoltarea muncii *ideologice*, întrucât ajută la aprofundarea evenimentelor ce s'au petrecut în ultimii ani în țara noastră. Ele dau răspunsul științific la problemele de bază ce se ridică în perioada de trecere dela capitalism la socialism și reprezintă pentru oamenii de știință în genere și pentru cei care lucrează în domeniul științelor sociale în special un ajutor neprețuit în desfășurarea activității lor.

Perioada de timp cuprinsă în documentele din acest volum începe după ce clasa muncitoare din țara noastră, aliată cu țărănimea muncitoare și condusă de Partid, a instaurat regimul de democrație populară, formă a dictaturii proletarietului.

Rezoluțiile și Hotărîrile se referă la lupta grea dusă de clasa muncitoare condusă de Partid pentru consolidarea dictaturii proletarietului în țara noastră, la munca ce se desfășoară pentru lichidarea înapoierii economice, politice și culturale moștenită dela burghezie, — pentru refacerea economică a țării noastre. Pe baza concepției marxist-leniniste și a experienței sovietice, ele dau rezolvarea problemelor fundamentale ale revoluției socialiste în țara noastră.

Din fiecare hotărîre cuprinsă în acest volum ca și din lucrările conducătorilor Partidului în frunte cu tov. Gh. Gheorghiu-Dej, se vede cum P.M.R. pune la baza activității sale învățătura marxist-leninistă, urmând experiența gloriosului Partid Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice, care a realizat pentru prima dată în istorie societatea din care a dispărut exploatarea omului de către om.

Ceeace iese în evidență din studierea volumului este modul cum fiecare din hotărîrile cuprinse în el reprezintă aplicarea în mod crea-

tor a învățăturilor lui Lenin și Stalin în rezolvarea multiplelor și grelele probleme ce le pune perioada de trecere dela capitalism la socialism în țara noastră.

Hotărârile C.C. al P.M.R. cuprinse în acest volum au fost aplicate de Partid și reprezintă călăuză pentru oamenii muncii din țara noastră. Mărețele realizări ale regimului nostru de democrație populară, îndeplinite sub conducerea Partidului, dovedesc odată mai mult inițiativa și rolul de conducere al Partidului în lupta pentru lichidarea oricărei forme de exploatare a omului de către om, pentru construirea orânduirii socialiste în țara noastră.

Pentru îndeplinirea acestor realizări, era nevoie ca în luptă să fie în frunte clasa muncitoare unită, condusă de Partid, și acest lucru îl subliniază cu deosebită tărie Rezoluția Congresului Partidului Muncii Oresc Român (21—23 Februarie 1948) arătând că „...este mai mult decât oricând necesară deplina unitate de acțiune și de voință a forței conducătoare a democrației — clasa muncitoare. Proletariatul din România are nevoie de un stat major unic, călăuzit de învățătura lui Marx, Engels, Lenin și Stalin, puternic prin coeziunea lui interioară. Acest stat major este Partidul Muncitoresc Român...”

Timp de mai bine de 30 de ani a luptat Partidul Comunist din România pentru îndeplinirea unificării politice, organizatorice și ideologice a proletariatului din țara noastră. Acest lucru s'a îndeplinit prin realizarea Partidului Muncitoresc Român, ce are la bază principiile ideologice, teoretice și organizatorice ale partidului leninist-stalinist.

Îndeplinirea Partidului Muncitoresc Român s'a făcut nu pe baza contopirii mecanice a celor două partide ci, așa cum arăta tov. Gh. Gheorghiu-Dej în raportul său la Congres, pe baza principialității de clasă, prin luptă fără cruțare împotriva social-democrațiilor de dreapta.

Rezoluția Congresului pune ca sarcină necesitatea întăririi continue din punct de vedere ideologic și organizatoric a detașamentului de avangardă al clasei muncitoare din țara noastră și multe din documentele cuprinse în acest volum se ocupă de realizarea acestei sarcini.

O importanță cu totul deosebită în acest scop are Hotărârea Ședinței Plenare a C.C. al P.M.R. despre sarcinile partidului în domeniul muncii organizatorice. Această Hotărâre a contribuit la îmbunătățirea muncii tuturor organizațiilor de partid, la consolidarea lor, la întărirea și mai mare a unității în rândurile Partidului, ajutând deci direct la realizarea mărețelor sarcini ce stau în fața Partidului și clasei muncitoare în etapa actuală.

Unul din cele mai de seamă evenimente din viața Partidului l-a constituit verificarea membrilor de partid. Călăuzită de învățătura stalinistă care arată că tăria partidului stă înainte de toate în calitatea membrilor de partid, verificarea membrilor de partid desfășurată sub semnul unei înalte principialități partinice a fost pentru fiecare membru de partid un examen serios. Verificarea a făcut ca fiecare organizație să-și îmbogățească experiența ei și să iasă mai întărită.

Rezoluția ședinței plenare a C.C. al P.M.R. cu privire la rezultatele verificării membrilor de partid trasează ca sarcini organizațiilor de partid și fiecărui membru în parte să apere partidul de pătrunderea elementelor dușmănoase în rândurile sale, să aibe o cât mai strânsă legătură cu masele.

Toate măsurile prevăzute în documentele cuprinse în acest volum,

ce urmăresc întărirea Partidului, dovedesc cu prisosință că, în activitatea sa, P.M.R. se conduce după învățătura tov. Stalin care arată că : „Proletariatul are nevoie de partid nu numai pentru a cuceri dictatura, dar mai ales pentru a menține dictatura, pentru a o consolida și lărgi în vederea victoriei complete a socialismului... A realiza însă toate acestea fără un partid puternic, prin coeziunea și disciplina sa, este imposibil”.

Prin întregul volum trece ca un fir călăuzitor învățătura leninist-stalinistă asupra ascuțirii luptei de clasă în perioada de trecere dela capitalism la socialism ; partidul, aplicând această învățătură la condițiile concrete ale țării noastre, înarmează membrii săi și muncitorii fără de partid.

Astfel Rezoluția Plenarei C.C. al P.M.R. din 10—11 Iunie 1948 atrage atenția tuturor oamenilor muncii că „...procesul de dezvoltare a democrației populare și de trecere la construirea socialismului decurge în condițiile luptei de clasă, care îmbracă forme variate și tot mai ascuțite”. În lucrarea „Lupta de clasă în România în etapa actuală” tov. Gh. Gheorghiu-Dej arată că baza economico-socială a luptei de clasă în țara noastră constă în coexistența celor trei sectoare principale în economia țării noastre : socialist, capitalist și mica producție de mărfuri. Ofensiva sectorului socialist face să se ascuță lupta de clasă, care va exista atât timp cât în economia țării noastre vor exista sectoare capitaliste. Tot în acest articol tov. Gh. Gheorghiu-Dej sublinia că lupta resturilor claselor exploatoare din țara noastră este sprijinită activ de imperialiștii anglo-americani, căci organizează bande de spioni și asasini, — ceea ce au dovedit-o ultimele procese atât în țara noastră cât și în celelalte țări de democrație populară. Dușmanul nu se dă înlături dela crimele cele mai odioase. Lupta de clasă devine din ce în ce mai violentă.

Învățămintele ce decurg din Rezoluțiile Partidului constituiesc arme prețioase pentru întărirea vigilenței revoluționare. Ele înarmează clasa muncitoare în lupta ei împotriva dușmanului de clasă, contribuie la descoperirea și înlăturarea oricărei încercări dușmănoase care țineste să pună piedici în calea dezvoltării țării noastre spre socialism.

Studierea Hotărîrilor C.C. al P.M.R. dovedește oricărui om al muncii primejdia pe care o reprezintă autoliniștirea în lupta împotriva claselor exploatoare, consecințele grele pe care le poate atrage orice uitare a faptului că fiecare nouă victorie a clasei muncitoare duce la o mai înverșunată rezistență din partea dușmanului de clasă.

Din studierea acestui volum, reiese atenția deosebită pe care C.C. al P.M.R. o acordă problemelor ce privesc statul nostru de democrație populară.

Învățătura leninist-stalinistă arată că după ce clasele exploatoare au fost răsturnate dela putere, ele fac toate sforțările pentru a recuceri puterea economică și politică pierdută. De aceea în fața proletariatului stă sarcina de a împiedeca clasele răsturnate să-și recucerească puterea și pentru aceasta este nevoie ca el să-și instaureze dictatura sa. Proletariatul trebuie să-și creeze instrumentul său propriu care să-l ajute la realizarea acestei sarcini ; acest instrument nu poate fi altul decât dictatura proletariatului.

După înlăturarea monarhiei prin cucerirea puterii în întregime de către clasa muncitoare, atunci când s'a pus problema de a se trece la

construirea socialismului în țara noastră, era necesar să se cunoască în ce constă statul de democrație populară și dacă el poate îndeplini sarcinile dictaturii proletarietului.

Acestei probleme îi dă soluționare Rezoluția asupra problemei sindicale adoptată în ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 22—24 Decembrie 1948. Analizând în mod științific realizările de până atunci ale regimului de democrație populară, Comitetul Central concretizează pentru prima dată caracterul și conținutul statului nostru de democrație populară, arătând că el este o formă a dictaturii proletarietului.

„...Regimul de democrație populară îndeplinește cu succes funcțiunile dictaturii proletarietului, adică funcțiunile de lichidare a pozițiilor economice ale claselor exploataatoare, de înăbușire a încercărilor de restaurare a vechii orânduirii, de antrenare a maseelor de oameni ai muncii în opera de construire a socialismului sub conducerea proletarietului. Cu alte cuvinte, regimul de democrație populară este o formă a dictaturii proletarietului“.

Conducerea Partidului a elaborat documente deosebit de importante care arată grija pentru întărirea statului nostru. Printre acestea, Hotărârea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la raionarea administrativă-economică a R.P.R. atrage în mod deosebit atenția.

Prin raionarea administrativă-economică a țării, aparatul de stat s'a apropiat de masele largi muncitoare. Astfel au luat naștere Sfaturile Populare, organe alese ale puterii locale, având posibilitatea de a mobiliza poporul muncitor la opera de ridicare economică-culturală a teritoriului unde își exercită puterea, contribuind astfel direct la construirea socialismului în țara noastră. De aceea raionarea administrativă-economică a țării înseamnă o contribuție importantă la întărirea statului de democrație populară.

O strălucită aplicare creatoare a învățături marxist-leniniste o constituie Rezoluția Biroului Politic al C.C. al P.M.R. în chestiunea națională, Rezoluție adoptată în Decembrie 1948.

Pe baza unei temeinice analize, rezoluția demască esența naționalismului burghez, constituind astfel un document de o neprețuită importanță în lupta Partidului împotriva ideologiei dușmanului de clasă. Este demascată cu tărie otrava șovinismului și a naționalismului, — idologie a dușmanului de clasă și care reprezintă o deosebită primejdie pentru clasa muncitoare, aflată pe drumul construirii socialismului; căci politica naționalismului îi desbină pe oamenii muncii, ea nu servește decât interesele burgheziei.

O confirmare a justetei acestei învățături o constituie situația actuală din Jugoslavia. Folosind otrava naționalismului burghez, banda fascistă dela Belgrad a transformat Jugoslavia într'o colonie a imperialismului american, într'un focar de provocări criminale în Balcani, într'o bază a imperialiștilor pentru a ataca U.R.S.S. și țările de democrație populară din Europa.

Rezoluția îndrumază poporul muncitor din țara noastră în lupta pentru nimicirea naționalismului burghez și are o însemnătate deosebită azi, când uneltele imperialismului anglo-american fac încercări de a învrăjbi populația românească cu naționalitățile conlocuitoare, când încearcă să izoleze naționalitățile conlocuitoare cu așa zisa teorie a „unității naționale“, care ar fi deasupra claselor.

Combaterea cu hotărâre a acestor tendințe, cultivarea patriotiz-

mului socialist și a internaționalismului proletar, întărirea dragostei față de U.R.S.S., — patria socialismului victorios — constituie o sarcină importantă și permanentă a fiecărui om cinstit. Aceasta va contribui la întărirea independenței noastre naționale, la unirea tuturor oamenilor muncii în lupta pentru construirea socialismului în țara noastră. „Independența și suveranitatea națională — subliniază Rezoluția — construirea socialismului în țara noastră, pot fi asigurate numai prin unirea tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate”.

Oamenii muncii din țara noastră, liberi, fericiți că pot munci pentru construirea unei vieți din ce în ce mai frumoase, sunt dornici de pace pentru a putea realiza mărețele sarcini ale construirii socialismului. Impreună cu oamenii muncii din întreaga lume, ei urăsc războiul, urăsc de moarte pe cei ce ațâță la un nou măcel mondial și de aceea participă activ la întărirea luptei pentru apărarea păcii. Rezoluția Biroului Informativ din Noembrie 1949, „Apărarea păcii și lupta împotriva ațâțătorilor la război” a intensificat și în țara noastră mișcarea partizanilor păcii.

Sedința Plenarei C.C. al P.M.R. din 23—24 Ianuarie 1950 a adoptat planul de desfășurare a acțiunii pentru apărarea păcii. Acest plan a avut menirea de a face ca măreața mișcare de luptă pentru apărarea păcii să cuprindă masele largi ale oamenilor cinstiti din țara noastră. „In centrul acțiunii pentru pace trebuie să stea ideea că cel mai prețios aport al oamenilor muncii din țara noastră la cauza apărării păcii îl constituie lupta pentru construirea socialismului... pentru întărirea statului nostru de democrație populară, pentru consolidarea alianței între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, întărirea politico-organizatorică a clasei muncitoare”. Plenara trasează ca sarcină comunistilor să cultive în rândul poporului patriotismul socialist, dragostea și devotamentul pentru Uniunea Sovietică, solidaritatea internațională a forțelor păcii din lumea întreagă, să sâdească ura și vigilența împotriva imperiaștilor americano-engezi, ațâțători la război, și a slugilor acestora, dușmani de totdeauna ai păcii, dușmani de totdeauna ai poporului nostru muncitor.

Minunatele realizări obținute de oamenii muncii din țara noastră în cinstea aniversării Partidului, cele peste zece milioane de semnături pe Apelul dela Stockholm, avântul cu care poporul nostru nu numai că semnează dar și întărește cu fapte semnătura pe Apelul pentru încheierea unui Pact al Păcii, dovedesc pe deplin justetea sarcinilor trasate de C.C. al P.M.R. în elaborarea planului, dovedesc dragostea fierbinte și încrederea pe care poporul muncitor o are în P.M.R., — în conducătorii săi iubiți în frunte cu tov. Gh. Gheorghiu-Dej.

Problemelor economice ale construcției socialismului în țara noastră, Partidul le-a acordat o deosebită importanță. În volumul de Rezoluții și Hotăriri ale C.C. al P.M.R. sunt cuprinse documente ce arată drumul urmat de clasa muncitoare condusă de Partid în luptă pentru construirea socialismului. Sunt cuprinse Hotăririle ce se referă la naționalizarea principalelor mijloace de producție industriale, miniere, de transport, bancare și de asigurări la transformarea socialistă a agriculturii, la construirea canalului Dunăre-Marea Neagră, adoptarea mărețului plan de electrificare, la adoptarea noului nostru plan cincinal.

Sunt apoi Hotărârile C.C. al P.M.R. și ale Consiliului de Miniștri al R.P.R., care prevăd măsuri practice pentru rezolvarea problemelor importante ale construcției socialiste cum ar fi : măsurile ce trebuiesc luate pentru creșterea productivității muncii și îmbunătățirea muncii și îmbunătățirea condițiilor de trai ale celor ce muncesc, cu privire la îmbunătățirea muncii la S.M.T., la îndeplinirea planului de însămânțări, la strângerea recoltei și la executarea planului de colectări.

Călăuzit de învățătura stalinistă : „pentru revoluția proletară curcirea puterii înseamnă numai începutul ei, iar puterea este folosită ca pârghie pentru reconstruirea economiei vechi și pentru organizarea celei noi”, P.M.R. conducând clasa muncitoare a inițiat și înfăptuit realizări de însemnătate istorică în domeniul dezvoltării economiei țării.

În centrul atenției Partidului stă problema industrializării socialiste a țării, dezvoltarea industriei grele și în cadrul ei a construcției de mașini.

Rezoluția Plenarei C.C. al P.M.R. din 10—11 Iunie 1948 aprobând naționalizarea principalelor mijloace de producție„înlătură principala piedecă ce stă în fața operei de construcție economică, de lichidare a înapoierii economice a țării noastre și de planificare economică”.

După naționalizare, cu toate încercările dușmanului de clasă, oamenii muncii conduși de Partid au înfăptuit, în numai doi ani, realizări uriașe. Astfel a fost depășit nivelul producției industriale dinainte de război, s'a consolidat și a crescut în toate ramurile economice sectorul socialist, noi ramuri industriale au apărut. Azi, la noi în țară, se fabrică tractoare, rulmenți, motoare și mașini electrice, utilaj petrolifer și multe altele ce înainte erau importate. A crescut într'un ritm rapid productivitatea muncii în întreprinderi, — s'a introdus metoda socialistă de gospodărire.

Ca urmare a imensului ajutor dat de U.R.S.S., a noii atitudini față de muncă, a întrecerii socialiste, — planul producției globale pe anul 1950 a fost îndeplinit pe întreaga industrie în proporție de 104 %, iar valoarea producției globale industriale a atins în anul 1950 un nivel de 137,3 % față de 1949.

În dezvoltarea țării noastre pe drumul construirii socialismului, primul nostru plan cincinal și planul de electrificare au drept scop principal construirea bazei economice a socialismului.

În primul trimestru al anului 1951, primul an al primului nostru Plan Cincinal, oamenii muncii, în cinstea celei de a 30-a aniversare a Partidului s'au angajat în întrecerea socialistă pentru îndeplinirea planului pe 1951 în 11 luni. Ca urmare planul producției globale pe trimestrul I al anului 1951 a fost îndeplinit pe întreaga industrie în proporție de 106,4 %.

Aceste realizări mărețe fac să se desvolte într'un ritm rapid industria noastră socialistă.

Dar sarcina construirii socialismului se pune la țară ca și la oraș și ea trebuie realizată așa cum o trasează ca sarcină Plenara C.C. al P.M.R. din 3—5 Martie 1949.

Raportul tov. Gh. Gheorghiu-Dej, la Plenara din 3—5 Martie 1949, și Rezoluția Plenarei C. C. al P.M.R. asupra sarcinilor partidului în lupta pentru întărirea alianței clasei muncitoare cu țărănimea munci-

toare și pentru transformarea socialistă a agriculturii, constituiesc două documente istorice în viața poporului nostru.

Bazându-se pe geniala învățătură leninist-stalinistă aceste documente analizează problema țărănească și trasează sarcinile ce stau în fața partidului pentru întărirea alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare și pentru transformarea socialistă a agriculturii. Rezoluția elaborează politica P.M.R. față de țărănime: „Ne sprijinim pe țărănimea săracă, strângem alianța cu țărănimea mijlocașe și ducem o luptă neîntreruptă împotriva chiaburimii”.

Tov. Gh. Gheorghiu-Dej, în raportul său, și Plenara C.C. atrag în mod deosebit atenția asupra poziției Partidului față de mijlocaș, semnalând pericolul ce-l prezintă abaterile de stânga sau de dreapta în această problemă.

Combătând cu hotărîre greșelile ce pot primejdui alianța cu țărănimea mijlocașe, Rezoluția subliniază că aceasta poate și trebuie să fie atrasă în munca de construire a socialismului. Și în această problemă P.M.R. urmează învățătura tov. Stalin și experiența P.C. (b) al U.R.S.S. care arată că baza mișcării de colectivizare a agriculturii o constituie alianța clasei muncitoare și a țărănimii muncitoare cu țărănimea mijlocașe în lupta împotriva chiaburimii.

Hotărîrile Consiliului de Miniștri al R.P.R., cu privire la colectarea laptelui, a lânii și cu privire la colectarea produselor agricole vegetale pe anul 1951, sunt pătrunse de prevederile Rezoluției din 3—5 Martie 1949, pentru întărirea alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, contribuind astfel la întărirea ei.

Rezoluția din 3—5 Martie arată că acolo unde sunt condiții bune, unde țărării săraci și mijlocași sunt hotărîți, se va putea trece la întemeierea de gospodării agricole colective. O dovadă a justetei politicii Partidului față de țărănime și totodată a încrederii pe care țărănimea muncitoare o are în Partid, în clasa muncitoare, o constituie întemeierea celor peste 1.000 gospodării agricole colective. Rezultatele bogate pe care acestea le-au obținut în primul an dela constituire, veniturile pe care țărării colectivizate le-au realizat, demonstrează superioritatea agriculturii socialiste înaintate asupra micii gospodării individuale.

Rezoluția din 3—5 Martie constituie un document bogat în învățăminte pentru construirea socialismului în țara noastră.

Grijă deosebită a acordat și acordă Partidul asigurării unei dezvoltări prielnice a științei și culturii, ca ele să devină bunuri ale poporului muncitor. Cu cât există un nivel cultural mai ridicat al celor ce muncesc, cu atât socialismul poate fi construit mai ușor. În volumul de Rezoluții un loc de frunte îl ocupă documentele privind stimularea științei, literaturii și artei, documente pe baza cărora se desfășoară revoluția culturală în țara noastră.

Hotărîrile cu privire la: editarea operelor marilor genii ale omenirii Lenin și Stalin, la stimularea activității științifice literare și artistice, la transformarea școlii de lectori „A. A. Jdanov” într-o școală superioară de științe sociale; la construirea „Casei Scântei”, — sunt mărturii ale grijei Partidului pentru culturalizarea maselor muncitoare.

Datorită acestei griji, realizările pe plan cultural sunt impresionante. Astfel numai în ceea ce privește școlarizarea, în cursul anului

1950 au urmat cursurile din cadrul învățământului elementar, mediu și profesional un număr de peste 2 milioane elevi, iar în învățământul superior 53.000 studenți. Aceasta datorită Reformei revoluționare a învățământului inițiată de Partid, și în urma căreia se creează condiții tot mai bune fiilor oamenilor muncii din țara noastră să se folosească de binefacerile culturii.

Pentru o cât mai largă răspândire a culturii în masă, editurile au tipărit în anul 1950 peste 60 milioane de cărți și broșuri, iar tirajul ziarelor a atins cifra de 564 milioane, după cum tot în 1950 au fost create la sate peste 1.600 cămine culturale.

Acordarea premiului de Stat la numeroși oameni de știință, litere și arte, oglindește atenția deosebită de care se bucură cultura în țara noastră.

Firește că asemenea realizări nu sunt de conceput într'un regim burghez — înapoierea culturală în care a fost ținut poporul nostru muncitor de regimul burghezo-moșieresc, înapoierea în care sunt ținuți oamenii muncii din țările capitaliste azi, dovedește aceasta cu prisosință.

Nu putem încheia prezentarea volumului de Rezoluții și Hotărâri ale C.C. al P.M.R. fără a vorbi de adâncul spirit critic și autocritic în care este elaborat fiecare document. Și prin aceasta Partidul îndrumă în muncă pe fiecare om al muncii din țara noastră în orice domeniu ar activa. Analizarea cu curaj a greșelilor, lupta pentru lichidarea lor constituie chezașia succesului în muncă.

Faptul că din fiecare document reiese ajutorul multilateral pe care l-am primit din partea U.R.S.S. și fără de care n'ar fi fost posibil ca azi să construim bazele economice ale socialismului, mărește dragostea față de prima țară a socialismului victorios, față de marele prieten al poporului nostru I. V. Stalin.

Studierea volumului de Rezoluții și Hotărâri întărește încrederea fiecărui cetățean cinstit al Patriei noastre că... „chezașia succesului în opera de desființare a oricărei exploatare, de construire a socialismului și de asigurare a bunei stări materiale și culturale a poporului muncitor constă în mobilizarea tuturor forțelor clasei muncitoare, sub conducerea avangărzii sale — Partidul Muncitoresc Român“.

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ: „ARTICOLE ȘI CUVÂNTĂRI“

(Editura Partidului Muncitoresc Român, 1951)

de Conf. UNIV. VASILE DINU

În Editura Partidului Muncitoresc Român a apărut volumul cuprinzând articole și discursuri ale tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, secretarul general al C.C. al P.M.R.

Lucrările din acest volum înarmează pe oameni muncii din țara noastră cu cunoașterea sarcinilor și perspectivelor dezvoltării Patriei noastre pe drumul socialismului, punându-ne la dispoziție învățămintele trase din luptele duse până acum, din succesele, lipsurile și greșelile făcute.

În articolele și discursurile tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej nu lipsește niciuna din problemele de bază ale situației interne și internaționale, în cadrul cărora oamenii muncii din țara noastră au dus și duc lupta pentru construirea noii societăți, lipsită de asuprire și exploatare, — societatea socialistă. Sunt file din cartea istoriei poporului Patriei noastre, file din istoria de luptă a clasei muncitoare, a țărănimii și intelectualității legate de popor împotriva regimului burghezo-moșieresc, pentru pace, pământ, libertate și socialism. Aceste pagini reprezintă etape importante din istoria luptei pentru cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare, din lupta și munca îndârjită a poporului nostru muncitor pentru construirea socialismului.

Fiecare discurs și articol e străbătut ca un fir roșu de dragostea și recunoștința poporului nostru pentru eliberatoarea și sprijinitoarea lui, marea țară a socialismului victorios, Uniunea Sovietică, și pentru conducătorul ei, marele Stalin.

Fiecare discurs, fiecare articol respiră dragoste și încredere adâncă în capacitățile creatoare ale poporului Patriei noastre, în voința lui de luptă până la capăt pentru a-și crea o viață nouă, liberă și fericită, după modelul glorios al poporului sovietic. Din fiecare pagină a volumului, se desprinde rolul covârșitor al clasei muncitoare, clasa cea mai înaintată a societății noastre, în conducerea poporului muncitor pe drumul păcii, libertății și socialismului, și rolul detașamentului său de avangardă, partidul marxist-leninist, forța conducătoare fundamentală în Republica Populară Română.

Arătând succesele dobândite de popor sub conducerea clasei muncitoare în frunte cu partidul său, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej scoate de fiecare dată în evidență că aceste succese au fost cucerite în lupta aprigă cu dușmanii de clasă dinlăuntru și dinafara țării, dușmani care nu se vor astâmpăra până când nu vor fi nimicți în întregime.

Din cuvântările tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej răzbate chemarea la lupta pentru apărarea păcii, împotriva celor care amenință lumea cu un nou cataclism mondial, împotriva imperialiștilor americani și slujgilor lor; burghezia din toate țările capitaliste, social-democrații de dreapta — trădători cu vechi state de serviciu în slujba burgheziei internaționale; banda fascistă a lui Tito-Rankovici — adunătură de vechi asasini și agenți ai serviciilor imperialiste de spionaj — și vechea citadelă medievală, Vaticanul, dușmanul în sutană al omenirii, purtător al celei mai negre reacțiuni.

Dar străbate mai ales cu deosebită forță din cuvintele conducătorului iubit al clasei muncitoare și al întregului popor muncitor al Patriei noastre, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, încrederea fermă în forțele păcii, democrației și socialismului în frunte cu Uniunea Sovietică, încrederea fermă în posibilitatea și capacitatea de necontestat a frontului păcii de a înfrânge lagărul războinic al imperialismului.

Volumul începe cu raportul politic al Comitetului Central la Conferința națională a P.C.R. din Octombrie 1945, care a pus în fața clasei muncitoare și a întregului popor muncitor sarcinile imediate și a trasat perspectivele către o viață mai bună pentru cei ce muncesc.

Volumul mai cuprinde: raportul informativ făcut la consfătuirea din 1947 a unor partide comuniste și muncitorești despre lupta P.C.R. pentru democratizarea țării; raportul politic la Congresul P.M.R., din Februarie 1948; raportul asupra proiectului de Constituție a R.P.R., făcut în fața Marii Adunări Naționale; expunerea — în fața Marii Adunări Naționale — asupra primului plan de stat al Patriei noastre; raportul la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 3—5 Martie 1949 asupra sarcinilor P.M.R. în lupta pentru întărirea alianței clasei muncitoare cu țărânteia muncitoare și pentru transformarea socialistă a agriculturii; raportul din 22 August 1949 făcut cu prilejul adunării festive în cinstea zilei eliberării naționale, în care partidul, prin tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, a trasat jaloanele primului plan cincinal al R.P.R.; raportul asupra planului de electrificare a țării, făcut în fața plenarei C.C. al P.M.R. din Decembrie 1950; raportul intitulat „Partidul Comunist din Iugoslavia în mâinile unor asasini și spioni”, prezentat la Consfătuirea Biroului Informativ al partidelor comuniste care a avut loc în a doua jumătate a lunii Noiembrie 1949; cuvântarea la a 32-a aniversare a Marii Revoluții din Octombrie; conferința rostită la 21 Ianuarie 1949 la Ateneul R.P.R. cu prilejul comemorării morții lui Vladimir Ilici Lenin; articolul „Eliberatorul popoarelor”, închinat genialului conducător și învățător al popoarelor sovietice și al celor ce muncesc din lumea întreagă — marele Stalin; lucrarea „Lupta de clasă în România în etapa actuală”, care renează o aplicare măiastră la realitățile din țara noastră a învățăturii leninist-staliniste despre trecerea de la capitalism la socialism; expunerea făcută în fața activului de partid la 8 Decembrie 1949 privind „Lupta pentru pace, sarcină centrală a partidului nostru”, etc.

Volumul se încheie cu articolul „Forțele păcii și socialismului vor învinge”, în care tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată, pe baza unei analize științifice a raportului de forțe dintre cele două lagăre, ca victoria lagărului păcii, democrației și socialismului și înfrângerea lagărului imperialist războinic constituie un fapt de neînlăturat.

Poporul muncitor din țara noastră, îndrumat și condus de partidul clasei muncitoare, a dat lupte grele împotriva dușmanului de clasă, pentru ieșirea din războiul criminal antisovietic și alăturarea armatei române de glorioasa armată sovietică, pentru democratizarea țării, pentru cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare, pentru trecerea la construirea socialismului. În raportul politic al Comitetului Central la Conferința națională a P.C.R. și în raportul făcut la prima Consfătuire a Biroului Informativ al partidelor comuniste, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej face o amplă descriere a acestor lupte, în fruntea cărora a stat neclintit — dela nașterea sa — partidul comunist.

„Toată desfășurarea evenimentelor dela izbucnirea războiului cu Națiunile Unite până la 23 August 1944 — spune tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — a dovedit că nu există altă cale pentru poporul român, a dovedit justetea liniei partidului, iar 23 August însuși a însemnat în fond realizarea acestei linii cu ajutorul hotărîtor al Armatei Roșii”¹⁾.

Dar dușmanul de clasă nu stătea cu mâinile în sân.

După lovitura de stat dela 23 August 1944, inițiată, organizată, condusă și dusă până la capăt de Partidul Comunist, dușmanul de clasă — burghezia, moșierimea, chiaburimea, resturile fasciste, social-democrația de dreapta, — încurajat și sprijinit de dușmanii imperialiști de peste hotare, urzește planuri peste planuri, care mai de care mai perfide și mai tenebroase, pentru a întoarce roata istoriei, pentru a menține mai departe poporul muncitor în jugul robiei. În acele împrejurări grele, partidul, prin glasul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, a prevăzut cu genialitate soarta acestor planuri: „Lupta unită a poporului, strâns legat de guvernul său, va îngropa pentru totdeauna aceste planuri” (pag. 30). Și poporul muncitor, având în frunte clasa muncitoare, condusă de partidul ei, a învins. Planurile criminale ale dușmanului de clasă au fost dejucate. În drumul său înainte, poporul muncitor a măturat piedicile care i s’au pus în cale, afirmându-și voința de a-și construi o viață nouă, liberă și fericită.

Dar cucerirea puterii politice de către proletariat — ne învață Lenin și Stalin — nu e decât începutul revoluției proletare.

În fața proletariatului, devenit clasă conducătoare în stat, se află — a doua zi după cucerirea puterii — sarcina construirii economiei noi, socialiste, a noilor relații de producție, a relațiilor socialiste.

În țara noastră, țară înapoiată din punct de vedere economic, ținută într’adins în stare de înapoiere de clasele exploatoare și de patronii lor, — imperialiștii americani, germani, englezi, francezi și alții — ruinată de jaful hitlerist și de distrugerile cauzate de război, greutățile erau mari.

1. Gh. Gheorghiu-Dej, Articole și cuvântări, ed. P.M.R. 1951, pag. 21. Trimiterile ulterioare la volumul de articole și cuvântări ale tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej sunt date în text.

„...În țara noastră — spune tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — s'au dus multe și prelungite discuții asupra caracterului economiei românești. Unii teoreticieni susțineau că România este o țară «eminamente agricolă» și că, prin urmare, accentul în politica economică trebuie pus pe producția agricolă și pe exportul cerealelor. Acești teoreticieni căutau în fond să justifice existența și interesele marii moșierimi. Ei tindeau să țină România în condiții de inferioritate față de statele imperialiste, să rămânem tributarii acestor state în ce privește produsele industriale. Impiedicând dezvoltarea industrială a României, ei împiedicau prin aceasta dezvoltarea culturală și bunăstarea materială a maselor largi populare. Impiedicând dezvoltarea industrială a României, deci crearea unei industrii metalurgice care să fabrice tractoare și mașini agricole, ei împiedicau în fond dezvoltarea agriculturii, nepunând-o pe baze științifice, nefolosind mașinile și tehnica modernă pentru a mări randamentul muncii, pentru a mări producția și a ridica nivelul de trai al țărănimii. Impotriva acestor teoreticieni reacționari, care căutau să fa ă din țara noastră un apendice al imperialiștilor, s'a ridicat din totdeauna Partidul Comunist Român, arătând că progresul țării noastre este în directă și nemijlocită legătură cu progresul industrializării țării și că de tăria industrială a țării depinde în mare măsură însăși independența statului nostru.

Pentru ridicarea țării noastre, spune mai departe tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, este necesară „o industrie grea puternică, bazată pe folosirea rațională a bogățiilor naturale ale țării și dezvoltată pe linia nevoilor interne și a posibilităților izvorâte din legături comerciale trainice cu vecinii...” (pag. 54).

Industria grea, continuă tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej „constituie pivotul în jurul căruia întreaga economie a țării se va dezvolta în condiții noi” (pag. 54).

Dar industrializarea țării, dezvoltarea industriei grele, deși constituie baza construcției socialismului, este la rândul ei legată de transformarea socialistă a agriculturii.

„Dacă ridicarea nivelului material al celor ce muncesc dela sate și orașe, dacă progresul țării noastre și construirea socialismului sunt direct condiționate de o puternică industrie, însăși dezvoltarea acestei industrii puternice este legată și de dezvoltarea agriculturii” (pag. 199).

Dezvoltarea industriei este neapărat necesară. Dar aceasta nu înseamnă, ne învață tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, „să atingem acest scop dezvoltând industria în detrimentul agriculturii. Dimpotrivă, aceasta înseamnă că, odată cu dezvoltarea intensă a industriei, și agricultura noastră va trebui scoasă din starea de înapoiere, modernizată, înzestrată cu mijloacele tehnice necesare, cu semințe selecționate și vite de soi” (pag. 132).

În opera de industrializare socialistă și de transformare socialistă a agriculturii, avem drept călăuză sigură învățătura leninist-stalinistă, experiența măreață a Uniunii Sovietice. Lenin și Stalin ne învață că pentru a putea trece la colectivizarea masivă în agricultură — pe lângă o industrie dezvoltată care să asigure mecanizarea muncilor agricole, pe lângă crearea de cadre tehnice și administrative necesare acestei adânci transformări a agriculturii, — este necesar să se îndeplinească încă o condiție de bază, și anume: **www.dacoromanica.ro** învingerea țărănimii muncitoare că dru-

mul colectivizării este singurul drum care o poate scăpa de jug, mizerie și înapoierie. Iar această convingere, țărănimea muncitoare n’o poate căpăta spontan. Ea trebuie să fie rodul unei răbdătoare și persistente munci de lămurire asupra foloaselor incontestabile pe care le au țărani muncitori unindu-și gospodăriile individuale în gospodării mari socialiste.

Această muncă de lămurire o duce partidul. Deaceea este necesar ca mai întâi membrii de partid să fie pe deplin convinși de justetea drumului indicat.

Deaceea tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată că „spre a desfășura o mișcare de masă pentru colectivizare e nevoie, înainte de toate, să convingi masa membrilor de partid, pe țărani comuniști, de justetea acestei politici” (pag. 396).

Succesul politicii de colectivizare depinde deci în mare măsură de felul cum își fac datoria membrii de partid, activiștii de partid care muncesc în rândurile țărânimii muncitoare. Ei trebuie să lupte neconștient pentru întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, veghind la aplicarea întocmai a legilor statului nostru de democrație populară, care protejează pe țăranul muncitor și apasă pe chiabur, îngrădindu-l din ce în ce mai mult. „A munci permanent pentru întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare — spune tovarășul Gheorghiu-Dej — înseamnă a întoarce pe toți țărani săraci și mijlocași, care reprezintă majoritatea țărânimii noastre, împotriva chiaburilor” (pag. 379).

O sarcină importantă este grija ca nu cumva mijlocașul să fie confundat cu chiaburul, sau viceversa, ceea ce duce la slăbirea alianței cu mijlocașul, la întărirea chiaburului.

Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej avertizează :

„Se mai fac multe greșeli în distingerea elementelor aparținând diverselor grupe sociale la sate. Avem destui tovarăși care au studiat, au citit, care ar putea să ne dea citate întregi despre problema țărănească, dar cum ajung în sectorul țărănesc șchioapătă, se împiedică, nu știu să aplice în viață cele învățate, pentru că au studiat în mod abstract, fără legătură cu problemele care frământă țărănimea noastră ; nu s’au gândit în mod temeinic cum trebuie să lucreze în rândurile țărânimii muncitoare” (pag. 379).

De aci necesitatea studierii temeinice a învățăturii leninist-staliniste despre colectivizarea agriculturii și a aplicării cu pricepere a acestei învățături la condițiile concrete în care se desfășoară la noi lupta pentru transformarea socialistă a agriculturii.

Abordând problema naționalizării pământului, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată cum se va rezolva această problemă în condițiile din țara noastră.

„Partidului nostru, care urmează învățătura leninist-stalinistă, îi este clar că victoria deplină a socialismului la sate nu va fi posibilă, atâta timp cât va continua să existe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție, inclusiv asupra pământului. Limitând și eliminând treptat chiaburimea, interzicând vânzarea, cumpărarea și arendarea pământului, dezvoltând toate modurile de cooperare în agricultură — cooperativele de consum, de desfacere și aprovizionare, de prelucrare a produselor agricole, cooperativele meșteșugărești și de industrie casnică — grăbind procesul de trecere a agriculturii în vederea trecerii

la colectivizarea în massă, care va asigura gospodăriilor colective folosința pe veci a pământului, creăm condițiile concrete pentru naționalizarea pământului în vederea transformării acestuia în proprietate obștească" (pag. 396—397).

Nu s'a sters din mintea noastră și nu avem dreptul să uităm desmățul naționalist-șovin deslănțuit de partidele burghezo-moșierești atât înainte de 23 August, cât și mai ales după 23 August 1944. Clasele exploatoare, care-și vedeau amenințate direct pozițiile de clasă prin ridicarea la luptă a masselor muncitoare conduse de partid, prin răsturnarea guvernelor cu majoritate reacționară, prin înscăunarea impusă de popor a guvernului de concentrare democratică la 6 Martie 1945 etc., a trecut la cea mai deșănțată agitație șovină în speranța că va putea crea disensiuni între poporul român și naționalitățile conlocuitoare și că va putea astfel slăbi guvernul democratic și obține reînscăunarea regimului burghezo-moșieresc. Mână în mână cu reacțiunea maghiară, cu care era părtaşă la jaf în consilii de administrație, reacțiunea română făcea totul pentru a discredita regimul democratic, aceasta chiar în timpul tratativelor pentru încheierea tratatului de pace la Paris.

„Reacțiunea română și maghiară se întâlnesc în ura lor împotriva democrației, împotriva cuceririlor democratice ale poporului român și maghiar. Sforțarea lor comună tinde să împiedice procesul de democratizare și de colaborare prietenească între cele două popoare. Lovind în cuceririle democratice ale României, șoviniștii români și revizionişti unguri întăresc atât pozițiile reacțiunii române și maghiare, cât și ale cercurilor reacționare străine împotriva frontului democrației care luptă în toată lumea pentru înfrățirea între popoare și pentru asigurarea unei păci trafnice” — spunea tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în acea vreme (pag. 77).

Executând întocmai ordinele imperialiștilor americani și englezi, burghezia și moșierimea încercau să creeze o stare de nesiguranță în țară și tulburări menite să dea apă la moară imperialiștilor străini, care urmăreau să facă din problema Ardealului un măr al discordiei în Balcani, un focar de neînțelegeri în această parte a Europei, menit să slujească drept pretext pentru cotropirea de către imperialiști a țărilor de democrație populară

Planurile imperialiștilor străini au fost însă dejucate. Pe plan extern, Uniunea Sovietică a asigurat respectarea condițiilor armistițiului încheiat de România cu Națiunile Unite, retrocedând Ardealul României democratice.

Pe plan intern, planurile reacțiunii române și maghiare au fost dejucate de politica națională justă a guvernului prezidat de Dr. P. Groza, în care clasa muncitoare și partidul ei aveau o poziție preponderentă. „Politica inaugurată de guvernul Groza odată cu venirea sa la cârma țării — spune tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — a pus o piatră de hotar între două epoci istorice, creând condițiile obiective pentru lichidarea definitivă a urmelor trecutului de împilare la care a fost supusă populația din Transilvania“ (pag. 76).

Clasele exploatoare au fost răsturnate dela putere, care a fost cucerită în întregime de către clasele muncitoare. Politica de egalitate în drepturi cu poporul român a na-

ționalităților conlocuitoare, care a devenit o politică de stat dela 6 Martie 1945, a fost întărită neîncetat. În ciuda uneltirilor reacțiunii, oamenii muncii români și de alte naționalități conduși de partid construiesc astăzi înfrățiți societatea nouă, luptă înfrățiți pentru realizarea planului cincinal și a planului de electrificare a țării, care va aduce în tregului popor muncitor ridicarea nivelului de trai atât în ceea ce privește condițiile materiale, cât și în ceea ce privește condițiile spirituale. Oamenii muncii din Republica Populară Română, indiferent de naționalitatea lor, își iubesc tot mai mult Patria și luptă să facă Republica Populară Română tot mai frumoasă și mai bogată, tot mai puternică. Ei își vor apăra Patria dragă, dacă va fi nevoie, chiar cu prețul vieții lor.

Dar, ne învață tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, „dragostea de țară a oamenilor muncii a căpătat astăzi în Republica Populară Română un înțeles mai bogat și mai adânc. Lupta pentru apărarea Patriei se confundă cu lupta pentru apărarea libertăților cucerite de popor, cu lupta pentru construirea socialismului. Interesele naționale, cu alte cuvinte interesele mării majorități a populației țării, se îmbină cu interesele mișcării mondiale revoluționare, cu interesele luptei pentru apărarea păcii.

Patriotismul se împletește în mod armonios cu ideologia internaționalismului proletar. Numai în frontul unic socialist, numai ca prieten și aliat al Uniunii Sovietice, poporul român și-a împlinit cea mai arzătoare năzuință a sa: libertatea și independența națională. Datorită mării țări a socialismului și luptând alături de ea, poporul român și-a recăpătat încrederea în forțele proprii și a început a face din țara sa, înapoiată, jefuită și hulită de lumea occidentală, o țară înaintată și puternică, cu care se poate mândri.

Sarcina partidului nostru este de a înrădăcina tot mai adânc în rândurile oamenilor muncii și ale tinerei generații acest profund sentiment patriotic, făcând ca el să devină un izvor de fapte mărețe, de eroism în muncă și în lupta împotriva dușmanilor Republicii Populare Române” (pag. 317—318).

În lucrările sale, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej se ocupă cu dragoste părintească de tineretul nostru, vâstar care trebuie educat în spiritul dragostei față de Patrie și față de Uniunea Sovietică, în spiritul dragostei față de poporul muncitor și al luptei pentru ridicarea necontenită a Patriei.

„Noi nu ne educăm tineretul în spiritul huliganismului, în spiritul admirației față de gangsteri, noi nu propovăduim măciuca, stiletul și pistolul. Noi nu împingem tineretul pe calea distrugerii și a vandalismului, așa cum îl împingea fascismul și cum îl împing astăzi imperiaștii de peste mări și oceane, ci noi îndrumăm tineretul pe calea muncii constructive. Noi construim nu numai o țară nouă, ci și un tineret nou, un cetățean nou al țării noastre” (pag. 168—169).

Arătând viitorul ce-i stă deschis tineretului în Republica Populară Română, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej spune:

„Perspective imense s’au deschis în fața tineretului din țara noastră. În țările capitaliste, tinerii, în de muncitori și țărani, chiar dacă ajung pe băncile școlii, nu știu ce vor mai face după terminarea ei.

Tinerii din țara noastră își pot permite astăzi visurile cele mai îndrăznețe, cu siguranța că le vor vedea îndeplinite. Avântul pe care l-a luat industria noastră socialistă a creat în rândurile tineretului o mare atracție pentru tehnică. Țara noastră va avea nevoie de tehnicieni în număr din ce în ce mai mare pentru a putea face față cerințelor crescânde ale industriei și agriculturii noastre" (pag. 345).

Rolul imens al femeilor în Republica noastră Populară și perspectiva ce li s'a deschis ca urmare a trecerii la construirea socialismului sunt scoase în evidență cu putere de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej :

„Femeile reprezintă o altă parte și mai numeroasă a populației, căreia în multe țări nu i se recunoaște aptitudinea de a lua parte la viața cetățenească. Luați orice țară a democrației burgheze, literatura, arta ei. Clasele dominante din aceste țări privesc femeia drept obiect de desfătare, drept bibelou sau drept servitoare. Cu ipocrizia caracteristică lumii capitaliste, poezii burghezi cântă și proslăvesc femeia. În realitate, femeia muncitoare, femeia mamă, femeia soție, este ținută în condiții umilitoare de inferioritate socială, juridică, economică, față de bărbat.

Noi însă ne călăuzim de alte principii decât de principiile, demne de evul mediu, pe care le aplică în practică regimurile de democrație burgheză. La noi în țară toate drumurile sunt deschise femeii: femeia poate deveni orice, dela mecanic până la ministru. Vedem crescând din sânul poporului, din rândurile muncitorimii și țărănimii, femei cu un 'arg orizont politic, cu o energie clocotitoare, cu conștiința limpede, 'emei oameni de stat cum nu are și nu a avut nicio țară din lume, cu excepția țărilor democrației noi, dar mai ales a acelei țări al cărei exemplu luminos călăuzește întreaga omenire progresistă: Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice" (pag. 168).

Partidul Muncitoresc Român, forța conducătoare în R.P.R., acordă o atenție deosebită dezvoltării științei, tehnicii, a culturii în genere. Prin grija partidului și guvernului, s'au creat tehnicienilor și oamenilor de știință din R.P.R. condiții tot mai favorabile pentru o largă desfășurare a capacităților lor creatoare.

„Pentru regimul de democrație populară — spune tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — asigurarea progresului tehnic în toate domeniile economiei naționale a R.P.R. este o necesitate vitală. Construcția societății socialiste este de neconceput fără un puternic avânt al tehnicii și științei.

Socialismul se contopește în mod organic cu tehnica și știința" (pag. 425).

Grija partidului și guvernului dă roade bogate. Tot mai mulți tehnicieni, tot mai mulți oameni de știință contribuie cu inovațiile și descoperirile lor la dezvoltarea tehnicii și științei în R.P.R., punând în slujba poporului muncitor, în slujba construirii socialismului cunoștințele lor creatoare. Planul de electrificare a țării, inițiat de C.C. al P.M.R. sub conducerea directă a tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, a fost elaborat cu contribuția oamenilor de știință din țara noastră, iar aplicarea lui în viață se bucură de concursul lor prețios. Lucrările prevăzute în planul cincinal și în planul de electrificare, menite să schimbe

într'un timp scurt fața țării, au deschis largi perspective pentru activitatea științifică în R.P.R., activitate în care s'au încadrat cu entuziasm oamenii de știință și tehnicienii din Patria noastră.

Un rol de seamă în lucrările tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej îl ocupă problema statului nostru de democrație populară, instrument principal în lupta pentru construirea socialismului.

Dărâmarea puterii burgheziei și moșierimii din țara noastră, primirea din temelii a aparatului de stat, făurirea unui aparat de stat nou, format din oameni ai muncii și pus în slujba oamenilor muncii, — într'un cuvânt, făurirea regimului de democrație populară, care este o formă a dictaturii proletariatului — înseamnă că statul nu mai este ca în trecut, instrumentul minorității exploatoare îndreptat împotriva majorității exploatate, ci el este instrumentul majorității îndreptat împotriva minorității exploatoare și parazite, îndreptat spre desființarea exploatării omului de către om, spre construirea societății noi, fără exploatare și fără clase.

Deaceea și atitudinea oamenilor muncii față de statul nostru de democrație populară trebuie să fie fundamental deosebită. În trecut, exista ură față de stat și de purtătorii puterii în stat, ură firească pentru că era vorba de un dușman contra căruia oamenii muncii trebuiau să ducă o luptă neîmpăcată. Astăzi trebuie să existe dragoste și respect față de stat și de purtătorii puterii în stat, alegeți în mod liber de oamenii muncii din propriile lor rânduri, dragoste și respect cu totul firești, fiind vorba de un stat al poporului muncitor, instrument al său în lupta pentru făurirea unei vieți noi, îmbelșugate.

Dar, după cum se știe, rămășițele atitudinii de adversitate față de stat, moștenire din timpul regimului burghezo-moșieresc, se mai manifestă și astăzi. Explicația constă în faptul că, după cum se știe, conștiința oamenilor rămâne în urma transformărilor petrecute în condițiile vieții lor materiale. Deaceea este necesară o continuă acțiune de lămurire asupra caracterului deosebit al statului nostru, pentru dezvoltarea unei noi atitudini față de stat.

Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, adresându-se membrilor de partid a căror atitudine nouă față de stat trebuie să fie un exemplu pentru toți cei ce muncesc, spune :

„Statul nostru nu mai poate fi privit, ca înainte, drept unealta de exploatare și asuprire a celor ce muncesc. Trebuie lichidate rămășițele vechii atitudini față de stat și aparatul lui pe care o păstrează unii tovarăși. Organele statului democrat, organele chemate să asigure securitatea Republicii noastre Populare împotriva dușmanilor ei dinlăuntru și din afară, organele chemate să descopere pe cei ce sabotează refacerea sau vor să frustreze sub orice formă statul, într'un cuvânt toate organele aparatului de stat, toate măsurile gospodărești și administrative ale statului, trebuie să găsească un sprijin activ la orice membru al P.M.R.“ (pag. 140).

Iar în privința armatei noastre dragi, scutul cuceririlor revoluționare ale poporului muncitor și al muncii sale pașnice constructive, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej spune :

„Armata noastră trebuie să poată să devină mândria, fala țării

noastre, o armată bine îmbrăcată și bine întreținută, cu rădăcini adânci în popor, educată în spiritul democrației noastre populare, pusă în slujba intereselor poporului muncitor dela orașe și sate, în slujba apărării independenței și suveranității țării noastre, în slujba Republicii noastre Populare" (pag. 106).

Studiind articolele și discursurile tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, fiecare om al muncii din Patria noastră încearcă un legitim sentiment de mândrie. Trecerea în revistă a greutăților pe care le-am întâmpinat și pe care le-am învins, succesele obținute pe calea propășirii Republicii noastre Populare, perspectiva viitorului luminos pe care îl vom cuceri, — toate acestea ne fac să ne îndreptăm gândul către inițiatorul, îndrumătorul și conducătorul poporului muncitor, avangarda clasei muncitoare, partidul marxist-leninist.

Conducător neînfricat al clasei muncitoare și al întregului popor muncitor în anii grei ai ilegalității, Partidul Comunist din România a dat nenumărate jefte în lupta împotriva regimului burghezo-moșieresc, el a fost inițiator și organizator al actului dela 23 August 1944, cu cadre puține — devenind prin lupta sa forța puternică, tot mai iubită de poporul muncitor, tot mai temută de dușmanii poporului.

„Intr'adevăr — arată tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, — dacă ne gândim ce a reprezentat partidul nostru la înființarea sa, prin ce greutăți și frământări a trebuit să treacă, și facem o comparație cu situația în care se găsește azi, putem privi cu încredere în viitorul partidului nostru, în viitorul clasei muncitoare și al întregului popor român" (pag. 9).

Unul din izvoarele forței partidului îl constituie legăturile sale cu masele. Masele muncitoare au văzut în partid pe adevăratul reprezentant al intereselor lor celor mai vitale. Masele muncitoare au văzut în comuniști pe luptătorii neșovăitori pentru dreptatea cauzei celor ce muncesc, și i-au urmat. Politica justă a partidului, justețea drumului arătat de partid — justețe de care masele s'au convins prin propria lor experiență — au dus la creșterea necontenită a atașamentului față de partid, față de cauza clasei muncitoare.

Justețea politicii partidului nostru, succesele obținute de poporul muncitor sub conducerea partidului, sunt rezultatul fidelității partidului față de învățătura marilor dascăli ai proletariatului Marx, Engels, Lenin și Stalin, rezultatul însușirii glorioasei experiențe revoluționare a partidului bolșevic.

„De treizeci de ani învățătura lui Marx, Engels, Lenin și Stalin servește avangărzii proletare din România drept călăuză în acțiune.

Succesele pe care le-a dobândit în opera de dezvoltare și întărire a democrației noastre se datoresc faptului că avangarda proletară s'a străduit întotdeauna să aplice în mod creator teoria marxist-leninistă la condițiile specifice ale țării noastre" (pag. 148).

Vorbind despre necesitatea întăririi continue a Partidului, forța conducătoare în Republica Populară Română, de care depinde mersul nostru înainte spre socialism, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej analizează în lucrările sale problema criticii și autocriticii, forța motrice a dezvoltării partidului marxist-leninist.

„Încă suntem departe — spune tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — de ceace se înțelege prin dezvoltarea spiritului de critică și autocritică. Critica și autocritica are adeseori un caracter formal, declamativ. Sunt numeroase cazurile în organizațiile de partid și de masă, când critica este înăbușită, iar autocritica aproape inexistentă. De unde vine aceasta, tovarăși? Păreră mea este că vine dela acei activiști de partid care suferă de îngâmfare, au o atitudine disprețuitoare față de muncitori, împiedică clasa muncitoare de a se folosi de dreptul la critică, și — ceace este mai important — nu înțeleg sau nu vor să înțeleagă ce forță extraordinară reprezintă pentru partidul nostru critica și autocritica când muncitorimea este preocupată de lipsurile muncii noastre, ne arată greșelile noastre și ajută partidul să le înlăture. Să nu ne fie frică să primim criticile muncitorului, ale membrilor de partid de rând. Avem multe lucruri de învățat! Dacă vom munci bine în această privință, vom ajuta clasa muncitoare să se folosească de arma criticii și autocriticii, care constituie o extraordinară forță mobilizatoare, un mijloc puternic de ridicare a conștiinței politice a clasei muncitoare, de întărire a legăturilor partidului cu clasa muncitoare și de rezolvare a sarcinilor de bază ale partidului nostru” (pag. 377—378).

Poporul nostru — ca și toate popoarele țărilor de democrație populară — poartă o recunoștință veșnică măreței țări a socialismului victorios, Uniunea Sovietică, care l-a eliberat din jugul hitlerismului, i-a dat posibilitatea să-și ia soarta în propriile sale mâini și să treacă la construirea socialismului.

Dragostea poporului nostru pentru Uniunea Sovietică își găsește expresia în cuvintele înflăcărate ale tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej care arată cauzele pentru care Țara Socialismului se bucură de cea mai mare prețuire :

„Existența Uniunii Sovietice și forța ei din ce în ce mai mare, adică factorii datorită cărora — după cel de al doilea război mondial — raportul de forțe dintre capitalism și socialism s'a schimbat în favoarea socialismului, au jucat un rol hotărâtor în apariția și dezvoltarea cu succes a statelor de democrație populară. Istoria războiului civil și a luptei revoluționare pe care a trebuit s'o ducă primul stat socialist din lume în condițiile încercuirii capitaliste, ne arată clar de ce suferințe și jertfe ne-a scutit pe noi existența marii și invincibilei Uniuni Sovietice. Victoriile Uniunii Sovietice nu numai că au pus stavilă nerușinatei tentative de intervenție ale imperialiștilor, dar au exercitat deasemenea o influență neîndoielnică asupra luptei de clasă duse cu succes de proletariatul din țările de democrație populară. Proletariatul și partidele revoluționare marxiste din aceste țări au știut să-și concentreze forțele împotriva dușmanului dinlăuntru, care se bucură de sprijinul imperialiștilor anglo-americani și care opune o rezistență din ce în ce mai înverșunată pe măsură ce socialismul înaintază victorios” (pag. 324—325).

„...Ajutorul pe care ni-l dă Uniunea Sovietică — spune mai departe tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — este pentru noi ca un izvor viu de energie nouă, de încredere în forțele noastre naționale în domeniul construcției politice, economice, culturale, științifice, artei și științei” (pag. 329—330).

Vorbind despre ajutorul primit din partea Uniunii Sovietice prin înființarea sovromurilor, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată uriașa lor însemnătate în dezvoltarea economiei noastre naționale:

„Un important rol în avântul luat de economia națională a României îl au societățile mixte sovieto-române, „sovromurile“, create în transporturi, în asigurări și într'o serie de importante ramuri industriale. Prin mijlocirea acestor societăți, Uniunea Sovietică acordă înaltelei economii românești un mare ajutor în utilaj tehnic și materii prime. Specialiștii sovietici și tehnicienii care fac parte din personalul lor conducător le transformă în adevărate focare de răspândire a experienței înaintate de organizare socialistă a muncii, a experienței de conducere și administrare justă a întreprinderilor socialiste. De pildă, întreprinderile care depind de societatea petroliferă sovieto-română au îndeplinit planul de foraj pe primul trimestru în proporție de 122,2%. Această societate dă exemplu de modul just în care trebuie folosit utilajul și de aplicare curajoasă a noilor metode. Muncitorii din întreprinderile acestei societăți au atins cea mai mare viteză medie în lucrările de foraj. Un rol hotărâtor au societățile sovieto-române în transporturile rutier, fluvial și aerian. Cu ajutorul societății „Sovromtractor“ am pășit la fabricarea în serie a tractoarelor“ (pag. 327).

Articolele și discursurile tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej cuprind numeroase referiri la situația internațională. Din analiza pe care o face situației internaționale se desprinde cu claritate convingerea fermă în tăria lagărului păcii, democrației și socialismului în frunte cu Uniunea Sovietică, credința în victoria forțelor păcii asupra forțelor întunecate ale reacțiunii imperialiste care pregătește un nou război mondial.

„Frontul de luptă al acestor uriașe forțe sociale organizate nu cunoaște hotare. El se întinde până în țările imperialiste, gata să se pună în mișcare pentru a zădărnici încă din fașă criminalele uneltiri războinice ale imperialismului nord-american. Baza materială, de o forță extraordinară, a Uniunii Sovietice și a țărilor de democrație populară, forțele morale imense de care dispune lagărul păcii, experiența istorică acumulată de popoarele lumii, creșterea conștiinței politice a masselor muncitoare din lumea capitalistă în condițiile ascuțirii luptei de clasă — toate acestea ne dau convingerea că planurile războinice ale imperialiștilor anglo-americani sunt sortite unui eșec rușinos“ (pag. 307).

„Cine se poate îndoi — arată tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — că dacă aventurierii imperialiști anglo-americani, pierzându-și capul și uitând de lecția pe care a primit-o hitlerității, ar încerca să deslănțue un al treilea război mondial, acesta ar lua chiar dela început caracterul unui război de eliberare antiimperialist al întregii omeniri, al tuturor popoarelor, în frunte cu Uniunea Sovietică, ceea ce ar aduce inevitabil prăbușirea totală a imperialismului și eliberarea popoarelor?“ (pag. 388).

Dar ceea ce trebuie să preocupe în mod deosebit pe toți oamenii iubitori de pace este împiedicarea mâinii criminale a miliardarilor și milionarilor americani, este apărarea păcii.

În uriașa mișcare pentru apărarea păcii, care se desfășoară cu amploare tot mai mare în lumea întreagă, s'a încadrat cu hotărâre și poporul nostru.

„În țara noastră — spune tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, — sarcina partidului de a construi socialismul, sarcina de a îndeplini planurile de stat, sarcina de a mări producția, sarcina de îmbunătățire a stării materiale a poporului muncitor, sarcina de ridicare a nivelului cultural și politic al celor ce muncesc trebuie strâns legate de sarcina centrală: *lupta pentru pace*“ (pag. 370).

Mișcarea pentru pace trebuie să cuprindă în țara noastră întregul popor muncitor, pe toți cei doritori să construiască pașnic viața nouă, socialistă.

Tovarășul Gheorghiu-Dej ne învață cum putem atinge acest rezultat:

„Dacă vom ști să descriem poporului muncitor figura hidoasă a ațâțătorilor la un nou război, dacă vom ști să explicăm celor mai largi mase populare scopurile criminale urmărite de cercurile imperialiste prin politica lor războinică, dacă vom ști să mobilizăm mase populare tot mai largi pentru realizarea sarcinilor istorice, de construire a socialismului, de îndeplinire a planului de stat, de mărire a producției, atunci vom îndeplini cu cinste sarcina pe care a pus-o Consfătuirea Biroului Informativ de a intensifica lupta pentru pace, împotriva provocatorilor de război — imperialiștii anglo-americani“ (pag. 370—371).

Chezășia victoriei forțelor păcii, democrației și socialismului este faptul că în fruntea luptei pentru apărarea păcii se află Uniunea Sovietică, ziditorul comunismului, de a cărei tărie s'au zdrobit planurile nebunești de dominație mondială ale hitlerismului, de a cărei tărie mereu crescândă se vor zdrobi și planurile barbarilor epocii noastre, imperialiștii americani și slugile lor.

Chezășta victoriei forțelor păcii, democrației și socialismului este faptul că lupta pentru apărarea păcii este condusă cu mână sigură de omul cel mai genial al epocii noastre, de prietenul, învățătorul și conducătorul oamenilor muncii de pretutindeni, Iosif Vissarionovici Stalin. Iar „Stalin înseamnă pace, Stalin înseamnă libertate, progres, independență națională, Stalin înseamnă socialism“ (pag. 383).

A L B U M U L
„30 DE ANI DELA ÎNFIINȚAREA
PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA,
1921—1951“
INSTITUTUL DE ISTORIE A PARTIDULUI DE PE LĂNGĂ
C.C. AL P.M.R.

de ASIST. UNIV. TAMARA MUREȘANU

Cu ocazia împlinirii a 30 de ani dela înființarea Partidului Comunist din România, Institutul de Istorie a Partidului de pe lângă C.C. al P.M.R. a întocmit albumul „30 de ani dela înființarea Partidului Comunist din România“. Alături de celelalte materiale și documente de partid, acest album este, atât pentru membrii de partid, cât și pentru masa celor fără de partid, un prețios mijloc de studiere a trecutului eroic de muncă și de luptă a Partidului nostru.

Burghezia și moșierimea au căutat prin diferite mijloace să împiedice clasa muncitoare, — poporul nostru, — să cunoască tradițiile revoluționare ale celor mai buni filii săi, care și-au dat viața pentru interesele celor ce muncesc, pentru ca Patria să fie liberă și independentă. Burghezia și moșierimea au căutat să ascundă în fața oamenilor muncii adevărul conținut al istoriei patriei noastre care, ca și istoria oricărei alte țări, este istoria luptelor de clasă a celor ce muncesc împotriva exploataților și asupritorilor. Pentru a-și împlini misiunea lor de lachei ai burgheziei și moșierimii, istoricii burhezi au căutat să ascundă lupta plină de jertfe, abnegație și eroism a clasei muncitoare în frunte cu Partidul ei de avangardă, a Partidului Comunist din România, care, înfruntând cele mai grele încercări, a știut să ducă înainte steagul de luptă pentru libertatea și fericirea poporului, pentru independența națională a Patriei noastre, pentru socialism.

Adâncind documentele din album, oamenii muncii din țara noastră au posibilitatea să studieze în chip intuitiv, plastic, cursul dezvoltării mișcării muncitorești din țara noastră, formarea Partidului Comunist din România, care este, după cum arată tov. Gh. Gheorghiu-Dej, rezultatul unui proces îndelungat de dezvoltare istorică a poporului nostru, rezultatul luptei sale de veacuri pentru eliberarea socială și națională, continuată și ridicată de Partidul Comunist pe o treaptă superioară, pentru pace, pentru fericirea Patriei noastre, pentru socialism.

Albumul „30 de ani dela înființarea Partidului Comunist din România”, cuprinde 4 perioade bine conturate. Perioada dela adoptarea legiurii agrare din 1864 și până la 1900. Pe bază de cifre luate chiar din statisticile burghezo-moșierești, se dovedește caracterul prusac al legiurii agrare din 1864, care nici pe departe nu a astâmpărat setea pentru pământ a țărănimii, și care a accentuat și mai mult contrazicerile și diferențierile de clasă la sate. Burghezia din țara noastră a preferat să cadă la înțelegere cu moșierimea, numai pentru a putea înăbuși lupta poporului pentru satisfacerea revendicărilor democratice.

În urma acestei legiuri a fost menținută marea proprietate moșierească asupra pământului, păstrându-se puternice rămășițe feudale în economia noastră. Astfel, în graficul care ne arată repartizarea pământurilor în România după legiuirea agrară din 1864, vedem cum 1,09% din proprietății de pământ posedau 3.287.393 ha. de pământ, iar marea majoritate a țărănimii 98,91% din proprietarii de pământ posedau numai 1.565.887 ha. Din această cauză țărăimea muncitoare din țara noastră a îndurat multe suferințe, a dat multe jertfe în lupta pentru pământ și libertate. Această problemă avea să fie rezolvată mult mai târziu de către clasa muncitoare în alianță cu țărăimea muncitoare, sub conducerea Partidului clasei muncitoare din țara noastră.

În perioada de după legiuirea agrară din 1864, are loc o creștere a numărului fabricilor și a muncitorilor cuprinși în aceste fabrici. Astfel graficul care arată procesul dezvoltării capitalismului în România în a doua jumătate a sec. al XIX-lea, ne arată cum în 1863, numărul muncitorilor industriali se ridică la 28.352, iar în 1900, numărul muncitorilor se ridică la 126.010. Este de remarcă că în această perioadă în jurul anului 1900, majoritatea fabricilor țării sunt acaparate de către capitalul străin. Astfel, în jurul anilor 1900, 20% din capitalul investit în întreprinderi era capital român, iar cea mai mare parte, 80%, era capital străin.

Paralel cu dezvoltarea capitalismului creștea și se dezvoltă proletariatul din România, care începe să facă primii pași pentru organizarea sa. În Album este dată fotocopia unui apel al lucrătorilor ciobotari din Iași, în jurul anilor 1880, care cheamă la organizare. După anii 1880, muncitorii organizați în cercuri editează o serie de reviste cum au fost „Contemporanul”, „Emanciparea”, „Dacia viitoare” și „Revista Socială”. În anul 1886 apare programul cercurilor muncitorești întocmit la începuturile activității sale de C. Dobrogeanu-Gherea.

Cum a arătat tov. Gh. Gheorghiu-Dej: „Deși la începuturile activității sale a formulat platforma de revendicări general democratice a cercurilor muncitorești, iar în activitatea sa pe tărâmul criticii literare a combătut concepțiile ideologilor reacțiunii (Măiorescu și alții), Gherea aduce în sânul partidului socialist idei menșevice oportuniste, criticate și nimicite la vremea lor de Lenin”. (30 de ani de luptă a Partidului sub steagul lui Lenin și Stalin” pag. 8). Un eveniment important ce are loc în acei ani este publicarea fragmentelor din geniala operă „Capitalul” de Karl Marx în revista „Emanciparea”. Tot atunci cercurile muncitorești editează o serie de ziare cum sunt „Solidaritatea”, „Drepturile Omului”, „Govora”, „Guttenberg”, „Frăția” și altele în care se oglindesc revendicările pentru care ele luptă.

În anii 1888, au loc o serie de răscoale țărănești pe care guvernul burghezo-moșieresc le înăbușe în sânge. Harta din Album reprezintă centrele de răscoale și întinderea răscoalelor țărănești din România în

anii 1888. Paralel cu răscoalele țărănești, în o serie de centre ca București, Atelierele C.F.R., Galați, etc. au loc greve muncitorești. Pentru ce anume lupta clasa muncitoare din țara noastră în această perioadă se poate vedea din numărul special al ziarului „Munca”, editat la București în 1890 cu prilejul organizării pentru prima dată în întreaga lume a sărbătoririi zilei de 1 Mai. Se cerea crearea partidului muncitorilor, emanciparea proletariatului, ziua de lucru de 8 ore, vot universal, republică, revendicări general democratice.

În anul 1892, pentru prima dată apare în limba română „Manifestul Partidului Comunist” de K. Marx și F. Engels.

Marea importanță a apariției acestui program de luptă a proletariatului internațional este minunat redată de către marele Lenin care arată că Manifestul Partidului Comunist valorează cât multe volume; în spiritul lui trăește și se mișcă până în ziua de azi întreg proletariatul organizat și luptător al lumii civilizate. Apar deasemeni un număr de gazete: „Muncitorul”, „Desvoltarea”, „Munca”, „Lumea Nouă” etc.

După ce în anul 1893 se constituie partidul social-democrat al muncitorilor din România, în anul 1899, elementele dușmănoase din conducerea mișcării muncitorești reușesc să-l desorganizeze. În „Lumea Nouă”, oficios al partidului, se publică protestul unui grup de muncitori împotriva actului de trădare a unor elemente străine clasei muncitoare care s'au strecurat în conducerea mișcării muncitorești. Totodată publică chemarea la continuarea luptei pentru cauza clasei muncitoare.

Inceputul secolului al XX-lea este marcat printr'un eveniment deosebit de important, care are o influență urlașă asupra mișcării progresiste din întreaga lume și care influențează direct și mișcarea muncitorească din țara noastră. Este vorba de revoluția burghezo-democratică din 1905 din Rusia. Sub influența revoluției din 1905, se reorganizează mișcarea muncitorească din România. Se înființează Sindicatele, Consiliul general al Sindicatelor, cercuri România Muncitoare. Proletariatul din România care vede justetea luptei proletariatului rus în alianță cu țărănimea și înțelege că această luptă este și cauza lui proprie, se solidarizează cu prima revoluție burghezo-democratică din Rusia. Sunt scoase o serie de manifeste și gazete care ilustrează acest lucru: „Jos despotismul”, „Jos țarismul”, „Trăiască frăția revoluționară”, „Solidaritate cu proletariatul rus”, — iată lozinci prin care proletariatul din țara noastră își manifesta solidaritatea cu revoluția din 1905.

Sub imboldul revoluției ruse din 1905 și a stării de mizerie în care se găseau, au loc marile răscoale țărănești din 1907. Burghezia și moșierimea înecă în sânge răscoala țăranilor din 1907, măcelărind peste 11 mii de țărani cu acest prilej. Împotriva poziției trădătoare oportuniste a conducătorilor socialiști, se ridică elementele revoluționare din rândurile muncitorimii, care sprijină și se solidarizează cu țăranii răsculați, tipăresc și răspândesc manifeste și proteste împotriva masacrării țăranilor răsculați. În fruntea acestora se găsește neînfricatul luptător revoluționar, — Ștefan Gheorghiu.

În album, este dată fotocopia unui apel întocmit de un grup de muncitori revoluționari, apel adresat concentrațiilor și rezerviștilor pentru a-i îndemna să nu tragă în țăranii răsculați.

În anii de după 1910, se reorganizează Partidul Social Democrat din România, a cărei conducere este dominată de ideile nefaste, neo-iobăgiste, menșevice, ale lui C. D. Gherea. În ciuda acestei stări, elementele revoluționare din sânul mișcării muncitorești luptă împotriva războiului.

Prin ztare și manifeste, elementele revoluționare cheamă la luptă împotriva războiului imperialist. Au loc o serie de acțiuni și manifestații ale muncitorilor care culminează cu manifestația muncitorilor din Galați din ziua de 13 Iunie 1916 reprimată de către organele regimului burghezo-moșieresc. În ziarul „Lupta” sunt publicate numele muncitorilor asasinați cu prilejul manifestației pentru pace împotriva războiului imperialist. Dar faptul acesta, în loc să intimideze pe muncitorii revoluționari, cum credea burghezia și moșierimea, a fost punctul de plecare pentru noi demonstrații și greve împotriva războiului imperialist.

Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie 1917, eveniment de importanță istorică mondială, a avut o influență hotărâtoare asupra mișcării revoluționare Internaționale.

Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a dus la avântul revoluționar din țara noastră. Muncitorii și țărani muncitori au luptat împotriva războiului imperialist, pentru puterea muncitorească țărănească, pământ țăranilor, pentru pace cu Sovietele. În București au loc puternice lupte greviste ale ceferiștilor, metalurgiștilor, ale muncitorilor dela regie, demonstrația tipografilor din 13 Decembrie 1918, care, din ordinul burgheziei și moșierimii, este înecată în sânge, numărul victimelor fiind de peste 100 de morți.

Ca urmare a influenței Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a răspândirii literaturii marxist-leniniste în țara noastră, cum ar fi „Problemele puterii sovietice”, „Democrația burgheză și dictatura proletară”, editarea în limba română, a manifestelor și statutului Internaționalei Comuniste precum și alte lucrări editate între anii 1918—1920 — se ascute lupta între elementele cinsfite revoluționare și cele oportuniste, elementele revoluționare organizându-se în grupuri comuniste. Grupurile comuniste chemau la luptă pentru apărarea revoluționară a Uniunii Sovietice, împotriva foametei, a mizeriei, împotriva măsurilor represive ale regimului burghezo-moșieresc, contra intervenției împotriva revoluției din Ungaria.

Între anii 1918—1920, crește numărul demonstrațiilor și grevelor. Graficul care reprezintă desfășurarea grevelor din anii 1918—1920 ne arată numărul mare al muncitorilor care au participat la luptă.

Grevele din 1918—1920 culminează cu greva generală din Octombrie 1920. Înfrângerea grevei generale din Octombrie 1920, din cauza trădării șefilor social democrați, a arătat mai ascuțit ca oricând necesitatea de a avea un partid revoluționar, un partid marxist-leninist în stare să ducă proletariatul la luptă hotărâtă împotriva burgheziei și moșierimii.

Fotocopia procesului verbal întocmit de secția București a partidului socialist cu prilejul alegerii delegaților pentru Congresul din 8 Mai 1921, dovedește cu prisosință cum majoritatea membrilor partidului erau pentru transformarea partidului socialist în partid comunist. Din 7.652

votanți, 6818 s'au pronunțat pentru transformarea partidului în partid comunist. Astfel, la Congresul Partidului socialist din 8—9 Mai 1921 majoritatea covârșitoare a delegaților a votat transformarea Partidului socialist în Partid marxist-leninist și afilierea lui la Internaționala Comunistă. Congresul din 1921 a adoptat o serie de moțiuni în care, după cum este arătat și în album, își exprimă dragostea și admirația pentru proletariatul rus, trimite salut Internaționalei Comuniste, condusă de Lenin și Stalin, și ia poziție împotriva războiului, pentru pace.

În Octombrie 1922 are loc Congresul al II-lea al Partidului.

În album sunt redatăe texte din moțiunile și rezoluțiile votate la Congresul al II-lea al P.C.R.-ului ținut în 1922.

În 1924 burghezia și moșierimea declară Partidul Comunist din România scos în afara legilor țării. În album este redată fotocopia unui manifest adresat cu acest prilej de către P.C.R. organizațiilor muncitorești și țărănești din întreaga lume.

Partidul trece în adâncă ilegalitate. Cu toate acestea, învățând din experiența Partidului Comunist bolșevic, el reușește să îmbine cu succes munca legală cu munca ilegală. În aceste condiții are loc Congresul al III-lea al Partidului (1924). Printre alte probleme, Congresul al III-lea trimite salutul său de dragoste și admirație Uniunii Sovietice care sub conducerea Partidului Comunist (b) înregistra succese uriașe. Deasemeni ia hotărâri asupra problemelor de organizare. Texte din moțiunile și rezoluțiile votate la Congresul al III-lea sunt redatăe în album.

În anul 1924, proletariatul din întreaga lume a fost sguduit de moartea marelui învățător și prieten al oamenilor muncii din lumea întreagă, Vladimir Ilici Lenin. Ziarul „Socialismul“, organ al Partidului Comunist din România, care oglindește în paginile sale durerea Partidului și a proletariatului din România cu ocazia morții lui Lenin, oglindește în acelaș timp convingerea Partidului că revoluția proletară va merge înainte, condusă de către I. V. Stalin. În album este redată fotocopia ziarului „Socialismul“ apărut cu acest prilej.

În anii următori, burghezia și moșierimea română aservesc trusturilor imperialiste americane și engleze aproape toate întreprinderile importante ale țării. În album este redat unul din manifestele ilegale editate de Partidul Comunist din România împotriva jafului imperialiștilor americani și englezi.

În această perioadă, când imperialismul internațional, în frunte cu imperialiștii americani votau să transforme România în cap de pod pentru atacul împotriva Uniunii Sovietice, când burghezia și moșierimea deslănțuie teroarea împotriva oamenilor muncii în frunte cu comuniștii, Partidul Comunist din România folosind posibilitățile legale de acțiune, împletind munca legală cu cea ilegală, conduce lupta împotriva regimului burghezo-moșieresc, pentru victoria în alegeri a grupului muncitoresc țărănesc. Deasemeni, cu toată teroarea, în această perioadă se tipăresc o serie de ziare și reviste „Viața Muncitoare“, „Desrobirea“ și altele. În 1927 este editată în limba română geniala operă a tovarășului Stalin : „Bazele leninismului“. Albumul înfățișează fotografia unui exemplar deteriorat din cauza condițiilor grele în care circula literatura comunistă, în timpul regimului burghezo-moșieresc.

Congresul al IV-lea al Partidului, care s'a ținut în 1928, a pus în fața Partidului problema luptei împotriva pregătirii războiului imperialist împotriva Uniunii Sovietice, problema luptei împotriva exploa-

tării capitaliste și moșierești. În album sunt redată texte din moțiuni și rezoluții votate la Congres.

Congresul Sindicatelor dela Timișoara, care s'a ținut sub conducerea directă a Partidului, a chemat masele la luptă împotriva ofensivei burghezo-moșierești, — pentru ieșirea revoluționară din criză. Cu toată teroarea deslănțuită de către burgheze și moșierime împotriva Congresului și a participanților la Congresul din Timișoara, muncitorii, continuând lupta, au organizat o serie de acțiuni în frunte cu eroica grevă a muncitorilor dela Lupeni.

În anii 1929—1933, ani de criză care s'guduie întreaga lume capitalistă printre care și țara noastră, Uniunea Sovietică era singura țară din lume în plin avânt de înflorire, țara în care nivelul producției se afla în continuă creștere. În album sunt redată o parte din realizările Planului Cincinal și ritmul de dezvoltare în anumite ramuri de producție în Uniunea Sovietică, în comparație cu Statele Unite ale Americii.

În anul 1932 are loc Congresul al V-lea al Partidului Comunist din România. Acest Congres are o însemnătate istorică în dezvoltarea mișcării revoluționare din România. El a clarificat problemele fundamentale ale strategiei Partidului, arătând că România se găsește în faza desăvârșirii revoluției burghezo-democratice nu spre a curăți terenul pentru dezvoltarea capitalismului, ci cu scopul de a asigura forțelor revoluționare dezvoltarea lor ulterioară spre socialism, pentru desrobirea definitivă a tuturor celor ce muncesc de orice asuprire de clasă și națională. În album sunt date texte din rezoluțiile votate la Congresul al V-lea al Partidului, Congres care a stabilit principiile organizatorice, ideologice, strategice și tactice ale Partidului, în lumina învățaturii marxist-leniniste și a experienței bolșevismului.

În 1932, anul în care culminează criza economică, burghezia și moșierimea din țara noastră aservesc și mai mult bogățiile țării noastre capitalului anglo-franco-american.

Partidul nostru demască manevrele burgheziei și moșierimii, lachei ai imperialismului american și englez, demască așa zisul plan dela Geneva care nu era altceva decât control străin asupra bogățiilor țării și asupra statului nostru, și cheamă masele la luptă pentru pâine, pace și libertate. Partidul organizează și conduce luptele muncitorilor care culminează cu grevele din Ianuarie—Februarie 1933.

În album sunt redată centrele mai importante unde s'au desfășurat luptele cefeřiștilor și petroliștilor. Ilustrarea solidarității maselor muncitoare cu eroica luptă a cefeřiștilor se vede clar atât în paginile Scântei, cât și din declarația Comitetului Central al Partidului Comunist din România, conducătorul și organizatorul luptelor eroice ale cefeřiștilor.

În album se poate vedea solidaritatea proletariatului internațional cu eroicii luptători cefeřiști și petroliști, în frunte cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej.

Elementele progresiste din toate colțurile lumii, în frunte cu poarele Uniunii Sovietice, vedeau în luptătorii dela Grivița, în frunte cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, pe cei mai buni fii, pe adevărații reprezentanți ai poporului român. Luptele dela Grivița din Februarie 1933 și ale muncitorilor petroliști au fost o puternică manifestare pe plan internațional împotriva fascismului. Cu toată teroarea crescândă exercitată de regimul burghezo-moșieresc, care la ordinul reacțiunii mon-

diale transforma România într'un cap de pod pentru atacul criminal ce se pregătea împotriva U.R.S.S.-ului, s'a înregistrat în această perioadă o creștere a rândurilor Partidului.

Imbinând munca legală cu munca ilegală, Partidul crează o serie de organizații legale și editează ziare ilegale cum sunt „Scânteia“, „Cazarma“, „Brazda“, „Noi vrem pământ“, „Februarie“ (15, 16), „Tânărul leninist“, precum și ziare legale ca „Viața muncitoare“, „Bluze albastre“, „Arena“, „Clopotul“, „Raza“, etc. în care cheamă la luptă, pentru Frontul popular, împotriva fascizării țării și pentru eliberarea deținuților politici antifasciști.

În perioada dictaturii regale și apoi în timpul dictaturii antonesciene și a războiului criminal antisovietic, Partidul nostru este singurul partid care cheamă la luptă împotriva fascismului, împotriva războiului criminal antisovietic, pentru apărarea adevăratelor interese naționale ale României. În ciuda teroarei sălbatice, când cei mai buni fii ai poporului nostru în frunte cu comuniștii erau arestați, schingiuiți, deținuți și ucși în lagăre sau închisori, Partidul nostru organizează lupta pentru sabotarea războiului antisovietic. Într'o serie de documente este oglindită în album această luptă. Astfel se poate vedea fotocopia Scânteii ilegale care, într'un număr special, demască Dictatul dela Viena, prin care regimul burghezo-moșteresc al partidelor istorice a vândut nordul Ardealului; fotocopia documentului intitulat „Punctul nostru de vedere“ în care se demască pregătirile războiului antisovietic și cheamă la întărirea relațiilor frățești cu Uniunea Sovietică. Fotocopia platformei program a Partidului, publicată în Septembrie 1941, înfățișează chemarea la luptă pentru libertate și independență națională; în altă fotocopie vedem protestul patrioților din Timișoara împotriva masacrării partizanilor din munții Banatului.

Prin lupta Partidului Comunist din România se înfăptuiește Frontul Unic Muncitoresc; manifestul publicat la 1 Mai 1944 de Frontul Unic Muncitoresc cheamă la răsturnarea regimului antonescian.

23 August 1944, ziua eliberării României de către eliberatoarea Armată Sovietică, ziua doborârii dictaturii fasciste antonesciene de către forțele patriotice conduse de către Partid, este ilustrată printr'o serie de documente din acea perioadă. Astfel, în album se pot vedea manifeste ilegale ale Comitetelor de întreprinderi care cheamă pe muncitorii la luptă împotriva dictaturii antonesciene; gărzile muncitorești înarmate și organizate de Partid care au avut un rol important în doborârea antonescienilor și în dezarmarea trupelor germane fasciste; în loc de frunte sunt prezentate fotografiile care oglindesc dragostea și recunoștința cu care populația Bucureștiului întâmpină Armata Sovietică eliberatoare.

În noua etapă istorică ce a urmat după 23 August, Partidul nostru a dus lupta pentru un guvern democratic, capabil să reprezinte masele cele mai largi populare și să impună exproprierea moșierilor și împărțirea pământului la țărani, precum și mobilizarea tuturor resurselor materiale pentru sprijinirea războiului antihitlerist. Făurind unitatea sindicală, întărindu-și rândurile, mobilizând masele, Partidul a reușit să izgonească guvernul reacționar Rădescu. Toate acestea sunt ilustrate prin materiale și documente din această perioadă, care păstrează în imagini vii ardoarea luptei desfășurate împotriva reacțiunii.

În album se arată ajutorul politic pe care l-am primit din partea Uniunii Sovietice la Conferința din Paris, ajutorul economic neprecu-

peșit și multilateral al Uniunii Sovietice în timpul perioadei de secetă, ajutor care ne-a salvat și a împiedicat amestecul imperialiștilor în treburile noastre interne, manifestația populară de dragoste și recunoștință a poporului nostru pentru ajutorul continuu și neprecupețit ce ni-l acordă Uniunea Sovietică.

Prin lupta maselor populare conduse de Partid, în Noembrie 1947 au fost izgonite ultimele rămășițe ale burgheziei din guvern, iar la 30 Decembrie 1947 a fost răsturnată monarhia și proclamată Republica Populară Română. În album este ilustrată bucuria și entuziasmul maselor populare cu ocazia proclamării Republicii Populare Române; — de acum înainte clasa muncitoare aliată cu țărănimea muncitoare preluând întreaga putere politică în mâinile ei.

Cucerirea puterii de stat de către clasa muncitoare a permis înlăturirea actului revoluționar al naționalizării principalelor întreprinderi industriale, bancare, de transport, etc. Trecerea principalelor mijloace de producție industriale în mâna clasei muncitoare, efortul în producție al clasei muncitoare, conștientă că tot ce construiește este în folosul ei și al întregului popor muncitor, trecerea la economia planificată și realizările planurilor de stat pe 1949 și 1950, sunt oglindite în paginile albumului. Este deosebit subliniat rolul uriaș pe care l-au avut și îl au acordurile economice încheiate cu Uniunea Sovietică, rolul Sovromurilor ca adevărate focare de răspândire a experienței celei mai înaintate în industria țării noastre.

Hotărârile Partidului nostru în ceea ce privește activitatea științifică, literară și artistică și mai ales Rezoluția Plenarei C.C. al P.M.R. din 3—5 Martie, document care marchează un moment istoric în dezvoltarea regimului nostru de democrație populară, sunt documente de uriașă importanță, îndreptar în opera de construire a socialismului în țara noastră.

Pe lângă aceste documente, în album este ilustrată lupta Partidului nostru împotriva dușmanului de clasă și în special împotriva chiaburilor, dușmanul de moarte al țărânimii muncitoare, și al luptei pe care Partidul nostru o conduce pentru transformarea socialistă a agriculturii.

Grija permanentă a Partidului nostru, realizările pe care el le-a obținut în lupta pentru ridicarea continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc, grija pentru ridicarea nivelului cultural al celor ce muncesc, este deasemeni oglindită în paginile albumului. Permanentă preocupare a Partidului de a educa cadrele de partid în spiritul marxism-leninismului, grija ca ei să-și însușească genialele învățături ale lui Lenin și Stalin și uriașa experiență a Partidului Comunist (b) al U.R.S.S. se oglindește și prin editarea în milioane de exemplare a genialelor opere ale lui Marx, Engels, Lenin și Stalin. În album sunt arătate o parte din genialele opere ale clasicilor marxism-leninismului care au fost editate până în prezent în țara noastră. Partidul nostru, mergând pe linia stalinistă a rezolvării problemei naționale, a obținut succese uriașe în această direcție. Rezoluția Biroului Politic al C.C. al P.M.R. în chestiunea națională, redată în album, oglindește grija Partidului de a înarma cadrele, membrii de partid și oamenii muncii din țara noastră în cunoașterea și orientarea justă în această problemă.

Lupta pentru întărirea politică și organizatorică a rândurilor Partidului nostru, lupta pentru curățirea rândurilor Partidului și pentru compoziția lui muncitorească, lupta pentru ridicarea continuă a nive-

lului politic și ideologic al membrilor și cadrelor de partid, este ilustrată în una din paginile albumului.

Hotărîrea Plenarei a V-a a C.C. al P.M.R. despre sarcinile Partidului în domeniul muncii organizatorice, Rezoluția Plenarei C.C. al Partidului cu privire la rezultatele verificării membrilor de partid și la primirea noilor membri în Partid, Hotărîrea C.C. al P.M.R. asupra rezultatului anului școlar 1949—1950 și pregătirea anului școlar 1950—1951, în învățământul de partid, organizarea școlilor superioare de partid și a unei rețele largi de școli, cursuri și cercuri, unde zeci și zeci de mii de membri de partid se înarmează cu învățătura marxist-leninistă, cu experiența Partidului Comunist (b) al U.R.S.S., prezentate în album, ilustrează preocuparea Partidului în această direcție.

Sarcina centrală pe care Partidul nostru o pune în fața întregului Partid, în fața tuturor oamenilor muncii din țara noastră este lupta pentru pace. În album este ilustrat cum în toate colțurile țării, muncitorii, țărani muncitori, intelectualii, educați și mobilizați de Partid, semnează Apelul pentru încheierea unui pact al păcii. Un citat din lucrarea tovarășului Gheorghiu-Dej „Lupta pentru pace, sarcina centrală a Partidului nostru“, marchează locul pe care îl ocupă lupta pentru pace în politica generală a Partidului nostru. „În țara noastră, spune tovarășul Gheorghiu-Dej, sarcina Partidului de a îndeplini planurile de stat, sarcina de a mări producția, sarcina de îmbunătățire a stării materiale a poporului muncitor, sarcina de ridicare a nivelului politic al celor ce muncesc, trebuie strâns legate de sarcina centrală: Lupta pentru pace”.

În țara noastră ca și în toate colțurile lumii, interviewul acordat de tovarășul Stalin corespondentului ziarului „Pravda“, — document de însemnătate istorică, — călăuzește lupta Partidului nostru, activitatea membrilor de partid și a oamenilor muncii, în lupta lor pentru apărarea păcii. În album se arată cu câtă însuflețire și încredere urmăresc și studiază oamenii muncii acest document istoric. În album sunt subliniate cuvintele tovarășului Stalin: „Pacea va fi menținută și consolidată dacă popoarele vor lua în propriile lor mâini cauza menținerii păcii și o vor apăra până la capăt”.

O mare sărbătoare a Partidului nostru și a tuturor oamenilor muncii din țara noastră a fost a 70-a aniversare a tovarășului I. V. Stalin.

În Hotărîrea Comitetului Central, luată pentru sărbătorirea a 70 de ani de la nașterea tovarășului Stalin și redată în album se spune: „Această Hotărîre corespunde cu dorințele exprimate de cele mai largi masse ale poporului muncitor din întreaga țară“, Și într'adevăr, din documentele publicate în album aceasta e dovedit cu prisosință.

„Schimb de onoare la locul de muncă în ajunul aniversării zilei tovarășului Stalin. Cea mai mare producție de cărbuni zilnică din tot cursul anului în Valea Jiului, O șarjă în 4 ore și 40 minute la Oțelul Roșu. O nouă sondă a intrat în producție la Boldești. 47,56% mai mult ciment peste programul zilnic la Turda. Timpul de schimbare a levatei redus sub un minut la Atlanta Timișoara“. Iată ce reproducea presa din Capitală în zilele din ajunul celei de a 70-a aniversări a tovarășului Stalin. Prin întreceri în producție, prin schimburi de onoare, prin sute de mii de scrisori în versuri și în cântece, prin daruri, massele populare din Republica Populară Română și-au exprimat dragostea lor fierbinte, recunoștința pentru genialul învățător al omenirii muncitoare, stegărul păcii și al libertății popoarelor. În ai Vissarionovici Stalin.

Ultima planșă a albumului este închinată planului de electrificare a țării și planului cincinal. În album se oglindesc uriașele perspective pe care aceste două planuri le deschid Patriei noastre. Cifrele, privind câteva ramuri din producția industrială, ne arată viitorul luminos pe care și-l clădește clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare sub conducerea Partidului nostru. Albumul se încheie cu cuvintele: „Sub steagul lui Lenin și Stalin, sub conducerea Partidului, înainte pentru construirea socialismului, pentru pace, pentru fericirea Patriei noastre“.

Acest album reprezintă în imagini vii acel trecut de luptă și acel uriaș efort al Partidului clasei muncitoare din care crește și se dezvoltă viitorul luminos al Patriei noastre.

MUZEUL „LUPTA REVOLUȚIONARĂ A POPORULUI DIN R.P.R.“

(Aripa nouă 1864 — 1951)

În cadrul sărbătoririi aniversării a 30 de ani dela crearea Partidului Comunist din România, a fost inaugurată aripa nouă a Muzeului „Lupta revoluționară a poporului din R.P.R.“.

Această realizare a prezentat dela început o dublă importanță :

În primul rând, prin aceasta, s'a dat pentru prima oară prilejul și posibilitatea membrilor de partid și tuturor oamenilor muncii din țara noastră să studieze mersul dezvoltării mișcării muncitorești din țara noastră, dezvoltarea și luptele eroice și glorioase ale Partidului nostru, pe baza documentelor autentice, a datelor concrete și a unei prezentări sugestive și artistice, strânse și organizate științific la un loc.

Prin înfăptuirea aripei noi a Muzeului „Lupta revoluționară a poporului din R.P.R.“, s'a creat posibilitatea unui fel nou în educarea marxist-leninistă a masselor largi. Aceasta s'a dovedit și prin interesul larg și mereu crescând ce a stârnit deschiderea aripei noi în rândurile muncitorilor, școlărilor, ostașilor, etc.

Aripa nouă a Muzeului „Lupta revoluționară a poporului din R.P.R.“ împreună cu aripa veche se afirmă ca un adevărat și important centru de cercetări și documentări științifice, ca un puternic mijloc de educare revoluționară a masselor muncitoare, ca o importantă realizare cultural-științifică.

Studiind prima aripă a Muzeului, și cea nouă (1864—1951) inaugurată la 4 Mai 1951, iese cu tărie la iveală unitatea lor indisolubilă, confirmarea desăvârșită a precizării tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej după care „Partidul Comunist din România este rezultatul unui proces îndelungat de dezvoltare istorică a poporului nostru, rezultatul luptei sale de veacuri pentru eliberarea socială și națională, continuată și ridicată pe o treaptă superioară de mișcarea muncitorească revoluționară“ ¹⁾.

În strânsă legătură cu secularele tradiții revoluționare ale poporului nostru înfățișate în aripa veche a Muzeului, care arată și „imensele rezerve de energie revoluționară ale țărănimii“, în aripa nouă a Muzeului „Lupta revoluționară a poporului din R.P.R.“ se desfășoară cu adevărat din sală în sală această ridicare a luptelor pe o treaptă mereu mai superioară de către mișcarea muncitorească revoluționară pentru eliberarea socială și națională a poporului nostru. Acest proces victorios al ascensiunii neconținute s'a asigurat datorită făuririi

www.dacoromanica.ro

1) Gh. Gheorghiu-Dej, 30 de ani de luptă a Partidului sub steagul lui Lenin și Stalin, pag. 6.

Partidului de tip nou, a victoriei idellor marxist-leniniste în mișcarea muncitorească și a urmărilor fidele și consecvente a drumului lui Lenin și Stalin și a gloriosului Partid Bolșevic, de către Partidul Comunist din România.

Materialul *primei săli* a arpei noi înfățișează trei elemente hotărâtoare care au stat la începutul acestei dezvoltări:

1) Dezvoltarea clasei muncitoare din țara noastră și primii pași ai ei spre organizare și acțiuni, piedicele de dezvoltare a industriei în condițiile pătrunderii capitalurilor străine și ale păstrării puternicelor resturi feudale în agricultură (machete, grafice, primele gazete, reviste și organizații muncitorești).

2) Influența mișcării revoluționare din Rusia asupra cercurilor muncitorești din țara noastră.

3) Inceputurile răspândirii ideilor înaintate ale marxismului în țară. Ideile marxismului revoluționar vor ajuta apoi elementele revoluționare din mișcarea muncitorească să lupte încontinuu împotriva politicii oportuniste a conducerii partidului social-democrat.

A doua sală cuprinde un material asupra creșterii luptelor sociale din România și a formelor lor de manifestare. Astfel, pe pereții sălilor apar materiale asupra primelor greve organizate ale muncitorimii din 1888, asupra răscoalei țărănimii din acelaș an, presa muncitorească, organizarea rețelei cercurilor socialiste și a cercurilor țărănești, etc.

Paralel cu aceste frământări, continuă și procesul degenerării oportunismului din mișcarea muncitorească care duce la trădarea din 1899. Elementele credincioase clasei muncitoare care s'au ridicat imediat împotriva acestui act rușinos sunt puternic ajutate de prima revoluție burghezo-democratică din Rusia din 1905—1907. Materialele expuse arată această legătură strânsă, precum și influența revoluției ruse asupra marilor răscoale țărănești din 1907.

În această perioadă se scoate în relief figura luminoasă a lui Ștefan Gheorghiu. El a reprezentat acel spirit revoluționar al masselor în mișcarea muncitorească care s'a manifestat mereu în ciuda conducerii oportuniste. Materialul Muzeului exprimă deosebit de puternic lupta muncitorilor în manifestațiile antirăzboinice care au culminat cu evenimentele din Galați din 13 Iunie 1916.

Energii acumulate, revoluționare, ale proletariatului se eliberează puternic în urma Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, cotitura cea mai măreață în istoria omenirii.

Sala III-a este dominată de multiple materiale documentare și vizuale, care arată desfășurarea Marii Revoluții și efectele ei imediate asupra Rusiei, asupra lumii întregi, deci și asupra României.

Imediat după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, pentru prima dată în țara noastră, apar manifeste revoluționare, se răspândesc în țară cu o viteză de fulger idelle lui Lenin și Stalin, arătând drumul revoluționar pe care trebuie să-l urmeze și pe care pășește proletariatul nostru. Muzeul dă în această direcție graficele asupra creșterii grevelor din anii 1918—1920, buletinele de moarte („omor scuzaoil”) ale muncitorilor omorâți la demonstrația din 13 Decembrie 1918, documente editate de grupurile comuniste ce se formează, documente asupra desfășurării imediate a apărării revoluționare de către proletariatul nostru

a Puterii Sôvietice, atacată și asaltată mișelește — după cum înfățișează harta expusă — de către imperialiștii intervenționiști în frunte cu imperialismul american și englez.

În avântul luptelor sociale și pe baza internaționalismului proletar se afirmă mereu mai mult în mișcarea muncitorească grupurile comuniste, care, după cum arată materialul de pe primul perete al sălii a IV-a, duc o intensă muncă de clarificare politică și ideologică, tipăresc în țară operele lui Lenin, editează revista teoretică „Lupta de clasă” și exprimă puternic voința crescândă a majorității clasei muncitoare de a se afilia la Internaționala a III-a Comunistă și de a-și făuri partidul de tip nou, partidul marxist-leninist.

Lupta pentru realizarea acestui scop (arătat prin adevizuri, telegrame, articole etc.) precum și victoria istorică a leninismului împotriva oportunismului prin crearea Partidului Comunist din România la Congresul general al partidului socialist din 8 Mai 1921, și motiunile Congresului ocupă un loc dominant în sala IV-a.

Sala IV-a mai cuprinde materiale extrem de importante și variate în legătură cu momentele cele mai însemnate din viața Partidului și din istoria țării — până la sfârșitul stabilizării relative a capitalismului. Se arată toată bestialitatea regimului burghezo-moșieresc reacționând la apariția și activitatea Partidului Comunist cu monstruosul proces din Dealul Spierei, asasinarea lui Leonte Filipescu, spargerea brutală a unității sindicale cu ajutorul activ al social-democraților de dreapta și scoaterea mârșavă în afara legilor a Partidului Comunist din România în anul 1924.

Aceste samavolnici și acte de teroare care au ca scop suprimarea conducătorilor comuniștilor, sunt urmate de ordinele Direcției Siguranței pentru urmărirea tovarășei Ana Pauker, de arestarea tovarășului Vasile Luca, de asasinarea lui Pavel Tcacenco, etc.

Dar toate aceste mârșăvii, după cum arată din abundență materialul Muzeului, n'au putut abate dela lupta revoluționară Partidul nostru, care după cum spunea tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej „s'a impus chiar dela primul pași făcuți în arena luptei politice, ca o forță politică independentă producând o serioasă deplasare în cursul vieții politice a țării noastre”.

Materialul expus în Muzeu arată că Partidul a știut să-și organizeze, în ciuda teroarei, Congresul său al II-lea, iar apoi, în condițiile ilegalității și Congresele al III-lea și al IV-lea, care înarmează puternic cu îndrumările lor membrii de partid și proletariatul nostru revoluționar.

Comemorarea de mare proporție a lui Lenin la pierderea lui dureroasă, manifeste ca: „Jos robia economică, politică și națională”, materialele asupra îmbinării muncii ilegale cu cea legală, graficele grevelor muncitorești și ale răscoalelor țărănești, a II-a serie a revistei „Lupta de clasă”, traducerea genialei opere a tovarășului Stalin „Bazele leninismului”, zicalele și manifestele revoluționare, etc. demonstrează la fiecare pas că apariția Partidului Comunist a însemnat irevocabil o cotitură hotărâtoare în lupta revoluționară a clasei muncitoare, a poporului, pentru eliberarea sa.

Macheta Doftanei și desenele închisorilor din sala a V-a arată încercările regimului burghezo-moșieresc de a bara cu orice mijloc drumul luptelor comuniștilor în fruntea clasei muncitoare. Dar aceste în-

cercări au trebuit să eșueze, Doftana însăși transformându-se sub conducerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, Vasile Luca și alții, în universitate de partid, de unde au ieșit sute de cadre călite și pregătite din punct de vedere ideologic și politic.

Sala VI-a, prima sală de etaj, înfățișează situația nouă economică și politică în urma crizei ce s'a desfășurat începând din 1929 pe scară internațională și în țara noastră.

Se contrapune pe peretele sălii, pe baza graficelor și materialelor documentare, acea deosebire fundamentală care s'a conturat prin realizarea victorioasă a primului Plan Cincinal din Uniunea Sovietică și criza economică care a zguduit din temelii lumea capitalistă, inclusiv România.

Sala este dominată de materiale care arată lupta clasei muncitoare din țara noastră condusă de Partidul Comunist din România împotriva încercărilor capitaliste de ieșire din criză și pentru asigurarea unei ieșiri revoluționare din ea.

Momentele cele mai importante ale ridicării noului val revoluționar sunt scoase în evidență prin multe materiale documentare și vizuale care se referă la Congresul Sindicatelor Unitare de la Timișoara, eroiile lupte de la Lupeni — apreciate și prin informațiile largi din „Pravda” expusă în Muzeu —, apariția și prezentarea primelor numere ilegale ale „Scânteii”, organ central al P.C.R., pe lângă care este înfățișată și macheta casei în care „Scânteia” a fost un timp redactată, etc.

Un loc central îl ocupă în sală materialele care se referă la istoricul Congres al V-lea al Partidului Comunist din 1932. Volumul cu rezoluții, broșuri, articole de aprecieri din ziare ilegale ale Partidului, precum și vasele deosebit de importante din analizele făcute de Congresul al V-lea și din Hotărârile lui, subliniază importanța deosebită a Congresului, „care a constituit un moment de cotitură în viața Partidului nostru”

Legată nemijlocit de Congresul al V-lea, *sala VI-a* cuprinde documente asupra ședinței Plenare a C.C. al P.C.R. din Octombrie 1932, chemările Comitetului de acțiune al ceferiștilor etc. care erau în legătură cu pregătirea luptelor mari ale proletariatului nostru care a avut loc la începutul anului 1933.

Sala aceasta mai cuprinde și alte documente semnificative; acțiunile de subjugare a economiei țării de către imperialiști, veniturile colosale ale controlorilor străini în contradicție flagrantă cu exploatarea cruntă și situația disperată a maselor muncitorești. Este de altfel o preocupare permanentă a Muzeului de a demasca încontinuu, pe baza datelor și documentelor concrete, aservirea economiei și politiciii țării intereselor imperialiștilor americani, englezi, francezi etc. în cârdășie cu burghezia și moșierimea din țara noastră.

Un alt document, de deosebită valoare, este articolul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej publicat în „Buletinul” Comitetului de acțiune împotriva războiului. Nu este întâmplător că apariția acestui articol (din 4 Februarie 1933) a coincis cu plina desfășurare a glorioaselor lupte revoluționare ale ceferiștilor de la Grivița, conduse din însărcinarea C.C. al P.C.R. de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej. Acest fapt a exprimat unitatea strânsă a luptelor clasei muncitoare pentru eliberarea socială și libertatea națională a poporului nostru și a luptei

pentru apărarea revoluționară a Uniunii Sovietice, împotriva pregătirilor războinice împotriva Uniunii Sovietice, patria socialistă a proletariatului internațional.

Sala VII-a este dominată de luptele revoluționare din Ianuarie-Februarie 1933.

Manifeste, presa de partid, fotografiile, harta asupra extinderii luptelor mari, articolele presei internaționale în frunte cu presa sovietică, „Pravda“, „Izvestia“ etc., demonstrează însemnătatea deosebită și istorică a acestor lupte, în care s'a justificat pe deplin linia politică și tactică trasată de Congresul al V-lea al P.C.R. Ele demonstrează clar creșterea urlașă a prestigiului P.C.R. și rolul lui conducător în luptele masselor muncitorești, în luptele întregului popor.

Alături de aceste materiale sunt reconstituite celulele tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej și a tovarășei Ana Pauker. Restul sălii este consacrat în cea mai mare parte luptei Partidului, în perioada când cercurile reacționare românești se orientau categoric spre fascism.

Procesele comuniștilor și antifasciștilor în frunte cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej și tovarășa Ana Pauker, mobilizarea largă și lupta activă a masselor în jurul acestor procese, solidaritatea internațională manifestată cu acest prilej, eforturile P.C.R. pentru crearea unui Front Popular, folosirea largă a presei legale și ilegale etc., totul era concentrat — după cum arată materialele expuse în această sală — asupra luptei și unirii forțelor antifasciste sub conducerea Partidului împotriva fascizării țării și a pregătirii războiului antisovietic.

Următoarea sală (a VIII-a) prezintă aspecte noi ale luptei Partidului și intensificarea ei împotriva fascismului și a pericolului de război. Tipografia, ziarele și broșurile ilegale, difuzarea mereu mai largă a lucrărilor tovarășului Stalin în țară, ajutorarea eroică a Spaniei democratice, antifasciste, formează cu adevărat un întreg în înfățișarea condițiilor și aspectelor luptei pe care a dus-o Partidul pe linia acestor sarcini fundamentale.

Multe materiale ale sălii arată întărirea teroarei, condițiile grele de luptă ale Partidului, creșterea sarcinilor sale: Instaurarea dictaturii regale a fost marcată de introducerea unor serii de măsuri fasciste, înăsprirea exploatării, pierderea resturilor independenței economice și acceptarea rușinosului Dictat dela Viena. Materialul expus în Muzeu arată lupta P.C.R. împotriva acestei politici trădătoare, pentru o politică de apărare a intereselor naționale. În cadrul acesta comuniștii își îndreaptă gândurile spre U.R.S.S. și mai ales spre tovarășul Stalin (Salutul revoluționar al C.C. al P.C.R. publicat în „Lupta de casă” și al Conferinței celulei de partid dela Doftana); aceasta arată că singur Partidul Comunist din România a luptat pentru interesele naționale (Documentul intitulat „Punctul nostru de vedere” și Platforma din 6 Septembrie 1941).

Sala IX-a cuprinde materialele din perioada războiului criminal antisovietic în care a împins țara regimul fascist antonescian. Aceasta a fost perioada cea mai grea din istoria Partidului nostru, care a pierdut pe fiii cei mai buni ai clasei muncitoare, după cum arată multe obiecte, fotografiile și date expuse în sală — în lupta dusă cu abnegație nemărginită de Partid pentru salvarea poporului și intereselor lui cele mai vitale.

Paralel cu aceste condiții extrem de grele, sunt înfățișate și acele

momente înălțătoare care au întărit mereu încrederea organizațiilor de partid și a clasei muncitoare în viitorul nostru luminos, însuflețind și înzecind eforturile depuse pentru îndeplinirea sarcinilor istorice ale partidului. Este deosebit de marcant în această privință că sala începe tocmai cu un citat din istoricul discurs al tovarășului Stalin din 3 Iulie 1941, care a înarmat puternic pe toți comuniștii din lume cu această credință nețărmurită.

Urmează înfățișarea victoriilor glorioase ale Armatei Sovietice, bătălia dela Stalingrad, *ordinele de zi ale tovarășului Stalin*, apariția ziarului „România Liberă”, declarația tovarășului Molotov, încheierea frontului unic, etc.

În anul 1943 se constituie divizia „Tudor Vladimirescu”.

Pe lângă aceste materiale, se arată în sală și prin grafice etc. jefuirea criminală săvârșită de fasciști în Uniunea Sovietică, distrugerile suferite de țara noastră și colaborarea criminală dintre monopolurile americane, engleze și germane în timpul războiului pe spinarea poporului nostru.

În sala X-a se arată că lupta P.C.R. și încrederea lui absolută în Uniunea Sovietică și tovarășul Stalin, și-au dat roadele pe deplin.

În mijlocul sălii este redată în mod expresiv eliberarea țării de către glorioasa Armată Sovietică în ziua de 23 August 1944, ziua care „a devenit cea mai mare sărbătoare națională a poporului nostru”. Iar jur-împrejur se înșiră de o parte documentele, fotografiile, etc., despre lupta detașamentelor patriotice organizate de P.C.R., ultimul număr ilegal și primul număr legal din „România Liberă” și primul articol al tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, apărut în „Scântea” legală, de altă parte se conturează ultimele lovituri nimicitoare date armatei hitleriste de către Armata Sovietică, alături de care a luptat, de aci înainte, cot la cot, și armata țării noastre.

În materialele sălii a XI-a se desfășoară urmările și transformările care au început în țara noastră datorită eliberării noastre de către Armata Sovietică. Partidul dă bătălia pentru „câștigarea aliatului principal, masele de bază ale țărănimii” și pentru răsturnarea guvernelor cu majoritate reacționară și asigură victoria dela 6 Martie 1945. Se scot în evidență materiale cu privire la înfăptuirea reformei agrare și cu privire la reintegrarea Transilvaniei de Nord, mulțumită ajutorului guvernului sovietic și tovarășului Stalin.

Un loc de frunte îl ocupă în sală prezentarea momentelor celor mai importante ale Conferinței Naționale a Partidului Comunist din România, din Octombrie 1945.

Alte momente redade în această sală sunt acele care înfățișează ajutorul generos și multilateral pe care ni l-a acordat dela început Uniunea Sovietică; însemnătatea constituirii și activității Biroului Informativ al Partidelor Comuniste și Muncitorești; apariția organului lui „Pentru pace trainică, pentru democrație populară”, demascarea dușmanilor clasei muncitoare de teapa bandei lui Tito și creșterea luptei pentru cauza socialismului și a păcii.

Ultimul aspect al sălii ne înfățișează unul din primele rezultate hotărâtoare, obținut datorită ajutorului Uniunii Sovietice și eforturilor eroice ale poporului nostru pentru refacerea și reconstrucția economiei țării — *reforma monetară*.

În sala XII-a se grupează materiale referitoare la transformări din

cele mai radicale și evenimente de mare importanță din viața Partidului și a Patriei noastre, a) Proclamarea Republicii Populare Române, „instaurarea regimului de democrație populară, trecerea dela desăvârșirea revoluției burghezo-democratice la revoluția socialistă“¹⁾; b) Congresul Partidului Muncitoresc Român din 21—23 Februarie 1948; c) Încheierea tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între U.R.S.S. și Republica Populară Română, care este cheazășia cea mai mare a independenței noastre naționale.

Prin fotomontaje se subliniază necesitatea ascuțirii vigilenței permanente față de uneltirile imperialiștilor și agenților lor din țară (procesul agenturii maniste, etc.).

În sală mai apar două importante documente de Partid și anume: a) Rezoluția Biroului Politic al C.C. al P.M.R. în Chestiunea Națională; b) Rezoluția Plenarei a doua a C.C. al P.M.R. Din aceasta din urmă a pornit naționalizarea principalelor mijloace de producție, care a deschis drumul dezvoltării planificate a economiei naționale.

Materialele referitoare la planurile de stat din 1949 și 1950, și rezultatele lor minunate, expuse pe perețele al 4-lea al sălii, demonstrează elocvent că planificarea a devenit de fapt în țara noastră — legea de dezvoltare a economiei naționale.

În mijlocul acestor date și documente se găsește sărbătorirea celei de a 5-a aniversări a zilei de eliberare națională a țării noastre, cinstită în mod deosebit și de vizita tovarășului Vorosilov. Totodată, de materialele și rezultatele Planurilor de Stat se leagă cel de al treilea document important din sală: Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la problemele productivității muncii, condiția de bază a reușitei planurilor de stat.

Următoarea sală (a XIII-a) prezintă dezvoltarea democrației noastre populare. De o parte se găsesc materiale cu privire la transformarea socialistă a agriculturii având în centru Raportul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej din 3—5 Martie 1949. După acestea urmează momente ale făuririi unității tineretului muncitor. În partea cealaltă a sălii se înfățișează actul important al verificării membrilor de partid, iar alte documente prezintă momente și date concludente din dezvoltarea învățământului nostru de partid, creșterea literaturii de partid, precum și aspecte din activitatea sindicatelor în vederea construirii socialismului și a bunului trai al muncitorimii din țara noastră.

Muzeul, prezintă în sala a XIII-a, variate și minunate aspecte din sărbătorirea celei de a 70-a aniversări a nașterii tovarășului Stalin (ședința solemnă dela Moscova în prezența tovarășului Stalin, schimburi de onoare, saluturi, cadouri, manifestații entuziaste din țara noastră etc.), manifestând cu o putere deosebită dragostea poporului nostru față de cel mai bun prieten al său.

Ultima sală a Muzeului este de fapt și încununarea lui. Aici sunt expuse materiale cu privire la: a) realizările în întărirea Statului nostru (raionarea administrativă-economică, și alegerile Sfaturilor Populare); b) lupta pentru pace din întreaga lume, ceea ce este și o sarcină centrală a Partidului nostru; c) perspectivele mărețului plan de electrificare; d) șantierele impunătoare ale construirii socialismu-

1) Gh. Gheorghiu-Dej, 30 de ani de luptă a Partidului sub steagul lui Lenin și Stalin, pag. 39.

lui, cum sunt: Canalul Dunăre-Marea Neagră, barajul Hidrocentralei V. I. Lenin, „Casa Scânteii“, etc.

Pe ultimul perete se înfățișează orizontul larg al Planului nostru Cincinal care pune bazele economice ale socialismului în țara noastră. Iar în cadrul tuturor acestor aspecte grandioase, se plasează tabloul impunător al marelui dascăl și conducător al popoarelor din întreaga lume — tovarășul Stalin.

Studiind întreaga aripă nouă a Muzeului, se constată că materialele expuse în fiecare sală, luate împreună, formează un întreg armonios, organizat, asigurând continuitatea în oglindirea luptelor și victoriilor Partidului nostru și a momentelor importante din istoria țării noastre.

Bineînțeles, Muzeul nu poate fi considerat ca o realizare încheiată. Specificul lui constă tocmai și în aceea că face parte din acele instituții științifice al căror material nu capătă niciodată un caracter static, ci impune o constantă îmbunătățire, dezvoltare și perfecționare.

În primul rând, materialul expus va trebui perfecționat în lumina minunatei analize istorice făcută de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în ziua de 8 Mai 1951, la a 30-a aniversare a creării Partidului Comunist din România.

Perfecționarea și îmbogățirea neconținută a Muzeului necesită și contribuția largă a organizațiilor de partid, punând la dispoziția lui cât mai multe documente și obiecte care mai sunt împrăștiate și nevalorificate în țară.

Muzeul „Lupta revoluționară a poporului din R.P.R.“ apare ca una din realizările însemnate ale Partidului nostru și devine un ajutor de neprețuit în înarmarea ideologică și politică a membrilor de partid și a poporului nostru muncitor.

C. V.

„30 ANI DE LUPTĂ A PARTIDULUI PENTRU SOCIALISM, PENTRU PACE, PENTRU FERICIREA PATRIEI“

(Editura P.M.R. 1951)

de Prof. VICTOR RAȚĂ

În întâmpinarea zilei de 8 Mai au fost tipărite o serie de documente din trecutul eroic de luptă al clasei muncitoare din țara noastră în frunte cu Partidul Comunist din România. Între aceste documente este și lucrarea „30 de ani de luptă a Partidului pentru socialism, pentru pace, pentru fericirea Patriei“. În această lucrare, sunt redată într-o formă concentrată momentele importante din lupta P. C. R.

Trăsătura fundamentală care reiese din această lucrare este lupta neîmpăcată, consecventă a P.C.R. împotriva burgheziei și moșierimii române, lupta împotriva imperialismului cotropitor, lupta împotriva oportunismului de toate soiurile, pentru drepturi democratice, pentru independența națională și pentru socialism. În această luptă grea P.C.R. a cunoscut și unele înfrângeri vremelnice dar, trăgând învățăminte din ele, a mers mai departe consecvent, tot înainte, pe drumul luptei revoluționare. În această luptă P.C.R. a dat multe jertfe, mulți eroi; în aceste lupte dârze au crescut și s'au călit cadre de luptători neînfricați, ca tov. Gh. Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu și alții care azi conduc lupta și munca poporului nostru pentru înlăptuirea idealurilor mărețe pentru care au căzut eroic Pavel Tcacenco, Ilie Pintiile, Bela Brainer, C. Ivănuș, Bernat Andrei, Lazăr Grünberg, C. David, Petre Gheorghie, etc.

La începutul sec. XX-lea clasa muncitoare din țara noastră era clasa cea mai înaintată, revoluționară. Cu toate că în vârtejul framântărilor politice și sociale dela sfârșitul sec. XIX-lea reușise să-și creeze un partid al muncitorilor, totuși în fruntea P.S.D. al muncitorilor se plasaseră o serie de elemente puse în serviciul burgheziei și moșierimii. Aceste elemente frânuau lupta revoluționară și țărău clasa muncitoare din țara noastră la remorca burgheziei exploataoare.

Ridicat din mijlocul muncitorimii și sprijinit de muncitorime, Ștefan Gheorghiu lupta pentru organizarea mișcării muncitorești revoluționare. Însă, prigonite de clasele exploataoare, desorientate de influențele oportuniste neoioabăgiste ale lui C. D. Gherea și de dușmanii clasei muncitoare adăpostiți în sânul său, elementele revoluționare, în frunte cu Ștefan Gheorghiu, nu reușesc în 1910 să puna bazele unui Partid al clasei muncitoare, unui partid de tip nou, marxist-leninist, după modelul partidului lui Lenin și Stalin.

Evenimentele petrecute între anii 1912—1917, dar mai ales victoria Marii Revoluții Socialiste din www.dacoromanica.ro proletariatului din toate țările capitaliste, precum și a clasei muncitoare din țara noastră, sarcina creerii partidelor revoluționare de tip nou.

„Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a avut o înrăurire deosebit de puternică asupra mișcării muncitorești din țara noastră, care, militând pentru pace, pentru dreptul la viață al clasei muncitoare, pentru satisfacerea revendicărilor țărănimii și împotriva regimului de asuprire aplicat naționalităților conlocuitoare, vedea în tactica Partidului Bolșevic un exemplu bun de urmat“ (pag. 13).

Deaceea, în perioada anilor 1917—1920, au loc în țara noastră, ca și în Europa și Asia, puternice lupte revoluționare.

Manifestațiile, grevele, se țin lanț, cu toate că burghezia și moșierimea română, sprijinite de social-democrația trădătoare, se străduiau să înăbușe pe orice cale luptele muncitorilor. Nici starea de asediu, nici legile antimuncitorești, nici teroarea sângeroasă și nici chiar masacrul în masă, cum a fost la 13 Decembrie 1918, toate aceste mijloace de represiune bestială pe care le foloseau guvernele burghezo-moșieresti n'au înspăimântat clasa muncitoare din țara noastră. Lupta creștea din ce în ce și tot mai mult clasa muncitoare lega mâinile burgheziei și moșierimii române și împiedica planurile imperialiștilor americani, englezi și francezi de a înăbuși Revoluția Socialistă.

Încă în anul 1917, muncitorii cinstiți din partidul socialist, conduși de comuniști, demascau prin manifeste, întruniri, manifestații, planurile mârșave ale imperialiștilor de a înăbuși revoluția proletară și își exprimau profunda lor încredere în victoria proletariatului. Într'un manifest se spunea următoarele: „Începută în Rusia, revoluția se va isprăvi în celălalt capăt al lumii, căci revoluția rusă e revoluția muncitorilor, și precum muncitorimea una este peste tot pământul, una trebuie să fie, una va fi“ (pag. 17). În fruntea luptei muncitorilor stăteau grupurile comuniste care luaseră ființă din muncitorii cinstiți în sânul P. S. D.

Etapa acestor lupte revoluționare culminează cu greva generală din 1920, care este trădată de conducătorii social-democrați ce se străduiau din răsuputeri să salveze regimul putred din România. Comuniștii din Partidul Socialist lămureau clasa muncitoare din țara noastră că ea nu va putea să-și câștige drepturi, libertatea de a se organiza și un trai mai bun, dacă nu va rupe cu oportunistul și nu-și va crea un partid revoluționar marxist-leninist după modelul Partidului Comunist bolșevic.

Clasa muncitoare din țara noastră simțea tot mai arzător nevoia acestui partid.

La 8 Mai 1921 are loc Congresul partidului. Problema centrală ce se punea la ordinea de zi a Congresului era afilierea partidului socialist la Internaționala III-a comunistă. Împotriva afilierii erau dușmanii de totdeauna ai muncitorilor, oportuniștii și trădătorii: Flueraș, Jumanca, Grigorovici, etc. „Agenți de Siguranță sadea! Trădarea de clasă îi ducea pe acești lachei ai burgheziei, propovăduitori ai împăciuirii de clasă și spărgători de grevă, în brațele Siguranței!“ (pag. 20—21). După o luptă aprigă, majoritatea delegaților la Congres au votat transformarea partidului socialist într'un partid marxist-leninist și afilierea sa la Internaționala III-a. Astfel acest congres a devenit primul Congres al Partidului Comunist din România, care dela întemeierea lui a mers pe calea unei strânse prietenii cu prima Țară a Socialismului.

„Proclamând că proletariatul rus formează avangarda proletariatului mondial și că primul pas ce trebuie făcut în vederea asigurării păcii este încheierea păcii cu Rusia și Ucraina Sovietică, Congresul din 1921, credincios internaționalismului proletar, a întărit lupta pentru apărarea revoluționară a Statului Socialist și pentru prietenia cu Uniunea Sovietică, pe care Partidul Comunist din România avea sa o desfășoare cu fidelitate de-a-lungul întregii sale existențe“ (pag. 26).

Iniințarea Partidului Comunist din România a însemnat o cotitură hotărâtoare în lupta poporului nostru împotriva claselor exploatoare, împotriva oportunistului și a imperialiștilor. Creerea P.C.R. a însemnat „victoria leninismului în sânul vechiului partid socialist, eveniment de o considerabilă însemnătate în istoria clasei muncitoare și a poporului român“ (pag. 24).

Clasa muncitoare din țara noastră își făcuse detașamentul său de avangardă, care a înmănușiat în sine tot ceea ce avea mai bun, mai cinstit, mai conștient și devotat cauzei proletariatului, clasa muncitoare din țara noastră.

Tov. Gh. Gheorghiu-Dej referindu-se la întemeierea P.C.R. a spus în raportul la ședința Plenară a C.C. al P.M.R. din 3—5 Martie 1949 următoarele:

„Partidul Comunist din România, întemeiat în anul 1921 prin voința imensei majorități a muncitorilor din fostul partid socialist, a întrunit partea cea mai conștientă a proletariatului, hotărâta să pună capăt reformismului“.

P.C.R. a izvorât din condițiunile social-economice din țara noastră, din năzuința și lupta neîntreruptă de secole a poporului român pentru libertate, democrație, independența națională și un trai mai fericit. P.C.R. a preluat și dezvoltat acest trecut glorios de luptă și a mobilizat, organizat și condus mai departe spre victorie oamenii muncii din țara noastră.

„Ridicând cu curaj steagul luptei pentru eliberarea națională și socială a poporului muncitor, Partidul Comunist din România a continuat și a ridicat pe o treaptă superioară lupta de veacuri dășă de masele populare atât împotriva boierilor feudali, cât și împotriva jugului turcesc și a imperiului habsburgic. Comuniștii duceau mai departe luptele eroice ale țăranilor răsculați, conduse de Gheorghe Doja (1514), de Horia, Cloșca și Crișan (1784), ale pandurilor lui Tudor Vladimirescu (1821), ale revoluționarilor dela 1848, în frunte cu Bălcescu, ale țăranilor răsculați dela 1888 și 1907, ale muncitorilor înaintați, conduși de Ștefan Gheorghiu, I. C. Frimu și alții, precum și luptele vitejești împotriva năvalitorilor turci, încununete de războiul pentru independență din 1877“ (pag. 26—27).

Tovarășa Ana Pauker în raportul la Conferința Națională din 1944 asupra statutului P.C.R., referindu-se la strânsa și indisolubila legătură a P.C.R. cu poporul, a spus: „legătura permanentă cu masele este legea comuniștilor“. În întreaga sa activitate Partidul Comunist din România a respectat această lege, a lărgit-o și a întărit-o.

Această trăsătură caracteristică a tuturor partidelor marxiste-leniniste a făcut ca P.C.R., cu toată teroarea deslănțuită împotriva sa de către burghezia și moșierimea română, să crească, să se întărească și să conducă la victorie lupta clasei muncitoare din țara noastră și a poporului.

Atunci când burghezia și moșierimea română turbău de furie împotriva Partidului Comunist, arestau pe revoluționarii cinstiți sau îi judecau și condamnau la zeci de ani de închisoare grea, muncitorii făceau zid în jurul conducătorilor lor. Ei se interesau de felul de viață a tovarășilor în închisori, protestau energic împotriva măsurilor luate de călăii burgheziei în scopul exterminării fizice a conducătorilor lor și împiedecau mâna criminală a dușmanului de a-și înfăptui planurile. Când a avut loc procesul ceferiștilor în frunte cu tov. Gh. Gheorghiu-Dej sau procesul antifasciștilor în frunte cu tov. Ana Pauker, guvernele burghezo-moșierești, cu toate măsurile luate, n'au îndrăznit să judece aceste procese la București, unde se găseau concentrați muncitorii, ci le-au mutat la Craiova. Cu toate acestea, delegațiile muncitorești au mers acolo și au arătat fără teamă dragostea oamenilor muncii față de conducătorii lor iubiți.

Impotriva strânsei legături a P.C.R. cu masele, burghezia și moșierimea română luptau și prin introducerea în sânul P.C.R. a agenților săi, a oportuniștilor, care încercau să spargă unitatea de acțiune a Partidului. Din lucrarea pe care o prezentam reiese că nu o singură dată P.C.R. a știut să-și curețe rându-rile de aceste elemente oportuniste, dușmănoase, pătrunse în sânul său. Astfel, în anii 1930—1932, când în fața P.C.R. stătea sarcina de a mobiliza masele în luptă împotriva încercărilor burgheziei și moșierimii de a ieși din criza economică pe spinarea oamenilor muncii și împotriva planurilor criminale de fascizare a țării și de pregătire a războiului antisovietic, s'a pus capăt luptelor fracționiste ce slabeau Partidul, au fost alungate elementele dușmănoase și legătura Partidului cu masele s'a întărit și mai mult. Această s'a oglindit în luptele revoluționare din Februarie 1933, când Partidul Comunist a condus una din cele mai puternice lupte revoluționare din țara noastră.

În marea lupte duse de Partid, un rol uriaș l-a jucat ziarul „Scânteia“, încă dela primul număr, care a apărut la 15 August 1931.

„Înfruntând sălbatica prigoană a dictaturii burghezo-moșierești, redactorii „Scânteii“ — în fruntea www.sacroromanica.ro actualii conducători ai Partidului — tipografii și răspânditorii ei au luptat neobosit pentru ca „Scânteia“

să-și îndeplinească cu cinste rolul de agitator, propagandist și organizator colectiv al luptei poporului muncitor" (pag. 50).

În timpul dictaturii fasciste și a războiului antisovietic, Partidul Comunist din România spre a putea mobiliza masele muncitoare în lupta împotriva fascismului a trebuit să alunge din rândurile sale elementele trădătoare ca Foriș și alții. În felul acesta Partidul Comunist a menținut și întărit tot mai mult legătura sa cu masele, cu poporul, ale cărui interese vitale le apăra.

O altă trăsătură caracteristică ce apare din această lucrare în mod puternic este patriotismul fierbinte al comuniștilor, care n'au precupețit nimic pentru apărarea Patriei, jefuită, îngenunchiată și trădată de burghezia și moșierimea română. În timp ce clasele exploatare vindeau imperialiștilor americani, engiezi, germani, etc., bogățiile solului și subsolului țării noastre, în timp ce împreună cu imperialiștii jefuiau sălbatic aceste bogății create cu brațele și mintea oamenilor muncii din țara noastră, Partidul Comunist era singura forță politică care desvăluia cărdășia aceasta criminală și lupta împotriva jugului imperialist pus pe grumazul poporului. Partidul Comunist era singurul partid care lupta pentru o viață liberă și fericită, pentru independența națională

Tov. Ana Pauker, cu dărzenie bolșevică, demască în timpul monstruosului proces înscenat de burghezia și moșierimea română politica anti-națională și anti-populară a burgheziei și moșierimii române. Ea spunea următoarele:

„În momentul când România e amenințată să fie atacată de Germania hitleristă, Partidul Comunist cheamă proletariatul la luptă împotriva fascismului, pentru democrație și independență națională" (pag. 78—79).

Deasemeni, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dei, în cuvântul său la proces a demascat în fața poporului regimul burghezo-moșieresc. El a spus următoarele: „Procesul este un fals, căci acuzații nu se află pe aceste bănci. Acuzații adevărați se găsesc în guvern, în Direcția C.F.R. și în conducerea sindicatelor reformiste, alături și în rândurile acuzatorilor de azi" (pag. 68).

Pentru poporul nostru aceste cuvinte minunate exprimau programul de luptă al Partidului și erau un îndemn puternic la lupta revoluționară pentru scuturarea lanțului greu în care-l țineau imperialiștii și slugile lor din România

Nici chinurile și torturile groaznice la care erau supuși comuniștii arestați de către călăii burgheziei, nici momelile și promisiunile de tot felul pe care le întindeau în calea membrilor Partidului Comunist, nu i-a putut face să slăbească lupta, măcar o clipă, căci ei iubeau poporul și aveau încredere profundă în victoria clasei muncitoare.

Patriotismul comuniștilor este strâns împletit cu internaționalismul proletar, cu dragostea nețărmurită față de Uniunea Sovietică, baza viguroasă a revoluției proletare mondiale.

„Exemplul înalt pentru partidul nostru este gloriosul Partid Comunist (bolșevic) al lui Lenin și Stalin.

Izvorul principal al forței partidului nostru este fidelitatea nestrămutată față de marxism-leninism, față de internaționalismul proletar" (pag. 119).

P.C.R. a luptat conlinuu pentru o prietenie strânsă între poporul român și popoarele sovietice. Partidul a arătat că poporul român are aceleași interese, luptă pentru aceleași scopuri și are aceiași dușmani ca și popoarele sovietice; imperialiștii americani și englezi împreună cu slugile lor, burghezia și moșierimea română.

Intr'un manifest al P.C.R. editat în 1934, atunci când Uniunea Sovietică ducea o campanie puternică de demascare a agresorilor și chema popoarele, oamenii muncii din lumea întreagă la lupta unită împotriva fascismului, Partidul își arată încrederea nemărginită și solidaritatea cu politica stalinistă a Uniunii Sovietice. În el se spunea:

„U.R.S.S., singură, este în stare să ducă o politică consecventă de pace, căci ea urmărește apărarea construcției socialiste — această poziție grandioasă a frontului revoluției proletare — ea urmărește apărarea vieții milioanele de muncitori și țărani din toate unghiurile lumii contra măcelului imperialist".

Calăuziți de internaționalismul proletar, comuniștii români au înțeles că lupta poporului spaniol din anul 1936 împotriva fascismului era strâns legată

de lupta poporului român împotriva războiului de cotopire ce-l pregăteau imperialiștii împotriva Uniunii Sovietice și a popoarelor dornice de libertate. De aceea mulți membri ai P. C. R. au plecat voluntari în Spania, învingând toate greutățile puse în calea lor. Inrolându-se în unitățile brigăzilor internaționale, comuniștii români au luptat eroic și mulți au căzut în luptele pentru apărarea libertății poporului spaniol și a poporului român. Dar jertfele lor n'au fost zadarnice. Ele au contribuit la întărirea luptei poporului nostru pentru eliberarea sa și au contribuit la întărirea luptei de eliberare a poporului spaniol de sub dictatura terorista fascistă.

Partidul Comunist a arătat poporului drumul pe care se poate ieși din prăpastia în care a fost târât de dușmanii săi, de a doborî dictatura fascistă și a realiza întoarcerea armelor împotriva armatelor hitleriste, alături de glorioasa Armata Sovietică. Demascând caracterul criminal, antipopular și de jaf al războiului dus de burghezia și moșierimea română împotriva Uniunii Sovietice, comuniștii își arătau încrederea lor neșarmurită în victoria Uniunii Sovietice asupra fascismului și în sprijinul ce-l va da ea poporului nostru pentru a-și clădi o viață nouă.

Pilda de eroism, patriotism și dragoste neșarmurită față de Uniunea Sovietică și poporul nostru, ne sunt cuvintele spuse de Petre Gheorghe înainte de a fi executat:

„Eu sunt convins că victoria în război va fi a Uniunii Sovietice, că Armata Sovietică și tovarășul Stalin va elibera nu numai teritoriile sovietice vremelnice ocupate, ci ne vor elibera și pe noi și alte popoare care gem sub jugul fascismului. Eu cred în România liberă și socialistă, în eliberarea apropiată a clasei muncitoare“.

Astăzi patriotismul oamenilor muncii din țara noastră se manifestă cu toată vigoarea în toate domeniile de activitate, — în munca din fabrici, în creația științifică, literară și artistică, peste tot unde se construște viața noastră, liberă și fericită. Cu realizări mărețe, prin supraindeplinirea planului de stat au întâmpinat oamenii muncii din țara noastră ziua de 1 Mai, ziua internațională de lupta a proletariatului mondial. Aceste realizări mărețe sunt răspunsul patriotic al oamenilor muncii din țara noastră în frunte cu comuniștii la politica războinică a imperialiștilor americani și englezi și agenturilor lor. Ele duc la întărirea puterii economice și a capacității de apărare a țării noastre împotriva dușmanilor interni și externi. Orice succes în muncă, orice inovație, depășire de normă și plan, sunt un răspuns hotărât al luptei pentru pace, sunt o piatră în plus la temelie socialismului și a păcii.

Perioada istorică în care trăim este perioada pieririi inevitabile a capitalismului și a victoriei socialismului, libertății, democrației și păcii. Chezășie a victoriei: democrației și a păcii este lupta popoarelor, este Uniunea Sovietică în frunte cu marele geniu al timpurilor noastre, Iosif Vissarionovici Stalin. Spre Uniunea Sovietică se îndreaptă tot mai mult privirile și speranțele oamenilor muncii din lumea întreagă, iar lupta lor împotriva planurilor războinice ale imperialiștilor este însuflețită de realizările grandioase din Uniunea Sovietică, stegarul neclintit al luptei pentru pace.

Lucrarea „30 de ani de luptă a Partidului“ trebuie să fie studiată și cunoscută de toți oamenii muncii din țara noastră. Ea constituie un izvor de învățăminte pentru lupta noastră de azi împotriva oricărei exploatare și împotriva imperialismului american, englez, francez, cotoptor. Studiind această lucrare fiecare om cinstit va putea să înțeleagă și să se convingă că regimul de azi din țara noastră a fost cucerit de poporul nostru cu mari jertfe și că el trebuie întărit și apărut prin lupta aprigă împotriva dușmanilor, așa după cum a fost cucerit. Pentru tineretul nostru această lucrare va servi în educarea lui în spiritul patriotismului fierbinte și al internaționalismului proletar, așa cum au fost crescuți și educați membrii P.C.R.

DOCUMENTE DIN ISTORIA PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA¹⁾

SITUAȚIA ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A ROMÂNIEI ȘI SARCINILE PARTIDULUI COMUNIST

I. Situația Internațională și pregătirea războiului împotriva U.R.S.S.

1. Situația internațională actuală este determinată de două fapte principale: a) criza mondială a capitalismului și b) creșterea vijelioasă a construirii socialiste în U.R.S.S., care a terminat cu succes clădirea bazelor socialismului.

Criza economică actuală se împletește cu criza agrară, influențază asupra ei, și ea însăși este supusă influenței acesteia; criza economică se desfășoară în condițiile crizei generale de după război a capitalismului care a intrat în perioada de decădere și putrezire. Construirea cu succes a socialismului în U.R.S.S. (înfăptuirea reușită a planului de 5 ani în 4 ani și lichidarea chiaburimii ca clasă pe baza colectivizării compacte, creșterea rapidă a bunei stări a masei muncitoare, lichidarea deplină a șomajului, dezvoltarea instituțiilor culturale, mai ales la națiunile asuprite în trecut) dă acestei crize un aspect izbitor, mărește ascuțimea ei și pune pe primul plan contradicția între cele două sisteme: între lumea socialismului, care se construiește cu succes, și lumea capitalismului în putrefacție. În timp ce în U.R.S.S. se desăvârșește în mod victorios primul plan pe 5 ani și s'a stabilit proiectul celui de al doilea plan de 5 ani al măreței construirii socialiste, criza capitalismului continuă să se adâncească și să se înăsprească.

2. Criza înăsprește contradicțiile fundamentale ale societății capitaliste; înăsprește contradicțiile între proletariat și burghezie; lărgeste și adâncește contradicțiile din sânul lumii imperialiste; înăsprește relațiile dintre țările învinse și cele învingătoare și dintre lumea imperialistă și țările coloniale. Criza provoacă regrouparea forțelor în tabăra imperialistă, sapă sistemul tratatelor de pace dela Versailles și grăbește pregătirea frontului unic împotriva U.R.S.S. în scopul înfrângerii militare...

1) În cinstea aniversării a 30 de ani dela înființarea Partidului Comunist din România a apărut în Editura Partidului Muncitoresc Român volumul „Documente din Istoria Partidului Comunist din România”. Publicăm mai jos texte din Rezoluțiile Congresului al V-lea al Partidului Comunist din România (pag. 111—137).

4. România se pregătește cu înfrigurare să ia parte la atacul înarmat împotriva U.R.S.S. Fiind economică și politică o țară dependentă... România de azi este în același timp o țară imperialistă, atât prin supunere de teritorii străine și asupra altor popoare, cât și prin situația ei în sistemul lumii imperialiste și poftele de noi cuceriri ale claselor ei stăpânitoare. „România Mare“ este produsul războiului imperialist, și clasele ei stăpânitoare nu pot fi de acord cu schimbarea sistemului dela Versailles, extrem de sguduit de criza actuală. Alianța politico-militară franco-română, lărgirea tratatelor politice și militare româno-polone, conlucrarea, deosebit de strânsă între statele majore români și polonezi sub conducerea statului major francez, reîntoarcerea lui Carol pe tron, reorganizarea armatei și crearea industriei de război în Transilvania, colonizarea accelerată a noilor teritorii și proiectul sindicalizării forțate a industriei, construirea intensivă mai cu seamă de căi ferate strategice militare, munca pentru legarea tuturor căilor ferate ce duc înspre granițele U.R.S.S. (Salonic-Gdânea), toate acestea nu reprezintă altceva decât pregătirea directă strategică-militară a războiului împotriva U.R.S.S. Cu toate contrațicerile interne între țările balcanice și cele din Mica Antantă, diplomația română, sub conducerea Franței, caută din răspuțeri să le transforme într'un sprijin contra U.R.S.S. și să-și asigure spatele frontului din partea Ungariei și a Bulgariei în timpul intervenției înarmate împotriva Uniunii Sovietice. Organizarea activă și participarea României la toate conferințele „agrar“, conferințele balcanice, lupta ei pentru introducerea regimului preferențial, interzicerea importului și a tranzitului mărfurilor sovietice, campaniile de calmă împotriva U.R.S.S. etc., etc.. toate acestea reprezintă pregătirea politică și economică a războiului contra U.R.S.S....

II. Criza economică și înăsprirea contrațicerilor de clasă în România

5. Criza economică din România se dezvoltă în condițiile crizei mondiale a capitalismului și a economiei înapoiate a țării, care se caracterizează prin existența unor puternice rămășițe feudale. De aceea împletirea crizei industriale cu cea agrară fi dă crizei economice o aș-cuțire deosebită.

Criza din România a cuprins de acum întreaga industrie extractivă și cea de prelucrare, toate ramurile agriculturii, transportul, finanțele de stat și cele particulare și comerțul. În industria extractivă întreprinderile cele mai mari din Transilvania au încetat extragerea, uzinele metalurgice cele mai de seamă și-au stins furnalele, fabricile de cherestea în cea mai mare parte nu lucrează, industria de petrol s'a redus la jumătate, fabricile de zahăr s'au oprit; numai uzinele de război continuă să lucreze din plin. Transportul și-a redus activitatea, micșorând comenzile sale în metalurgie. Unele dintre băncile cele mai mari au dat faliment și bugetul statului se încheie cu un enorm deficit. În condițiile crizei financiare internaționale, care a sdruncinat sistemul valutar al statelor capitaliste mari, nici statul, nici băncile și întreprinderile particulare nu pot obține credite în străinătate, nici chiar cămătărești. Ca urmare a acesteia a izbucnit în toată țara una din cele mai ascuțite crize economice a industriei de comenzi și criza finanțelor de stat duc la adâncirea și lăr-

girea și mai departe a crizei industriale. În agricultură s'a micșorat considerabil suprafața însămânțată, cantitatea recoltei a scăzut. Cu toată adâncimea ei, criza n'a atins încă punctul său culminant de dezvoltare, și toate indexurile economice arată perspectiva adâncirii și ascuțirii mai departe a crizei...

III. Poziția forțelor de clasă și creșterea valului revoluționar

...15. Etapa actuală a creșterii valului revoluționar din România se caracterizează prin dezvoltarea și creșterea în acelaș timp a luptei de clasă a proletariatului, a țărănimii, a luptei național-revoluționare și a mișcării micii burghezii orășenești, precum și predominarea elementelor spontane în această mișcare.

a) Proletariatul pășește la luptă împotriva ofensivei capitaliste. Acțiunea glorioasă a proletariatului din Lupeni (August 1929), înăbușită cu o sălbăticie extremă cu ajutorul șefilor social-democrați, a fost manifestarea cea mai pronunțată, după care a urmat un șir întreg de alte acțiuni ale proletariatului: grevele dela Reșița, grevele repetate dela Buhuși și dela fabrica Lemaître, greva din Timișoara, Arad ș.a.m.d. Ele au arătat creșterea activității de luptă a proletariatului. Greva din urmă a metalurgiștilor din Reșița, demonstrația sângeroasă a ceferiștilor din București, acțiunea ceferiștilor din Cluj, a muncitorilor din porturi la Galați și Constanța sunt o dovadă că în luptă încep să fie atrase noi detașamente ale păturilor hotărâtoare ale proletariatului, care până acum se mai află sub influența social-fasciștilor.

Deasemenea încep să fie atrase în luptă femeile și tineretul muncitor. Lupta economică a proletariatului se dezvoltă adesea în lupte de stradă (Phenix, Zimmer, C.F.R.). În unele orașe au avut loc acțiuni ale șomerilor, în parte conduse de partid (Arad, Timișoara), fapte izbitoare de solidarizare a șomerilor cu lupta muncitorilor care lucrează (Lemaître, Timișoara), precum și sprijinirea prin grevă a revendicărilor șomerilor de către cei ce lucrează (Arad).

b) Devin tot mai dese acțiunile țărănești împotriva impozitelor, datoriilor pentru pământ, pentru păduri, pentru pășuni; o mare parte a satului este cuprinsă de nemulțumire. Aceasta are loc nu numai în ținuturile ocupate, ci și în vechiul regat, iar în ținuturile ocupate mișcarea cuprinde nu numai masele naționalităților asuprite, ci și țărănimea română. Impletirea, în provinciile ocupate, a luptei agrare a țărănimii cu lupta națională imprimă mișcărilor țărănești un caracter ascuțit. Are loc un boicot spontan contra vânzărilor prin licitație a averilor țărănești. În multe locuri țărani alungă pe jandarmii executori. Devin tot mai dese cazurile de ocupare a pământurilor boierești, a pădurilor, cazurile de tăiere a pădurilor și chiar de incendieri pe moșii.

c) Creșterea nemulțumirii micii burghezii se exprimă prin acțiuni de stradă (invalidi, învățători, mici-meseriași și negustori). Funcționarii de stat și pensionarii, sub influența concedierilor și neplății lefurilor, organizează marșuri ale flămânzilor...

IV. Perspectivele, sarcinile fundamentale, caracterul și forțele motrice ale revoluției

...Caracterul specific al structurii social-economice a României este condiționat de faptul că ea a pășit pe drumul dezvoltării industriale abia în epoca imperialismului, adică a capitalismului în putrezire; dezvoltarea ei industrială ulterioară s'a petrecut în perioada de după război, în condițiile crizei generale a capitalismului, când curățirea radicală a rămășițelor feudale, care împiedică creșterea forțelor de producție, a devenit imposibilă pentru burghezie fără o amenințare a proprietății private în genere. Puterea economică și politică se află în mâinile marii burghezii române și ale marilor boieri români, semifeudali; în fruntea puterii monarhice de stat se află primul „boier“ — regele; după conținutul ei de clasă, puterea de stat care trebuie să fie doborâtă prin revoluție este o putere burghezo-moșierească.

18. Contrazicerile sociale fundamentale care trebuiesc rezolvate prin revoluție în România sunt:

a) Contrazicerile dintre proletariat și burghezie.

Rolul conducător al capitalului financiar în condițiile economiei înapoiate a țării, ca și împletirea formelor precapitaliste de proprietate privată cu cea capitalistă, ascut până la extrem contrazicerile dintre burghezie și proletariat, îndreptând lupta proletariatului nu numai contra formelor capitaliste, dar și contra tuturor formelor precapitaliste de exploatare și asuprire. Această contrazicere între burghezie și proletariat este deci cea mai concentrată, cea mai generală și cea mai neîmpăcată; ea constituie focarul tuturor contrazicercilor din țară. Proletariatul, fiind singura clasă consecvent revoluționară până la capăt, are chemarea să conducă lupta tuturor celor exploatați și asupriți împotriva tuturor formelor de exploatare și asuprire. Numărul relativ redus al proletariatului din România... din marea industrie este compensat prin concentrarea lui relativă în unele centre care au o însemnătate hotărâtoare din punct de vedere al luptei revoluționare. Proletariatul industrial, având deja în Partidul Comunist din România avangarda sa revoluționară, dispune de cea mai mare capacitate de organizare dintre toate celelalte pături revoluționare și, organizând și unind păturile împrăștiate proletariat și semiproletare ale satului, unind prin ele în jurul său toate straturile muncitoare de exploatați și asupriți, el este în stare să-și asigure hegemonia în lupta lor generală.

b) Contrazicerea dintre țărănime și moșieri.

Contrazicerea dintre țărănime și moșieri, care, datorită caracterului agrar al țării și precumpănirii covârșitoare a populației țărănești, are o însemnătate deosebită, este provocată de existența rămășițelor semifeudale din agricultura (repartizarea antidemocratică a pământului, în ciuda aplicării reformei agrare, rămășițelor feudale în organizarea muncii agricole: dijma ș.a.m.d.).

Exploatarea țărânimii de către capitalul monopolist (capitalul bancar-cămătăresc), prețurile cămătărești ale cartelurilor, politica vamală, de impozite a capitalului financiar dominant și a marii proprietăți agrare constituie sursa contrazicercii puternice dintre țărănime și capitalul financiar.

Țărănimea 'uptă nu numai contra marii proprietăți agrare-moște-

rești, contra resturilor feudalismului, ci și contra capitalului monopolist (cartelurile, trusturile și sindicatele), îndeosebi contra celui bancar.

O contrazicere importantă ...este cea dintre burghezia sătească (chiar burimea) și între straturile proletare, semiproletare și sărace dela țară.

Un rol important îl joacă și contrazicerea dintre mica burghezie orășenească și capitalul monopolist; ea n'are însă o importanță independentă.

Contrazicerile care există în lagărul burgheziei (contrazicerile dintre grupurile diverse ale burgheziei și moșierilor) în anumite momente ale revoluției pot căpăta o oarecare importanță, slăbind rezistența burgheziei în fața atacului forțelor revoluționare; totodată ele nu constituie însă niciun fel de factor activ printre forțele motrice ale revoluției.

19. Împreună cu contrazicerile sociale fundamentale, o importanță enormă pentru caracterul, sarcinile și forțele motrice ale revoluției din România au contrazicerile naționale dintre popoarele asuprite și clasele stăpânitoare ale națiunii române. Aceste contraziceri se formează ca rezultat al ocupării teritoriilor străine..., al politici de colonizare față de popoarele asuprite (moldoveni, ucrainenii, ruși, bulgari, unguri, nemți, sârbi, turci, evrei), al întrebuițării de către clasele stăpânitoare din România a unor forme extrem de crude de exploatare a maselor muncitoare ale națiunilor asuprite, precum și al înăbușirii necruțătoare a culturii naționale. Rezolvarea prin revoluția română a problemei naționale, pe baza dreptului deplin de autodeterminare, până la deslipire de statul român a națiunilor asuprite, se împletește în modul cel mai strâns cu lichidarea proprietății agrare boierești și înseamnă totodată și o lovitură dată imperialismului internațional și mai ales o lovitură împotriva sistemului de jaf al „păcii” dela Versailles.

20. Din existența acestor contraziceri de clasă și naționale urmează că problema revoluției din România constă în doborârea cu forța a puterii de stat burghezo-moșierești și a monarhiei semif feudale imperialiste și în stabilirea dictaturii revoluționar-democratice a proletariatului și a țărănimii, adică a guvernului revoluționar muncitoresc-țărănesc, a Sfaturilor de deputați muncitori, argați, țărani, soldați, care se sprijină pe organizațiile de masă ale celor ce muncesc dela orașe și dela sate. Sarcina acestei puteri revoluționare de stat va consta în a organiza și desfășura revoluția agrară și lupta național revoluționară sub conducerea proletariatului pentru înlăturarea hotărâtă a tuturor resturilor feudale din regimul economic și politic al țării. Toate acestea nu spre a curăți terenul pentru dezvoltarea capitalismului, ci cu scopul de a asigura forțelor revoluționare, printr'o libertate nelimitată a forțelor revoluționare, dezvoltarea lor ulterioară pe drumul înspre revoluția proletară socialistă, în interesul luptei pentru desrobirea definitivă a tuturor celor ce muncesc de orice exploatare, de orice asuprire de clasă și națională, de capitalism.

21. În acest sens, România stă în fața desăvârșirii revoluției burghezo-democratice. Particularitatea acestei revoluții burghezo-democratice își are rădăcinile în originalitatea poziției forțelor de clasă din România, în forțele motrice ale revoluției și în situația internațională.

Una din aceste particularități este aceea că burghezia națiunii dominante este forța contrarevoluționară cea mai importantă, iar burghezia națiunilor asuprite, fiind contrarevoluționară, poate în condiții ex-

cepționale (ca, de exemplu, război, răscoală națională) să ușureze în mod obiectiv lupta forțelor revoluționare contra burgheziei și moșierilor români — purtătorii imperialismului român.

Revoluția burghezo-democratică va fi desăvârșită fără burghezie, împotriva ei, sub hegemonia proletariatului și sub conducerea Partidului Comunist; revoluția burghezo-democratică, în măsura în care ea desăvârșește transformarea burghezo-democratică, în această măsură ea este după conținutul ei o revoluție agraro-țărănească, care se împletește cu lupta de desrobire a națiunilor asuprite.

În lupta pentru desăvârșirea revoluției burghezo-democratice, proletariatul se sprijină la țară pe elementele proletare și semiproletare, duce cu el ca aliat păturile sărace și cele mai de seamă pătri mijloace ale țărănimii (în aceeași luptă proletariatul poate să ducă după sine și masse însemnate ale micii burghezii orășenești); paralizează influența partidelor burghezo-moșieresti și mic-burgheze asupra masselor de bază ale țărănimii și duce lupta împotriva burgheziei sătești (chia-burimea) pentru conducerea acestor masse ale țărănimii.

În provinciile ocupate, unde lupta masselor țărănești pentru pământ contra moșierilor semifeudali este strâns împletită cu lupta contra politicii de asuprire națională a imperialismului român, proletariatul, cu condiția unei politici juste a partidului, poate să atragă după sine, contra imperialismului român, o anumită parte a țărănimii înstărite, precum și masse însemnate ale micii burghezii orășenești (meseriași, intelectuali, mici negustori etc.).

Atât condițiile obiective social-economice ale revoluției române și particularitatea forțelor ei motrice, cât și situația internațională (criza generală a capitalismului, criza sistemului dela Versailles, dezvoltarea revoluției proletare internaționale și în special însemnătatea hotărâtoare a victoriilor construcției socialiste din Uniunea Sovietică pentru revoluția internațională), creează condițiile unei treceri rapide a revoluției burghezo-democratice în revoluție proletară socialistă.

22. Între revoluția burghezo-democratică și cea socialistă „în genere nu există zid chinezesc” (*Lenin*). Trecerea primei în cea de a doua depinde, în primul rând, de proletariatul însuși. „Nu este marxist acela care pune orice fel de alte condiții pentru trecerea dela revoluția burghezo-democratică la cea proletară, afară de gradul de pregătire al proletariatului și de gradul de uniune cu el a sărăcimii dela sate” (*Lenin*). Conducând masele muncitoare cele mai largi, românești și ale naționalităților asuprite, la lupta revoluționară pentru desăvârșirea transformării burghezo-democratice a țării, ducând această luptă până la capăt, clasa muncitoare sub conducerea Partidului Comunist din România deschide prin aceasta porțile înspre revoluția socialistă. Clasa muncitoare ajunge la această țintă prin faptul că se organizează sub conducerea Partidului său Comunist în lupta împotriva contrarevoluției, atrage la lupta revoluționară activă sărăcimea dela sate, paralizează șovăelile mijloacșilor și ale micii burghezii orășenești. Ea ajunge la această țintă prin faptul că straturile muncitoare ale tuturor naționalităților din România învață din experiența în luptă că nu este altă cale pentru desrobirea definitivă de exploatare și asuprire afară de doborârea sistemului capitalist și instituirea dictaturii proletariatului, care creează condiția pentru alcătuirea societății socialiste, singura care pune capăt oricărei exploatări și asupriri, războaielor imperialiste dis-

trugătoare, asigurând tuturor celor ce muncesc muncă, pâine și libertatea dezvoltării culturii naționale.

Partidului Comunist din România îi revine răspunderea istorică pentru ca el, prin experiența luptei zilnice, să dovedească nu numai majorității clasei muncitoare, ci și majorității celor ce muncesc, că ei în interesele lor proprii trebuie să lupte și să se organizeze sub următoarele lozinci principale ale Partidului Comunist din România :

a) Pentru doborârea monarhiei, a dictaturii oligarhiei financiare și boierești, contra reazimului lor social-fascist și național-țărănist, contra teroarei fasciste, pentru guvernul revoluționar muncitoresc-țărănesc.

b) Pentru ziua de 7 ore de muncă, fără scăderea salariului.

c) Pentru confiscarea tuturor pământurilor regale, moșierești și mânăstirești, împreună cu inventarul lor, fără răscumpărare, pentru împroprietărirea gratuită cu ele a muncitorilor agricoli și a țăranilor celor mai săraci și mijlocași.

d) Pentru dreptul de autodeterminare a tuturor națiunilor asuprite până la deslăpțirea de statul român.

e) Contra războiului imperialist, pentru apărarea revoluționară a Uniunii Sovietice, singura patrie a muncitorilor din toate țările.

V. Sarcinile fundamentale și tactica partidului

„Partidul Comunist din România poate să-și lărgească și să-și întărească organizația sa, cuprinzând în rândurile sale elementele revoluționare cele mai bune, cele mai încercate în luptele de clasă, poate să se transforme într'un partid cu adevărat de masă numai în cursul luptei desfășurate și conduse de el, ridicând această luptă pe o treaptă mai înaltă pe măsura dezvoltării ei și îndreptând-o pe drumul luptei generale contra monarhiei burghezo-moșierești, pe drumul luptei pentru guvernul muncitoresc-țărănesc.

„Numai dacă partidul va fi în stare să se lege de nedespărțit cu toată viața clasei sale, iar printr'ansa cu toată masa de exploatați, și să inspire acestei clase și acestei masse deplină încredere, numai un astfel de partid este capabil să conducă proletariatul în lupta cea mai crâncenă, cea mai hotărâtă, cea mai de pe urmă, contra tuturor forțelor capitalismului“ (*Lenin*).

Deaceia lupta pentru majoritatea clasei muncitoare este punctul de plecare al întregii activități a partidului...

24. Instrumentul principal pentru atingerea acestui scop este tactica frontului unic de jos pe baza cerințelor zilnice ale masselor proletare, instrument al cărui ascuțit principal partidul îl îndreaptă contra social-fascismului și mai ales contra așa zisei aripi „de stânga” (ghelereiști), dușmanul principal al revoluției în mișcarea muncitorească.

Numai creând în cursul pregătirii și organizării luptei zilnice organe ale frontului unic de jos, ieșite din masse și care se sprijină pe masse (comitetele de fabrică și uzină, comitete de grevă, comitete de șomeri, comitete de argați la moșii, comitete țărănești, comitete de acțiune pentru desfășurarea campaniilor politice : 1 Mai, 1 August etc.), partidul va putea să asigure mișcării revoluționare scheletul organizatoric și va fi în stare să realizeze și să întărească și să răspândească și să o ridice la un nivel mai înalt.

Apărând interesele zilnice ale masselor muncitoare dela orașe și sate, legând în cursul luptei cerințele parțiale cu sarcinile revoluționare ale proletariatului, îndrumând grevele economice pe calea demonstrațiilor revoluționare și a grevelor politice de masă, contra teroarei fasciste, contra devastării organizațiilor revoluționare, contra măsurilor economice guvernamentale în dauna intereselor muncitorilor și țăranilor, partidul taie calea principală prin care burghezia caută o ieșire din criză: calea punerii întregii poveri a crizei pe spinarea masselor muncitoare. Tăind calea de ieșire capitalistă din criză, partidul duce masele pe calea ieșirii revoluționare din criză.

25. Sarcina strategică cea mai importantă a partidului în lupta lui pentru guvernul muncitoresc-țăranesc este crearea alianței de luptă a muncitorilor, țăranilor și a masselor muncitoare ale națiunilor asuprite, sub hegemonia proletariatului și conducerea Partidului Comunist.

Sarcina partidului este de a înfăptui încă de pe acum, în practică, în lupta contra impozitelor, datorilor etc, și în lupte zilnice, această alianță și întărirea într'însa a rolului proletariatului ca hegemon...

26. Contra intervenției imperialiste, pentru apărarea U.R.S.S. — Patria tuturor asupriților și exploataților — partidul trebuie să mobilizeze masele muncitorești cele mai largi. Congresul al V-lea al partidului amintește, în primul rând, tuturor membrilor de partid că „datoria de a imprăști ideile comuniste cuprinde în sine o necesitate deosebită de propagandă sistematică și persistentă în armată... Renunțarea la o asemenea muncă ar fi egală cu trădarea datoriei revoluționare și e incompatibilă cu aparținerea la Internaționala a III-a”. (Tezele Congresului al II-lea al Cominternului). Dar pentru a atrage în această luptă nu numai acele mase care merg deja sub steagul P.C. din România, ci și pe acei muncitori, țărani și elemente mic-burgheze orășenești aflate încă sub influența partidelor care sunt stâlpii politicii antisovietice din România, trebuie ca partidul în campaniile lui antirăzboinice să pornească nu numai dela sentimentul solidarității internaționale, ci înainte de toate dela interesele zilnice de viață ale inșeiși masselor din România.

Partidul explică masselor că guvernul român, primind propunerea Uniunii Sovietice și mergând la tratative pentru încheierea unui pact de neagresiune, face aceasta nu din dorința de pace, ci numai cu scopul de a adormi vigilența masselor și sub acoperământul tratatului de pace să facă pregătirile de război. Niciun fel de tratat iscălit de guvernul burghez nu va putea folosi ca garanție a păcii. Numai lupta revoluționară a masselor poate împiedca un nou măcel, o nouă intervenție contrarevoluționară împotriva U.R.S.S.

Partidul trebuie să explice masselor pe baza faptelor concrete (impozite, datorii etc.) că una din sursele importante ale mizeriei și nevoilor lor este pregătirea intervenției militare contra U.R.S.S.

Partidul trebuie să explice în mod sistematic masselor că războiul imperialistilor contra U.R.S.S. va fi însoțit totodată în interiorul României de războiul civil al burgheziei contra muncitorilor și țăranilor, de orgia și arbitrarul clicii militare, de militarizarea generală, de o ascuțire sălbatică a teroarei și a asupririi politice, că războiul aduce moarte și boală sutelor de mii de oameni și de familie muncitorești și

țărănești, foamete pentru întregul popor muncitor, rechiziționarea și ruina deplină a țărănimii etc.

Apărând U.R.S.S. masele muncitoare din România se apără pe ele însele, apără interesele lor vitale. Deaceea trebuie dusă lupta împotriva tendințelor de așteptare pasivă a războiului, care adesea se ascund sub frazele radicale de stânga.

Fiecare acțiune a partidului, fiecare luptă economică, acțiune a șomerilor, lupta țăranilor contra impozitelor, fiecare campanie politică trebuie să fie legată în mod organic cu lupta contra războiului. Trebuie popularizate în mod sistematic printre muncitori și țărani succesele construirii socialiste în Uniunea Sovietică, unde nu există șomaj; trebuie demascate campaniile calomnioase împotriva U.R.S.S. (campan' dumpingului, campania de „apărare a religiei” în U.R.S.S. etc), trebuie demascat fiecare fapt de pregătire febrilă militară, fiecare ieșire provocatoare contra U.R.S.S. (în special în momentul actual al intervenției armatei imperialismului japonez în China); trebuie explicată politica de pace a Uniunii Sovietice în chestiunea desarmării, în chestiunea pactului de neagresiune economică, în chestiunea Mancuriei, etc.

Explicând masselor poziția principială față de război (transformarea războiului imperialist în război civil), este necesar de a arăta în același timp că, în caz de atac împotriva U.R.S.S., muncitorii, țăranii și soldații trebuie să fie gata să reacționeze prin greve împotriva mobilizării, mai ales la întreprinderile de război, prin sabotarea organizată de către ceferiști a transporturilor armelor și soldaților, prin demonstrații de masă, mai ales ale femeilor și ale tineretului în jurul cazărmilor, punctelor de adunare, trenurilor militare care se duc spre front etc.

Acolo unde este o creștere a mișcării revoluționare, în special a celei național-revoluționare, campaniile partidului nostru împotriva războiului și tradițiile mișcării de partizani etc. vor crea condițiile necesare luptei înarmate de masă împotriva războiului...

27. Întărirea rolului conducător al partidului în luptele economice ale proletariatului. Condiția fundamentală pentru lichidarea rămănerii în urmă a partidului, în special față de lupta păturilor hotărâtoare ale clasei muncitoare (mineri, petroliști, ceferiști, metalurgiști) este:

— dezvoltarea inițiativei largi a independenței organizațiilor de partid în munca organizării luptelor economice;

— priceperea de a pune din timp revendicările arzătoare care preocupă masele cele mai largi (lupta împotriva concedierilor, împotriva scăderii salariilor și întâzierii plății lor, împotriva curbei de sacrificiu și altor impozite, împotriva prelungirii zilei de muncă, împotriva amenziilor, bătăii muncitorilor..., scăderea salariului, pentru ziua de muncă de 6 ore pentru tinerii sub 16 ani și pentru vârstnicii din industriile vătămătoare sănătății, contra raționalizării capitaliste, pentru salariul egal la muncă egală ș. a. m. d.)...

În cursul desfășurării luptelor economice trebuie legate în mod dibac cerințele economice cu cele politice, în special cu lupta împotriva legilor antimuncitorești, împotriva teroarei fasciste, împotriva dizolvării sindicatelor revoluționare, contra pregătirilor războiului anti-sovietic, pentru eliberarea deținuților politici etc...

În munca lui printre argați, partidul trebuie să pornească dela nevoile arzătoare ale masei argațești și să se silească pe de-a-ntregul s'o organizeze și s'o ridice la luptă pentru condiții mai bune de muncă

și de salariu (mărirea salariului, micșorarea zilei de muncă, îmbunătățirea condițiilor de trai, interzicerea evacuării argaților, asigurarea ajutorării pe timpul șomajului etc.). Această luptă pentru revendicările zilnice ale masei de argați trebuie legată cu lupta politică, cu lupta proletariatului, precum și cu lupta pentru pământ fără plată și cu acțiunile masei țărănești, atrăgând pe argați în comitetele țărănești...

POLITICA ORGANIZATORICĂ BOLȘEVICĂ ȘI PROBLEMA CADRELOR

...3. Partidul trebuie să treacă imediat la crearea de noi organizații, precum și la întărirea și lărgirea organizațiilor de masă existente și a organelor care se sprijină pe masă (sindicate revoluționare de masă deschise, organizații culturale și de sport, cluburi, comitete de șomeri, comitete țărănești etc.), întărirea organizațiilor național-revoluționare, transformarea lor în organizații adevărate de masă și la crearea în sânul lor de sus și până jos a unor fracțiuni comuniste puternice, unite, capabile de muncă, capabile să asigure acestor organizații conducerea din partea partidului...

REZOLUȚIA ASUPRA RAPORTULUI COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI

...Congresul al V-lea însărcinează Comitetul Central :

1. De a desfășura o luptă hotărâtă contra abaterii de dreapta care este pericolul principal în partid, și contra sectarismului de „stânga“, apărând în această luptă intransigența ideologică leninistă față de toate influențele mic-burgheze asupra partidului și proletariatului, smulgând din rădăcină, fără cruțare, orice manifestare de împăciuitorism și de liberalism putred față de devierile dela linia I.C. și a partidului, precum și față de manifestările fracționismului...

4. De a populariza pe larg — opunând sistemul socialist celui capitalist — succesele U.R.S.S., în opera de clădire a socialismului, demascând fără preget, zi cu zi, calomniile burghezo-social-democrate ca metode de pregătire a intervenției războinice contra Uniunii Sovietice. ducând lupta sistematică contra tuturor măsurilor concrete care se iau pe terenul militaro-politic și militaro-tehnic de către imperialismul internațional și mai ales de către cel român pentru pregătirea intervenției antisovietice, și de a lua toate măsurile de organizare a muncii antimilitariste de masă în toate direcțiile...

Sarcinile organizatorice și politica organizatorică a Partidului

6. ...Congresul însărcinează C.C. să ia măsurile necesare pentru desfășurarea în toate chipurile a muncii antimilitariste, întinzând-o asupra masselor de recruți, soldați și rezerviști. Munca antimilitaristă trebuie să devină munca zilnică de masă a întregului partid. Organizând masele de soldați, recruți și rezerviști la lupta pentru cerințele lor zil-

nice, legând această luptă cu lupta zilnică a masselor muncitoare, partidul trebuie să demaște caracterul de clasă și imperialist al armatei „României Mari”, pe care puterile imperialiste intenționează s'o folosească drept avangardă, în intervenția militară contra Uniunii Sovietice.

9. Situația internă a țării, precum și pericolul tot mai mare ca România să devină avantpostul pentru deslănțuirea unei noi intervenții militare împotriva U.R.S.S., impun Comitetului Central, comitetelor regionale, comitetelor locale de partid și tuturor celulelor partidului să dea dovadă de îndrăzneală și inițiativă maximă în ceea ce privește reorganizarea rândurilor partidului, regruparea forțelor de partid, crearea organizațiilor speciale, cu scopul de a asigura la timp concentrarea cea mai bună a forțelor partidului pe fronturile cele mai importante de luptă.

LUPTELE ECONOMICE ALE PROLETARIATULUI, SARCINILE ȘI TACTICA PARTIDULUI ÎN MIȘCAREA SINDICALĂ

1. Capitalismul român, în căutarea unei ieșiri din criză pe spinarea clasei muncitoare, recurge la metode cu totul sălbatice de exploatare și asuprire a muncitorilor. Raționalizarea capitalistă din România, care s'a introdus și se introduce în condițiile unei tehnice cu nivel scăzut s'a făcut printr'o exploatare deosebit de hrăpăreață a forței de muncă. Criza a mărit și mai mult concedierea în massă a muncitorilor, care începuse încă în perioada raționalizării capitaliste. Intr'un șir de regiuni industriale, majoritatea întreprinderilor au fost închise (industria forestieră din Valea Mureșului, industria minieră din Valea Jiului). În acelaș timp au avut loc concedieri în massă la întreprinderile și instituțiile de stat (căile ferate, diferitele întreprinderi de stat, funcționari de stat). Numai industria de război lucrează din plin, măbind exploatarea muncitorilor care lucrează într'însa.

2. Paralel cu închiderea complectă sau parțială a întreprinderilor și cu concedierea în massă a muncitorilor, are loc scăderea salariului la jumătate și chiar mai mult. Peste tot se introduce din nou munca cu bucată; prețurile la acord scad din nou sistematic. Pentru un salariu de foame muncitorul este silit să lucreze câte 12—14 și 16 ore pe zi, nu numai în întreprinderile mici, ci și în cele mari (atelierile căilor ferate din București...). În special scad salariile femeilor și tineretului, al căror număr în producție crește. Intr'un șir de întreprinderi se introduce zluca micșorată de lucru cu micșorarea respectivă a salariului și sistemul „concedierilor forțate”...

10. Organizațiile de partid vor putea sta în fruntea mișcării maseelor numai atunci când vor face o cotitură hotărâtoare în munca de pregătire a luptelor economice, mai întâi de toate prin transportarea întregii lupte de pregătire în *întreprindere*. „Întreprinderea este acea cetate care trebuie să fie cucerită, aceasta este unica cale spre cucerirea majorității clasei muncitoare” (sesiunea a VIII-a a Consiliului Central al I.S.R.). Chiar din primul moment al pregătirii grevei trebuie atrase la organizarea ei toate elementele active din întreprindere, trebuie dezvoltată inițiativa și *independența* măsurile luate pen-

tru mobilizarea masei muncitoare. Acolo unde nu sunt posibilități de a se organiza adunări generale pe ateliere și pe uzină, trebuie organizate consfătuiri și masovce cu grupe de muncitori, analizând cerințele muncitorilor și căile de pregătire mai departe a luptei. Ca rezultat al acestor consfătuiri și masovce trebuie să fie ales în procesul de pregătire a luptei — de către toți muncitorii din întreprindere — un comitet de acțiune, care să elaboreze, cu participarea masselor largi de muncitori, un program de revendicări, ținând seama chiar de cele mai mici momente și cerințe care frământă masele muncitoare.

14. În aceste organe de front unic de jos trebuie atrăși nu numai muncitorii revoluționari fără partid, ci și cele mai bune elemente luptătoare dintre muncitorii organizați în sindicatele social-fasciste și alte sindicate reacționare, sau care se află încă sub influența acestora, pentru ca pe baza faptelor concrete, în procesul activității comune, să-i convingem de rolul și caracterul trădător al politicii șefilor social-democrați și a-i smulge de sub influența acestor șefi.

Punându-și ca scop atragerea masselor celor mai largi de muncitori organizați și neorganizați în frontul unic de luptă, partidul explică neîncetat masselor că îngăduirea șefilor social-fasciști în aceste organe creează condiții care duc la spargerea frontului unic proletar, întrucât șefii acestia nu sunt reprezentanți ai intereselor muncitorilor, ci agenții și uneltele capitaliștilor.

15. Toate organizațiile de partid trebuie să ducă o muncă sistematică pentru crearea comitetelor de fabrică sau de uzină în întreprinderi. Celulele de fabrică sau de uzină trebuie să pregătească terenul pentru crearea comitetelor de fabrică sau de uzină, prin convocarea consfăturilor pe ateliere, a masovcelor, scoaterea de manifeste, gazete de fabrică, sau pe uzină, etc., pentru ca apoi, folosind momentul ridicării activității masei din uzină (de exemplu, în legătură cu vreun conflict cu patronii etc.), să ia asupra-și inițiativa creării comitetului de uzină sau fabrică, care să fie ales la adunarea generală dintre muncitorii revoluționari cei mai de frunte.

Comitetul de fabrică sau de uzină trebuie să fie ales pe baza celei mai largi democrații proletare. El trebuie să fie legat cu muncitorii din toate atelierele, cu ajutorul unei largi rețele de bărbați de încredere și trebuie să împartă munca printre membrii comitetului astfel ca fiecare din ei să conlucreze în mod activ la menținerea legăturilor comitetului de fabrică sau de uzină cu masa.

CU PRIVIRE LA CRIZA AGRARĂ

...2. Criza agrară actuală, care a izbucnit în cadrul crizei generale de după război a capitalismului, se împletește cu criza industrială și cu cea financiară și le sporește pe acestea. Criza agrară a cuprins toate țările capitaliste și coloniale din lume...

5. „Criza agrară din România, împletindu-se, ca și în toate țările capitaliste, cu criza industrială și financiară, capătă o întindere și o adâncime extrem de mare din cauză că se desfășoară în condițiile unei economii înapoiate a țării, cu un nivel tehnic scăzut al agriculturii, în condițiile păstrării rămășițelor feudale iobăgiste și nivelului material în general scăzut al țării...
www.dacromania.ro

scădere mare a prețurilor la produsele agricole, duce la deprecierea produselor muncii țărănimii, la ruina ei economică și la înrobirea ei chiaburimii și cămătarilor. Indatorarea mare a țărănimii, povara grea a impozitelor, mărite cu mult în ultimii ani de guvernul național-țărănist, sporesc urmările generale ale crizei, forțează diferențierea de clasă și pauperizarea și condamnă la foame și pieire majoritatea copleșitoare a țăranilor. Exproprierea țărănimii de către bănci și de către cămătari, vânzarea averii ei cu toba, lovesc nu numai țărănimea săracă și mijlocie, ci și păturile de jos ale țărănimii instărite...

PROBLEMA NAȚIONALĂ DIN ROMANIA ȘI SARCINILE PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMANIA

...3. ...În legătură cu creșterea crizei economice și a pregătirilor de război contra U.R.S.S., precum și cu scopul de a corupe păturile înapoiate ale proletariatului român și de a băga zăbanie între proletariatul român și acel al națiunilor asuprite, burghezia română a pornit la concedierea în massă dela C.F.R., dela Uzinele Metalurgice, și în general din toată industria de război a muncitorilor unguri și celorlalte naționalități asuprite, și la înlocuirea lor cu români. Toți cei concediați, chiar și acei care au dreptul la pensie, sunt lipsiți de orice ajutor. Politica imperialistă a burgheziei și a moșierilor români a avut urmări și asupra situației micii burghezii orășenești. Zeci de mii de meșteșugari și de mici negustori: evrei, unguri, ucrainieni, moldoveni și alții s'au ruinat, iar intelectuali dela orașe și dela sate ai națiunilor asuprite au suferit amar de pe urma măsurilor „de economie” introduse de guvernul Iorga...

16. ...Partidul este dator să facă o cotitură bruscă și imediată în sensul organizării și conducerii luptei zilnice împotriva tuturor manifestărilor concrete de asuprire națională :

a) Împotriva lichidării școlilor în limba națională, ca și împotriva introducerii sistemului de învățământ în două limbi.

Pentru școli gratuite în limba maternă (pentru moldoveni, ucraineni, ruși, unguri, nemți, sași, evrei, bulgari, turci, etc.).

b) Pentru dreptul egal al limbilor popoarelor asuprite în instituțiile de stat și în cele juridice și comunale...

d) Contra închiderii instituțiilor culturale ale popoarelor asuprite. Pentru libertatea deplină a organizațiilor culturale, sportive, etc., ale masselor muncitoare ale națiunilor asuprite.

e) Împotriva persecutării partizanilor bisericilor neromânești și de stil vechi. Pentru explicarea esenței de clasă a politicii tuturor bisericilor și îndreptarea mișcării de protest împotriva persecutării bisericilor neromânești pe drumul luptei de clasă...

g) Împotriva alungării în ilegalitate a organizațiilor național-revoluționare, pentru existența deschisă a tuturor organizațiilor național-revoluționare.

h) Împotriva concedierii muncitorilor și slujbașilor națiunilor asuprite dela căile ferate, din uzinele de război etc.

i) Contra executării serviciului militar în afară de regiunea respectivă de unde sunt

Insă problema națională din România este în mare măsură o problemă țărăneasă. Deaceia lupta național-revoluționară este strâns împletită cu lupta țărănimii muncitoare a națiunilor asupraite pentru cerințele ei economice. Sarcina Partidului Comunist din România este de a organiza și conduce lupta țărănimii muncitoare (legând-o cu lupta național-revoluționară):

a) Pentru predarea fără plată a întregului pământ, cu vitele și inventarul, a tuturor pășunilor și pădurilor regelui, moșierilor și mânăstirilor în mâinile muncitorilor agricoli, țărănimii sărace și mijloacele populației băștinașe din regiunea respectivă, fără deosebire de naționalitate;

b) Pentru înapoierea către țărănimea muncitoare, către organizațiile național-culturale, către comune a pământurilor, pădurilor și averilor care le-au fost luate;

c) Contra grelei poveri a impozitelor și datorilor, pentru refuzul de a plăti impozitele și datorile și pentru organizarea unei opuneri active în masă contra vânzării cu toba a averii țărănești, pentru anularea tuturor datorilor masselor muncitoare dela orașe și dela țară etc...

18. Trebuie demascată în mod energic și sistematic în fața masselor largi ale popoarelor asupraite politica burgheziei lor proprii, înțelegerea ei cu imperialismul român, arătând că burghezia... vrea să-și întărească pozițiile ei de clasă, să-și lărgescă posibilitățile ei de jefuire a masselor muncitoare, să arunce pe spinarea lor toate greutatele crizei economice catastrofale. Trebuie demascată, prin exemple concrete, pregătirea comună a războiului imperialist contra U.R.S.S. de către burghezia tuturor naționalităților. Trebuie explicat neconținut masselor că în realitate, cu tot opoziționismul aparent al partidelor burgheze, burghezia tuturor popoarelor asupraite caută unirea cu imperialismul român, împotriva masselor populare din Basarabia, Bucovina, Transilvania, Dobrogea și Banat...

21. În lupta lui pentru eliberarea națională a popoarelor asupraite, P. C. din România trebuie să popularizeze neîntrerupt succesele construirii socialismului în U.R.S.S., și în special în Ucraina Sovietică și în Republica Moldovenească, arătând că rezolvarea sovietică a problemei naționale este singura pildă de rezolvare justă a acestei probleme, și Partidul Comunist din România trebuie să mobilizeze la luptă masele largi ale popoarelor asupraite contra pregătirii războiului imperialist antisovietic.

22. Pe baza hotărârilor Congresului al V-lea, organizațiile de partid din regiunile ocupate trebuie să elaboreze sub conducerea și controlul C.C. al partidului, programe de revendicări concrete pentru fiecare regiune, pornind dela analiza amănunțită a situației din regiunea respectivă...

ASUPRA STĂRII ȘI SARCINILOR MUNCII PARTIDULUI ÎN SĂNUL TINERETULUI

1. ...Radicalizarea și creșterea activității revoluționare a tineretului muncitor în cadrul luptei generale a proletariatului, a țărănimii muncitoare și a masselor național-asupraite duc la înăsprirea extraordinară a luptei claselor dominante pentru păstrarea influenței lor asupra tineretului.

retului. Burghezia, prin întemeierea și susținerea organizațiilor militare fasciste de tineri, prin întrebuințarea tuturor formelor de fascizare și militarizare a tineretului în întreprinderi, la țară, în școală, în căminele de ucenici, încearcă astfel să-și asigure rezerve pentru front și spatele frontului în războiul antisovietic pe care-l pregătește.

În deplină concordanță cu politica burgheziei, organizațiile social-fasciste de tineret, prin activitatea lor „culturală” și prin frazeologia demagogică de „stânga” caută să demoralizeze tineretul muncitor și să-l distragă dela lupta revoluționară de clasă, făcând, în practică, munca de spărgători de grevă, trădând lupta tineretului muncitor.

În această situație, lupta partidului pentru cucerirea generației tinere a masselor muncitoare capătă o însemnătate deosebit de actuală, aceasta constituind o parte integrantă a luptei pentru cucerirea majorității clasei muncitoare și pentru închegarea sub hegemonia ei a uniunii strânse cu masele țărănești și cu cele ale naționalităților asupraite...

4. Congresul al V-lea al P.C.R. pune în fața U.T.C. următoarele sarcini fundamentale:

1. În centrul întregii sale activități Uniunea Tineretului Comunist trebuie să pună organizarea și conducerea luptelor economice ale maselor largi de tineret din fabrici, de pe ogoare și ale șomerilor, pentru cerințele lor zilnice, pe baza frontului unic de jos, atrăgând tineretul în lupta generală a proletariatului sub conducerea partidului și aducându-l prin experiența lui proprie la forme mai înalte de luptă (demonstrații de masă, greve politice etc.).

În realizarea acestei sarcini, U.T.C. trebuie să-și concentreze atenția asupra regiunilor și întreprinderilor hotărâtoare (București, Valea Prahovei și a Jiului, Reșița, porturi, transporturi), elaborând și popularizând programe concrete de luptă pentru diferitele straturi ale tineretului. Ținând seama de faptul că munca în sânul tineretului țărănesc constituie unul din punctele cele mai slabe în activitatea Partidului Comunist, trebuie dată mai multă atenție ca până acum formulării revendicărilor și a lozincilor tinerești speciale pentru tineretul muncitor dela țară și din regiunile ocupate...

4) Deosebit de ascuțit se pune în fața U.T.C. problema întăririi și desfășurării prin toate mijloacele a muncii antimilitariste în special printre recruți și cei plecați în concedii, prin crearea organizațiilor de masă ale tinerilor care urmează să fie recrutați și prin legarea cererilor concrete ale soldaților și marinarilor cu lupta tineretului din fabrică, dela țară și a șomerilor...

SALUTUL CĂTRE P. C. (b) AL U.R.S.S.

Congresul al V-lea al Partidului Comunist din România, împins de către reacțiunea fascistă în ilegalitate adâncă, trimite salutul său frățesc Comitetului Central al Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice, organizatorul și conducătorul revoluției socialiste și a clădirii socialismului.

Proletariatul și masele muncitoare din România urmăresc cu admirație și cu bucurie victoriile istorice ale P. C. (b) al U.R.S.S. pe tărâmul industrializării Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, a îndeplinirii planului de 5 ani în 4 ani în toate cele două ramuri în 2¹/₂ ani;

victoriile pe tărâmul reconstrucției socialiste a agriculturii și al lichidării chiaburimii ca clasă pe baza colectivizării compacte; victoriile ofensivei largi a socialismului; victoria istorică a săvârșirii în anul acesta a fundamentului economiei socialiste.

Aceste victorii sunt obținute datorită liniei generale juste, leniniste, a Comitetului Central în lupta sa neîmpăcată pe două fronturi, contra oportunismului de dreapta și frazeologilor de „stânga“.

Aceste realizări capătă o și mai mare importanță pe fondul crizei generale care bântue în țările capitaliste.

În timp ce lumea socialismului, care se clădește, pășește victorios înainte, în timp ce în Uniunea Sovietică este pe deplin lichidat șomajul la orașe și la sate și crește neconținut bunăstarea generală a masselor muncitoare, — lumea capitalistă condamnă zecile de milioane de șomeri la moarte prin foame, condamnă întreaga clasă muncitoare la o exploatare și mizerie de necrezut, ruinează și aruncă în cea mai neagră mizerie toată țărâtimea muncitoare, iar la lupta revoluționară în creștere a masselor răspunde prin ascuțirea asupririi și prin teroarea fascistă și caută ieșirea din criză prin războiul contrarevoluționar împotriva Uniunii Sovietice — cetatea revoluției mondiale. România capitalistă se pregătește cu turbare pentru intervenția împotriva Uniunii Sovietice, găsindu-se la avantpostul capitalismului, ca fiind un câmp de concentrare pentru atacul împotriva Uniunii Sovietice.

Partidul Comunist din România, liberându-se de rămășițele și greșelile trecutului, bolșevizându-și rândurile, mobilizează clasa muncitoare și masele muncitoare din România contra ofensivei capitalului, contra războiului antisovietic, pentru apărarea Uniunii Sovietice — Patria proletariatului mondial...

Partidul Comunist din România își va îndeplini datoria sa istorică.

Trăiască P. C. (b) al U.R.S.S. și conducerea sa leninistă în frunte cu tovarășul Stalin!

Trăiască clasa muncitoare din U.R.S.S., care sub conducerea P. C. (b) al U.R.S.S. clădește victorios socialismul!

CĂTRE C.C. AL PARTIDULUI COMUNIST DIN CHINA

Tovarăși!

Congresul al V-lea al Partidului Comunist din România, în numele muncitorilor revoluționari, al masselor muncitoare țărănești și al naționalităților asuprite din România, trimite salutul său fierbinte revoluționar Partidului Comunist din China — conducătorul revoluției chineze, organizatorul luptei eroice a clasei muncitoare și țăranilor din China pentru alungarea imperialiștilor și răsturnarea Gomindanului contrarevoluționar...

Succesele Partidului Comunist din China sunt succesele proletariatului internațional și întăresc lupta lui pentru răsturnarea puterii imperialiștilor, capitaliștilor și moșterilor.

Trăiască China revoluționară — brigada de avangardă a mișcării revoluționare din colonii!

Trăiască Armata Roșie și Armata Populară din China!

Trăiască Partidul Comunist din China — conducătorul muncitorilor și țăranilor din China!

Trăiască revoluția mondială!

SALUT ARMATEI ROȘII MUNCITOREȘTI-ȚĂRĂNEȘTI

Congresul al V-lea al Partidului Comunist din România trimite salutul său bolșevic, călduros, Armatei Roșii muncitorești-țărănești — chezașia revoluției proletare mondiale, apărătorul neclintit al primului stat proletar din lume care clădește socialismul — Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Armata Roșie, prin biruințele sale strălucite împotriva armatelor gărzilor albe și capitaliste, a înscris pagini glorioase în istoria luptei clasei muncitoare din Uniunea Sovietică pentru un Octombrie mondial.

Aceste victorii, Armata Roșie le datorește conducerii juste a P. C. (b) al U.R.S.S., eroismului masei muncitoare, conștiinței lor revoluționare, disciplinei de fier a luptătorilor săi — a soldaților și a comandanților roșii.

România imperialistă este un câmp de luptă în Orientul Europei și se pregătește în mod turbat împreună cu puterile mari imperialiste pentru intervenția contra U.R.S.S.

Partidul Comunist din România, împins în ilegalitate, mobilizează masele largi de muncitori, țărani și soldați contra războiului imperialist, pentru apărarea Uniunii Sovietice.

Congresul al V-lea al Partidului Comunist din România încredințează Armata Roșie că, mobilizând clasa muncitoare și țărănimea muncitoare la lupta contra dictaturii burghezo-moșierești pentru instituirea puterii muncitorești și țărănești, la încercarea imperialiștilor de a ataca Uniunea Sovietică și de a împinge masele muncitoare în măcelul imperialist, clasa muncitoare și țărănimea muncitoare din România, sub conducerea Partidului Comunist, vor fi în primele rânduri ale apărătorilor Uniunii Sovietice și vor transforma războiul imperialist în război civil.

Intăriți puterea de luptă a Armatei Roșii!

Trăiască invincibila Armată Roșie și conducătorul ei — Partidul Comunist Bolșevic!

Trăiască Puterea Sovietică în România!

Trăiască Puterea Sovietică în lumea întreagă!

„LUI IOSIF VISSARIONOVICI STALIN, ACADEMIA DE ȘTIINȚE A U.R.S.S.“

(Editura Academiei R.P.R.)

de Conf. UNIV. EUGEN STĂNESCU

Printre tipăriturile importante realizate în cinstea glorioasei aniversări a Partidului, a apărut în Editura Academiei R.P.R. versiunea românească a volumului „*Lui Iosif Vissarionovici Stalin, Academia de Științe a U.R.S.S.*” (Moscova 1949 Edit. Acad. de Științe a U.R.S.S.). Prin aceasta cercetătorii din toate domeniile științelor, ingineri și tehnicieni, inovatorii în producție și toți oamenii muncii au la îndemână un instrument de lucru de rară valoare. Posibilitatea studierii și adâncirii de cercuri cât mai largi a volumului omagial închinat de Academia de Științe a U.R.S.S. academicianului său de onoare I. V. Stalin, cu ocazia împlinirii vârstei de 70 de ani, deschide largi perspective în ce privește însușirea createare de către noua noastră intelectualitate a experienței sovietice și a tezaurului de cunoștințe acumulat de decenii de știința sovietică.

Acest volum, adevărat tezaur al științelor, unitar prin concepția marxist-leninist-stalinistă care îi stă la bază, înfățișează drumul glorios al științei sovietice dela Marea Revoluție Socialistă din Octombrie până în epoca genialelor lucrări ale lui I. V. Stalin, și înfățișează totodată bilanțul măreț al științei epocii staliniste, puternic instrument al construirii comunismului. Cei mai de seamă oameni de știință din U.R.S.S. în frunte cu regretatul Președinte al Academiei de Științe a U.R.S.S., S. I. Vavilov, și-au dat contribuția la acest volum, care reprezintă trecerea în revistă a celor mai multe ramuri științifice din Uniunea Sovietică, dela filosofie la matematică și fizică, dela știința literaturii la știința carburanților solizi și radiotehnică, dela economie politică la geologie și metalurgie.

Această varietate de domenii științifice alcătuiește însă un tot cuprinzător și legat, care în toate multiplele sale aspecte, dovedește că orice știință, orice ramură științifică, orice domeniu de muncă createare, atât teoretică cât și practică, a rodit bogat sub influența învățăturilor lui I. V. Stalin, cel mai mare geniu științific al epocii noastre. Fiecare din comunicările științifice care alcătuiesc volumul tradus în limba română, concretizează geniala contribuție a lui I. V. Stalin la progresul

fiecărei științe în parte și a tuturor științelor în general, concretizează treapta înaltă la care au ajuns în epoca stalinistă fiecare din ramurile științelor sociale și științelor naturii.

Intr'o scrisoare pătrunsă de recunoștință fierbinte, academicienii și oamenii de știință din Uniunea Sovietică arată cât de mult îi datorează lui Stalin, al cărui geniu a lichidat stagnarea științelor, le-a smuls din mlaștina idealismului și le-a asigurat un ritm de dezvoltare nemaicunoscut până astăzi. În această introducere, cuvântul sărbătoresc al celor mai de seamă reprezentanți ai Științei Sovietice așa cum arată chiar titlul lucrării: „Scumpului și mult iubitului nostru Iosif Vissarionovici Stalin” răsună cu o admirabilă prețuire, pe care înaltul for al celei mai înaintate științe din lume, Academia de Științe a U.R.S.S., o dă geniului științific al lui I. V. Stalin: „...Academia de Științe a U.R.S.S. și întreaga oaste a oamenilor de știință sovietici sunt fericiți că în țara noastră, Țara Socialismului victorios, știința, urmând îndrumările D-voastră, slujește într'adevăr poporul și este subordonată sarcinilor ridicării buneii stări a oamenilor muncii și intereselor apărării păcii. Și, cuprinși de un sentiment de adâncă admirație, noi, oamenii de știință, ne convingem în fiecare clipă că nu există nicio ramură a științei și a culturii la care dezvoltare să nu fi contribuit gândirea D-voastră călăuzitoare și în care să nu fie prezent genul D-voastră creator... Victoriile de importanță istorică mondială ale socialismului, înaintarea victorioasă a poporului nostru pe calea ce duce spre comunism constituie un mare triumf al științei marxist-leniniste despre societate, despre legile revoluției proletare, despre construirea socialismului și comunismului. D-voastră desvoltați în mod creator marxism-leninismul și înarmați cadrele noastre cu această învățătură invincibilă, D-voastră îndrumați înfăptuirea marxism-leninismului... D-voastră, scumpe tovarășe Stalin, sunteți ca și nemuritorul Lenin, farul și nădejdea întregii omeniri progresiste. Noi suntem mândri că trăim în epoca stalinistă, epoca construirii socialismului”.

Volumul e împărțit în două mari capitole care sunt în același timp tot atâtea grupe de probleme: „*Stalin — corifeu al științei*” și „*Știința epocii staliniste*”. În primul capitol sunt grupate studiile care înfățișează aspectul multiplu al opereii științifice a lui I. V. Stalin; al doilea capitol este un tablou al cuceririlor științei sovietice.

În primul studiu cu care se deschide volumul: „*Geniul științific al lui I. V. Stalin*” — regretatul Președinte al Academiei de Științe a U.R.S.S., S. I. Vavilov, constatând în numele savanților sovietici că „până la Lenin și Stalin istoria societății n'a cunoscut astfel de exemplu în care genul politic revoluționar și gândirea științifică largă și clarvăzătoare să se imbine atât de desăvârșit într'una și aceeași persoană”, enunță ca o lege de fier a dezvoltării științei în epoca noastră, că în condițiile transformării revoluționare a societății, când procesul istoric începe să fie conștient, când voința omului devine un factor de competență al dezvoltării societății, uniunea dintre teorie și practică, care caracterizează întreaga învățătură a lui I. V. Stalin, a făcut posibile rezultate de importanță covârșitoare pentru știință.

Analizând chipul în care genul previziunii științifice a îndrumat întreaga activitate revoluționară desfășurată de I. V. Stalin la conducerea statului, S. I. Vavilov arată în lucrarea sa că numai datorită științei leninist-staliniste s-a realizat înaintea noastră: acela ca în

conștiința oamenilor de știință sovietici să se șteargă granițele dintre gândirea teoretică și aplicarea ei în viață. „Știința leninist-stalinistă — spune S. I. Vavilov — s'a contopit în întregime cu practica Statului Socialist Sovietic. Această știință a devenit un regulator al transformărilor înfăptuite în baza economică a Țării Sovietice, al structurii ei sociale al regimului ei politic și al relațiilor ei cu statele capitaliste din jurul ei... Exemplul pe care ni-l oferă activitatea lui Lenin și Stalin răstoarnă, în modul cel mai categoric, vechile concepții, potrivit cărora știința este un domeniu abstract al gândirii, rupt de viață și dezvoltându-se după legi proprii, lăuntrice; adevărata știință, știința înaintată leninist-stalinistă se dezvoltă în viață, este rezultat al vieții și transformă viața, natura și societatea“.

O pildă vie a acestei împletiri rodnice dintre știință și viață este însăși înaltul for al celei mai înaintate științe din lume. Așa cum arată S. I. Vavilov „un exemplu strălucit al dezvoltării științei sovietice îl constituie istoria Academiei de Științe a U.R.S.S., care în anii epocii sovietice s'a transformat dintr'o instituție științifică închisă în câteva mici institute experimentale și cu un număr de muzee, biblioteci și arhive statice, într'o uriașă asociație, cea mai mare din lume, de instituții de cercetări, institute, observatoare, laboratoare, stațiuni etc., în domeniile importante din punct de vedere principal cu 16 filiale situate în toată țara, dela Sahalin și Vladivostoc până la Chișinău și Petrozavodsc“.

În „I. V. Stalin — marele corifeu al științei marxist-leniniste“ P. N. Pospelov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. și director al Institutului Marx-Engels-Lenin, arată că victoriile Partidului Comunist (bolșevic) se datoresc faptului că acesta este Partidul lui Lenin și Stalin, îndrumat și condus de principiile tactice și strategiei leninist-staliniste. „Întreaga politică a Partidului lui Lenin și Stalin — spune P. N. Pospelov — adică întreaga lui strategie și tactică, are un caracter strict științific; ea se bazează pe legile exacte și științifice ale dezvoltării societății, pe marea învățătură a marxism-leninismului. Teoria marxist-leninistă permite Partidului comunist să stabilească întotdeauna o linie politică justă, îi dă perspectivă și o orientare sigură în momentele de cotituri mondiale, printre diferitele meandre și furtuni ale istoriei“. Uriașa contribuție la știință a lui I. V. Stalin, arată P. N. Pospelov, constă în faptul că marele corifeu al științei este cel care a descoperit pentru timpul nostru legile de dezvoltare ale societății. Stalin este cel care a descoperit legile interne de evoluție ale imperialismului și a asigurat proletariatului mondial o armă zdrobitoare pentru nimicirea lagărului imperialist. Arătând care este temelia importanței lucrărilor lui I. V. Stalin, P. N. Pospelov în încheiere spune: „Genialele lucrări ale lui I. V. Stalin învață milioanele de oameni cum trebuie să lupte și să învingă, întăresc în proletarii din lumea întreagă credința în invincibilitatea măreței învățături a lui Marx-Engels-Lenin-Stalin, care este atotputernică pentru că este justă.“

P. F. Iudin, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. într'o comunicare intitulată: „Dezvoltarea comunismului științific de către I. V. Stalin“, precizează rolul de seamă al lui I. V. Stalin în îmbogățirea teoriei comunismului cu noi elemente corespunzătoare noii experiențe istorice. După Lenin, care a îmbogățit marxismul cu teoria revoluției socialiste a dictaturii proletariatului socialist, care

a stabilit principiile partidului de tip nou, bolșevic, conducător al proletariatului, Stalin este cel care, dezvoltând marxism-leninismul și elaborând legile comunismului științific în noua epocă istorică, valorificând într-o sinteză măreață întreaga experiență a construirii societății socialiste a făcut cu puțință să se treacă treptat dela socialism la comunism. Deaceia, — spune P. F. Iudin: „Partidul Bolșevic consideră, pe drept cuvânt, că marxism-leninismul în forma în care se prezintă astăzi este rezultatul colaborării grandioase a două genii: Lenin și Stalin”.

În comunicarea „*Stalin, marele maestru al metodei dialectice marxiste*” academicianul M. B. Mitin dintru început precizează că folosirea creatoare a metodei dialectice marxiste la analiza particularităților fiecărei epoci istorice și îmbogățirea ei teoretică prin rezolvarea noilor sarcini ocupă unul dintre cele mai importante locuri în lucrările lui I. V. Stalin. Contribuția lui I. V. Stalin la dezvoltarea metodei dialectice marxiste reprezintă un nou pas înainte în dezvoltarea materialismului dialectic. Marx și Engels, întemeietorii comunismului științific, au înfăptuit o răsturnare epocală în filosofie; pentru întâia dată în istoria filosofiei ei au ridicat dialectica la treapta de adevărată metodă științifică, — „adevărată oglindire a luptei dezvoltării naturii și societății”. În acest fel dialectica materialistă a devenit un instrument de cunoaștere a lumii, o armă de transformare revoluționară a lumii.

La sfârșitul veacului XIX și la începutul veacului XX s'a deschis o nouă epocă istorică, — epoca imperialismului, în care capitalismul, în chip inevitabil apucă pe linia descendenței și datorită contradicțiilor sale interioare devine capitalism muribund. Aceasta este epoca în care s'a desfășurat activitatea lui V. I. Lenin, credincios discipol și urmaș al lui Marx și Engels, epoca în care sub geniala conducere a lui Lenin și Stalin revoluția proletară a învins. La această victorie, contribuția științifică a lui I. V. Stalin este covârșitoare; el a transformat în chip desăvârșit metoda dialectică într-o invincibilă metodă de cercetare și descoperire a adevărului. Acad. M. B. Mitin arată că indicațiile lui Stalin au prilejuit un astfel de salt în dezvoltarea științelor, nu numai a celor sociale ci și a celor ale naturii, încât se poate spune cu drept cuvânt, că pentru prima dată în epoca stalinistă au fost fundamentate științele materialist-dialectice ale naturii.

„Contribuția lui I. V. Stalin la dezvoltarea metodei dialectice marxiste, la tratarea teoretică a trăsăturilor ei fundamentale și la analiza dialectică a tuturor problemelor din noua epocă istorică, reprezintă o culme în dezvoltarea filosofiei marxiste, în dezvoltarea metodei dialectice marxiste” încheie M. B. Mitin.

În „*Învățătura lui I. V. Stalin despre Statul Socialist*”, academicianul A. I. Vășinschi evidențiază însemnătatea tezelor staliniste în ce privește teoria despre Statul Socialist, precum și căile și mijloacele prin care geniul lui I. V. Stalin a realizat construirea primului stat socialist.

Arătând că: „marxism-leninismul este dușmanul ipotezelor, al concepțiilor, al programelor și al planurilor întemeiate pe iluzii și abstracțiuni goale”, academicianul A. I. Vășinschi subliniază că valoarea de neprețuit a învățăturii staliniste despre Statul Sovietic stă în faptul că această învățătură a fost elaborată în condițiile construirii și victoriei socialismului, în condițiile demonstrării zi de zi a superiorității sistemului socialist asupra celui capitalist.

Despre „I. V. Stalin — creatorul economiei politice a socialismului” scrie C. V. Ostrovițianov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. C. V. Ostrovițianov studiază structura economiei socialiste a Uniunii Sovietice, acordând un interes deosebit principiilor de planificare, raporturilor de producție socialiste și dezvoltării forțelor de producție socialiste — elemente care alcătuiesc specificul și puterea economiei socialiste. În procesul de transformare a economiei sovietice pe drumul construirii comunismului, tezele staliniste cu privire la aplicarea legii valorii în economia statului socialist, cu privire la reproducția lărgită socialistă și acumularea socialistă alcătuiesc însuși fundamentul științei economiei socialiste.

În prima parte a volumului se mai află contribuțiile profesorului M. D. Cammari despre „Desvoltarea de către I. V. Stalin a învățaturii marxist-leniniste despre problema națională”, a academicianului B. D. Grecov despre „I. V. Stalin și știința istoriei” și a membrului corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. A. M. Egolin despre „I. V. Stalin și problemele literaturii”. În cea de a doua parte a volumului — sub titlul general „Știința epocii staliniste” — sunt cuprinse următoarele studii: academician A. V. Topclev: „Tovarășul Stalin despre unitatea dintre știință și practică”; academician A. N. Nesmeianov și S. V. Caf-tanov: „Laureații premiului Stalin, inovatori în știință și tehnică”; academician I. M. Vinogradov și academician N. I. Mushelișvili: „Matematica sovietică”; academician A. F. Ioffe: „Teoria și practica fizicii sovietice”; academician M. M. Dubinin: „Chimia sovietică în epoca stalinistă”; academician T. D. Lâsenco: „I. V. Stalin și agrobiologia micruriniștă”; academician A. I. Oparin: „Realizările biologiei sovietice”; academician C. M. Bâcov: „Teoria lui I. P. Pavlov în lumina materialismului dialectic”; academician V. N. Suceav: „Planul stalinist de transformare a naturii și participarea Academiei de Științe a U.R.S.S. la realizarea lui”; academician V. A. Obrucev: „Realizările geologiei sovietice”; academician I. P. Bardin: „Stalin și metalurgia sovietică”; academician S. S. Nametchin: „Știința petrolului în epoca stalinistă”; membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. A. B. Cernișev: „Realizările științei sovietice în domeniul prelucrării combustibililor solizi”; academician A. V. Winter: „Energetica sovietică”; academician E. A. Ciudacov și academician I. I. Artobolevschi: „Industria socialistă de mașini și contribuția savanților sovietici la dezvoltarea ei”; academician B. A. Vedenschi: „Radioul în U.R.S.S.”; membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. V. V. Zvoncov: „Transporturile și știința sovietică”; academician A. A. Scocinschi, academician A. M. Terpigorev și academician L. D. Seviacov: „Desvoltarea științei miniere în U.R.S.S.”; profesor S. P. Tolstov: „Realizările arheologiei sovietice”.

Bogăția datelor cu privire la știința sovietică, expuse în acest volum, arată dela sine cât de importantă este studierea lui, atât pentru cunoașterea uriașelor realizări ale științei sovietice cât și pentru folosirea lor creatoare în ce privește dezvoltarea activității științifice la noi în țară. În acest volum omagial, oamenilor de știință sovietici, aducându-și prinosul de recunoștință celui care a îndrumat și îndrumază știința sovietică pe calea unui progres continuu, stabilesc în linii mari și luminoase chipul în care a fost fructificat fiecare domeniu al științei de către geniul lui I. V. Stalin.

folosi specialiștilor dela noi să înțeleagă concret ce înseamnă aplicarea metodei marxsit-leninist-staliniste în diferitele probleme practice și teoretice pe care le înglobează primul nostru plan cincinal. Volumul închinat lui I. V. Stalin este în acelaș timp un minunat îndreptar în problematica actuală a științei, pentru orice om al muncii dornic să se inițieze în cunoașterea etapei actuale, — nu numai a științei sovietice, ci și a științei în faza ei cea mai înaintată pentru condițiile de azi.

„PROBLEMELE ȘTIINȚELOR SOCIALE“

(Editura Academiei R.P.R. 1951)

de Șef de lucrări ADRIANA SIMONA

În zilele de 21—25 Martie 1951 a avut loc sesiunea generală științifică a Academiei R. P. R. Desbătând uriașa însemnătate pe care o au genialele lucrări ale lui I. V. Stalin cu privire la lingvistică, nu numai pentru lingvistică și celelalte științe sociale, dar și pentru toate științele naturii și tehnică, această sesiune constituie un eveniment de o deosebită importanță și o cotitură hotărâtoare în dezvoltarea științei noastre.

În lumina acestor lucrări, și mai ales în lumina învățaturii despre bază și suprastructură, s'a analizat situația științelor sociale și a celorlalte științe în țara noastră și s'a aratat care este calea pe care trebuie ele să meargă, pentru ca să contribuie cu succes la construirea și întărirea bazei și suprastructurii socialiste în Patria noastră.

Comunicările și discuțiile ce au avut loc în cadrul acestei sesiuni a Academiei R.P.R. au scos în evidență că, pentru ca activitatea oamenilor noștri de știință să servească cu adevărat cauzei socialismului, este necesar ca activitatea științifică să fie nemijlocit legată cu practica, că trebuie realizată o unitate indisolubilă a științei și practicii.

Din desbaterile sesiunii științifice generale a Academiei R.P.R. a reeșit clar însemnătatea primordială a însușirii materialismului dialectic și istoric pentru toate domeniile științei și tehnicii, a reeșit cât de necesară este aprofundarea temeinică a studiului marxism-leninismului de către toți oamenii de știință din țara noastră.

Acad. Prof. Traian Săvulescu, Președintele Academiei R.P.R., în cuvântul de deschidere a sesiunii generale a Academiei R.P.R., din Martie 1951, a arătat în lumina lucrărilor tovarășului Stalin privitoare la marxism în lingvistică, care sunt sarcinile muncii științifice în Republica Populară Română.

După ce a expus esența învățaturii tovarășului Stalin cu privire la bază și suprastructură, Acad. Prof. Traian Săvulescu a prezentat teza stalinistă în problema continuității științei și culturii.

Știința reflectă realitatea și tendința sa este de a reflecta din ce în ce mai exact realitatea, de a se apropia continuu de adevărul obiectiv. Din aceasta rezultă necesitatea continuității științei și culturii, necesitatea preluării critice a cuceririlor științei.

Știința, rezultat al imensei experiențe a omului, este legată în dezvoltarea sa de dezvoltarea societății omenești. De aceea tovarășul Stalin combate „teoria” marristă a stadfalității și consideră o greșală a nesocotii tocmai această legătură dintre știință și istoria societății.

Tov. Acad. Tr. Săvulescu arată că în țările imperialiste știința este dominată de idei obscurantiste, de concepții idealiste și fideiste, — ea este subordonată planurilor criminale și intereselor claselor dominante pe care o slujește fără scrupul.

În schimb, în societatea fără clase antagoniste, știința găsește condițiuni optime care îi dau toate posibilitățile de dezvoltare și înflorire. Aceasta este situația științei în U.R.S.S., acesta este drumul pe care merge și se dezvoltă știința în țările cu democrație populară.

În țara noastră, clasa muncitoare condusă de P.M.R., construind baza economică socialistă și suprastructura ei corespunzătoare, ajută științele să se dezvolte și sa progreseze. De aceea sarcina primordială a oamenilor de știință din R.P.R. este de a contribui direct la întărirea bazei economice socialiste și a suprastructurii corespunzătoare.

Pentru aceasta știința trebuie să preia în mod critic cunoștințele acumulate în trecut, astfel ca ele să folosească construirii noii societăți socialiste. Realizarea acestei sarcini nu este posibilă dacă știința nu-și asigură un fundament solid, ideologic și teoretic, dacă nu se bazează pe concepția materialismului dialectic.

Odată cu aceasta mai trebuiesc îndeplinite o serie de condițiuni și anume: combaterea fermă a cosmopolitismului, dezvoltarea culturii naționale, ascuțirea vigilenței de clasă față de rămășițele clasei exploatare, care fiind răsturnate de la putere caută să împiedice construirea socialismului, lupta împotriva concepțiilor idealiste și fideiste care, denaturând adevăratul sens al descoperirilor științifice, lovesc direct în noua societate care se clădește, societatea socialistă.

În continuare, Acad. Prof. Traian Săvulescu analizează poziția metafizică din știința matematicii. Sub influența spiritului metafizic din țările occidentale, unde și-au făcut studiile fizicienii și matematicienii noștri, sub influența fizicianului reacționar B. Russel și altor fizicieni de același gen, unii oameni de știință consideră că matematica ar fi un sistem formal, închis în sine, deasupra lumii și în afara experienței umane.

Matematica însă, după cum ne învață Engels, este știința formelor spațiale și a raporturilor cantitative din lumea reală. Obiectul său de studiu fiind natura, matematica este o parte a științelor naturii. Ea se deosebește prin particularitățile sale caracteristice în cercetarea naturii de mijloacele celorlalte științe ale naturii, dar aplicarea teoriilor matematice oferă diferitelor științe ale naturii noi posibilități de cercetare a fenomenelor.

Matematica este un instrument de cunoaștere folosit de toate științele naturii. Mai mult decât atât, matematica este o armă puternică pentru stăpânirea naturii, însă modul în care este folosită această armă, depinde de structura societății.

În țările imperialiste, matematica servește interesele clasei exploatare, interesele ațățătorilor la război. În societatea socialistă, în U.R.S.S., ea servește intereselor întregului popor.

În țara noastră, pentruca matematica să poată contribui rodnic la construirea bazei economiei socialiste și a suprastructurii ei corespunzătoare, oamenii de știință trebuie să înțeleagă obiectul matematicii în spiritul materialismului dialectic, și să înlăture concepțiile metafizice și idealiste, obstacole ale progresului științelor. Pentruca matematica să poată ajunge să satisfacă toate cerințele științelor naturii și tehnicii, pentru ca să poată participa efectiv și cu succes la construirea societății socialiste în țara noastră, este necesară simultaneitatea și unitatea dezvoltării tuturor ramurilor matematicii moderne, având în față exemplul luminos al matematicii sovietice.

Și aceasta este una din sarcinile Institutului de Matematică al Academiei R.P.R.

Această analiză a situației științei matematice din țara noastră este valabilă pentru toate științele și îndeosebi pentru fizică, unde mai trebuie luptat împotriva pătrunderii concepțiilor idealiste și metafizice.

O altă temă tratată de Acad. Prof. Traian Săvulescu este despre unitatea dintre știință și practică, unitate care face posibilă contribuția oamenilor de știință la fuziunea și întărirea bazei economice socialiste și a suprastructurii ei corespunzătoare. În societatea socialistă această unitate este realizată în mod conștient și planificat și ea contribuie la ștergerea treptată a deosebirii dintre munca fizică și intelectuală.

Materialismul dialectic consideră că cunoștințele oamenilor sunt strâns legate de practică, că nu pot fi rupte de practică. Practica este singurul criteriu adevărat al cunoașterii, iar știința nu poate fi concepută.

În procesul de transformare a naturii și societății din R.P.R., se impune ca știința noastră să se orienteze în direcția unei legături strânse cu practica, deoarece numai unitatea dintre știință și practică asigură progresul științei și ajută poporul muncitor să cladească societatea socialistă.

Lupta pentru progresul și triumful științei și culturii înseamnă lupta pentru construirea socialismului. Deaceia, programul de lucru al Academiei R.P.R. a fost revizuit în sensul dezvoltării activității științifice în legătură cu necesitățile vieții practice, pentru a realiza contribuția științei la dezvoltarea bazei economice socialiste și suprastructurii ei corespunzătoare.

În expunerea prezentată, Acad. Prof. Traian Săvulescu subliniază importanța învățaturii staliniste despre necesitatea pentru progresul științei a luptei de opinii și a libertății criticii, remediu împotriva stagnării, a rutinei și a spiritului araceevist.

Urmând exemplul oamenilor de știință din U.R.S.S., Academia R.P.R. va trebui să organizeze discuții privitoare la obiectivele de atins și a metodelor de cercetare a fundamentului filosofic al diferitelor științe. Insușindu-și cuceririle științei sovietice, precum și învățăturile geniale ale tovarășului Stalin din lucrările sale despre problemele de lingvistică, folosind critica liberă și lupta de opinii în viața instituțiilor noastre științifice, oamenii de știință din țara noastră vor împinge știința înainte, spre progres.

O sarcină însemnată pentru fiecare om de știință — spune Acad. Prof. Traian Săvulescu — constă în însușirea temeinică a concepției marxist-leninist-staliniste, garanție a contribuției lor la întărirea și la asigurarea independenței ei, garanția progresului științei.

Știința pusă în slujba progresului și libertății este știința pusă în slujba pacii. De aceea, știința noastră, în lupta sa pentru consolidarea bazei socialiste și a suprastructurii corespunzătoare, trebuie totodată să lupte intransigent în contra reacțiunii războinice imperialiste, împotriva pseudo-științei burgheze, împotriva concepțiilor idealiste, mistice și obscurantiste care ajută burghezia imperialistă în pregătirea unui război împotriva U.R.S.S. și a țărilor cu democrație populară.

Clasa muncitoare din țara noastră cere ca omul de știință să fie un cercetător în slujba adevărului, un luptător pentru cauza proletariatului, pentru eliberarea omului de sub jugul exploatării, pentru libertatea și independența popoarelor, pentru pace.

După cum a arătat în comunicarea sa M. B. Mitin, membru titular al Academiei de Științe a U.R.S.S., lucrările tovarășului Stalin privitoare la lingvistică „constituie un program de activitate pentru o lungă perioadă istorică”, nu numai pentru dezvoltarea lingvisticii dar și pentru celelalte științe.

Analizând rolul și însemnătatea lucrărilor lui I. V. Stalin cu privire la lingvistica pentru dezvoltarea materialismului dialectic și a materialismului istoric, Academicianul M. B. Mitin a tratat în comunicarea sa câteva probleme fundamentale care se desprind din aceste lucrări.

Acad. M. B. Mitin a început prin a arăta că printre categoriile de bază esențiale ale materialismului istoric se numără și categoriile „bază” și „suprastructură” și a precizat cu claritate punctul de vedere al clasicilor marxism-leninismului în această problemă. Din definiția pe care Marx și Engels o dau bazei și suprastructurii rezultă că baza societății din fiecare epocă o formează totalitatea relațiilor de producție, adică structura economică a societății, pe care bază se ridică suprastructura societății, adică totalitatea instituțiilor juridice și politice precum și concepțiile religioase, filosofice și de altă natură din fiecare perioadă istorică.

Apărând aceste teze ale lui Marx și Engels împotriva social-democrațiilor care au denaturat marxismul și în special concepția materialistă a istoriei, Lenin și tovarășul Stalin au dezvoltat mai departe ideile lui Marx și Engels despre bază și suprastructură. Lenin a arătat că, în opoziție cu teoriile subiectiviste ale istoriei, aplicarea genială a materialismului în sociologie, explicând origina instituțiilor și ideilor sociale

descoperirea cauzelor fundamentale ale evenimentelor și fenomenelor sociale, la previziunea și dirijarea lor științifică.

În geniala sa operă: „Despre materialismul dialectic și materialismul istoric” și recent în lucrările cu privire la lingvistică, tovarășul Stalin a dezvoltat sub toate aspectele teoria asupra bazei și suprastructurii societății, corelația lor dialectică precum și problema rolului lor în viața socială.

Analizând definiția dată de tovarășul Stalin bazei și suprastructurii, Acad. M. B. Mitin remarcă profundul istorism de care este pătrunsă aceasta definiție. În istoria societății nu există o singură bază și o singură suprastructură; dimpotrivă istoria societății este istoria diferitelor baze și ale diferitelor suprastructuri care se modifică după ce se modifică bazele. Totodată subliniază faptul că I. V. Stalin include în categoria suprastructurii nu numai concepțiile politice, juridice, religioase, artistice, filosofice ale societății, dar și instituțiile politice, juridice și celelalte corespunzătoare lor.

În continuare, Academicianul M. B. Mitin a arătat că I. V. Stalin, analizând importanța rolului activ al suprastructurii, a dat o lovitură zdrobitoare diverselor „teorii” burgheze, după care elementele suprastructurale ale societății capitaliste ar sta „în afara” sau „deasupra” claselor. Tezele lui I. V. Stalin despre bază și suprastructură ne arată că suprastructura își slujește baza care a generat-o ca să se consolideze și ca suprastructura nu este deloc indiferentă față de baza și clasele care au generat-o.

În legătură cu problema bazei și a suprastructurii, Academicianul M. B. Mitin analizează teza stalinistă despre limbă ca fenomen social.

Limba nu poate fi considerată o suprastructură, deoarece spre deosebire de suprastructură, ea este produsul întregului mers al istoriei societății și al întregii societăți. Limba se deosebește de suprastructură prin faptul că ea servește nu o singură clasă, ci întreaga societate — ea este limba întregului popor.

Combătând așa zisele teorii „psihologice” (Vendryès) și sociologice (Sausure) despre limbă, precum și teoriile marriste vulgarizatoare ale marxismului, I. V. Stalin a dat o profundă interpretare dialectică și istorico-materialistă a limbii ca fenomen social. Totodată I. V. Stalin relevă caracterul specific al limbii ca fenomen social; ea nu poate fi trecută nici în categoria bazelor, nici în categoria suprastructurilor și nu este niciun fenomen intermediar între bază și suprastructură, deoarece asemenea fenomene nici nu există în societate.

Clarificând confuzia făcută de acei care identifică greșit două noțiuni diferite. — modul de producție și baza economică, — Acad. Mitin precizează punctul de vedere al materialismului istoric, după care modul de producție cuprinde forțele de producție și relațiile de producție, iar baza este doar totalitatea relațiilor de producție.

În continuare, combătând teoriile vulgarizatoare a marxismului (Suliatov, Bogdanov) Acad. M. B. Mitin arată cum I. V. Stalin, elaborând teoria bazei și a suprastructurilor, a emis o nouă teză, după care suprastructurile oglindesc schimbările din dezvoltarea producției, nu direct, nemijlocit, ci numai prin schimbările din bază.

O problemă importantă care s'a pus după apariția lucrărilor lui I. V. Stalin privitoare la lingvistică și pe care a analizat-o în expunerea sa Acad. M. B. Mitin, este aceea privitoare la rolul social al științei și mai ales a locului ei în structura societății.

Științele, după obiectul lor, se împart în două ramuri principale: științele naturii și științele sociale.

În cece privește științele naturii, dacă luăm în considerație numai conținutul lor faptic, ele sunt legate direct de producție. Însă, în afara de conținutul lor specific, fiecare știință cuprinde și elemente care țin de concepția despre lume și care sunt un reflex al luptei de clasă din societate. Acestea sunt elementele suprastructurale în știință. Din această cauză, deși cerceririle științelor servesc atât capitalismului cât și socialismului, în ce privește interpretarea filosofică a legilor și concluziilor științifice, se dă în știință o luptă înverșunată între linia materialistă și linia idealistă.

Științele sociale fiind legate în mod direct de lupta de clasă din societate, de întreaga viață socială, fac parte în mod incontestabil din domeniul suprastructurii. Științele sociale servesc interesele diferitelor clase sociale, deoarece științele sociale nu pot fi

În expunerea sa, Acad. M. B. Mitin, a mai dezvoltat teza stalinistă despre felul în care se face trecerea dela o veche calitate la o noua calitate. În lucrarea „Marxismul și problemele lingvisticii“, tovarășul Stalin arată că aceasta trecere nu se produce întotdeauna sub forma exploziei. În privința fenomenelor bazei și suprastructurii, trecerea prin explozie dela o veche calitate la una nouă este obligatorie în societatea împărțită în clase antagoniste. De pildă Revoluția Franceză din 1789—1794 sau Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

În societatea în care nu exista clase dușmane, saltul calitativ nu se produce sub forma unei explozii; de exemplu în transformarea socialistă a agriculturii nu a fost nevoie de explozie, deoarece revoluția a fost săvârșită „de sus din inițiativa puterii de Stat cu sprijinul direct de jos al masselor principale ale țaranimii“. Deasemenea trecerea dela socialism la comunism se înfăptuește azi în U.R.S.S. fara explozie, sub conducerea marelui Partid Comunist bolșevic, cu sprijinul întregului popor și prin forța hotărâtoare a Statului socialist.

În dezvoltarea limbilor, marxismul nu recunoaște explozii subite; tovarășul Stalin a arătat ca nu se poate distruge brusc o limbă sau crea subit una nouă.

Toate aceste teze staliniste, expuse de Acad. M. B. Mitin, prezintă o enormă importanță pentru dezvoltarea mai departe a dialecticii materialiste și o uriașă însemnătate pentru activitatea practică a Partidului clasei muncitoare.

În încheiere, ilustrând prin câteva exemple felul în care Lenin și tovarășul Stalin au dezvoltat marxismul după moartea lui Marx și Engels în epoca imperialismului și a revoluțiilor proletare, în epoca construirii socialismului și a trecerii treptat spre comunism pe a 6-a parte a globului pământesc, Acad. M. B. Mitin a demonstrat în mod stralucit teza stalinistă despre marxism ca dușman de neîmpacat al oricărui dogmatism.

Expunerea Acad. M. B. Mitin constituie un neprețuit ajutor pentru o mai bună orientare a muncii științifice în țara noastră.

Prof. univ. L. Răutu, șeful catedrei de marxism-leninism dela Universitatea „C. I. Parhon“, a dezvoltat comunicarea despre importanța lucrărilor tovarășului Stalin asupra lingvisticii pentru problemele științelor sociale din țara noastră.

În epoca în care trăim, a transformării revoluționare socialiste a societății în țara noastră, în epoca de distrugere a bazei vechi capitaliste-moșierești și a suprastructurii ei, în epoca de creare a noii baze socialiste și a unei suprastructuri corespunzătoare, sarcina celor ce muncesc pe țărâmul științelor sociale, a arătat tov. L. Răutu, este de a studia modificările survenite în baza societății și noile fenomene suprastructurale și, mai mult decât atât, de a participa în mod activ la făurirea noii baze și noii suprastructuri, contribuind la rezolvarea tuturor problemelor legate de perioada de tranziție dela capitalism la socialism.

Expunând evenimentele din ultimii ani care au stimulat activitatea pe țărâmul științelor sociale, precum și unele succese obținute de filosofii, istoricii și economiștii noștri în activitatea lor științifică, prof. univ. L. Răutu a arătat că în problemele atât de actuale ale construcției socialismului în țara noastră, geniala definiție stalinistă a științei marxiste: „Marxismul este știința legilor de dezvoltare a naturii și societății, știința revoluției masselor asuprite și exploatate, știința victoriei socialismului în toate țările, știința construirii societății comuniste“, constituie un bogat program de activitate pentru cei ce muncesc pe țărâmul științelor sociale.

Pentru a arăta concret sarcinile care rezultă din acest program de activitate pentru țara noastră, precum și măsurile necesare unui avânt al muncii științifice în domeniul social, prof. univ. L. Răutu a trecut la analizarea câtorva probleme care interesează deopotrivă pe filosofi și filologi. Criticând concluziile absurde ale unor tovarăși, după care limba nu ar fi un fenomen social, întrucât nu face parte nici din bază, nici din suprastructură, sau același după care între dezvoltarea societății și a limbii nu există nicio legătură, prof. univ. L. Răutu prezintă teza stalinistă asupra limbii ca fenomen social. Limba se naște și se dezvoltă odată cu dezvoltarea societății, legile limbii nu pot fi înțelese decât dacă sunt studiate în indisolubilă legătură cu istoria societății, iar dezvoltarea limbii, trecerea dela o calitate la alta, se realizează nu pe calea exploziei, ci pe calea acumulării treptate și îndelungate a noi calități, a noi structuri a limbii, pe calea dispariției și apariției unor calități și structuri vechi“.

Unii lingviști din țara noastră nu au înțeles că salturile calitative ale limbii nu se petrec concomitent cu schimbările orânduirii sociale, alții au manifestat puternice tendințe de vulgarizare a marxismului și în sfârșit, în lucrările altora se resimte influența sau chiar prezența concepțiilor idealiste în lingvistică. Tuturor acestora se recomandă să studieze în mod temeinic lucrările tovarășului Stalin și să-și revizuiască parerile și lucrările.

O însemnată sarcină a lingviștilor, arată în continuare prof. universitar L. Răutu, constă în nimicirea concepțiilor reacționare-șovine care au existat în lingvistica românească înainte de 23 August 1944, precum și demascarea „teoriilor” propagate de unii preținși savanți, aflați în slujba imperialismului american și englez.

Combătând cu intransigență și cu fină ironie școlile lingvistice occidentale, reprezentate de școala semantică sau de obscuranțiști ca B. Russel, prof. univ. L. Răutu arată cum pe baza tezei staliniste despre dreptul fiecărei națiuni la limba sa națională, în U.R.S.S. are loc dezvoltarea și înflorirea limbilor naționale.

În privința sarcinii care stă în fața lingvisticii noastre, de a studia influența slavă asupra formării și dezvoltării limbii române, prof. univ. L. Răutu, a aratat necesitatea unei strânse colaborări dintre istorici și filologi. În legătură cu dezvoltarea pe viitor a limbii române, în comunicarea prezentată s'a aratat influența dăunătoare a jargoanelor clasei dominante în trecut și existența a numeroase barbarisme ce trebuiesc înlaturate din limba. Totodată trebuie realizată îmbogățirea limbii cu neologismele necesare mai ales în domeniul științelor și tehnicii, precum și crearea unor termeni filosofici, care n'au existat în trecut în limba noastră și care sunt intraductibili încă.

În a doua parte a expunerii sale, prof. univ. L. Răutu, a arătat strânsa legătură care există între dezvoltarea literaturii și dezvoltarea limbii. Putreziciunea și decăderea literaturii burghize a fost însoțită de o formă corespunzătoare de o limbă plină de aberații și expresii absurde. Astăzi încă se mai resimt urmele limbajului naturalist sau ale formalismului, chiar la unii scriitori și poeți buni ai noștri.

Apoi mulți ignorează sensul cuvintelor, alții maltratează nepermis gramatica și înfârșit unii poeți lucrează cu un vocabular sărac, ceea ce îi face să repete în mod obsedant aceleași imagini, aceleași cuvinte. Unii poeți abuzează de regionalisme, alții de arhaisme, iar alții nu s'au desbrăcat încă de tendințele proletcultiste.

Criticând aceste manifestări dăunătoare literaturii și limbii noastre, prof. univ. L. Răutu prezintă unele sarcini ale oamenilor de litere din țara noastră, pentru lichidarea lipsurilor existente.

Și în felul în care este predată limba română în școală, se constată o serie de lipsuri, de pildă: nu s'a recurs aproape deloc sau chiar deloc în exemplificările date în manuale școlare, la opere ale scriitorilor noștri clasici; în schimb „abund” traduceri, uneori ale unor scriitori puțin cunoscuți.

Pe baza tezei staliniste a rolului limbii ca mijloc de comunicare între oameni, ca armă de dezvoltare și de luptă, sarcina lingviștilor și a oamenilor de litere este de a da posibilitate întregului popor să cunoască și să-și însușească comorile limbii noastre

În continuare, prof. univ. L. Răutu arată cât a fost de slab ajutorul dat de filosofi oamenilor de știință care lucrează în domeniul așa numitelor științe pozitive.

Dat fiind că orice știință are nevoie de o teorie de ansamblu, ideologia are o puternică înrăurire asupra științei. În țările capitaliste, concepțiile reacționare asupra dezvoltării științelor duc la consecințe dezastruoase, pe când în U.R.S.S., progresul științelor este considerabil, datorită faptului că oamenii de știință sunt călăuziți în activitatea lor științifică de concepția materialist-dialectică.

În țara noastră, oamenii noștri de știință însușindu-și învățătura lui Marx, Engels, Lenin și Stalin, vor putea să ridice activitatea lor științifică pe o treaptă superioară.

Sarcina celor ce activează pe tărâmul științelor sociale este de a ajuta oamenii de știință din toate domeniile să cunoască și să-și însușească concepția materialist-dialectică asupra

borarea între filosofi și biologi în vederea triumfului teoriei pavloviste în biologia noastră. Este necesară colaborarea între filosofi și agronomi în vederea combaterii ramașitelor morganismului și în vederea răspândirii concepțiilor micuriniste. Deasemeni trebuie ajutați oamenii de știință din sectorul fizicei, chimiei și a altor științe tehnice, direct legate de realizarea Planului Cincinal și a celui de Electrificare.

O altă teza ce se desprinde din lucrările tovarășului Stalin privitoare la marxism în lingvistica constă în analogia dintre uneltele de producție și limbă în raportul lor față de clase.

Daca tehnica, întocmai ca și limba, manifestă indiferență față de clase, în schimb clasele nu sunt deloc indiferente nici față de tehnică, nici față de limba. De pildă în U.S.A., mijloacele tehnicii servesc organizării unui nou război mondial, pe când în U.R.S.S., ele servesc realizării trecerii la faza superioară a comunismului.

În domeniul științelor tehnicii, cosmopolitismul este încă destul de puternic manifestat, fie prin ploconirea slugarnică, necritică, în fața tehnicii apusene, fie prin neîncrederea și disprețul pentru forțele creatoare ale poporului nostru. De aici rezultă necesitatea unei strânse colaborări între filosofi și oamenii de știință, pentru a-i ajuta să combată și să demaște concepțiile cosmopolite și idealiste și pentru ca să-și fundamenteze întreaga lor activitate științifică pe învățatura marxist-leninista.

Expunerea prof. univ. L. Răutu constituie pentru oamenii de știință din țara noastră un serios sprijin și îndreptar în activitatea lor științifică. A fost propus ca Prezidiul Academiei R.P.R. să ia în studiu organizarea unui Institut de Cercetări Economice și transformarea secției de Filosofie a Institutului de Istorie și Filosofie în Institut de Filosofie.

Acad. Prof. Emil Petrovici, Directorul Institutului de Lingvistică din Cluj, a prezentat o comunicare despre învățatura lui I. V. Stalin cu privire la știința limbii și sarcinile lingviștilor din R.P.R.

Explicând teza stalinistă despre limbă ca fenomen social, Acad. Prof. Emil Petrovici a confirmat prin exemple din limba română că limba nu este un fenomen de suprastructură, deoarece ea nu se schimbă odată cu baza.

Schimbarea orânduirilor sociale în țara noastră a influențat dezvoltarea vocabularului, însă structura gramaticală și fondul principal de cuvinte nu s'au schimbat brusc.

În lumina învățăturilor staliniste despre evoluția limbii, în mod autocritic Acad. Prof. Emil Petrovici a arătat printre altele cum într-o comunicare făcută de Institutul de Lingvistică din Cluj, în mod greșit a susținut caracterul stadial al dezvoltării limbii române.

Nefiind un fenomen de suprastructură limba nu se schimbă prin revoluție bruscă, prin explozie. Schimbările din vocabular reflectă schimbările întâmplute în baza economică a societății în diferite etape, însă ele nu se produc prin explozie, printr-o trecere bruscă, stadială, în urma căreia să se nască o limbă nouă.

Structura gramaticală și fondul principal de cuvinte se păstrează timp îndelungat, iar vocabularul se schimbă numai parțial, mai ales în privința cuvintelor legate cu producția.

Limba deci nu are un caracter de clasă, ea a fost creată „de întreaga societate prin eforturile a sute de generații” ca un mijloc de comunicare între oameni servind deopotrivă pe toți membrii societății, indiferent de clasa de care aparțineau.

Deși limba manifestă indiferență față de clase, clasele nu sunt deloc indiferente față de limbă, ci caută s'o folosească, modificându-i vocabularul în interesul lor. Așa apar jargoanele de clasă, „limbile de salon”, care nu sunt limbi deosebite de limba întregului popor, deoarece au aceeași structură gramaticală și același fond principal de cuvinte.

Combătând pe acei lingviști care considerau limba literară română ca o creație a clasei burgheze, raportorul a arătat că în realitate moșierimea și burghezia și-au format un jargon de clasă, stălcind limba literară, limba națională a întregului popor.

Până la apariția lucrărilor tovarășului Stalin privitoare la lingvistică, lingviștii din țara noastră erau de părere că limba literară a lui Marr, după care

limba are un caracter de clasă, concepție care s'a oglindit și în paginile revistei „Cum vorbim”.

De aci, unii lingviști au tras concluzia că limba română trebuie schimbată și într'adevar se observă tendința de a evita unele cuvinte considerate ca aparținând limbii claselor exploatoare, deși acestea sunt foarte obișnuite în limbajul popular.

În fond, însă, clasele exploatoare și ideologia lor reacționară fascistă au folosit unele cuvinte sau expresii din limba națională imprimându-le un înțeles cu caracter de clasă. Aceste cuvinte nu trebuiesc înlăturate, ci trebuie redat înțelesul lor adevărat, căci un cuvânt al unui jargon de clasă, când devine un bun al comunității întregi, pierde caracterul de clasă al înțelesului său.

Deasemeni, în problema neologismelor au avut loc discuții printre lingviști. Neologismele nu trebuiesc însă considerate toate la fel. Unele neologisme, ca de exemplu termenii internaționali a caror origine o găsim în limba latină sau greacă sau acelea care nu au corespondent în vocabularul limbii române, trebuiesc păstrate. În schimb trebuiesc înlăturate neologismele,, produse ale atitudinii cosmopolite a moșierimii și burgheziei din țara noastră.

O sarcină a lingviștilor constă în tratarea și studierea graiurilor locale.

Istoria unei limbi nu poate fi cercetată și studiată decât în legătură cu istoria poporului care a creat-o și care o vorbește. De aici necesitatea unei colaborări strânse între lingviști și istorici, arheologi și etnografi.

De multe ori lipsind documente istorice, datele limbii le pot înlocui, dacă sunt folosite cu pricepere de istorici în colaborare cu lingviștii. Istoricii și lingviștii români vor trebui să studieze împreună problema formării limbii și poporului român, prin contopirea mai multor elemente etnice și încrucișarea diferitelor limbi ale popoarelor respective.

Combătând teoria marxistă despre încrucișarea limbilor, Acad. Prof. Emil Petrovici a prezentat teza stalinistă în această problemă.

Incrucișarea limbilor este un proces de lungă durată, de sute de ani, iar rezultatul încrucișării a două limbi nu este o a treia limbă nouă, calitativ deosebită de acelea din care provine.

„În realitate, spune tovarășul Stalin, cu ocazia încrucișării, una dintre limbi iese învingătoare, își păstrează structura ei gramaticală și fondul principal de cuvinte și continuă să se desvolte potrivit legilor interne ale dezvoltării sale, în timp ce cealaltă limbă își pierde treptat propria ei calitate și dispare treptat”.

În lumina acestor teze trebuie cercetată istoria limbii române. Acad. Prof. Emil Petrovici expune o părere personală asupra formării limbii române asupra căreia trebuie revenit și analizat critic.

În continuare, raportorul expune în linii generale teza stalinistă asupra dezvoltării inegale a diferitelor elemente ale limbii

Vocabularul este cel mai sensibil și el oglindește imediat cele mai mici schimbări din producție, știință și tehnică. Prin această trăsătură a vocabularului — mobilitatea — iese în evidență caracterul de unealtă de luptă al limbii așa cum a arătat tovarășul Stalin. Însă fondul principal de cuvinte — noțiunile fundamentale, indispensabile vieții și rădăcinile din care se formează prin derivație noile cuvinte — se schimbă, se reînnoiește mult mai lent. Iar structura gramaticală este și mai stabilă decât fondul principal de cuvinte. În cazul încrucișării a două limbi, una dintre ele iese învingătoare, păstrându-și structura gramaticală și fondul principal de cuvinte, iar limba care dispăre îmbogățește vocabularul limbii învingătoare.

Aceasta nu înseamnă că gramatica și fondul principal de cuvinte nu suferă schimbări și este sarcina lingviștilor de a studia și stabili în cazul unei încrucișări, gradul de influență al unei limbi asupra alteia.

Acad. Prof. Emil Petrovici ilustrează această teză prin exemple luate din limba română.

Faptul că gramatica este mai stabilă și că pentru schimbarea ei este nevoie de sute de ani, a permis nașterea studiului comparativ-istoric al limbilor și stabilirea prin această metodă a diferitelor familii și ramuri în lingvistică.

Trăgând concluzia din cele arătate mai sus, Acad. Prof. Emil Petrovici insistă asupra necesității studiului istorico-comparativ și asupra cunoștințelor de specialitate pe care trebuie să le posede un lingvist pentru reușita cercetărilor sale

Dat fiind că așa cum ne învață tovarășul Stalin „principalul în limbă este structura sa gramaticală și fondul principal de cuvinte” rezultă că în studiul unei limbi trebuie început cu gramatica.

Gramatica construiește din materialul de construcție — vocabularul — propoziții, fraze pe baza unor legi abstracte, nelegate de cuvintele concrete

O sarcină importantă a lingviștilor noștri este de a redacta o gramatică cât mai amanunțată, care să se vească clasei muncitoare, în lupta sa pentru construirea socialismului. Studierea gramaticii unei limbi este o condiție principală pentru învățarea acelei limbi, apoi gramatica are o mare valoare educativă deoarece învățându-l abstracția, generalizarea, deducția, ea dezvoltă judecata, inteligența copilului. Gramatica este un fel de gimnastică a minții. De aceea trebuie accentuat și adâncit studiul gramaticii în școală.

La baza învățământului oricărei limbi, maternă, străină, modernă, clasică, trebuie așezată gramatica.

Deasemeni, limba rusa trebuie învățată nu pe bază de metodă formalistă, nu trebuie data la o parte gramatica ci dimpotrivă trebuie învățată numai pe baza gramaticii.

În școala noastră a mai fost neglijată și ortografia, care este strâns legată de problema gramaticii.

Academia R.P.R. are și sarcina de a fixa pe baze științifice actuala ortografie, simplificând-o, însă pastrând baza vechei ortografii și stabilind o ortografie unică pentru ca și limba națională este unica. Învățarea ortografiiei va realiza și ortoepia cuvintelor — adică pronunțarea corectă a oamenilor.

O alta problema expusă de Acad. Prof. Emil Petrovici este aceea a tezel staliniste despre legătura dintre limbă și gândire

Gândirea poate să se producă numai pe baza materialului limbii, nu există gânduri fără cuvinte, fără limba. Pe baza teoriei marxiste la gândirea se poate dispensa de materialul limbii, continuatorii săi au neglijat latura materială a comunicării lingvistice și au exagerat însemnătatea conținutului comunicării supra-apreciind latura semantică în cercetările științifice.

În încheiere, Acad. Prof. Emil Petrovici arată o serie de sarcini care trebuie îndeplinite de lingviștii R.P.R., ca: însușirea învățaturii marxist-leniniste, lupta împotriva curentelor cosmopolite și idealiste din științe, lupta împotriva vulgarizatorilor marxismului, continuatori ai lui Marr, necesitatea de a lega activitatea științifică cu viața, cu practica, cu școala, întocmirea unui mare dicționar al limbii române — precum și a altor dicționare, redactarea unei gramatici, a istoriei științifice a limbii române, a unui dicționar etimologic român, colaborarea cu organele Ministerului Învățământului Public la întocmirea programelor de învățământ, etc.

În comunicarea prezentată, Acad. Mihail Roller, Laureat al Premiului de Stat al R.P.R., a expus cum trebuie dusă activitatea pe tărâmul științelor sociale în slujba construirii bazei socialismului în R.P.R. Analizând actuala situație internațională de ascuțită luptă între cele două lagăre — al păcii și al uneltitorilor la un nou război mondial —, coraportorul a analizat rolul deosebit de important al științelor sociale în această luptă.

Pe de o parte prin multe exemple sugestive, a desvăluit starea de agonie și descompunere a ideologiei imperialiste occidentale, iar pe de altă parte a arătat cum în Uniunea Sovietică științele sociale își exercită nobila lor misiune de a lupta pentru libertatea popoarelor, pentru progres și pace.

În țara noastră teoriile cosmopolite din științele istorice căutau să însuflească slugarnicia față de Apus și să slăbească sentimentul adevărat patriotic pentru ca prin aceasta să netezească calea aservirii noastre de către imperialiștii occidentali. Acești așa ziși istorici exprimau interesele clasei burghezo-moșierești; în opoziție cu aceștia, de trecutul de luptă al poporului nostru se leagă numele lui Dimitrie Cantemir, Kogălniceanu și Bălcescu.

Partidul Comunist din România, încă de la înființarea sa, a dus, atât în perioada ilegală cât și în cea legală, o luptă grea pentru a reuși să pună la îndemâna oamenilor muncii opetele nemuritoare ale lui I. V. Stalin.

Sarcina principală, arată în continuare Acad. Mihail Roller, constă azi „în desfășurarea unei largi activități științifice planificate pentru a întocmi o adevărată și completă istorie științifică a țării noastre, care să redea lupta de veacuri a poporului împotriva exploatării, pentru libertate și independența națională și care să slujească în educarea masselor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar, de care trebuie să fie pătrunși constructorii conștienți ai societății socialiste din R.P.R.“.

Arătând după aceea unele realizări importante în domeniul științelor istorice, analizează în spiritul criticii și autocriticii bolșevice lipsurile existente în activitatea științifică în domeniul istoriei.

O primă și gravă greșală semnalată este aceea a lipsei unei legături suficiente între științele istorice și filosofice cu viața. Este sarcina cercetătorilor din domeniul științei istorice de a îmbogăți istoria modernă și contemporana a țării cu date noi încă necercetate, de a cerceta și demasca pe de o parte politica de jaf a imperialiștilor americani și englezi pentru subjugarea țării noastre și pe de altă parte studierea și lămurirea luptei duse de poporul muncitor, condus de P.C.R., împotriva imperialismului înrobitor, pentru apărarea libertății și independenței naționale.

Obiectul științei istorice este istoria masselor celor ce muncesc, este istoria popoarelor, și sarcina istoricilor este de a cultiva tradiția revoluționară a poporului nostru în lupta pentru libertate.

În domeniul științelor istorice, la Secția de Istorie a Academiei R.P.R. și la Institutele de Istorie, lupta de părerii, bazată pe o înaltă principialitate, nu este încă o metoda de lucru obișnuită.

Din această cauză se constată în cursurile de istorie, în revistele de istorie, atitudinii obiectiviste sau cosmopolite, unele comunicări și dări de seamă sunt la un nivel scăzut, nu se cultivă suficient spiritul de vigență corespunzător ascuțirii luptei de clasă din etapa prin care trecem, deasemenea nu se duce o hotărâtă luptă împotriva rămașitelor burgheze din conștiința oamenilor.

Aceste lipsuri și greșeli au fost exemplificate arătându-se totodată ca ele au fost dezbătute într-o consfătuire de producție a Institutelor de Istorie și Filosofie ale Academiei R.P.R., iar programul întocmit pe anul 1951 a ținut seama de concluziile consfătuirii de producție și a prevăzut o serie de măsuri în vederea înlăturării lipsurilor din trecut și pentru asigurarea unui nou drum în cercetările științifice.

Programul prevede continuarea unor lucrări începute în anii trecuți. Un element nou este faptul că pentru prima dată istorici, lingviști, literați, își unesc forțele și împreună studiază problemele în legătură cu formarea poporului român și a limbii române. Deasemenea un număr important de studii vor fi date la tipar în anul în curs. Acestea vor fi lucrări privind etapa actuală din istoria țării noastre.

Acad. Mihail Roller a prezentat în comunicarea sa în mod sumar și programul de activitate al Institutelor de Istorie Literară și Folclor și de Istorie a Artei.

Din analiza făcută a reieșit că în activitatea lor, aceste Institute au tendința de a valorifica arta noastră populară și opera clasicilor noștri care au fost disprețuiți în regimul burghezo-moșieresc și care deabia azi în regimurile de democrație populară încep să fie prețuiți la adevărata lor valoare.

În încheiere a arătat că cercetările celor care lucrează în domeniul științelor istorice trebuie să slujească direct clasei muncitoare pentru construirea bazei economice a socialismului.

Arătând problemele care trebuiesc rezolvate și la care trebuie să contribuie cercetătorii din domeniul științelor istorice, Acad. Mihail Roller a spus printre altele: „Toate forțele cinstite, capabile să creeze, își găsesc locul convenit în munca științifică pentru a aduce aportul lor la îndeplinirea înaltei misiuni ce ne revine, de a îmbogăți cultura noastră națională ca formă, socialistă prin conținut“.

Acad. P. Constantinescu-Iași, directorul Institutului de Studii Româno-Sovietic, a prezentat o comunicare despre „Importanța însușirii științei sovietice pentru dezvoltarea activității științifice în R.P.R.“.

Infățișând noile perspective ce s'au deschis pentru știință după eliberarea țării noastre de către glorioasele Armate Sovietice, Acad. P. Constantinescu-Iași arată ca o știință de tip nou se poate desvolta numai pe calea indicată de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, cu prilejul inaugurării Academiei R.P.R.: „savanții noștri vor gasi în izvoarele culturii marxist-leniniste un călăuzitor, un sprijin, pentru eliminarea influențelor culturii burgheze, pentru a crea noul tip al intelectualului care nu disprețuește problemele ridicate de viața practica. Punând la temelia activității lor concepția materialismului dialectic, putem prevedea creșterea avântului științific în țara noastră. Farul luminos care trebuie să călăuzească oamenii noștri de știință este țara culturii celei mai înaintate, Uniunea Sovietică“.

În comunicare se arată că aceste cuvinte ale tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej îndrumă în mod permanent activitatea Academiei R.P.R. în îndeplinirea noilor sarcini ce revin oamenilor de știință în toate domeniile de activitate.

Prin numeroase exemplificări concrete, Acad. P. Constantinescu-Iași arată caracterul înaintat al științei sovietice, superioritatea ei covârșitoare față de știința din țările imperialiste.

Știința sovietica, spune Acad. P. Constantinescu-Iași, arătându-ne cum să ne însușim în mod creator, în toate ramurile științei și tehnicii, concepția materialismului dialectic, ne dă un model de chipul în care trebuie să legăm știința de nevoile poporului, de practica construirii socialismului, cum să valorificăm tot ce a fost progresist în istoria științei românești, deasemenea cum să ne însușim legea care guvernează progresul societății socialiste, legea criticii și autocriticii unită cu modelele de muncă în colectiv și cum să ajutăm formarea unor cadre noi de specialiști, cu o înaltă calificare profesională și cu o înaltă conștiință socialistă.

Acad. P. Constantinescu-Iași încheie comunicarea sa arătând rolul important al Institutului de Studii Româno-Sovietic în organizarea unei documentări sistematice în ce privește materialul științific sovietic.

Sesiunea generală științifică a Academiei R.P.R. din Martie 1951 constituie un eveniment de o deosebită însemnătate, căci, în lumina genialelor lucrări ale tovarășului Stalin privitoare la lingvistică, s'au trasat noile căi de dezvoltare ale științei noastre. Comunicările apărute în volumul recenzat sunt de un real folos pentru cercetătorii științifici din țara noastră.

DESPRE „ASOCIAȚIA PENTRU PROTECȚIA MAMEI ȘI A COPILULUI“*)

de Acad. P. CONSTANTINESCU-IAȘI

Printre organizațiile de masă, create și conduse de Partidul Comunist, a activat în anul 1935 „Asociația pentru protecția mamei și a copilului“ sau „Mama și copilul“ — cum i se spunea mai pe scurt. Deși viața acestei organizații legale, care a concentrat în jurul ei o serie de bune activiste ale mișcării, a fost relativ scurtă — din Ianuarie și până în toamna anului 1935 — ea a reușit să mobilizeze numeroase femei, muncitoare și intelectuale, funcționare și studențe să ridice o serie de probleme vitale. Pe lângă ajutorul material efectiv, pe care organizația l-a adus la mii de copii din Capitală, și pe alocuri și în provincie, munca politică dusă de „Mama și Copilul“ a constituit o contribuție importantă la lupta împotriva fascizării țării, pentru luminarea clasei muncitoare, pentru răspândirea în mase a cuvântului Partidului Comunist. Cu prilejul activității acestei organizații au fost câștigați o serie de muncitori, soți ai femeilor ce primeau sprijinul asociației, care, lămuriri de activiste dela „Mama și Copilul“, au devenit buni membri de partid

Către sfârșitul anului 1934, prin ordonanța Comandamentului Militar al Capitalei și după dispozițiile guvernului Tătărescu, se declară desființate o serie de organizații muncitorești, antifasciste și democrate, legale și ilegale — în frunte cu Partidul Comunist din România, declarat desființat pentru a nu știu câta oară.

Situația materială a muncitorimii și a populației orășenești — în deosebi în Capitală și centrele mari — se înrăutățise mult din pricina exploatării crescânde și din cauza pregătirilor de război ce înghițeau fonduri mari din bugetul țării; femeile și copiii resimțeau dureros lipsurile, accentuate de asprimea iernei excepționale 1934—1935.

Comitetul Central al Partidului Comunist din România lansase un apel încă la finele lui 1934, prin care cerea concentrarea tuturor forțelor pentru „luptă comună contra mizeriei, fascismului și a războiului

*) Comunicare prezentată în sedința secției de Istorie și Filosofie a Academiei R.P.R., dela 3 Aprilie 1957. www.dacoromanica.ro

lui". Iar după dizolvarea numeroaselor organizații, printre care se găsea și „Ajutorul muncitoresc”, cu largă activitate în sprijinul celor loviți de regimul fascist, de șomaj și de mizerie, Comitetul Central al Partidului hotărăște să se treacă imediat la formarea unei organizații de masă legală, care să activeze în acest domeniu.

În luna Martie 1934 se constituie și în Decembrie 1934 se recunoaște de către tribunal, drept persoană morală, societatea „Ajutorul Copiilor”, având ca obiect „ajutorarea copiilor orfani” sau ai „cărora părinți sunt lipsiți de ajutoare materiale”, — cum scrie în statut.

În luna Aprilie 1935 se constituie și în Noembrie același an se recunoaște de tribunal societatea „Cuibul Copilului”, care are drept scop: „Adăpostirea copiilor până la vârsta de 5 ani, ale căror mame sunt ocupate în timpul zilei, afară de casă, ca profesioniște, meseriașe sau muncitoare” — după statut.

„Dimineața” dela 9 Noembrie anunță deschiderea unui cămin mai mic pentru 30 copii, menționând cu acest prilej că se va organiza asistența medicală a copiilor de lucrători și se va îngriji de educația lor, fără deosebire de naționalitate. Într'un articol din „Dimineața” dela 12 Noembrie, vorbindu-se de scopurile noii societăți, se dau câteva exemple din țările străine și în primul rând din Uniunea Sovietică. „Mai mult, în gări există asemenea așezăminte, unde mamele își lasă copiii în grija unor infirmiere special pregătite, în timp ce mamele merg în oraș sau în târg pentru diverse treburi” — se accentuează în acest articol cu privire la atenția regimului sovietic pentru copii.

În luna Martie se constituie asociația „Căminul Copilului”, cu scopul — după statute — „de a presta copiilor lipsiți de mijloace din București asistența sanitară preventivă, îngrijirea prenatală, hrană și îndrumarea mamelor, de preferință în cartierele periferice”.

În timp ce aceste organizații și alte similare porneau din inițiativa de a lupta pentru o cauză justă, existau atunci asociații cu scopul evident de diversiune, de a îndepărta pe cei nevoiași dela calea justă a revendicărilor, care nu putea fi alta decât aceea indicată de partidul de clasă al muncitorimii.

În asemenea împrejurări, o îndoită necesitate reclama atenție pentru problemele mamei și copilului: nevoia însăși în care se sbăteau femeile sărace și în deosebi muncitoarele, starea mizerabilă a copiilor — pe de o parte; primejdia diversionistă a numeroaselor organizații burgheze, ce se încercau să canalizeze pe un drum străin rezolvării juste a acestor nevoi de masă, pe de altă parte.

După hotărîrea Comitetului Central al Partidului Comunist, în Ianuarie 1935 se trece la acțiune. Într'o casă clandestină din cartierul 13 Septembrie, are loc o primă ședință conspirativă, de inițiere, la care participă tovarășa Ana Pauker. Tovarășa Pauker aduce instrucțiunile secretariatului partidului, pe baza cărora se stabilește un plan de lucru și o parte din persoanele care aveau să primească sarcini. În scurt timp se formează un „Comitet central de inițiativă”, cu sarcina de a organiza asociația legală.

Acest Comitet central trebuia să lucreze semi-legal. Se începe imediat o intensă activitate printre muncitoare și gospodine, printre inte-

lectuale și studente, pentru a fi recrutate ca membre ale Comitetului larg de acțiune, ale comitetelor de sectoare și ca responsabile de cartiere. Se începe o campanie de strângere de fonduri, se închiriază case pentru sedii și „puncte de lapte“, se redactează statutele în vederea legalizării asociației.

După aproape două luni de muncă, pregătirile duc la un bun rezultat și la 15 Martie se anunță oficial, prin presă, constituirea „Asociației pentru protecția mamei și a copilului“ (cum anunță „Dimineața“), „Asociația pentru protecția femeii și copilului“ (cum anunță „Tempo“). Reproducem o parte din relatarea ziarului „Tempo“:

„Un grup de femei din București au hotărât să înființeze o asociație pentru protecția femeii și copilului. În urma unei consfătuiri s'a constituit un comitet de inițiativă... Asociației i-a fost acordată personalitate morală și juridică.

„S'au inaugurat câte un sediu pentru fiecare sector al Capitalei: str. Găitănari 15 (Albastru), str. Breaza 29 (Verde), B-dul Ghica Tei 31 (Galben), str. Vasilescu Iosif 36 (Negru), unde se țin regulat cursuri de analfabeți, lecții preparatoare pentru școli, consultațiuni medicale gratuite, conferințe medicale, șezători, etc.

Comitetul face apel la toate farmaciile să sprijine acest început frumos. Adeziunile se primesc pe adresa: Calea Dudești nr. 228“ — unde funcționa ca sediu provizoriu Comitetul central de inițiativă.

Apelul, deși publicat numai în două zile, a avut ecou și, prin munca membrilor noii asociații și sub conducerea activistelor de partid, se începe o intensă activitate în toate cartierele Bucureștiului. Se închiriau case — uneori gospodinele acordau găzduire gratuită — pentru înființarea așa numitelor „puncte de lapte“. În fiecare dimineață, la aceste puncte se distribuia lapte mamelor cu copil sugaci sau și mai mari, de către membrele societății, în deobște studente, care-și făceau timp liber câteva ore pentru a împlini nu numai această acțiune de ajutorare, ci făceau și muncă de educare politică mamelor, în deobște femei sărace, care ușor înțelegeau ceea ce li se spunea.

În aceleași „puncte de lapte“ se organiza asistență medicală, acordată gratuit de doctorițele, membre ale asociației, uneori și studente din ultimii ani ai Facultății de Medicină, prescripțiunile fiind însoțite și de medicamente. Se acordau consultațiuni juridice de către avocatele din asociație, pentru diferitele pricini ale femeilor sau soților lor; cu acest prilej arătându-li-se drepturile pe care le au și mai ales cum trebuie să-și revendice femeia muncitoare aceste drepturi, egale cu ale bărbatilor. Se duce o muncă serioasă de alfabetizare, pentru care erau folosite studente dela Facultatea de Litere sau alte intelectuale simpatizante — începuturile acțiunii de masă a alfabetizării întreprinsă pe scară largă numai de regimul nostru de azi. La „punctele de lapte“ se rețineau uneori copiii micuți ai mamelor, muncitoare în fabrici, și care-și lăsau odraslele cu încredere pe seama activistelor asociației; acestea pot fi considerate cele dintâi cămine de zi, astăzi atât de răspândite.

În cursul lunilor următoare, Aprilie și Mai, acțiunea s'a desfășurat cu atâta succes, că numărul „punctelor de lapte“ crește în fiecare cartier; numai în sectorul de Verde (Roșu) numărul lor ajunge la 15. Sediile, care serveau pentru ședințele săptămânale, erau, pentru colectarea

mijloacelor bănești și medicamentelor, și mai ales pentru conferințe cu diferite subiecte sociale și politice, se înmulțesc și ele.

În afara celor amintite în apel, se mai deschide câte un sediu în str. Crăsnaru (azi Constantin David) și Curtea de Argeș în Verde; în Ferentari (Albastru) și altele.

Activitatea Asociației „Mama și Copilul” s'a întins și în provincie, sub conducerea directă a regionalelor de partid — fără să fi avut însă timpul necesar să se desvolte în toată țara. Din informațiile păstrate cunoaștem numai trei centre: Iași, Roman și Galați.

La Iași cercul intelectualilor pune bazele unei „Asociații pentru protejirea mamei și a copilului” — anunță ziarul „Tempo” dela 18 Mai.

Grupul de inițiativă al „Mamei și copilului” organizează adunări și demonstrații. Astfel, vreo două sute femei țin o adunare, în cursul lunii Aprilie, vorbind despre familie și despre greutățile mamei muncitoare. Și pentru că nu-și puteau lăsa copiii acasă, au venit la întrunire cu ei în brațe sau ținându-i de mână. Se duc apoi în fața primăriei, cerând să vorbească cu primarul, ca să se interzică munca de noapte pentru brutari. Erau soțiile lucrătorilor brutari din Iași, care nu-și mai vedeau soțul, istoviți de munca lor de noapte.

În aceeași vreme se organizează și la Roman o secție. Un grup de intelectuali, aflând de „acțiunea frumoasă întreprinsă de cercul intelectualilor din Iași” — cum anunță apelul publicat în „Tempo” dela București — se declară „solidari cu această activitate, în slujba căreia închinăm puterea noastră de muncă”.

Un comitet de inițiativă se formează în cursul lunii Mai și la Galați, care trimite o delegație la București ca să ia contact cu comitetul central al Asociației.

În cadrul activității organizației din Capitală au fost organizate manifestații ale copiilor sau mamelor lor. S'au prezentat delegații de copii la redacțiile cotidianelor, cu scurte memorii de revendicări.

În ziarul „Tempo” dela 18 Aprilie se publică scrisoarea unor copii săraci.

La 24 Mai același ziar publică scrisoarea semnată de 35 elevi din diferite clase.

Același ziar, în numărul dela 28 Mai, anunță: „O delegație de copii, aleși dela școlile primare din toate sectoarele, s'a prezentat la redacția noastră, cerând să li se dea de către primăriile respective câte un pahar de lapte pe zi, neavând posibilitatea de a bea cel mai hrănitor aliment...”. A doua zi ziarul publică apelul unui alt grup de 11 elevi de curs primar, cu cereri similare. O delegație mai mare de „văduve, șomeri, copii flămânzi” — după titlul dat de ziar — se prezintă la redacția ziarului în ziua de 31 Mai, arătându-și doleanțele, în numele Asociației; ziarul publică și o fotografie a grupului și un emoționant apel.

Cei care activează în cadrul „Asociației pentru protecția femeii și a copilului” luptă fără fonduri — pentru a ameliora viața desmoșteniților soartei.

Consultații medicale, juridice, meditația copiilor de școală, iată ce face „Asociația pentru protecția femeii și a copilului”.

Demonstrații mai mici și spontane sunt organizate de membrele responsabile pe cartiere. O asemenea demonstrație adună femeile casnice din cartierul Pieptănari din Capitală într-o zi din luna Mai, împotriva perceptorului ce venise însoțit de forțe polițienești și toboșar să scoată la vânzare lucrurile unor datornici, oameni nevoiași. Perceptorul și ai lui au fost luați la goană de femei.

„Mama și Copilul”, dezvoltându-și activitatea într-o vreme când fascizarea țării se accentua, n'a putut avea un organ propriu oficial; de aceea, din inițiativa Partidului Comunist, s'a editat ziarul „Drumul femeii”, care avea să folosească indirect drept port-cuvântul problemelor și acțiunilor conduse de „Mama și Copilul”.

Au fost strecurate în unele cotidiene din Capitală articole și informații care interesau organizația.

Ziarul „Drumul Femeii”, apare la. 25 Martie 1933, la început cu indicația de săptămânal, apoi bilunar. Viața i-a fost scurtă; se cunosc 6 numere, ultimul dela 22 Iunie; multiplele greutăți și mai ales șicanele poliției au gătit această singură foaie legală ce apăra, în acea vreme, interesele femeilor din România.

Rostul ziarului este explicat într'un scurt editorial al primului număr: „Noi, cele dela „Drumul femeii” vrem să se recunoască drepturile depline femeii pe toate tărâmurile, vrem să se treacă la ocrotirea științifică a femeii... Să mobilizăm toate bunăvoințele în jurul copiilor de vârstă preșcolară, să sprijinim cu scrisul nostru orice ameliorare a tragediei de astăzi a femeilor mame...”.

În diferite articole se tratează probleme politice: „Femeia și drepturile politice” — publicat în capul primului număr — pune problema revendicării drepturilor egale pentru toate femeile, deoarece „organizarea și producția de azi a adus o mare schimbare în existența femeii, a făcut din ea un factor activ în producție, a atras-o pe toate terenurile de activitate”. Un alt articol tratează „Femeia în politică”, în care se cere: „egalitate de drepturi pe tărâm politic și pe cel economic, salar egal la muncă egală, posibilitate de a crește copiii omeneste”; apoi „Femeia și codul penal”; „Aspecte ale vaidismului”, „Cei trei K”, „Pentru pace” și altele.

Problemele economice, legate de viața de toate zilele a maselor, sunt deasemeni în centrul preocupărilor redacționale. „Contra scumpetei”, „Frământările gospodinei”, „Funcționara”, „Traiul ucenicilor de croitorie”, „In saloanele de coafură”, „Valul de scumpete” sunt articole vii din viața diferitelor categorii de muncitoare.

Viața femeii dela țară și în general starea mizerabilă a țărănimii preocupă în câteva articole redacția ziarului. „Poveste din sat” scoate în relief neînțelegerea soartei copiilor de țărani din partea învățătorului însuși, uneori. În acelaș timp se tratează și nevoile celor obișduiți în articolul „Învățătorii flămânzi”. „Avortul la țară” atinge grava chestiune a avortului, care preocupa pe atunci organizațiile feminine, în legătură cu o lege, votată de parlamentul liberal.

Foaia publică literatură. Aproape în fiecare număr câte o poezie cu imagini din viața mamei și a copilului, informații, luate din viață sau din diferite ziare, despre mișcările de masă; acțiunile femeilor și note din viața de toate zilele a acestora; informații și atitudine în favoarea deținuților politici anti-fasciști, polemici cu foile reacționare; rubrica

„Voci din mulțime“ — toate dădeau ziarului un colorit viu și interesant, făcând să pătrundă cuvântul partidului și sub această formă în publicul mare, nelămurit și zăpăcit de presa vândută burghezo-mosierimii.

Mișcarea „Mama și Copilul“ ia atitudine împotriva războiului. În nr. al 4-lea, dela 4 Mai, al ziarului „Drumul femeii“ un editorial intitulat „Pentru Pace“ tratează problema războiului și femeia, asupra căreia cad greu nenorocirile războiului. „Noi femeile nu putem să ne gândim decât cu groază la viitorul război“. Descriindu-se ororile acestui flagel, se afirmă categoric: „În fața acestei crunte, neiertătoare realități, nu există pentru noi decât o singură și hotărâtă atitudine: nu vrem război. Noi femeile vrem pace!“

Chestiunea revine și în alte numere ale ziarului, care se ridică în fața propagandei războinice a legionarilor, cuziștilor, vaidiștilor și a altor admiratori ai hitlerismului și fascismului, expansioniști și provocatori de războaie. Pacea trebuie apărată, cere ziarul și organizația „Mama și Copilul“. „Garanția păcii se află numai în acțiunea comună, hotărâtă, a tuturor celor interesați să o mențină, a întregii populații și împotriva oricărei aventuri războinice“ — încheie un articol din numărul dela 22 Iunie.

Organizația se alătură prin „Drumul femeii“ protestului ridicat de „Liga femeilor contra războiului“ din Statele Unite ale Americii, împotriva declarației nesăbuite a amiralului Selters că „singura posibilitate de a ieși din criză ar fi un bloc al tuturor țărilor capitaliste contra „Uniunii Sovietice“. Femeile americane au cerut destituirea amiralului din toate posturile sale.

„Mama și Copilul“ s'a integrat și mișcării de apărare a deținuților politici antifasciști. În ziarul „Drumul femeii“ sunt reproduse protestele cetățenilor și muncitorilor, care cer eliberarea deținuților antifasciști. Reproduce, între altele, memoriul muncitorilor și muncitoarelor organizați din fabricile Mioara. Sfinx, Juster, Bălcăni, Saturn, etc., care declară că vor lupta mai departe pentru amnistie.

Editorialul numărului dela 22 Iunie sub titlul „Lupta pentru amnistie continuă“ se termină astfel: „Drumul femeii“, care-și face o datorie de onoare de a sta totdeauna de partea celor loviți, „Drumul femeii“, care luptă pentru toate libertățile, știe că e de datoria sa să devină o tribună a luptei pentru amnistie“.

În cursul unei luni se ține la Iași al treilea congres național al tuberculozei, pe biroul căruia un grup de cetățeni au depus un proiect de moțiune cu privire la starea mizerabilă a deținuților politici și a celor două sute deținuți de drept comun. bolnavi de tuberculoză la penitenciarul Tg. Ocna. Moțiunea este reprodusă în „Drumul Femeii“ dela 22 Iunie. Ea cuprinde o sugestivă expunere a regimului ucigător la care erau supuși toți deținuții antifasciști, obligați să facă o grevă a foamei de două săptămâni ca protest împotriva acestui regim.

„Prin gestul disperat al închișiilor politici dela Tg. Ocna, gest cu atât mai impresionant cu cât vine din partea unor oameni grav bolnavi, conștienți că astfel își grăbesc sfârșitul lor tragic, ei au ridicat o puternică acuzare împotriva încercării care se face în toate închisorile din țară: Doftana, Mislea, Suceava, etc., de a transforma pedeapsa deten-

țiunii pentru condamnării politici în pedeapsă cu moartea” — se scrie în acest proiect de moțiune.

Asociația își manifestă solidaritatea cu mișcarea femeilor din străinătate. Un protest se ridică prin ziarul „Drumul femeii”, dela 8 Aprilie, împotriva măsurilor de represiune pe care le luase guvernul reacționar grec împotriva femeilor luptătoare pentru drepturile maselor. Printre persoanele lovite ca fiind amestecate în răscoala venizelistă fu și Electra Apostolon Sideridis, cunoscută luptătoare pentru drepturile femeilor și contra războiului, deportată pe o insulă pustie și supusă unui regim de distrugere. Electra Apostolon luase parte în fruntea delegației grecești la marele congres mondial al femeilor antifasciste, care avusese loc la Paris în vara anului 1934, când luase contact și lucrase în comisii comune cu delegatele femeilor antifasciste din țara noastră. Amintim că mai târziu, sub regimul ocupației hitleriste, viteaza antifascistă greacă a fost arsă de vie de călăii poporului ei.

Activitatea intensă pe cartiere, dusă zi de zi, cu urmări evidente pentru clarificarea maselor în problemele grave sociale, legate de soarta femeii și copilului, conform principiilor Partidului Comunist, cât și manifestările publice de răsuneț mai larg, atrag atenția guvernului reacționar. La scurt timp după intensificarea activității, organele polițienești, în frunte cu Siguranța, încep prigoana împotriva asociației. Chiar în cursul lunii Aprilie, încep șicanele prin terorizare, atenția fiind îndreptată împotriva „punctelor de lapte”. La fiecare casă se postează agenți, uneori introducându-se în interiorul sediului, urmărind să intimideze mamele sau să amenințe pe proprietarii caselor ce găzduiau „punctele de lapte”. Sub diferite pretexte cele mai multe din aceste case sunt închise în cursul lunii viitoare.

Una din acțiunile impresionante ale Asociației fu organizarea unei demonstrații a copiilor — în ziua de 2 Iunie — ei pornind din diferite cartiere spre centru, unde se încolonează într’o impresionantă formație. Copiii, îmbrăcați cu ce au avut mai bun, conduși de mamele nevoiaș, într’o ordine perfectă, în admirația publicului — cum relatează „Dimineața” — purtau pancarte cu inscripții ca acestea: „Vrem lapte mai bun!”, „Vrem un trai mai ieftin și mai omenesc!”, lapte gratuit, colonii de vară, muncă pentru părinții lor.

Lozincile și demonstrația copiilor din mahalale fură considerate drept subversive. Când manifestații ajung în Calea Victoriei, poliția intervine brutal: manifestații sunt împrăștiate, pancartele distruse, numeroși copii și opt femei, mame și supraveghetoare, arestate și duse la poliție. După câteva ore s’a dat drumul copiilor, care au rătăcit pe străzi, femeile continuând să fie arestate, înscenându-li-se un proces judecat la Consiliul de Război.

Prigoana ia forme mai grave. Conferințele anunțate sunt împiedicate. Se fac perchezitii la membrele asociației, sediul central închis, apoi și celelalte sedii din sectoare. Prigoana a lovit puternic organizația, prin arestarea celor mai bune activiste și închiderea sediilor, care urmează după închiderea „punctelor de lapte”, efectuată anterior.

În ziarul „Dimineața” se publică două articole de protest, cu date asupra scopului și activității asociației, unul la 5 Iulie și altul la 7 Iulie. La 11 Iulie se publică un protest semnat de numeroase persoane, împotriva sigilării ilegale a sedilor și a șicanelor din partea poliției.

La 16 Octombrie începe procesul în contra Asociației.

Cu toate că în Iunie sediile au fost închise și Asociația dizolvată, activitatea n'a încetat complet, fie păstrând câte un local propriu pe alocuri, fie folosind pe simpatizanții mișcării în conferințe sau introducând articole în presa democrată, referitoare la problemele ce preocupau „Mama și Copilul”.

O ultimă acțiune a acestei Asociații, în apărarea drepturilor mamei și femeii în genere, în cursul anului 1935, este intervenția unei delegații la „Congresul grupărilor femeilor române”, ce avu loc la Craiova la 11—12 Noembrie. Congresul era organizat de asociațiile feminine burgheze; totuși, era un bun prilej ca să se poată auzi cuvântul adevărat al apărării femeii muncitoare dela sate și orașe.

Pe ordinea de zi figurau două rapoarte: „Femeia față de criza agricolă” și „Femeia față de criza industrială”; cu care prilej s'au putut introduce de delegatele democrate unele sugestii, care conclueau la „egalitatea în muncă și drepturi” cu bărbații, hotărîre introdusă la „comisiunea muncii”. Într'o cuvântare se citează felul cum funcționează la Moscova „Camera mamei”.

Prigoana întetindu-se și „Asociația” fiind ilegalizată, activitatea ei se încheie spre sfârșitul anului 1935. Apărarea nevoilor și drepturilor mamei și copilului continuă a fi cuprinsă în programul Partidului Comunist, în literatura ilegală — cu toate enormele piedici puse în cale.

UN APORT EXCEPȚIONAL LA TEZAUURUL MARXISM-LENINISMULUI

(La aniversarea a 45 ani dela începutul publicării seriei de articole ale lui I. V. Stalin „Anarhism sau socialism?”)

de E. SIMONIAN

Lucrarea lui I. V. Stalin „Anarhism sau socialism ?”, scrisă în perioada primei revoluții ruse, pentru apărarea bazelor teoretice ale partidului marxist-leninist, este un model de marxism creator și de originalitate bolșevică în lupta împotriva dușmanilor concepției revoluționare despre lume a proletariatului. Ea a avut un rol uriaș în pregătirea teoretică a partidului marxist-leninist. Ca și alte opere ale clasicii marxism-leninismului, ea constituie și astăzi pentru cadrele sovietice și de partid unul dintre cele mai importante izvoare în vederea însușirii filosofiei marxist-leniniste, a cunoașterii aprofundate a legilor de dezvoltare a societății, a legilor luptei revoluționare a proletariatului pentru victoria comunismului.

În lucrarea sa „Anarhism sau socialism ?”, I. V. Stalin a făcut o expunere cuprinzătoare și a fundamentat în mod profund marxismul ca învățătură bine încheată și armonioasă, ale cărei părți componente sunt strâns legate între ele. El a arătat că bazele filosofice ale marxismului sunt indisolubil legate de cele ale socialismului proletar. Apărând și susținând materialismul dialectic și istoric, care constituie temelia teoretică a comunismului științific, I. V. Stalin a fundamentat legea victoriei revoluției proletare și a dictaturii proletariatului asupra vechii orânduirii capitaliste în descompunere. El a fundamentat rolul conducător al partidului proletariatului ca detașament de avangardă, organizator și conducător al clasei muncitoare în lupta ei pentru socialism și, prin aceasta, a pus la dispoziția proletariatului o armă teoretică invincibilă în lupta împotriva partidelor burgheze și mic-burgheze — menșevicii, anarhiștii și alte grupări antimarxiste — ale căror rămășițe s’au transformat astăzi în agenți fățiși ai imperialismului anglo-american.

Punând în lumină esența marxismului ca o concepție unică și integrală asupra lumii, ca singura știință justă despre legile de dezvoltare a societății, I. V. Stalin, în primul capitol al lucrării sale, dă următoarea

rea definiție clasică: „Marxismul nu este numai teoria socialismului, ci o concepție integrală asupra lumii, un sistem filosofic, din care decurge propriu zis socialismul proletar al lui Marx.

Acest sistem filosofic se numește materialism dialectic“¹⁾. În definiția dată marxismului de I. V. Stalin este exprimată cu o uriașă putere științifică ideea legăturii organice dintre filosofia marxismului și teoria socialismului științific, dintre concepția despre lume a partidului bolșevic și activitatea lui practică revoluționară. Acest lucru a avut o importanță foarte mare în lupta partidului bolșevic împotriva dușmanilor marxismului de tipul lui Bernstein, Kautsky și alții, care încercau să opună filosofia marxistă teoriei socialismului științific.

I. V. Stalin pune apoi în lumină esența metodei dialectice marxiste, importanța ei uriașă pentru activitatea practică a partidului bolșevic: „Metoda dialectică susține că viața trebuie privită așa cum este ea în realitate“²⁾. Metoda dialectică, ca singura metodă științifică de cunoaștere, este expresia științifică a celor mai generale legi ale lumii obiective.

Viața, ne învață I. V. Stalin, este într-o neîntreruptă stare de mișcare și dezvoltare. Deaceia viața trebuie privită în mișcare și dezvoltare, „în distrugere și creare și să ne punem întrebarea: ce se distruge și ce se crează în viață?“³⁾. Ceeace în viață se naște și crește zi de zi este de neînălțurat. Elementul nou își croaște drum, biruind orice piedici, de orice fel ar fi ele; mersul lui înainte este cu neputință de oprit. Ilustrând teza privitoare la invincibilitatea a ceea ce este nou, I. V. Stalin scrie: „...Dacă proletariatul, de exemplu, se naște ca clasă și crește zi de zi, oricât de slab și de puțin numeros ar fi el *astăzi*, până la urmă tot va învinge. Dece? Pentru că el crește, se întărește, și merge înainte“⁴⁾. Problema luptei dintre ceea ce este nou și ceea ce este vechi a fost expusă în mod genial în lucrarea „Anarhism sau socialism?“ și a fost dezvoltată mai departe în lucrarea filosofică clasică a lui I. V. Stalin „Despre materialismul dialectic și materialismul istoric“. Cuceririle de importanță istorică mondială ale socialismului dobândite de poporul sovietic sub conducerea partidului lui Lenin și Stalin, victoria în Marele Război pentru Apărarea Patriei asupra fascismului german și a imperialismului japonez, uriașele succese în opera de refacere și dezvoltare a economiei naționale a U.R.S.S. în perioada postbelică, confirmă în mod concret justetea tezei staliniste cu privire la invincibilitatea a ceea ce este nou, progresist, în procesul dezvoltării. O vie dovadă a invincibilității a ceea ce este nou o constituie construirea cu succes a socialismului în țările de democrație populară, victoria de importanță istorică a marelui popor chinez, instaurarea republicii democratice în Germania Răsăriteană, uriașa creștere a forțelor socialismului și democrației în întreaga lume.

Punând în lumină conținutul metodei dialectice marxiste, I. V. Stalin arată că mișcarea în natură și societate are o formă cu caracter dublu: evolutiv și revoluționar. Mișcarea socială este evolutivă atunci când elementele progresiste, continuându-și activitatea zilnică, efectuează, în mod spontan, schimbări cantitative mici, neînsemnate, în

1) I. V. Stalin, Opere, vol. I, pag. 297, vezi și ed. P.M.R., pag. 302.

2) *Ibidem*, pag. 298, vezi și ed. P.M.R., pag.303.

3) *Ibidem*.

4) *Ibidem*

vechile rânduieli. Mișcarea este revoluționară, atunci când aceleași elemente se unesc, se pătrund de o idee unică și se avântă împotriva lagărului vrăjmaș, cu scopul de a distruge din rădăcini vechile rânduieli și de a introduce în viață schimbări calitative, de a stabili rânduieli noi.

Caracterizând corelația dialectică a celor două forme de mișcare, I. V. Stalin scria: „Evoluția pregătește revoluția, creându-i terenul, iar revoluția desăvârșește evoluția, contribuind la activitatea ei mai departe“¹⁾.

Combătând această teză deosebit de importantă, a filosofiei marxiste, anarhiștii afirmă că metoda dialectică marxistă ar fi identică cu teoria naturalistului francez Cuvier, care nega importanța dezvoltării evolutive în natură.

I. V. Stalin a relevat esența reacționară a teoriei cataclismelor a lui Cuvier și a arătat că între dialectica lui Marx și teoria catastrofelor a metafizicianului Cuvier nu este și nu poate fi nimic comun.

Marx a dovedit că schimbările revoluționare din societatea împărțită în clase sunt condiționate de contradicțiile dintre forțele de producție și raporturile de producție. Schimbarea revoluționară este precedată de un proces treptat, adică evolutiv, proces de dezvoltare a noilor forțe de producție în cadrul vechii societăți.

Mai târziu, în genialele sale lucrări „Despre materialismul dialectic și materialismul istoric“, „Marxismul și problemele lingvisticii“, I. V. Stalin, dezvoltă mai departe teza marxist-leninistă a dezvoltării în salturi. Punând în lumină particularitățile de manifestare ale acestei legi pe diferite trepte de dezvoltare a societății, I. V. Stalin arată că, în condițiile societății împărțite în clase antagoniste, saltul ia formă de explozie. Un astfel de salt a fost, de pildă, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Dimpotrivă, în condițiile societății socialiste, unde nu există clase antagoniste, saltul nu ia formă de explozie. În societatea unde raporturile dintre clase se formează pe baza colaborării tovarășiei și a ajutorului reciproc, dezvoltarea se produce pe calea acumulării treptate a elementelor noii calități, pe baza dispariției treptate a vechii calități.

În lucrarea „Anarhism sau socialism?“ I. V. Stalin a demască în cercările anarhiștilor de a dovedi că Marx și Engels ar fi luat o atitudine necritică față de darwinism. Este neîndoiește, arată I. V. Stalin, că teoria lui Darwin despre dezvoltarea evolutivă a regnului animal și vegetal a pus bazele biologiei științifice. Este de asemenea neîndoiește faptul că teoria evoluționistă a lui Darwin, opusă teoriei metafizice a lui Cuvier și a adepților acestuia, a însemnat o revoluție în biologie. Darwin, după o muncă perseverentă de mulți ani, a descoperit legea dezvoltării evolutive a naturii vii și, prin aceasta, a dat o lovitură nimicitoare explicării idealiste și mistice a originii lumii.

Subliniind latura slabă și latura valabilă a teoriei lui Darwin, I. V. Stalin scria: „...Darwinismul neagă nu numai cataclismele lui Cuvier (aceasta este latura valabilă a teoriei lui Darwin — E. S.), dar și aceea dezvoltare care e concepută în mod dialectic și care include revoluția; în vreme ce, din punctul de vedere al metodei dialectice, evoluția și

revoluția, schimbările cantitative și cele calitative sunt două forme necesare ale uneia și aceleleași mișcări“¹⁾).

Caracterizând importanța universală a legii dialectice a trecerii schimbărilor cantitative lente, ascunse, în schimbări calitative fățișe sub formă de salturi, I. V. Stalin arată caracterul antiștiințific al „noii teorii“ care a început să se răspândească în biologie pe la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Intemeetorul acestei „noi teorii“ idealiste și mistice în esența ei și reacționară din temelii, a fost naturalistul german August Weismann. Continuătorii lui, Morgan și acei care l-au urmat orbește, sunt astăzi demascați ca propovăduitori ai geneticii reacționare. În teoria weismanniștilor, natura, care este unică, este înfățișată ca având o formă cu caracter dublu: pe de o parte ar exista corpurile vii — organismele — iar pe de altă parte ar exista mediul, iar cele două serii de fenomene ar fi autonome, independente unele de altele.

Ruperea artificială a legăturii dintre organism și mediu are drept scop negarea rolului activ al mediului exterior, negarea rolului activ al omului în transformarea după un anumit scop a regnului vegetal și animal și a societății umane.

Marele savant rus C. A. Timireazev a ridicat cel dintâi steagul luptei împotriva weismanniștilor, a susținut conținutul valabil al darwinismului și l-a dezvoltat mai departe.

Fundamentarea cu adevărat științifică a cauzelor variabilității organismelor este cuprinsă în învățătura marelui biolog rus I. V. Miciurin, învățătură dezvoltată de T. D. Lâsenco. Învățătura miciuriniștă a marcat o perioadă calitativă nouă în dezvoltarea științei biologice, a transformat-o într-o știință activă, care transformă și dirijează natura vie. Miciurin a dovedit că mediul exterior exercită o uriașă influență asupra formării speciilor și că, odată cu schimbarea condițiilor exterioare de viață, se pot obține schimbări ale speciilor de plante și animale în direcția dorită.

Trei sute de noi soiuri de culturi fructifere, cultivate de I. V. Miciurin confirmă justetea concluziilor lui teoretice.

Istoria științei, istoria societății, dovedesc că metoda dialectică este o metodă cu adevărat științifică, iar legile ei sunt universale. Metoda dialectică își găsește pretutindeni confirmarea. Într'adevăr, în lume nu există nimic imuabil și veșnic: totul se schimbă, totul se desvoltă, iar procesul desvoltării este procesul schimbărilor cantitative puțin vizibile, care trec în cele din urmă în mari schimbări calitative.

Teza dialecticii materialiste despre unitatea dintre forma evolutivă și forma revoluționară de mișcare a constituit baza teoretică a tacticii revoluționare a partidului bolșevic. Partidul a educat întotdeauna proletariatul și țărănimea muncitoare în spiritul luptei pentru revoluția socialistă victorioasă, demascând fără cruțare tactica trădătoare a oportuniștilor care tindeau să abată clasa muncitoare de pe calea revoluționară justă pe calea reformistă care duce la pieire. „...Pentru a nu greși în politică — spune I. V. Stalin — trebuie să fii revoluționar, iar nu reformist“²⁾. Această teză stalinistă lovește direct în socialiștii de dreapta, mârșavii trădători ai clasei muncitoare, care, în dorința de a

1) I. V. Stalin, Opere, vol. I, pag. 309, vezi și ed. P.M.R., pag. 314—315.

2) Cursul scurt de www.dacoromanica.ro pag. 205; vezi și ed. III P.M.R., pag. 154.

face pe placul imperialiștilor americano-englezi tind să otrăvească conștiința oamenilor muncii cu ideea falsă a integrării pașnice a capitalismului în socialism.

În lucrarea „Anarhism sau socialism?” I. V. Stalin a caracterizat în mod deosebit de clar cea mai importantă teză a dialecticii marxiste și anume că tuturor fenomenelor lucrurilor și proceselor din natură și societate le sunt proprii tendințe contradictorii și că lupta dintre aceste contrarii, lupta dintre ceace vechi și ceace este nou, dintre ceace se naște și ceace moare, formează conținutul intern al procesului dezvoltării. Metoda dialectică „nu privește viața cu ochii închiși, simte cum bate pulsul vieții și spune direct: din moment ce viața se schimbă și se află în mișcare, orice fenomen al vieții are două tendințe: pozitivă și negativă; din acestea noi trebuie să apărăm pe cea dintâi și să respingem pe cea de a doua”¹⁾.

Conținutul legii unității și a luptei contrariilor este pus în lumină cu și mai mare profunzime de către I. V. Stalin în lucrarea cu privire la problemele lingvisticii. Demascând concepția primitiv-anarhică asupra societății și claselor, care nu are nimic comun cu marxismul, I. V. Stalin arată că opoziția dintre interesele burgheziei și interesele proletariatului, apriga lor luptă de clasă nu trebuie considerată ca o destrămarea societății, ca o rupere a oricăror legături între clasele ostile. „Atât timp cât există capitalismul — spune I. V. Stalin — burghezi și proletarii vor fi legați între ei prin toate firele economiei ca părți ale unei societăți capitaliste unice... Deaceia lupta de clasă, oricât ar fi de ascuțită, nu poate să ducă la destrămarea societății”²⁾.

Legăturile economice dintre clasele ostile decurg din însăși natura societății burgheze.

Neînțelegerea faptului că burghezi și proletarii sunt legați între ei „prin firele economiei”, duce atât la neînțelegerea integrității societății cât și la neînțelegerea antagonismului de neîmpăcat dintre clasa progresistă, înaintată, a proletarilor și clasa reacționară a burgheziei.

I. V. Stalin subliniază că fenomenele și evenimentele vieții sociale trebuie privite întotdeauna din punct de vedere concret istoric. Puterea și viabilitatea politicii, strategiei și tacticii bolșevice constă în faptul că se bazează întotdeauna pe analiza concretă a întregii diversități contradictorii a vieții sociale, pe tratarea concret-istorică în alegerea mijloacelor și formelor de luptă și de construcție.

În capitolul al doilea al lucrării sale „Anarhism sau socialism?” I. V. Stalin, demascând concepțiile antiștiințifice ale anarhismului, a fundamentat în mod strălucit teoria materialistă marxistă și importanța ei practică în lupta de eliberare a proletariatului. I. V. Stalin acordă o mare atenție explicării esenței problemei fundamentale a filosofiei, problemei raportului dintre gândire și existență, dintre spirit și materie, folosind cele mai noi date ale științei, în special din domeniul științelor naturii. Criticând idealismul, care afirmă că conștiința precede materia, I. V. Stalin scrie: „Păreră că latura ideală, sau, în genere, con-

1) I. V. Stalin, Opere, vol. I, pag. 307, vezi și ed. P.M.R., pag. 312—313.

2) I. V. Stalin, Marxismul și problemele lingvisticii, pag. 15-16, vezi și ed. P.M.R., pag. 20.

știința, ar precede în dezvoltarea sa latura materială, — este greșită. În vremea când nu apăruseră încă ființele vii, exista deja așa numita natură exterioară „neînsuflețită“. Prima ființă vie n'a fost înzestrată cu nici un fel de conștiință, ci numai cu însușirea *excitabilității* și cu primii germeni de *sensibilitate*. Pe urmă, treptat, s'a dezvoltat la ființe facultatea simțirii, transformându-se cu încetul în *conștiință*, corespunzător dezvoltării structurii organismului lor și a sistemului lor nervos“¹⁾.

Concretizând teza fundamentală a marxismului despre caracterul prim al materiei și caracterul secund al conștiinței, I. V. Stalin rezolvă cea mai importantă problemă pentru știință, problema originii conștiinței umane, subliniind că conștiința este un produs al materiei superior organizate.

Desvăluind din toate punctele de vedere esența problemei fundamentale a filosofiei, I. V. Stalin apelează la istoria dezvoltării societății. Extinzând tezele materialismului filosofic marxist asupra fenomenelor sociale, I. V. Stalin a fundamentat și a concretizat profund cunoscuta teză a lui Marx despre faptul că „nu conștiința oamenilor le determină existența, ci, dimpotrivă, existența lor socială le determină conștiința“. Dezvoltarea diferitelor forme de conștiință socială a fost precedată întotdeauna de anumite condiții ale vieții materiale a oamenilor.

Exemplul dat de I. V. Stalin cu meseriașul ruinat arată în mod convingător rolul hotărîtor al condițiilor materiale, care, schimbându-se, influențează conștiința oamenilor. Meseriașul cu ideologia lui mic-burgheză, din cauza influenței mediului social și a condițiilor materiale schimbate, devine lucrător și este pătruns de conștiință socialistă. El începe să înțeleagă necesitatea răsturnării puterii fabricanților, proprietarilor de uzine, a puterii capitalului în genere, adică își însușește ideile socialiste și, cu timpul, trece dela lupta economică, la lupta politică.

I. V. Stalin arată că, în viața socială, conștiința de clasă a oamenilor se schimbă în urma schimbării condițiilor materiale de trai. Se schimbă condițiile materiale și în raport cu ele „se schimbă și felul de a gândi al oamenilor, moravurile, obiceiurile și concepția lor despre lume“.

Realitatea sovietică este un viu exemplu al justeții acestei teze de nesdruncinat a marxism-leninismului. Mirunata înfățișare morală a oamenilor epocii staliniste dovedește în mod convingător influența hotărîtoare a condițiilor socialiste de trai asupra creșterii conștiinței, asupra formării unor înalte calități morale la oameni. Noua înfățișare morală a omului sovietic se formează în urma lichidării rămășițelor capitalismului în conștiința oamenilor, rămășițe moștenite dela lumea veche. Lupta partidului bolșevic împotriva rămășițelor capitalismului este determinată de sarcinile legate de trecerea treptată a societății sovietice dela socialism la faza lui superioară — comunismul.

Totodată I. V. Stalin pune în lumină teza marxistă potrivit căreia conștiința socială nu are un rol pasiv față de existența socială. Ideile, teoriile, concepțiile politice, care au o importanță progresistă, născându-se din condițiile economice ale vieții sociale, exercită o influență uriașă asupra dezvoltării societății, contribuie la progresul ei rapid.

Iată pentru ce Marx, Engels, Lenin și Stalin, au subliniat în repetate rânduri rolul uriaș al conștiinței socialiste, în desfășurarea luptei revoluționare a proletariatului. Iată pentru ce Lenin și Stalin au luptat

1) I. V. Stalin, Opere, vol. I, pag. 313, vezi și ed. P.M.R., pag. 318.

fără încetare pentru unirea socialismului cu mișcarea muncitorească, căci numai lupta conștientă și organizată a clasei muncitoare a putut să ducă la a dus la victoria revoluției socialiste, la victoria socialismului în U.R.S.S. Conștiința socialistă dobândește o importanță excepțională în condițiile societății socialiste, în condițiile economiei planificate, în perioada trecerii treptate dela socialism la comunism. Tocmai de aceea partidul bolșevic și marele Stalin acordă o atenție imensă educației comuniste a constructorilor comunismului.

Intreaga istorie a societății confirmă justetea concepției marxiste asupra raportului dintre existența socială și conștiința socială, dintre orânduirea economică a societății și suprastructura ei ideologică.

Această teză excepțional de importantă a materialismului istoric a fost dezvoltată și aprofundată de I. V. Stalin în lucrarea sa „Marxismul și problemele lingvisticii“. El a făcut o analiză neîntrecută a noțiunii de bază și de suprastructură, definind baza ca orânduirea economică a societății într'o etapă dată a dezvoltării ei. Totalitatea raporturilor de producție constituie structura economică a societății, baza reală pe care se ridică suprastructura corespunzătoare bazei date.

„Suprastructura — scrie I. V. Stalin — sunt concepțiile politice, juridice, religioase, artistice filosofice ale societății și instituțiile politice, juridice și celelalte, corespunzătoare lor.

Orice bază are suprastructura ei corespunzătoare. Baza orânduirii feudale are suprastructura ei, concepțiile ei politice, juridice și altele, precum și instituțiile care le corespund; baza capitalistă are suprastructura ei, cea socialistă pe a ei. Dacă se modifică și se lichidează baza, după ea se modifică și se lichidează suprastructura ei...“¹⁾

Baza servește societatea din punct de vedere economic. Suprastructura servește societatea cu idei politice, juridice, estetice și altele și crează pentru societate instituțiile corespunzătoare — politice, juridice și altele.

Săvârșesc o mare greșală toți cei care împart în mod mecanicist toate fenomenele sociale, trecând pe unele în categoria bazelor, iar pe altele în categoria suprastructurilor. Dând ca exemplu *limba*, I. V. Stalin a arătat în mod convingător, că în viața socială există și fenomene care nu pot fi trecute nici în categoria bazelor, nici în cea a suprastructurilor.

„...Limba — arată I. V. Stalin — nu poate fi trecută nici în categoria bazelor, nici în categoria suprastructurilor“²⁾.

Imensa importanță a lucrării „Anarhism sau socialism?“ constă în faptul că ea, ca și alte opere ale clasicilor marxism-leninismului, înarmează pe savanții sovietici cu o metodă consecvent științifică în rezolvarea celor mai importante probleme ale științei moderne.

Oamenii de știință sovietici au rezolvat într'un timp scurt o serie de probleme importante și au făcut să progreseze științe ca: biologia, medicina, microbiologia, fizica, astronomia, matematica etc.

Invățătura lui I. V. Miciurin despre formarea speciilor și despre ereditate a isgonit din biologia sovietică genetica formală reacționară a lui Weismann și a adepților lui. Prof. O. B. Lepeșinscaia, laureată a pre-

1) I. V. Stalin, *Marxismul și problemele lingvisticii*, pag. 3, vezi și ed. P.M.R., pag. 5.

2) I. V. Stalin, *Marxismul și problemele lingvisticii*, pag. 31, vezi și ed. P.M.R., pag. 38.

miului Stalin, a dovedit în mod experimental că celulele apar nu numai prin diviziune, ci și în urma dezvoltării substanței vii aceluare.

Savanții sovietici au dat o lovitură nimicitoare ideilor metafizice weismanniste și virchoviene asupra dezvoltării organismelor.

Astronomia sovietică s'a îmbogățit cu o nouă teorie asupra formării stelelor. Fizica sovietică a făcut un uriaș pas înainte descoperind noi căi și metode de folosire a razelor solare. Aceste realizări au devenit posibile datorită faptului că știința sovietică are ca temelie teoretică materialismul dialectic și materialismul istoric.

În lucrarea „Anarhism sau socialism?” au fost generalizate și dezvoltate mai departe și problemele teoriei marxiste a cunoașterii. Dovedind întreaga netemeinicie a teoriilor idealiste despre imposibilitatea de a cunoaște lumea, I. V. Stalin pune agnosticilor două întrebări :

„Există oare în realitate așa numitele condiții exterioare, sau noi avem numai reprezentările acestor condiții exterioare? Și dacă există condiții exterioare, în ce măsură este posibilă perceperea și cunoașterea lor?”¹⁾

Teoria materialistă ne învață că izvorul cunoștințelor îl constituie realitatea care există în mod obiectiv și reprezentările noastre există numai în măsura în care există condițiile exterioare. Prin urmare condițiile exterioare există în mod obiectiv și nu depind de conștiința noastră.

„Este evident — spune I. V. Stalin — că condițiile exterioare există într'adevăr, că ele au existat înaintea noastră și vor exista după noi, iar perceperea și cunoașterea lor va fi cu atât mai ușoară, cu cât ele vor acționa mai des și mai puternic asupra conștiinței noastre”²⁾.

Mai târziu, în lucrarea sa clasică „Despre materialismul dialectic și materialismul istoric”, I. V. Stalin a formulat cele trei trăsături fundamentale ale materialismului filosofic marxist: materialitatea lumii și legile dezvoltării ei, materia — factor prim, și conștiința — factor secund, posibilitatea de a cunoaște lumea și legile ei.

I. V. Stalin a dat o lovitură de moarte anarhiștilor și în problema factorului hotărâtor al dezvoltării societății. Factorul principal și hotărâtor în desvoltarea societății — ne arată I. V. Stalin în lucrarea sa „Anarhism sau socialism?”, — este modul de producție, este modul de obținere a mijloacelor de existență.

I. V. Stalin demască fără cruțare încercările anarhiștilor de a extinde în domeniul istoriei sociale legile biologice de dezvoltare. El arată că viața socială se supune numai legilor ei inerente.

Extinderea mecanicistă a legilor biologice asupra fenomenelor vieții sociale, sau invers, este un rezultat al neînțelegerii, atât a legilor istoriei sociale, cât și a legilor naturii.

Din teoria materialistă a lui Marx, I. V. Stalin a tras concluziile care au avut un rol uriaș în activitatea practică a partidului bolșevic.

„Dacă întâi se schimbă condițiile economice și pe urmă, corespunzător acestora, se schimbă conștiința oamenilor, este limpede că explicarea cutărui sau cutărui ideal trebuie căutată nu în creierul oamenilor, nu în imaginația lor, ci în dezvoltarea condițiilor lor economice... Toate

1) I. V. Stalin, Opere, vol. I, pag. 318, vezi și ed. P.M.R., pag. 324.

2) I. V. Stalin, Opere, vol. I, pag. 319; vezi și ed. P.M.R., pag. 324.

idealurile care nu țin seama de condițiile economice și care nu se bazează pe dezvoltarea acestora nu sunt nici bune, nici acceptabile“.

Și, mai departe, I. V. Stalin arată că „dacă conștiința oamenilor, moravurile și obiceiurile lor sunt determinate de condiții exterioare, dacă conținutul economic este acela care face ca formele juridice și politice să fie improprii, este limpede că trebuie să contribuim la o radicală reorganizare a raporturilor economice, pentru ca odată cu ele să se schimbe radical moravurile și obiceiurile poporului precum și rândurile sale politice“ ¹⁾.

Capitolul al treilea al lucrării lui I. V. Stalin „Anarhism sau socialism?“, este consacrat analizei teoretice a problemelor socialismului științific în noile condiții, în condițiile luptei fățișe a proletariatului cu capitalismul și în condițiile luptei pentru victoria socialismului. I. V. Stalin expune aici esența socialismului științific, programul lui, tactica și strategia lui.

„Baza teoretică a socialismului științific — ne învață I. V. Stalin — este teoria materialistă a lui Marx și Engels. Din punctul de vedere al acestei teorii, dezvoltarea vieții sociale este determinată în întregime de dezvoltarea forțelor de producție. Dacă după orânduirea moșierească-feudală a urmat orânduirea burgheză, „de vină“ a fost faptul că dezvoltarea forțelor de producție a făcut inevitabil apariția orânduiri burgheze, sau : dacă după orânduirea burgheză modernă va urma în mod inevitabil orânduirea socialistă, aceasta va fi din cauză că așa cere dezvoltarea forțelor de producție moderne. De aici decurge necesitatea istorică a distrugerii capitalismului și a instaurării socialismului“ ²⁾.

În unitate cu teoria socialismului științific se găsește și baza lui tactică. „Baza tactică a socialismului științific este teoria luptei de clasă intransigente, care este cea mai bună armă în mâinile proletariatului. Lupta de clasă a proletariatului este arma cu care va cuceri puterea politică și va expropria apoi burghezia pentru a instaura socialismul“ ³⁾.

Pe baza învățăturii economice a lui Marx, I. V. Stalin analizează societatea capitalistă modernă, desvăluie contradicțiile ei, care duc la pieirea capitalismului. I. V. Stalin explică esența noii orânduiri sociale — comunismul — care va duce în mod inevitabil la desființarea capitalismului. În caracterizarea societății comuniste, I. V. Stalin se oprește asupra celor două faze ale ei : socialismul, ca primă fază și comunismul, ca faza superioară a ei.

Numai în condițiile comunismului se va împlini principiul „dela fiecare după capacitățile sale, fiecăruia după nevoile sale“. Forțele de producție suficient dezvoltate și nivelul înalt al conștiinței socialiste a oamenilor, constituie baza reală a împlinirii acestui principiu. În prezent, când în Țara Sovietică socialismul a fost construit, când noi știm ce anume constituie baza trainică a dezvoltării societății pe calea spre comunism, nu este greu de înțeles ce însemnătate a avut lupta lui I. V. Stalin împotriva anarhismului în problema căilor de construire a societății comuniste.

1) I. V. Stalin, Opere, vol. I, pag. 319—320; vezi și ed. P.M.R., pag. 325.

2) Ibidem, pag. 352—353; vezi și ed. P.M.R., pag. 357—358.

3) Ibidem,, pag. 358—359.

Marele merit al lui I. V. Stalin este profunda fundamentare a legitimității victoriei socialismului asupra capitalismului. Istoria dezvoltării societății arată că acea clasă, acea forță socială care face să progreseze producția și care deține funcțiunile principale, hotărâtoare ale producției, devine, cu timpul, în mod inevitabil, stăpână a producției. Acest lucru îl dovedește schimbarea diferitelor formațiuni social-economice; orânduirea comunelor primitive a fost înlocuită de societatea sclavagistă, cea feudală de cea capitalistă, iar societatea capitalistă a fost înlocuită în Rusia de socialism.

Se știe că, în societatea capitalistă, rolul hotărâtor în dezvoltarea producției îl are proletariatul: prin munca sa, el crează toate bogățiile. A sosit timpul când capitaliștii nu numai că nu sunt necesari producției, „ci chiar o și împiedică“. Societatea este pusă în fața următoarei dileme: sau va pieri, sau proletariatul va deveni stăpânul producției, deoarece capitalismul s'a transformat într'o frână a progresului. Victoria proletariatului asupra burgheziei devine inevitabilă, societatea trebuie neapărat să treacă de la capitalism la socialism.

Totuși ar fi o naivitate să se creadă că această trecere se va produce de la sine, în mod spontan. Legea obiectivă a dezvoltării societății capitaliste nu exclude posibilitatea existenței în cadrul ei a unor forțe interesate în consolidarea capitalismului. O asemenea forță este burghezia. Ea a concentrat în mâinile sale numeroase instituții de constrângere care sunt un instrument de apărare a intereselor ei de exploatare.

Cel mai important instrument dintre ele este statul burghez. Prin urmare, ne învață I. V. Stalin, pentru a săvârși trecerea de la capitalism la socialism trebuie să nimicim, în primul rând, statul burghez. Calea de nimicire a statului burghez este calea revoluției proletare: clasa muncitoare cucerește puterea politică, instaurează dictatura proletariatului și înfăptuiește trecerea de la capitalism la socialism.

Dezvoltând teoria marxist-leninistă despre revoluția proletară, I. V. Stalin analizează problema condițiilor victoriei ei. Cea mai importantă condiție a victoriei este ca proletariatul să fie gata de a înfăptui revoluția și să fie profund conștient de necesitatea ei. Iar aceasta înseamnă că proletariatul trebuie să-și însușească învățătura marxism-leninismului, să cunoască legile de dezvoltare a societății și să organizeze lupta împotriva burgheziei în conformitate cu aceste legi. Experiența de peste o sută de ani de luptă a proletariatului a arătat că fără conducerea de către partea organizată a clasei muncitoare, fără partidul său, proletariatul nu poate îndeplini această sarcină. Pentru pregătirea proletariatului în vederea revoluției și pentru desăvârșirea ei cu succes, este necesar un partid revoluționar, un partid de tip nou.

„Acest partid — spune I. V. Stalin — trebuie să fie un partid de clasă, cu desăvârșire independent de celelalte partide — și aceasta pentru că el este partidul proletarilor, a căror eliberare nu poate fi realizată decât prin propriile lor forțe.

Acest partid trebuie să fie revoluționar — și aceasta pentru că eliberarea muncitorilor este posibilă numai pe calea revoluționară, cu ajutorul revoluției socialiste.

Acest partid trebuie să fie internaționalist; porțile partidului trebuie să fie deschise oricărui proletar conștient — și aceasta pentru că eliberarea muncitorilor nu este o problemă națională, ci una socială, de însemnătate egală pentru proletarul georgian cât și pentru proletarul rus

și proletarii celorlalte națiuni“¹⁾. Lenin și Stalin au creat un asemenea partid revoluționar al clasei muncitoare, un partid de tip nou, care a asigurat victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și construirea socialismului în U.R.S.S.

În lupta înverșunată împotriva aprigului dușman al marxismului — anarhismul — I. V. Stalin nu numai că a apărat și a fundamentat în mod strălucit marxismul, dar l-a și dezvoltat mai departe, potrivit noilor condiții ale luptei proletariatului, sintetizând grandioasa experiență a acestei lupte.

I. V. Stalin a arătat că apariția marxismului a însemnat o revoluție în filosofie. Spre deosebire de doctrinele și sistemele filosofice din trecut, marxismul este invincibil tocmai pentru că el este concepția despre lume a maselor de milioane de proletari.

I. V. Stalin a dovedit cu profunzimea care-l caracterizează, temeinicia învățaturii marxism-leninismului și a desvăluit opoziția radicală dintre dialectica marxistă și dialectica hegeliană, dintre materialismul filosofic marxist și cel al lui Feuerbach. În lucrarea sa, I. V. Stalin a examinat tezele fundamentale ale filosofiei marxiste în strânsă legătură cu sarcinile imediate ale luptei practice a proletariatului pentru victoria revoluției proletare, pentru victoria socialismului. Nimicind ideologia anarhismului, I. V. Stalin a ajutat prin această operă partidul clasei muncitoare să ia forma de partid bolșevic de sine stătător, fapt care a avut loc în 1912, la conferința de la Praga.

Excepționala importanță a lucrării clasice a lui I. V. Stalin „Anarhism sau socialism?“ constă și în faptul că prin această operă genialul conducător al proletariatului a desăvârșit lupta împotriva anarhismului începută de Marx încă din 1848.

Lucrarea lui I. V. Stalin este un izvor nesecat de înțelepciune. Ea înarmează partidele comuniste frățești cu marea și invincibila învățătură a marxism-leninismului, care luminează calea spre victoria comunismului.

1) I. V. Stalin, Opere, vol. I, pag. 348—349, vezi și ed. P.M.R., pag. 354.

DESPRE ACȚIUNEA IMPERIALIȘTILOR ANGLO-AMERICANI ÎN ROMÂNIA ÎN AJUNUL ULTIMULUI RĂZBOI MONDIAL

de Conf. Univ. V. MACIU

Încă din 1916, în lucrarea sa *Imperialismul, stadiul cel mai înalt al capitalismului*, Lenin constatarea rapiditatea dezvoltării economice și parazitismul capitalismului Statelor Unite, precum și procesul de putrezire în care intrașe Anglia datorită capitalului său ¹⁾). Într'adevăr, în urma primului război mondial, în care intraseră la sfârșit spre a-și asigura dominația economică și politică Statele Unite ale Americii de Nord au ieșit îmbogățite și cu economia dezvoltată, în timp ce țările capitaliste europene, învingătoare sau învinse, ieșeau sărăcite și pline de datorii. Din debitoare față de Europa, cum erau în 1914, ele au ajuns în 1919 creditoare acestora. De unde în 1914, înainte de începutul războiului, aveau un stoc de aur în valoare de 1.887 milioane dolari, ele au ajuns să aibă în 1924 un stoc de aur în valoare de 4.570 milioane dolari, adică aproape jumătate din întreg stocul de aur mondial ²⁾). Monopoliștii americani, folosindu-se de ruina Europei continentale (afară de U.R.S.S.), au acaparat serii întregi de întreprinderi industriale, bancare și comerciale, atât în țările învingătoare, cât și în țările învinse. Industria germană s'a refăcut pe baza creditelor primite din America.

Astfel, centrul imperialismului mondial s'a mutat în Statele Unite. Aceasta nu înseamnă că Franța și mai ales Anglia n'au continuat să joace mai departe un important rol în lumea imperialistă. Învingătoare, ele și-au păstrat și mărit imperiile coloniale, lărgindu-și totodată influența economică și politică în țările cu industria puțin dezvoltată din sud-estul Europei, în dauna Germaniei învinse.

După anii ce au urmat primului război mondial, economia capitalistă a putut să atingă, între 1923 și 1929, o stabilitate relativă, care însufla optimism cercurilor imperialiste, în special celor americane. Neputința în care se aflau masele muncitoare din țările capitaliste de a consuma mărfurile, pe care ele înșile le produceau, a dus la marea criză economică din anii 1929—1933, care a atins proporții nemaifântâ-

1) O. C., pag. 141.

2) *André Siegfried*, *Les Etats-Unis d'aujourd'hui*, Paris 1936, pag. 229.

nite în istoria crizelor economice. Într'o serie de țări europene, slăbite de jaful imperialiștilor americani și englezi, regimul de schimb internațional a fost îngrădit prin contingentarea importurilor și controlul devizelor. În România, din care imperialiștii scosese în anii 1929—1932 aproape 20 miliarde lei aur, la valoarea fixată prin stabilizarea monetară din 2 Februarie 1929, controlul devizelor a fost introdus în Mai 1932, iar contingentarea importului în Noembrie a aceluiaș an.

Ieșirea din criză s'a făcut peste tot pe socoteala oamenilor muncii. Salariile au fost scăzute, muncitorii au fost concediați în masă, țărani au fost forțați să-și vândă produsele pe sume derizorii. Pentru a ține în frâu nemulțumirea maselor muncitoare, imperialiștii anglo-americani au sprijinit, în țările care puteau rezista mai puțin loviturilor crizei, instaurarea unor regimuri autoritare. Mișcările muncitorești revoluționare au fost prigonite în țara noastră și burghesia putu să-și mărească profiturile deși, începând cu anul 1933, criza se transformase de fapt în depresiune economică, de un fel deosebit, fără a se reveni la prosperitatea ce urma de obicei crizelor economice.

În această perioadă, inegalitatea de dezvoltare a capitalismului din diferite țări crescuse și mai mult. Într'o lucrare intitulată *Cu privire la datele complementare la „Imperialismul, stadiul cel mai înalt al capitalismului” de Lenin*, Leo Mendelsohn socotea că, în afară de condițiile foarte variate de dezvoltare a economiei diferitelor țări în timpul primului război mondial, mărirea acestei inegalități se datorează creșterii gigantice a monopolurilor, care a provocat „o evoluție haotică a progresului tehnic”; formării Uniunii Sovietice, care a restrâns „posibilitățile generale de expansiune ale lumii capitaliste, privând-o de un izvor important de materii prime și de o piață pentru produsele sale și împiedecând-o de a investi capitalurile ei neîntrebuintate”; dar mai ales decăderii mereu mai mari „a acestui sistem însuși, decădere care este caracteristică perioadei de criză generală a capitalismului” într'un moment în care „posibilitățile de creștere a producției s'au redus mult, concurența între întreprinderi, industrii și țări, pentru a lărgi aceste posibilități în paguba rivalilor lor, devine din ce în ce mai ascuțită”¹⁾.

Imperialiștii anglo-americani au sprijinit Germania nazistă sub raportul economic și cel politic, deoarece vedeau în hitlerism arma cea mai sigură contra comunismului. Mai mult chiar, imperialiștii anglo-americani au manevrat fără preget pentru a atrage Germania într'o alianță cu ei. În vederea canalizării poftelor de cuceriri a lui Hitler, ei favorizau expansiunea economică germană spre sud-estul Europei. În suși W. Churchill, în convorbirea avută la 14 Iulie 1938 cu A. Foerster, principalul conducător al naziștilor din Danzig, socotea necesar ca „Germania să-și reia locul printre cele două sau trei mari puteri din lume; nu ne-am opune nici la o creștere pașnică și treptată a influenței comerciale germane în bazinul dunărean...” W. Churchill se arăta gata să-l asigure pe A. Foerster că „ar fi pe deplin posibil ca într'un pact european general să se includă o clauză care să oblige Anglia și Franța de a veni cu toate forțele lor în ajutorul Germaniei, în cazul când ea ar

deveni victima unei agresiuni neprovocate din partea Rusiei, prin Cehoslovacia, sau în orice alt mod" ¹⁾.

Deoarece, cum arăta tovarășul Stalin în Martie 1939 în *Raportul C.C. facut la Congresul al XVIII-lea al P.C. (b) al U. S.*, referindu-se la anii 1935—1938, „Noul război imperialist a devenit un fapt“, imperialiștii anglo-americani au început să strângă rândurile.

După ce Hitler cotropi Austria în Martie 1938, imperialiștii englezi, la inițiativa primului ministru Neville Chamberlain, urmăriră, prin sacrificarea Cehoslovăciei, să ajungă la alcătuirea unui bloc al puterilor vest-europene, compus din Anglia, Germania, Franța și Italia. Această politică duse la rușinosul acord dela München. Chamberlain, ca să facă pe placul Führerului, declară chiar la 12 Decembrie 1938 în Camera Comunelor: „Nici un tratat anglo-francez nu conține, pentru Anglia, obligația de a-i da ajutor Franței" ²⁾ Fu nevoit însă, sub presiunea opiniei publice, să revină la 6 Februarie 1939 și să declare: „...solidaritatea de interese, prin care sunt legate țara noastră și Franța, este de așa natură că orice amenințare a intereselor vitale ale Franței — din orice parte ar veni această amenințare — va impune un ajutor imediat pentru această țară" ³⁾. Dar Hitler, știind că imperialiștii anglo-francezi nu se vor mișca nici de data aceasta, îi sfidă și ocupă ce mai rămăsese din Cehoslovacia, la 15 Martie 1939.

În *Raportul* amintit, I. V. Stalin explică pasivitatea imperialiștilor anglo-americani, care primeau repetate lovituri din partea Germaniei, Italiei și Japoniei, nu numai prin teama lor de izbucnirea unei revoluții comuniste în urma prăbușirii agresorilor, dar și prin faptul că, renunțând la politica securității colective, ei voiau ca Japonia „să se încurce într'un război cu China sau, și mai bine, cu Uniunea Sovietică“, iar Germania „să se împotmolească în treburile europene, să se încurce într'un război cu Uniunea Sovietică..“ Astfel, imperialiștii urmăreau ținta „de a lăsa pe toți care iau parte la război să se împotmolească adânc în nămolul războiului, de a-i încuraja în aceasta pe furiș, de a-i lăsa să se slăbească și să se epuizeze unii pe alții, și apoi, când ei vor fi îndeajuns de slăbiți, să apară pe scenă cu forțe proaspete, să intervină, firește, în „interesul păcii“ și să dicteze condițiile lor țărilor beligerante slăbite în război“.

După introducerea contingentării importului și a controlului devalizelor, s'a constatat că Anglia era puțin interesată în importurile din România, dacă se exceptează petrolul. Ea găsea cereale și vite pentru tăiat la prețuri mai avantajoase în alte țări. Din această cauză, România fu nevoită să intensifice comerțul de import-export în țările cu monetă slabă, ca Germania și Italia, care uzau de acelaș sistem de schimb internațional, ceea ce duse, după câțiva ani, la creșterea influenței economice și politice a Germaniei naziste în țara noastră. Imperialiștii anglo-americani nu înțelegeau să renunțe însă la pozițiile lor economice și politice din România, căci ei posedau în țara noastră o mare parte din întreprinderile industriale, bancare și de asigurări. Ast-

1) *Documente și materiale* din ajunul celui de al doilea război mondial, publicate de Ministerul Afacerilor Externe al U.R.S.S., vol. I, Noembrie 1937-1938, E. S. (1949), pag. 141.

2) V. P. Potemkin, *Historique des Diplomates*, vol. III, pag. 766.

3) O. C., pag. 768.

fel trustul *Standard Oil of New Jersey* posedea în anul 1939 aproape în întregime acțiunile societății petroliere *Româno-Americană*, al cărei capital era de 900 milioane lei și care participa, din 1934, la controlul societății petroliere *Sospiro*; sucursala întreprinderii americane *Vacuum Oil Company*, ce se ocupa cu comerțul produselor petroliere, avea împreună cu *Photogen*, pe care o acaparase, un capital de 36 milioane lei; trustul *Internațional Telephone and Telegraph Corporation* din New-York avea concesiunea exploatării telefoanelor din România și posedea aci un capital de 1500 milioane lei în 1938. În afară de sucursala trustului Ford, Ford-România, ce avea în 1939 un capital de 90 milioane lei, imperialiștii americani mai posedau și alte întreprinderi mai mici, petroliere, textile, bancare și comerciale.

Imperialiștii englezi erau interesați cu industria petrolului și în cea metalurgică și totodată luau parte la controlul industriei textile, a întreprinderilor de asigurări și transporturi și a sectorului bancar. Astfel în petrol, trustul anglo-olandez *Royal Dutch-Shell* stăpâna aproape în întregime societatea *Astra Română*, al cărei capital era în 1939 de 2034 milioane lei, iar alte întreprinderi engleze controlau *Steaua Română*, ce avea un capital de 1000 milioane lei în 1939; apoi, *Unirea*, al cărei capital era de 720 milioane lei, *Sospiro*, cu 260 milioane lei, *Gura Ocnifei*, cu 100 milioane lei și altele, erau tot sub controlul englezilor.

În metalurgie, imperialiștii englezi controlau parțial *Uzinele de Fier și Domeniile Reșița*, prin trustul *Vickers*; *Uzinele Metalurgice Unite Titan, Nadrag, Calan, Societatea Malaxa*, etc., etc.

În industria textilă monopolii englezi dețineau poziții puternice. Astfel, *Românofir*, cu 125 milioane lei capital, aparținea în cea mai mare parte lui *The Central Agency Ltd.*; *Țesătoriile Reunite S. A.* aveau o importanță participare engleză de capital; *Coddington și Lamb*, cu 200 milioane capital, era în întregime engleză, iar *Uzinele Textile Sf. Gheorghe*, cu capital de 100 milioane lei, aveau o participație engleză importantă.

În industria chimică, în asigurări și transporturi, imperialiștii englezi aveau sute de milioane lei, iar în sectorul bancar circa 500 milioane lei.

Pentru a putea exploata în liniște bogățiile țării noastre și a stoarce vraga muncitorilor români, imperialiștii anglo-americani își asociaseră burghezia autohtonă, care trăda interesele poporului român. În consiliile de administrație ale celor mai multe întreprinderi anglo-americane făceau parte frunțași politici ai partidelor burghezo-moșierești, atât liberali, cât și național-tărăniști. Ei erau plătiți scump pentru trădarea lor și aveau uneori și participări de capital. Insuși Carol II, șeful regimului burghezo-moșieresc, participa cu capitaluri importante, stoarse din sudoarea poporului muncitor, la mai multe întreprinderi cu capital anglo-american, de pildă la *Societatea Malaxa și la Uzinele de Fier și Domeniile Reșița*, unde era unul dintre principalii acționari. Legat de finanța engleză, Carol II era în România agentul imperialiștilor anglo-americani. Dealtfel, și partidele burghezo-moșierești, național-tărănesc și național-liberal erau înfeudate apărării intereselor economice și politice anglo-americane. Ele așteptau dela Londra indicațiile orientării lor în ceace privește politica internă și mai ales pe

cea externă. Sub conducerea monarhiei, ele făcuseră din țara noastră o bază de atac contra U.R.S.S. Dacă relațiile diplomatice au fost re-luate în 1935 cu această țară, regimul burghezo-moșieresc n'a făcut nimic pentru a stabili o adevărată prietenie cu Țara Socialismului. Imperialiștii anglo-americani, chiar când primejdia hitleristă a devenit evidentă, au împiedecat țara noastră să se sprijine, în apărarea față de agresor, pe marele său vecin dela Răsărit.

În schimb, imperialiștii anglo-americani lăsau locul liber penetrației economice germane, care se angajase pe calea schimburilor comerciale pe bază de compensații. Urmând această politică, ei nu numai că-și puteau permite astfel de a face schimburi cu alte țări, care nu puneau nici un fel de îngrădiri circulației monetare, dar canalizau și agresiunea nazistă spre Sud-Est și Est, în speranța că mai târziu tot ei vor culege roadele acestei agresuni, cum s'a întâmplat după primul război mondial.

Încă dela 22 Februarie 1939, directorul ministerial mandatar al Planului de patru ani german, Helmuth Wohlthat, ducea tratative economice cu guvernul român, întrebuițând la necesitate și metoda amenințării cu agresiunea¹⁾, ceea ce făcu ca guvernul român, în momentul cuceririi Cehoslovaciei de către Germania nazistă, să decreteze mobilizarea generală a armatei românești și să alarmeze guvernele englez și francez. Deoarece Hitler nu era încă pregătit să înceapă războiul, Wohlthat se mulțumi, deocamdată, să semneze la 23 Martie un tratat ce urmărea să facă din România un apendice agricol al economiei germane. Tratatul economic româno-german desvolta de fapt convenția încheiată la 23 Martie 1935 între guvernul român și cel german, urmată apoi de altele privitoare la schimburile monetare și de plăți, și preciza cererile delegatului german Clodius, care dusese tratative economice la București în anul 1938, într'o atmosferă de amenințări. Ocuparea Cehoslovaciei și impasibilitatea imperialiștilor englezi față de agresiunile hitleriste au făcut ca actul semnat să fie foarte favorabil Germaniei naziste.

Tratatul asupra promovării raporturilor economice dintre Regatul României și Reichul German, cum se intitula actul din 23 Martie 1939, arăta că el e „un plan economic pe mai mulți ani, care va menține ca principiu de bază echilibrarea schimburilor economice reciproce”. În realitate el prevedea măsurile prin aplicarea cărora economia românească era pusă în dependența celei germane, ale cărei preocupări erau de a servi în primul rând războiul ce-l pregătea Hitler.

Astfel, *Planul economic* ținea : să mărească suprafețele culturilor necesare Germaniei, în special furaje, oleaginoase, plante textile; să desvolte industria agricolă existente și să înființeze „noi industrii agricole și instalațiuni de prelucrare”; să desvolte industria lemnului; să creeze societăți mixte româno-germane „pentru deschiderea și valorificarea calcopiritei din Dobrogea, a minereurilor de crom din Banat, a minereurilor de mangan din regiunea Vatra Dornei-Broșteni”; să pună bazele „unei societăți mixte româno-germană, care se va ocupa cu exploatarea petrolului și cu executarea unui program de foraj și prelucrare a țițeiului”; să pună la dispoziția Germaniei „zone libere,

1) Nota recapitulativă a ambasadurii germane la Londra, Dirksen, în *Documente și Materiale*, etc., vol. II, pag. 179.

în care se vor instala întreprinderi industriale și comerciale” precum și antrepozite și instalațiuni de transformare pentru navigația germană; să determine conlucrarea între băncile române și germane „pentru finanțarea diverselor afaceri”.

Articolul V al tratatului stipula că prevederile acestuia vor fi aplicate „chiar dela data semnării” în mod provizoriu, până la ratificarea lui de către ambele părți¹⁾.

Trădătorul Grigore Gafencu declara în ziua de 24 Martie presei că „semnarea acordului cu Germania dă o nouă dovadă de spiritul de înțelegere și de voința ei de a întări pacea”²⁾. El înșela poporul nostru, făcându-l să creadă că prin concesiunile înrobitoare acordate Germaniei naziste se asigura pacea țării, când în realitate se grăbea cotoșirea ei de către armata hitleristă și agresiunea germană spre răsărit.

Opinia publică era alarmată. Ca s'o calmeze, în ziarul oficios *Timpul* apăru la 27 Martie un articol intitulat *Precizări din sfere autorizate*, în care se afirma cu ipocrizie că tratatul economic româno-german „nu este urmarea niciunui act politic”

Cercurile fasciste și profasciste erau entuziasmate. *Curentul*, publica la 26 Martie un articol semnat de directorul său, intitulat *Acordul economic româno-german*, în care guvernul era elogiât pentru încheierea tratatului, iar în altă parte ziarul se bucura că Germania va înarma România, gândindu-se desigur la pregătirea războiului anti-sovietic.

Singur Partidul Comunist din România, reprezentând interesele întregului popor, a condamnat încheierea acestui tratat economic, care înroba țara noastră față de imperialiștii fasciști germani.

Semnarea tratatului economic româno-german a fost de fapt o capitulare rușinoasă a guvernului dictatorial al regelui Carol II, față de Germania nazistă. El nu numai că transforma economia României într-o economie complementară celei germane, dependentă de aceasta, și urmărea desființarea industriei noastre, dar, prin crearea *zonelor libere*, situa țara noastră printre țările semicoloniale.

Guvernul englez era ținut în curent de către ambasadorul României la Londra cu mersul tratatelor economice româno-germane. La publicarea tratatului, deținătorii de acțiuni ale întreprinderilor engleze din România își dădeau seama că momentul când vor trebui să împartă cu imperialiștii germani jefuirea bogățiilor țării noastre nu mai era departe.

În cadrul prevederilor generale ale tratatului economic germano-român din 23 Martie 1939, guvernul fascist a încheiat la 4 Decembrie 1940 acorduri cu Germania, prin care economia României intra complet sub dominația germană.

Imperialiștii englezi, după intrarea Statelor Unite în război și cel americani, căutară să-și camufleze în așa fel întreprinderile lor din țara noastră, încât acestea să nu poată fi tratate ca bunuri inamice, în momentul când se va ajunge la relații de război între ei și România.

O parte din întreprinderile engleze și americane se camufără în

1) Textul tratatului în revista *Finanțe și Industrie* din 26 Martie 1939.

2) *Timpul* nr. 680 din 25 Martie 1939.

întreprinderi germane, altele acceptară în conducerea lor funcționari înalți ai regimului hitlerist sau trecură sub conducerea unor acționari germani mai vechi sau cărora li se cedase ad-hoc un număr oarecare de acțiuni. E caracteristic cazul de camuflare al societății de asigurare Britania, care-și schimbă în Septembrie 1940 numele în Germania, uzând de sistemul amintit.

Dealtfel, naziștii se arătau înțelegători față de afacerile inamicilor lor, căci ei înșiși aveau întreprinderi importante în diferite țări dominate de englezi și de americani. Astfel, trustul german *I. G. Farbenindustrie* apăra interesele din România ale trustului *Standard Oil Company of New-Jersey*, proprietarul societății Româno-Americană, deoarece și acesta îi apăra interesele sale din America. În felul acesta, întreprinderile trusturilor americane și engleze din România au putut să lucreze mai departe pentru interesele stăpânilor lor, producând totodată pentru mașina de război germană.

Departate de a dezaproba regimul antonescian, imperialiștii anglo-americani au căutat să-l ocrotească cât mai mult cu putință. W. Churchill a întârziat cât a putut ruperea relațiilor de pace cu el. Prin Iuliu Maniu și Dinu Brătianu, imperialiștii anglo-americani au întreținut relații cu guvernul antonescian, sprijinit față de național-țărăniști și de național-liberali, pentru a se servi de el în urmărirea țintelor lor antisovietice. W. Churchill nutrea speranța ca armatele anglo-americane să pătrundă în Balcani și apoi să poată cuceri România cu ajutorul lui Ion Antonescu însuși și al celor două partide istorice, burghezo-moșierești. El voia astfel să aducă România într'o situație și mai dependentă față de monopoliiștii din Londra și New-York, decât fusese până în 1940.

Când înfrângerea Germaniei naziste deveni sigură, în urma strălucitei victorii sovietice dela Stalingrad, imperialiștii anglo-americani pregătiră în grabă anihilarea consecințelor acestei victorii istorice. Cu prilejul întrevederii dela Casablanca, dintre Churchill și Roosevelt, în Ianuarie 1943, primul ministru britanic „spuse clar că el așteaptă ca Italia să fie depășită, în favoarea unui atac de o parte sau de alta a Peninsulei Balcanice“¹⁾. El ținea neapărat ca debarcarea armatei anglo-americane să nu se producă în restul continentului european, ci în Balcani, sub pretext că trebuie să se ajungă la un front comun cu sovieticii. În realitate, Churchill urmărea ocuparea Peninsulei Balcanice și a României, pentru a putea împiedeca înaintarea Armatei Sovietice spre Vest și spre a menține aceste regiuni sub dominația imperialiștilor anglo-americani.

În conferința dela Teheran, ce se ținu la începutul lui Decembrie 1943, la care au luat parte I. V. Stalin, Roosevelt și Churchill, sub presunea sovietică, acesta din urmă admitea deschiderea unui front în Vestul Europei, dar persista cu încăpățănare în cererea sa de a se crea un front și în Balcani. „De câte ori Primul Ministru, spunea Roosevelt fiului său Elliot, aducea argumente pentru invazia noastră prin Balcani, pentru cei din sală era evident ceea ce gândea în realitate. Mai presus de toate el dorea să pătrundă în Europa Centrală, cu scopul de a ține Armata Roșie în afara Austriei și a României și chiar

1) *Elliot Roosevelt, Așa a vazut-o El.*, Buc. 1946, pag. 137.

a Ungariei, dacă ar fi fost posibil. Stalin știa, eu știam, fiecare știa...¹⁾. Același isvor arată că deschiderea unui front în Balcani nu s'a făcut din cauza insuficienței forțelor anglo-americe și a comodității comandamentului american, care voia să câștige victoria cu cât mai puține jertfe americane, și din cauza opoziției sovietice, care a salvat țara noastră de a avea soarta Greciei de astăzi.

Imperialiștii anglo-americani făcuseră din Cairo, încă din 1941, un centru de spionaj al lor în țările din Sud-Estul Europei. În 1943—1944, Cairo ajunse și un centru diplomatic important al lor. După declarațiile lui Iuliu Maniu²⁾, el însuși a avut legături la Cairo cu imperialiștii anglo-americani încă dela începutul războiului, legături știute și ajutate de guvernul antonescian. În 1943, partidele istorice, burghezo-moșierești, au căutat să scoată România din război prin chemarea armatelor imperialiste anglo-americane în țară, trădând a doua oară poporul român. Ele trimiseră la Cairo pe Barbu Știrbei, ale cărui strânse legături cu monopolii englezi și americani erau cunoscute, având și consimțământul și sprijinul lui Ion Antonescu. Peste câțva timp, Iuliu Maniu a trimis la Cairo și pe partizanul său apropiat, Constantin Vișoianu. Acești emisari ai partidelor burghezo-moșierești, sub pretextul tratatelor pentru încheierea unui armistițiu, activau pentru asigurarea, cu ajutorul imperialiștilor anglo-americani, a menținerii dominației trusturilor în țara noastră. Ei voiau să pună iarăși România la dispoziția diplomației și strategiei anglo-americane. Din această cauză, ei au întârziat cât au putut ieșirea țării noastre din război, căutând ca ia încheierea armistițiului cuvântul hotărîtor să-l aibă guvernele din Londra și Washington, deși acestea nu asigurau României retrocedarea Transilvaniei de Nord, în timp ce Uniunea Sovietică declara că nu recunoaște dictatul dela Viena și va restabili granița din 1940 între România și Ungaria.

Dacă nu s'a tratat direct cu Uniunea Sovietică, care oferea condițiuni mai avantajoase pentru încheierea armistițiului decât imperialiștii anglo-americani la Cairo, răspunderea o au fostele partide istorice. Insuși Mihai Antonescu, ministrul de externe al guvernului fascist, recunoaște acest lucru în depoziția făcută la proces. „Eu am avut impresia — a declarat el — că d. Maniu prefera în acea perioadă să facă negocieri în trei, adică cu toți aliații și nu direct cu Uniunea Sovietică, pentru unele garanții sau coparticipări la răspundere la realizarea armistițiului.. Adevărul este, continuă el, că în condițiunile venite dela Cairo, prin d. Știrbei și prin modul acesta de negocieri în trei, nu se prevedea clauza aceasta privitoare la Transilvania, în timp ce condițiunile de armistițiu trimise de Inaltul Comandament Sovietic prin Stockholm cuprîneau clauza retrocedării Transilvaniei”³⁾.

În timp ce guvernele profasciste și fasciste, din ajutorul și din timpul celui de al doilea război mondial, sprijinite de partidele istorice, burghezo-moșierești, vindeau bogățiile și independența țării noastre,

1) *Elliot Roosevelt*, Așa a văzut-o El., Buc., 1946, pag. 205.

2) Procesul Marii Trădări Naționale, (București), 1946, pag. 205.

3) O. C., pag. 81.

când imperialiștilor anglo-americani, când celor hitleriști, și iarăși celor dintâi, pentru a lua parte la jaful organizat de ei, Partidul Comunist din România, lovit crunt de aparatul de stat opresiv, ducea o luptă grea, dar hotărâtă, contra exploataților monopolști anglo-americani, ca și contra cotropitorilor hitleriști, dând numeroase jertfe.

La puțină vreme după ce războiul antisovietic a fost pornit de Hitler, conducerea sa a lansat, în Septembrie 1941, *Platforma*, care conținea programul de luptă al întregului popor și a cărui realizare a dus la eliberarea națională de sub jugul hitlerist, Partidul Comunist din România a organizat în Ianuarie 1943 Frontul Patriotic Antihitlerist și apoi, la 1 Mai 1944, Frontul Unic Muncitoresc, pregătind răsturnarea regimului antonescian.

Victoria Armatei Sovietice a dus, la 23 August 1944, la eliberarea țării noastre de sub dominația cotropitorilor hitleriști și a ajutat la instaurarea unui regim democratic. Faptul că țara noastră a fost eliberată de Armata Sovietică și nu cucerită de armatele imperialiștilor anglo-americani, așa cum voiau W. Churchill și Iuliu Maniu, a asigurat poporul nostru posibilitatea să poarte cu succes lupta pentru înlăturarea exploataților, atât a celor dinăuntru, cât și a celor din afară, să instaureze regimul de democrație populară și să înceapă construirea socialismului.

STATUL ȘI DREPTUL *)

de Prof. F. V. CONSTANTINOV

1. Statul, suprastructură politică a bazei economice

Problema statului este una din cele mai importante probleme ale științelor sociale, având o importanță primordială pentru lupta revoluționară a proletariatului. Numai marxism-leninismul a dat o concepție științifică a esenței statului, în general, a statului burghez, în special, și a definit sarcinile revoluției proletare în ceea ce privește statul burghez, dovedind necesitatea distrugerii, sfărâmării mașinii de stat burgheze și a înlocuirii ei prin statul proletar. De realizarea acestor sarcini depinde eliberarea economică, socială și politică a clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii.

Capitalismul ca sistem economic și social a devenit reacționar, s'a epuizat, s'a perimat demult. Dar el se mai menține încă, continuă să existe pe o însemnată parte a globului pământesc, în primul rând și mai ales datorită violenței politice exercitate de burghezie cu ajutorul statului, precum și datorită înăbușirii spirituale a proletariatului de către burghezie. Tocmai statul burghez este forța care apără ordinea capitalistă. Apărându-și interesele economice sau drepturile democratice elementare — dreptul la grevă, la demonstrație — luptând împotriva ațățătorilor la război, clasa muncitoare, forțele democrației și socialismului nu pot să nu se lovească de puterea politică concentrată a reacțiunii burgheze, înruchipată de mașina de stat burgheză. Deaceea lupta clasei muncitoare devine în mod inevitabil o luptă pentru răsturnarea dominației politice a burgheziei și pentru instaurarea propriei sale dominații politice

TENDINȚA IDEOLOGILOR BURGHEZI DE A INCURCA PROBLEMA ESENȚEI STATULUI

Lenin spunea că nu se pot găsi prea multe probleme care să fi fost atât de încurcate de către ideologiile claselor exploatoare, de către reprezentanții filozofiei, sociologiei și jurisprudenței burgheze, ca problema statului. Aceasta se explică prin faptul că problema esenței, naturii statului, atinge interesele fundamentale ale claselor exploatoare ca și interesele claselor asuprite.

A ne aștepta ca reprezentanții sociologiei și jurisprudenței burgheze să desvăluie adevărata esență a statului, ar fi tot atât de absurd ca și a ne aștepta ca teologii și slujitorii bisericii să desvăluie adevărata esență a religiei. Interesele de clasă, conștiința de clasă, instinctul de clasă dictează reprezentanților „științei” și publicisticii burgheze că nu trebuie să risipească nebulozitatea mistică care învăluie statul burghez datorită predicilor de veacuri, religioase și altele, ale claselor exploatoare.

Sociologii și juriștii burghezi prezintă statul burghez drept un stat deasupra

www.dacoromanica.ro

*) Publicăm mai jos capitolul 7 din lucrarea „Materialismul istoric”, apărută în Editura de Stat pentru literatură politică, Moscova 1950.

pra cla elor și în afara claselor, un stat care ar sta deasupra societății. Pe aceeași poziție stau și socialistii de dreapta, lacheii ai burgheziei. Așa, de exemplu, în broșura „Lumea nouă și socialismul” (1945) Karl Renner, unul dintre cei mai înrați falsificatori ai marxismului, slugoi ai burgheziei austro-germane și americane, prezintă statul parlamentar burgez drept un stat deasupra claselor, afirmând ca, datorită votului universal, clasa muncitoare s'ar transforma dintr'o clasa asuprită într'o clasa care se integrează în stat”.

În cartea „Statul în teorie și în practică” H. Lasky, teoreticianul partidului laburist englez și dușman al clasei muncitoare și al socialismului, a definit statul în felul următor: „Prin stat înțeleg o societate care se integrează într'un tot cu ajutorul posesării unei supreme și legale puteri, bazată pe violență, asupra individului sau grupului care constituie o parte a societății... Statul trebuie să-și pună ca țel satisfacerea dorințelor tuturor cetățenilor săi și satisfacerea lor în măsura egală”. Prin urmare, pentru Lasky statul imperialist actual al U.S.A. sau al Angliei este nu un organ al monopolurilor capitaliste, ci o putere deasupra acestor monopoluri, nu un organ de apărare a intereselor burgheziei și de înăbușire a oamenilor muncii, ci un organ de satisfacere a nevoilor întregului popor, inclusiv ale negrilor și malaieziilor, care sunt supuși violențelor salbatice și cruzimilor.

Adevărata esență a statului capitalist trebuie apreciată nu după ceea ce scriu despre el lacheii burgheziei de teapa lui Renner și Lasky, ci după politica pe care o duc aceste state. Nascocirile mincinoase și stupide despre statul înafara claselor sunt desmințite de întreaga politică a statelor burgheze, și mai ales de activitatea lor în timpul ciocnirilor de clasă dintre proletariat și burghezie, când toate instrumentele puterii de stat — poliția, armata, justiția — sunt folosite fațis pentru reprimarea bestială, teroristă, a muncitorilor.

DEFINIȚIA STATULUI

În realitate statul este o organizație politică a clasei economice dominante, o organizație care este în mâinile acestei clase un instrument de asuprire a altor clase. În lucrarea sa „Origina familiei, a proprietății private și a statului”, după ce face o analiză temeinică și profundă a condițiilor și cauzelor apariției statului, Friedrich Engels conchide:

„Dat fiind că statul a luat ființă din nevoia de a ține în frâu contradicțiile dintre clase; dat fiind ca, în același timp, el a luat ființă chiar din conflictul dintre aceste clase, el este deobicei statul clasei celei mai puternice, al clasei economice dominante, care, cu ajutorul lui, devine dominantă și politică, dobândind astfel noi mijloace pentru îngrădirea și exploatarea clasei asuprite. Astfel, statul antic era înainte de toate statul proprietarilor de sclavi, creat anume pentru ținerea în sclavie a acestora, după cum statul feudal a fost instrumentul cu ajutorul căruia nobilimea a ținut în jug pe țărani iobagi, și după cum statul reprezentativ modern este instrumentul de exploatare a muncii salariate de către capital”¹⁾.

Această definiție subliniază, în primul rând, caracterul istoric al statului: el nu a existat dintotdeauna, ci a luat ființă pe o anumită treaptă a dezvoltării istorice, când societatea s'a scindat în clase ireductibile dușmane. Această definiție arată, în al doilea rând, ca statul este un instrument în mâinile claselor economice dominante pentru reprimarea și îngrădirea claselor asuprite. Statul nu este un instrument de împăcare a contradicțiilor de clasă, cum caută să-l prezinte sociologii și juriștii burgezi, ci un instrument de asuprire a unei clase de către o alta clasă. Insași apariția statului este o dovadă a caracterului de neîmpăcat al contradicțiilor de clasă. În lucrarea sa clasică „Statul și revoluția”, V. I. Lenin, desvaluind esența de clasă a statului, arată: „Statul este produsul și manifestarea caracterului de neîmpăcat al contradicțiilor de clasă”²⁾.

1) F. Engels, „Origina familiei, a proprietății private și a statului” Ed. P.M.R. 1950, ediția a III-a, pag. 181. — Nota Red.

2) V. I. Lenin, „Statul și revoluția”, Ed. P.M.R. 1951, ediția a II-a, pag. 11. — Nota Red.

Statul este o suprastructură politică a unei anumite baze economice. Cum este natura de clasa a bazei economice, așa este și esența de clasa a statului. Sau, cu alte cuvinte: aceeași clasa care domina în domeniul economic este și forța politică dominantă.

Fiecare baza, istoricește determinată, creează, generează suprastructura ei politică și juridică, statul și dreptul sau. Fiind o suprastructură politică a bazei economice, statul servește întotdeauna interesele clasei dominante. El nu poate sta niciodată pe poziția unei atitudini indiferente, egale față de toate clasele care alcătuiesc societatea antagonistă. Caracterizând rolul suprastructurii, I. V. Stalin arată:

„Suprastructura este generată de bază, dar aceasta nu înseamnă nicicum ca suprastructura nu face decât să reflecte baza, că ea este pasivă, neutră, că are o atitudine indiferentă față de soarta bazei sale, față de soarta claselor, față de caracterul orânduirii. Dimpotrivă, odată apărută, ea devine o forță activă din cele mai mari, ajută activ bazei sale să capete formă și să se consolideze, ia toate măsurile pentru a ajuta noii orânduirii să nimicească și să lichideze vechea bază și vechile clase.

Altfel nici nu se poate. Baza tocmai deaceia își și creează suprastructura, pentru ca să fie slujită de suprastructură, pentru ca ea să fie ajutată activ să capete formă și să se consolideze, pentru ca suprastructura să lupte activ ca baza veche, care și-a trăit traiul, și vechea sa suprastructură să fie lichidate.

E suficient ca suprastructura să renunțe la acest rol ajutător al ei, e suficient cu suprastructura să treacă de pe poziția de apărare activă a bazei sale pe poziția unei atitudini indiferente față de ea, pe poziția unei atitudini egale față de clase, ca ea să-și piardă calitatea și să înceteze de a mai fi suprastructură¹⁾. Acesta și este rolul statului ca suprastructură politică.

Pentru toate tipurile și formele de state exploatoare este caracteristic faptul că ele sunt în mâinile minorității exploatoare un instrument politic de asuprire a majorității exploatate a populației — oamenii muncii. Existența unei societăți bazate pe exploatarea majorității muncitoare a populației de către o minoritate infimă a populației este de neînchipuit fără un organ de violență, de reprimare, cum este statul.

Numai răsturnarea claselor exploatoare, înfăptuită de revoluția socialistă, pune bazele unui stat nou — *dictatura proletariatului*, care este un stat de tip nou, principial deosebit de toate statele precedente. Dictatura proletariatului servește ca instrument de reprimare a claselor exploatoare, în interesul oamenilor muncii, ca instrument de eliberare a oamenilor muncii de orice asuprire.

CELE MAI IMPORTANTE TRĂSĂTURI CARACTERISTICE ALE STATULUI ȘI INSTRUMENTELE PUTERII SALE

Analizând problema statului, sociologii și juriștii burghezi pun pe primul plan trăsăturile sale caracteristice exterioare, neesențiale, și chiar trăsături care nu constituie un specific al lui, de pildă teritoriul, totalitatea populației, puterea bazată pe constrângere.

Desigur, statul există pe un anumit teritoriu și în anumite granițe teritoriale. Dar nu teritoriul în sine caracterizează statul; un teritoriu a existat și în societatea primitivă, când statul nu exista; el va exista și în condițiile victoriei depline a comunismului în întreaga lume, când statul nu va exista.

Nici „totalitatea populației“ nu este o trăsătură caracteristică a statului. Statul apare numai acolo și atunci, unde și când această populație este scindată în clase opuse, antagoniste.

În cece privește puterea bazată pe constrângere, aceasta, după cum arată Lenin, există în orice colectivitate omenească, printre care și în societatea gentilică, și în familie, dar statul nu exista acolo²⁾.

1) I. Stalin, „Marxismul și Problemele lingvisticii“, Ed. P.M.R. 1950 pag. 6—7, — Nota Red.

2) Vezi V. I. Lenin, Opere, vol. 1, Ed. P.M.R. 1950, pag. 415. — Nota Red.

Punând pe primul plan trăsăturile caracteristice exterioare, trăsături caracteristice care nu sunt specifice statului, sociologiei și publicității burghezi caută sa estompeze, sa puna în umbră, ceea ce caracterizează într'adevăr natura statului ca o organizație politică specială. Cea mai importantă, cea mai hotărâtoare trăsatura caracteristică a statului constă în instituirea unei forțe publice, care, spre deosebire de organizațiile sociale ale societății primitive, nu mai coincide în chip nemijlocit cu populația armată. Cele mai importante organe ale statului sunt forțele armate separate de popor — armata, poliția, jandarmeria — precum și închisorile, justiția, serviciul de spionaj.

„Această forță publică separată — spune Engels — este necesară fiindcă dela scindarea în clase, o organizare armată a populației care să acționeze singura a devenit cu neputință... Această forță publică există în orice stat; ea consta nu numai din oameni înarmați, ci și din accesorii materiale, ca închisori și tot felul de instituții de constrângere, pe care societatea gentilică nu le cunoștea” 1).

Instrumentele puterii de stat se concentrează mai ales în armată, în organele de repressiune, în serviciile de spionaj, în închisori. Armata este cel mai important instrument al statului. În societatea sclavagistă, în cea feudală și în cea capitalistă, ea servește pentru reprimarea oamenilor muncii înlăuntrul țării, precum și pentru războaie de cotropire sau de apărare. Pentru reprimarea oamenilor muncii, fiecare stat al claselor exploatare mai are, în afară de armata, detașamente speciale de oameni înarmați, anume selecționate — poliția și jandarmeria. Poliția și jandarmeria sunt detașamente de călăi înarmați, pe care poporul le urăște cel mai mult și care sunt destinate în mod special să reprime cu cruzime pe muncitorii și țărani revoluționari.

Un rol foarte important în mecanismul statelor, în special al celor burgheze, îl joacă serviciile de spionaj. Ca și forțele armate, serviciile de spionaj servesc și ele în statele claselor exploatare, în primul rând, la reprimarea oamenilor muncii. În statul burghez tăișul organelor serviciilor de spionaj este îndreptat împotriva clasei muncitoare și organizațiilor ei: partidele comuniste, sindicatele. Căutând să slăbească, să descompună organizațiile proletare, statele burgheze strecoară în acestea, prin serviciile lor de spionaj, spioni și provocatori. Exploatănd slăbiciunile oamenilor — orgoliul, lașitatea, nestatornicia — recurând la șantaj, intimidare și corupție, organele serviciilor de spionaj ale statelor burgheze prind în mreaja lor diferite persoane și încearcă să submineze cu ajutorul lor organizațiile proletare, în primul rând partidele comuniste, cauta să ajungă la conducerea lor, să le decapiteze. Istoria mișcării muncitorești din Rusia cunoaște exemplul lui Zubatov, Gapon și al altor agenți ai Ghraanei țariste. Troțchi, Zinoviev, Camenev, Buharin, Racovschi, Iagoda și alți troțchiști, zinovieviști și buhariniști au fost demascați de către organele serviciului de informații sovietic ca spioni înveterați, diversioniști, agenți ai serviciilor de spionaj străine.

În prezent serviciile de spionaj ale statelor burgheze încearcă să strecoare și strecoară spioni și diversioniști în U.R.S.S. și în țările de democrație populară. Prin intermediul organelor serviciilor de spionaj, prin intermediul spioniilor și diversioniștilor, statele imperialiste, și în primul rând U.S.A. și Anglia, caută sa obțină informații cu privire la starea armatei, a armamentului, cu privire la economie, știință, pun la cale diversiuni, acte de sabotaj, provocări, acte teroriste etc. Demascarea clicii de spioni a lui Tito-Rankovici în Iugoslavia, Rajk-Palfi în Ungaria, Traicio Costov și alții în Bulgaria, demascarea trădătorilor în Albania, Cehoslovacia, România au arătat că, sprijinindu-se pe serviciile lor de spionaj, statele imperialiste caută să pună la cale lovitură de stat în statele de democrație populară, așa cum căutaseră în trecut să pună la cale o lovitură de stat în U.R.S.S. cu ajutorul bandei de spioni troțchiști, zinovieviști și buhariniști.

La Congresul al XVIII-lea al P.C. (b) al U.R.S.S., tovarășul Stalin a pus în gardă pe oamenii muncii împotriva pericolului pe care-l reprezintă pentru cauza socialismului subaprecierea forței și importanței mecanismului statelor bur-

1) F. Engels, „Origina familiei, a proprietății private și a statului”, Ed. P.M.R. 1950, ediția a III-a, pag. 189. — Nota Red.

gheze și organelor lor de spionaj și a subliniat în legătură cu aceasta necesitatea de a întări serviciul de informații sovietic, necesitatea de a întări prin toate mijloacele vigilența oamenilor sovietici. Trebuie să știm și sa ne pricepem a demasca metodele perfide ale dușmanului, care are o experiență de veacuri în domeniul guvernării și asupririi.

Așa dar, *armata, poliția, jandarmeria, serviciile de spionaj, justiția, închisorile* — iată instrumentele cele mai importante și inerente ale puterii, ale statului; împreună cu armata de *funcționari de stat și instituțiile reprezentative*, aceste *organe ale statului exploatare* formează o forță politică stând deasupra poporului.

Această forță politică, remarcă Engels, „se întărește tot mai mult” pe măsură ce se ascut contradicțiile de clasă dinăuntrul statului și pe măsură ce statele învecinate devin mai mari și populația lor crește. Aruncați o privire asupra Europei noastre de astăzi, în care lupta de clasă și concurența în domeniul comerțului au ridicat forța publică la o culme dela care amenință să înghita întreaga societate și statul însuși¹⁾.

În prezent, ca exemplu al unei uriașe creșteri a aparatului militar-birocratic, se poate indica U.S.A., unde militarismul și burocrăția s'au dezvoltat mai mult decât în oricare altă țară capitalistă. Forțele armate ale U.S.A. înghit trei sferturi din bugetul țării și apasă ca o povară grea pe umerii oamenilor muncii. Mai mult: U.S.A. a devenit un arsenal de armament pentru toate statele burgheze din Europa, America, Asia și Australia. Sprijinindu-se pe „planul Marshall” și pe pactul Atlanticului de Nord, U.S.A. obligă țările marshallizate să se înarmeze, să-și sporească bugetele lor militare. Niciodată încă masele populare din țările capitaliste n'au avut de suportat o asemenea povară a militarismului ca în momentul de față.

Pentru întreținerea puterii antipopulare, a uriașului aparat de reprimare și violență, e nevoie de fonduri. Sursa acestor fonduri o constituie *impozitele*. Perceperea impozitelor dela populație este deasemenea o trăsătură caracteristică a statului.

Odată cu creșterea mașinii de stat, impozitele singure nū mai ajung pentru întreținerea acestui aparat de constrângere. Statele burgheze dau polițe pentru viitor, contractează *împrumuturi* de stat. Magnații capitalului financiar folosesc datoriile statului atât pentru jefuirea masselor, cât și pentru a-și supune direct aparatul de stat.

Având în mâinile lor puterea de stat și dreptul de a percepe impozite dela populație, funcționarii de stat se situează deasupra societății. „Cel mai ticălos slujbaş polițienesc dintr'un stat civilizată — scria Engels — are mai multă «autoritate» decât toate organele societății gentilice luate la un loc; în schimb, cel mai puternic principe și cel mai mare om de stat sau căpitan de oaste din epoca civilizației poate invidia pe cel mai neînsemnat șef de gintă pentru respectul nesilit și necontestat de care se bucură. Și aceasta pentru că unul se află înăuntrul societății, pe când celălalt este nevoit să caute să reprezinte ceva situat înafara și deasupra ei”²⁾.

Spre deosebire de organizația anterioară, gentilică, prestatală a societății, statul se caracterizează prin împărțirea supușilor săi după criteriul *teritorial*: pe raioane, districte, state, plăși, județe, gubernii etc. Oamenilor din societatea împărțită în clase, aceasta li se pare foarte natural și dela sine înțeles. Dar istoricește această împărțire a însemnat o revoluție în relațiile sociale, dezagregarea și pieirea organizațiilor comunei primitive, bazată pe proprietatea comună, pe legăturile de rudenie și pe origina comună. Pentru ca organizația teritorială a populației să se fi putut afirma în locul celei gentilice, a fost nevoie, așa cum vom vedea din cele ce urmează, de o luptă îndârjită și îndelungată.

1) F. Engels, „Origina familiei, a proprietății private și a statului”, Ed. P.M.R. 1950, ediția a III-a, pag. 180.

2) Ibidem, pag. 181. — Nota Red.

2. Funcțiile statului

„Doua funcții fundamentale scrie tovarășul Stalin — caracterizează activitatea statului: funcția internă (principala) — a ține în frâu majoritatea exploatată; și funcția externă (secundară) — a lărgi teritoriul clasei sale dominante pe seama teritoriului altor state, sau a apăra teritoriul statului sau de atacurile altor state. Așa a fost în orânduirea sclavagistă și feudală. Așa stau lucrurile în orânduirea capitalistă”¹⁾.

FUNCȚIA INTERNA A STATULUI

Așa dar, principala funcție a statului în societatea sclavagistă, în cea feudală și în cea capitalistă este de a ține în frâu majoritatea exploatată a populației. Subjugarea, asuprirea *economică*, exploatarea oamenilor muncii sunt asigurate prin proprietatea monopolistă a clasei dominante asupra tuturor sau asupra principalelor mijloace de producție. Dar numai dependența economică a oamenilor muncii nu este suficientă pentru a se putea înfăptui procesul de producție bazat pe exploatare. Pentru a-l sili pe rob sau pe țaranul iobag să muncească în gospodăria stăpânului de sclavi sau o moșierului feudal, este nevoie și de o constrângere neeconomică, de violență, de biciul supraveghetorului, de bată statului.

Istoria societății sclavagiste și feudale abunda în rascoale ale sclavilor și ale țaranilor iobagi împotriva stăpânilor de sclavi și moșierilor. Statul stăpânitor de sclavi și cel al feudalilor înăbușea prin forța aceste rascoale, silind pe robi și pe iobagi să muncească pentru exploatare. Statul sclavagist asigura stăpânului de sclavi o afluență de noi sclavi. Statul feudal lega pe țarani de moșieri (dreptul feudal). Pe țaranii care fugeau de exploatarea insuportabilă, statul moșieresc îi prindea cu ajutorul organelor sale, îi readucea la moșierul-stăpân, îi judeca și îi pedepsea cu asprime.

Reproducția capitalistă se bazează pe așa numita munca salariată „liberă”. Formal, muncitorul e liber de dependența personală, el vinde „în mod liber” capitalistului pe piața muncii marfa sa — forța de muncă. Pe proletar îl silește să muncească pentru capitalist nu bâta, nu biciul supraveghetorului, ci teama de a nu muri de foame. Dar și în condițiile capitalismului statul burghez ca organ de violență este, deasemenea, o condiție indispensabilă care asigură procesul exploatareii capitaliste.

În perioada acumulării capitaliste primitive, sute de mii, milioane de țarani și meseriași au fost lipsiți cu forța de mijloacele de producție și smulși brusc din fagașul vieții lor obișnuite. Acești oameni nu s’au putut adapta repede noii situații, disciplinei capitaliste a muncii, și s’au transformat în cerșetori și vagabonzi. Numai cu ajutorul unei legislații sângeroase, cu ajutorul represiunilor din partea statului, muncitorii salariați au putut fi siliți să muncească în întreprinderile capitaliste. Legea regelui englez Henric al VIII-lea din 1530 dispunea ca toți cerșetorii și vagabonzii apti de muncă să fie întemnițați, legați de roabă, biciuiți până ce sângele va țâșni din corp, să jure că „se vor apuca de muncă”

„În felul acesta — scria Marx — populația rurală, expropiată cu forța, gonită de pe pământul ei și redusă la vagabondaj, fu silită prin legi grotesc-teroriste, care prevedeau biciuirea, înfierarea și tortura, să se încadreze în disciplina necesară sistemului muncii salariate... Burghezia în dezvoltare are nevoie și face uz de puterea de stat pentru «a reglementa» salariul, cu alte cuvinte pentru a-l fixa în cadrul unor limite convenabile meșteșugului plusvalorii, pentru a prelungi ziua de muncă și pentru a menține pe muncitorul însuși într’un grad de dependență normal”²⁾

Nu mai odată cu dezvoltarea producției capitaliste, apăsarea oarbă a relațiilor economice îi silește pe muncitori să se supună disciplinei muncii salariate, constrângerea neeconomică la muncă este înlocuită cu cea economică. Dar

1) I. Stalin : „Problemele economice ale URSS”, 1948, ediția a II-a, pag. 951. — Nota Red.

2) Karl Marx, „Capitalul” vol. I, Ed. P.M.R. 1948, ediția a II-a pag. 653. — Nota Red.

și în aceste condiții statul burghez continua să stea de straja ca o forță care asigură temeliile capitalismului — proprietatea privată, exploatarea muncitorilor salariați, dominația capitaliștilor. Statul burghez, republican sau monarhic, este peste tot o băta în mâinile clasei capitaliștilor, îndeplinindu-și funcția sa principală — asigurarea oamenilor muncii.

În epoca imperialismului statul burghez recurge în permanență la măsuri de constrângere neeconomică, interzicând grevele și înabușindu-le cu forța. Împotriva muncitorilor greviști sunt aruncate adeseori nu numai detașamente polițienești, jandarmeria, bande înarmate de mercenari, dar și trupe regulate, înarmate cu mitraliere, tancuri și mașini blindate. Astfel, în Anglia, în 1949, guvernul laburist a trimis trupe în portul Londrei împotriva docherilor greviști. În 1949 și 1950, în Italia, ministrul Afacerilor Interne, Scelba, reprezentant al unui partid care se întitulează democrat-creștin, a ordonat deschiderea focului asupra muncitorilor agricoli și țaranilor saraci din sudul Italiei, asupra muncitorilor înfometate din Modena.

Statul burghez fie că interzice fațș grevele, ca, de exemplu, în U.S.A., pe baza legii sclavagiste Taft-Hartley, fie ca — dacă formal prin constituție, prin lege, grevele nu sunt interzise — reprimă oricum mișcarea greviștă prin forță. Astfel statul burghez se demască ca fiind un instrument politic în mâinile capitaliștilor.

Desvaluind menirea principală funcția principală a statului claselor exploatare, Engels scria :

„Societatea de până acum, care se mișcă în antagonisme de clasă, are nevoie de stat, adică de o organizație a clasei exploatare din epoca dată, în scopul menținerii condițiilor ei exterioare de producție, în scopul mai ales de a pune, prin forță, clasa exploatare în condițiile de subjugare determinate de modul de producție dat (robie, iobăgie, sau dependența feudală, muncă salariată). Statul era reprezentantul oficial al întregii societăți, sintetizarea ei într'un organism vizibil, dar era aceasta numai în măsura în care el era statul acelei clase care reprezenta în epoca ei întreaga societate: în antichitate, stat al cetățenilor stăpâni de robi; în evul mediu, stat al nobilimii feudale; în vremea noastră, stat al burgheziei“¹⁾.

Funcția lor principală — reprimarea muncitorilor — statele claselor exploatare o îndeplineau și o îndeplinesc atât pe calea violenței fațșe, cât și pe calea *înabușirii spirituale, ideologice* a oamenilor muncii. În acest scop ei folosesc biserica, religia, școala. În actualul stat burghez, alături de biserică și școală, ca instrument de înabușire ideologică servește întregul aparat complex, ramificat al propagandei: presa, radio-ul, cinematograful, teatrul, literatura.

FUNCȚIA EXTERNĂ A STATULUI

Funcția internă a statului — reprimarea claselor asuprite — este funcția lui principală, hotărătoare: tocmai faptul că exploatareii aveau nevoie să reprime pe oamenii muncii, pe exploatați, a făcut să apară statul. Funcția internă a statului caracterizează în primul rând și mai ales natura, esența lui.

Funcția externă a statului — lupta pentru lărgirea teritoriului clasei sale dominante pe seama altor state sau apărarea teritoriului statului său — este legată în modul cel mai strâns de funcția sa internă. Politica externă a statului a fost întotdeauna și este o continuare a politicii sale interne.

Dacă politica internă a statelor claselor exploatare se reduce la asigurarea condițiilor politice pentru exploatarea oamenilor muncii, politica lor externă urmărește în primul rând lărgirea teritoriului propriului stat, jefuirea și înrobirea altor popoare, lărgirea arenei de exploatare, includerea în sfera acestei exploatare a popoarelor nou cucerite, care populează teritoriile cucerite. Chiar atunci când statul sclavagist, cel feudal sau cel burghez apără cu forța armată

1) F. Engels „Domnul Eugen Dühring „Revoluționașii și înțința“ (Anti-Dühring), ed. P.C.R. 1946, pag. 415. — Nota Red.

statul respectiv, ele apără bogățiile și privilegiile minorității exploatoare, apără condițiile care asigură acestei minorități dominația exclusivă asupra oamenilor muncii din țara lor.

Din exemplul celor două tipuri de state — cel socialist și cel burghez — se poate vedea cum funcția lor externă, politica lor externă, exprimă natura de clasă opusă a acestor state. Statul sovietic socialist, exponent al intereselor poporului, ale oamenilor muncii, duce în mod consecvent o politica de pace. O pace democratică trainică, îndelungată este necesară pentru construirea comunismului, pentru binele tuturor popoarelor. Statul sovietic socialist stă astăzi în fruntea luptei popoarelor împotriva ațăătorilor la război. Impreună cu Statul sovietic luptă pentru o pace trainică, îndelungată, și țările de democrație populară. Dimpotrivă, statele imperialiste, în frunte cu U.S.A. și Anglia, duc o politica de pregătire a unui al treilea război mondial, o politică de cucerire a teritoriilor străine și de înrobire a popoarelor. Această politică a U.S.A. și Marii Britanii, fundamental opusă intereselor popoarelor, este dictată de interesele monopolurilor capitaliste, de interesele burgheziei; ea izvorăște din natura imperialismului, din natura și starea societății capitaliste.

După cum vedem, funcția externă a statelor, politica lor externă, este organic legată de funcția lor internă, de politica lor internă. Dacă politica internă este reacționară, se bazează pe violență, dacă ea constă în înrobirea oamenilor muncii, în asuprirea minorităților naționale, în discriminare națională și rasială, atunci politica externă este și ea reacționară, agresivă, se bazează pe violență și urmărește înrobirea popoarelor, discriminare națională și rasială.

Politica imperialistă a U.S.A. și a Marii Britanii în Europa și în Asia, în Africa, în America de Sud și în America Centrală este o politică de lichidare a suveranității naționale a popoarelor, o politică de violență, de înrobire, de exploatare, de instaurare a unor regimuri fasciste sau semifasciste, reacționare. Reacțiunea, fascistizarea în U.S.A. și în Marea Britanie își găsește expresia și complectarea într-o politică externă reacționară.

Intreaga istorie a statelor exploatoare nu este numai istoria luptei de clasă, ci și istoria unor războaie de cotopire (și defensive). Istoria statelor burgheze este istoria unei bestiale politici colonialiste, care urmărește transformarea teritoriului globului pământesc într-o arenă de exploatare capitalistă sălbatică. Teritoriul și populația țărilor coloniale înrobite de Anglia întrec de multe ori teritoriul și populația metropolei. Istoria U.S.A. este deasemenea istoria unor războaie de cotopire, tâlhărești, împotriva populației indigene a Americii, împotriva Spaniei și Mexicului. În perioada dintre 1776 și 1900 teritoriul U.S.A. s'a mărit în urma războaielor, dela 386.000 la 4.000.000 de kilometri pătrați, adică mai mult de 10 ori. În prezent, forțele armate ale U.S.A., bazele lor navale și aeriene sunt răspândite pe toate continentele, în toate părțile globului pământesc. Imperialismul american, statul imperialist al U.S.A., este principalul dușman al tuturor popoarelor iubitoare de pace, principalul dușman al socialismului, pacii și democrației. Statul imperialist al Angliei este partenerul minor al U.S.A. în jefuirea și înăbușirea altor popoare. Agresiunea împotriva Republicii Populare Democratice Coreene, agresiunea împotriva Republicii Populare Chineze (cotopirea insulei Taiwan), agresiunea împotriva Vietnamului — toate acestea vădesc esența imperialistă tâlhărească a statului U.S.A. și a politicii sale.

Atât în exercitarea funcției sale interne, cât și în exercitarea funcției sale externe, statul claselor exploatoare se sprijină în primul rând pe forța armată și pe organele serviciului de spionaj. Un loc însemnat în îndeplinirea de către stat a funcției sale externe îl ocupă deasemenea diplomația. Războiul și diplomația sunt două procedee, două metode de activitate care se împletesc și se complectează reciproc.

Metodele diplomatice de apărare a teritoriului sau de mărire a teritoriului statului respectiv se sprijină întotdeauna pe forța armată și economică a acestui stat. Presiunea diplomatică, șantajul politic, boicotul economic, zângănitul armelor, amenințarea cu folosirea forței, „războiul nervilor“, „războiul rece“, exploatarea contradicțiilor dintre state, de toate acestea folosește ca mijoc uz statele claselor exploatoare pentru atingerea scopurilor lor de cotopire.

CARACTERUL FALS AL TEORIILOR BURGHEZE DESPRE FUNCȚIILE „NAȚIONALE” ALE STATULUI BURGHEZ

Politicienii și ideologii burghezi afirmă că statul capitalist ar îndeplini funcții naționale și utile societății, ca grija pentru sănătatea publică, școli, ordinea publică și securitatea cetățenilor care populează țara respectivă etc. Toate acestea dovedesc, după parerea lor, că statul este o organizație eternă, deasupra claselor, necesară întregii societăți, tuturor păturilor societății.

Dar aceste raționamente sunt mincinoase dela un capăt la altul.

Statul burghez se ocupă de problemele instrucțiunii publice, de școli, nu pentru că este preocupat de luminarea poporului, nu pentru că se îngrijește de ridicarea nivelului său cultural, ci pentru că așa îi dictează caracterul producției capitaliste, al mării industrii mecanizate. Marea producție capitalistă mecanizată, spre deosebire de cea manuală, meșteșugărească-feudală, reclamă muncitori știutori de carte, instruiți, care să știe să mănuiască cum trebuie mașinile¹⁾. De aci și „grija” statului burghez pentru „instrucțiune”. În același timp însă „instrucțiunea publică” este mărginită la un anumit minimum suficient numai pentru ca muncitorul să nu strice mașinile. O parte însemnată a populației țărilor capitaliste, chiar a aceluia unde în mod formal există învățământul obligatoriu, rămâne analfabetă, întrucât mulți copii de muncitori, țărani și fermieri nu pot să se folosească de dreptul la învățătură pentru că nu au încălțăminte, îmbrăcăminte, bani pentru manuale, și mai ales din cauza mizeriei cumplite și a nevoii de a munci din copilărie.

Potrivit datelor organului oficial al Departamentului american pentru instrucțiunea publică, „School-Life” în U.S.A. au rămas în 1949 în afara școlii 6.000.000 de băieți și fete de vârstă școlară. După cum a mărturisit ministrul de justiție al U.S.A., Clark, în 1948 erau în U.S.A. peste 20.000.000 de americani adulți analfabeți.

În țările capitaliste, așa numita „instrucțiune publică”, la fel ca și biserica, radio-ul, presa, urmărește nu luminarea, ci înăbușirea spirituală a oamenilor muncii. Profesorul american Peter Odegard scrie:

„Este cu totul evident că în America învățământul este privit nu ca un mijloc de a trezi în copii dorința de a cunoaște adevărul, ci ca pe un mijloc de a le sugera vederile stereotipe și prejudecățile grupului dominant care se află la putere. Noi nu avem nevoie de cetățeni, ci de o gloată. Noi vrem să educăm nu oameni liberi, ci roboți, niște omuleți slabi, lipsiți de voință, care să se agațe de prejudecățile deșarte ale trecutului. Noi facem din copiii noștri niște găscani. Îi învățăm să mărșăluiască în pas de găscă în sunetele imnului „Stele și fâșii în veșii vecilor”²⁾.

Menirea principală a școlii în statul burghez este tocmai pregătirea de „roboți”, de robi șalariați calificați, supuși și lipsiți de voință, care să poată crea cât mai multă plusvaloare pentru clasa capitaliștilor. Statul capitalist transformă școala într-un instrument de înăbușire a maselor populare.

Politica statelor burgheze în domeniul ocrotirii sănătății publice este de asemenea subordonată în întregime intereselor claselor exploatare dominante. Statul burghez este nevoit să facă câte ceva, prin organele sale, pentru combaterea epidemiilor, dar nu pentru că s’ar îngriji de „binele poporului”, ci pentru că așa o cer interesele de clasă ale burgheziei, necesitatea de a asigura mersul producției capitaliste. La atâtea se reduce „grija” pentru sănătatea cetățenilor. Șap-tămănalul american „Colliers” a publicat în 1949 un articol al senatorului statului Illinois, Paul Douglas, care scrie că „milioane de americani trăiesc în condiții desgustătoare, în cocioabe murdare, nesănătoase”. Pe teritoriul U.S.A., în raioanele cocioabelor sunt peste 4.000.000 de locuințe.

Asistența medicală este organizată în U.S.A. aproape în întregime de către întreprinzătorii particulari. Asigurări sociale de stat nu există. Asistența medicală, dată de către medicii particulari și spitalele particulare, este atât de

1) Vezi, „Cursul scurt de istorie a Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice”, Ed. P.M.R. 1948, ediția a III-a, pag. 175. — Nota Red.

2) Odegard Peter, The American Public Mind, pag. 100.

scumpă încât pentru majoritatea covârșitoare a populației americane a apela la ajutorul unui medic este un lux inaccesibil. Milioane de oameni sunt nevoiți sa se adreseze vracilor și șarlatanilor.

„Organizarea ordinii“, despre care scriu atât de mult sociologii și juriștii burghezi, se reduce în societatea burgheza la reprimarea muncitorilor și la ocrotirea prin toate mijloacele a elementelor antipopulare, criminale. Statele capitaliste nu numai ca nu pedepsesc pe marii criminali, dar chiar îi ocrotește. Așă-zătorii la razboi, criminalii de razboi, vinovați de atrocități sângeroase împotriva popoarelor iubitoare de pace, nu numai că nu stau în închisori și nu sunt spânzurați, ci, dimpotriva, ocupa cele mai importante posturi de stat, conduc politica statelor burgheze. Chiar și criminalii notorii din punctul de vedere al legalității burgheze, care și au însușit sute de mii și milioane de dolari sau de franci, nu sunt pedepsiți. O dovada în acest sens este gangsterismul masiv, sistemul „racket“ în U.S.A., unde criminalii de tipul lui Al. Capone controleaza de fapt forța publică în marile orașe. În slujba lor se află poliția, primarii și guvernatorii. Ei își au reprezentanții lor nu numai în organele legiuitoare ale statelor, dar chiar în congresul american. În societatea burgheză sunt pedepsiți numai hōții mărunți, sunt prinși peștișorii mici, pe când marii rechini, care bagă în buzunar milioane, se plimbă liberi. În U.S.A. există chiar un proverb : „Un milion de dolari nu poate fi condamnat“. Cu zece ani în urmă, judecătorul american din orașul Denver, Lindsay, a declarat că, după cât știe, el este singurul judecător din U.S.A. care a reușit să bage un milionar la închisoare— și asta numai pentru o zi.

Din cele spuse se poate trage concluzia că activitatea statului în societatea bazată pe exploatare nu este determinată nicidecum de faptul că îndeplinește oarecare funcții „naționale“, „utile din punct de vedere social“, ci de faptul că este un organ al claselor dominante.

3. Dreptul, esența lui de clasă

DREPTUL ESTE O REFLECTARE A RELAȚIILOR ECONOMICE

Dreptul este totalitatea normelor juridice, a legilor care reglementează relațiile dintre oameni. Spre deosebire de normele moralei, normele de drept sunt stabilite de către stat și au o putere obligatorie de constrângere. Dreptul este expresia unor anumite relații de producție, economice dintre oameni, mai ales a relațiilor de proprietate, pe care el le întărește și le consfințește pe cale legislativă, juridică. Sistemul normelor de drept existente în societatea împărțită în clase și instituțiile juridice care le corespund sunt o suprastructură juridică a bazei economice determinate.

Dreptul dominant în societatea dată este voința clasei dominante, ridicată la rangul de lege. „...Voința, dacă ea este a statului, trebuie să fie exprimată ca o lege dată de *puterea de stat*; altfel cuvântul „voință“ este o simplă vibrație acustică, o vorbă goală“¹⁾. Voința clasei exploatare economice și politice dominante (a stăpânilor de sclavi sau a moșierilor feudali, sau a capitaliștilor), ridicată la rangul de lege, este impusă prin constrângere, prin organele statului — armata, poliția, justiția, închisorile — întregii societăți, în primul rând oamenilor muncii, împotriva și pentru înfrânarea cărora sunt îndreptate aceste legi.

Dreptul presupune existența statului. „Dreptul nu reprezintă nimic fără un aparat în stare să *impună prin constrângere* respectarea normelor de drept“²⁾, adică fara stat. Și, dimpotrivă, în îndeplinirea funcțiilor sale, statul se sprijină pe norme de drept determinate.

Dacă la respectarea normelor morale veghează numai opinia publică a clasei respective, la respectarea normelor de drept veghiază statul și organele sale. Incalcarea normelor morale atrage după sine condamnarea de către opinia publică a clasei respective și mustrări de conștiință. Incalcarea normelor de

1) V. I. Lenin, *Opere*, vol. 25, ed. a 4-a, pag. 72.

2) V. I. Lenin, „Statul și revoluția“, Ed. P.M.R. 1951, ediția a II-a pag. 112. —

Nota Red.

drept este pedepsita de către stat. Dacă normele moralei care domină în societatea antagonista împărțită în clase servesc clasei dominante ca un mijloc de nabușire morală și spirituală a oamenilor muncii, normele de drept urmaresc înăbușirea politică, înfrânarea claselor exploatare.

Oglindind și exprimând relațiile de proprietate existente în societatea dată, dreptul este chemat, ca și statul, să le ocrotească, să le apere și să le întărească. Dar dreptul nu numai ca consfințește relațiile politice, economice și alte relații sociale care există în societatea dată și sunt în avantajul clasei dominante. El contribuie deasemenea la continua lor dezvoltare în interesul clasei dominante.

Unor dreptul este în totul identificat cu relațiile ideologice. Dar relațiile juridice, de drept, nu se reduc la relațiile ideologice, la emoții de ordin psihic, așa cum cred idealistii, adepții ai școlii psihologice a dreptului. Relațiile juridice nu sunt identice cu relațiile ideologice, tot așa, de exemplu, cum nici politica, fiind o expresie conștientă a relațiilor reale dintre clase, nu se reduce și nu poate fi în întregime redusă la relațiile ideologice. Dreptul exprima relațiile sociale reale, relațiile de proprietate. În „Prefața la «Contribuții la critica economiei politice», Marx scria: „Pe o anumită treapta a dezvoltării lor, forțele materiale de producție ale societății yin în contradicere cu relațiile de producție existente, sau — în termeni juridici — cu relațiile de proprietate înăuntrul cărora ele se mișcaseră până atunci”¹⁾. De aci, desigur, nu se poate trage concluzia că relațiile juridice sunt identice cu relațiile de producție; nu, relațiile juridice sunt *reflectarea* relațiilor de producție în legi, norme de drept și acte de stat.

În toate societățile antagoniste dreptul exprimă și consfințește relațiile de dominație și subordonare, exprimă și consfințește dictatura unei anumite clase, rolul ei conducător în societate. Normele de drept sunt apărate de forța reală a statului cu tot aparatul lui de constrângere, aparat care are și atribute materiale.

Sociologii și juriștii burghezi denaturează adevărata esență și menire a dreptului. Unii dintre ei încearcă să prezinte dreptul ca pe ceva supranatural, dăruit „de sus”, aidoma poruncilor lui Moise, care, potrivit legendei biblice, au fost dictate de Dumnezeu pe muntele Sinai; alții susțin că normele de drept sunt un rezultat al creației libere, necondiționată de nimic, a legiuitorului; iar alții văd izvorul și esența dreptului în emoțiile etice sau psihologice; un alt grup de sociologi și juriști burghezi văd izvorul și esența dreptului în „natura omului”, declarând că formele burgheze, istoricește determinate ale dreptului sunt forme naturale, deasupra istoriei, veșnice și deasupra claselor.

În fond între concepțiile tuturor acestor grupe de sociologi și juriști burghezi asupra dreptului nu există vreo deosebire principală. Cu toții denaturează, ascund și cocolesc adevărata natură socială a dreptului, rădăcinile lui materiale, economice, esența lui de clasă. Această teorie denaturată, falsă a sociologilor și juriștilor burghezi asupra dreptului este rezultatul unei falsificări conștiente care urmărește un țel politic bine determinat: să prezinte interesele de clasă, a căror expresie este dreptul burghez, drept interese generale.

Ideea denaturată despre drept, care rastoarna totul cu capul în jos, este impusă sociologilor, specialiștilor în drept și juriștilor burghezi de interesele de clasă ale burgheziei, ai cărei ideologi sunt. Punctul lor de vedere asupra fenomenelor sociale este determinat de interese de clasă. Un anumit rol în această prezentare denaturată de către sociologii și juriștii burghezi a esenței dreptului îi joacă și faptul că, de pildă, însăși realitățile societății burgheze, relațiile ei sociale apar într-o formă denaturată, fetișistă. Juriștii, specialiștii în drept sunt obișnuiți să aiba de a face în profesia lor cu normele de drept ca cu niște entități independente, care s'ar dezvolta dela sine, care n'ar depinde de relațiile economice și care ar determina chiar aceste relații. Interesele de clasă ale burgheziei consfințesc această idee falsă, denaturată a oamenilor de știință și a juriștilor burghezi despre drept.

Actele legislative apar ca o expresie a voinței statului. Sociologii și juriștii burghezi privesc voința statului ca ceva independent, ca o expresie a „idcii

1) K. Marx și F. Engels, Opere alese în două volume, vol. I, ed. P.M.R. 1949, pag. 361. — Nota Red.

de drept". În realitate, conținutul „voinței statului”, ca și caracterul ideilor de drept, este determinat de relațiile economice dominante, de interesele de clasă economice și politice ale clasei dominante. „...Voința statului — scrie Engels — e te determinată, în linii generale, de nevoile schimbătoare ale societății civile, de dominația cutarei sau cutărei clase și, în ultima instanță, de dezvoltarea forțelor de producție și a relațiilor de schimb”¹⁾.

Dreptul nu poate sta niciodată deasupra relațiilor economice, pe care le oglindește și le apără. Cum este modul de producție, cum sunt relațiile de producție dominante în societatea dată, așa este și dreptul, concepțiile juridice și instituțiile juridice ale acelei societăți.

Societatea socialistă își are dreptul ei, dreptul socialist, fundamental opus dreptului burghez. Dreptul burghez exprimă faptul dominației politice și economice a burgheziei, voința ei, interesele ei. Dreptul sovietic socialist exprimă rolul conducător al clasei muncitoare în societatea sovietică și în statul sovietic, interesele și voința întregului popor sovietic.

4. Origina statului și a dreptului

Putem înțelege în mod științific orice fenomen social numai dacă îl privim în procesul apariției, al schimbării, al dezvoltării, dacă știm ce cauze anume l-au chemat la viață. Pentru a înțelege esența statului și a dreptului, trebuie să lamurim cum și în ce condiții, datorită căror cauze au apărut.

Orânduirea comunei primitive nu cunoștea încă statul. În fruntea ginții, a tribului sau a uniunii de triburi se aflau oameni aleși de întreaga populație și care îndeplineau anumite funcții publice: organizarea muncii în comun, supravegherea bazinelor de apă, mai ales în țările calde, aplanarea conflictelor dintre ginți și dintre triburi, supravegherea respectării obiceiurilor, a riturilor religioase, apararea membrilor ginții împotriva celor de alt trib etc. Aceste organe ale forței publice nu dispuneau de niciun fel de mijloace de constrângere speciale, independente de comunitatea gentilică, independente de trib. Puterea lor avea înainte de toate o forță morală.

Numai odată cu diferențierea societății în clase ireductibil dușmane a apărut statul. În lucrarea sa „Originea familiei, a proprietății private și a statului”, luând trei exemple din istorie: pe Grecii, Romanii și Germanii antici, Engels a arătat cum s'a desfășurat procesul de dezagregare a societății primitive, cum a apărut noua suprastructură socială, statul.

APARIȚIA STATULUI SCLAVAGIST ATENIAN

Grecii din perioada lui Homer se uneau încă în ginți, triburi și triburi, triburile se uneau în popoare. Autoadministrarea lor se prezenta astfel: exista un organ permanent al forței publice — statul (bulé); la început era alcătuit din șefii ginților, dar odată cu sporirea numărului acestora — din reprezentanți ai poporului anume aleși.

Puterea supremă aparținea adunării populare (agora). Aceasta era convocată de stat în vederea rezolvării tuturor problemelor sociale importante. Toți bărbații prezenți la aceste adunări puteau să-și spună părerea, s'o apere, să facă obiecții. Hotărârile se luau prin ridicarea mâinilor.

Există un șef militar (basileus), un conducător, ales de adunarea populară sau confirmat de stat.

Nici statul, nici șeful militar nu puteau să întreprindă nimic împotriva voinței poporului, dat fiind că nu dispuneau de vreo altă forță în afară de poporul înarmat. Fiecare bărbat adult era înarmat. Astfel puterea supremă aparținea poporului înarmat, „democrației militare”, cum o numea Engels.

Această „democrație militară” primitivă a fost surpată cu timpul dinăuntru, în urma sporirii inegalității de avere, în urma împărțirii societății în clase opuse — bogați și săraci, stăpâni de sclavi și sclavi.

Atunci a apărut necesitatea unei instituții care să protejeze proprietate privată, puțin prețuită în comuna primitivă, care s'o proclame sfântă, bază de n'ciuită a noi orânduiri în curs de formare. Această instituție a fost statul. El era chemat să apere privilegiile celor avuți împotriva tovarășilor de gință neavuți dar mai ales interesele stăpânilor de sclavi împotriva sclavilor.

1) F. Engels, „Ludwig Feuerbach și sfârșitul filosofiei clasice germane” Ed. P.M.R. 1950, ediția a III-a, pag. 4 www.dacoromanica.ro

Potrivit primei constituții, a cărei introducere se atribuie lui Tezeu, a fost instituită în Atena o conducere centrală. O parte din treburile care până atunci erau rezolvate de triburi în mod independent au fost trecute în sarcina sfatului comun, căr-și avea reședința în Atena. A apărut dreptul general atenian, care stătea deasupra unor anțelor juridice ale gintilor și tribunurilor izolate. Cetățeanul atenian liber, care nu era rob, capăta formal anumite drepturi și o protecție juridică, indiferent de teritoriul tribului în care traia. Potrivit constituției lui Tezeu, întreaga populație, indiferent de gintă, trib și fraterie, era împărțită în trei clase: eupatrizii, sau nobilii; g mori sau a ricău ori, și demiurgi, sau meseriași. Prin această întocmire nouă, dreptul de a ocupa funcții publice era rezervat exclusiv eupatrizilor. Familiile eupatrizilor care oricum erau influente datorită avuției concentrate în mâinile lor, au devenit și mai puternice, dat fiind că în mâinile lor era concentrată puterea de stat.

Constituția lui Tezeu a oglindit contradicția de neîmpăcat dintre rămășițele orânduirii gentilice și instituțiile sale, pe de o parte, și noua bază economică și statul care se forma pe această bază, pe de altă parte. Populația nu se mai împărțea după gintă sau triburi, ci după cum făceau parte din categoria cetățenilor privilegiați sau simpli; aceștia din urmă la rândul lor se împărțeau după caracterul activității lor.

Procesul formării statului atenian a durat mai multe secole. Acest proces s'a desfașurat pe baza noilor relații de producție, în condițiile unei lupte înverșunate dintre clasele în curs de formare: avuți și neavuți, stăpâni de sclavi și sclavi, și deasemenea în condițiile unei lupte duse de proprietarii de ateliere de producție și de negustori împotriva aristocrației, chiar înăuntrul clasei stăpânilor de sclavi.

• Constituția și reformele legate de numele lui Solon și Clistene au încununat distrugerea organizațiilor gentilice din Atena antică, marcând formarea statului sclavagist atenian și a organelor sale. Sarcina principală a acestui stat era de a-i ține în frâu pe sclavi, de a-i constrânge să muncească. Sclavii erau cu totul înlăturați dela participarea la viața de stat. Ei erau lipsiți de drepturi și asimilați cu mijloacele de producție, cu obiectele. Statul ca instrument de reprimore se sprijinea pe forța armată, separată de popor, care nu mai coincidea cu poporul. Forța armată, ca și celelalte organe ale puterii, se forma după principiul de clasă.

Așa dar, dela începutul existenței sale, statul a apărut în arena istorică ca un produs al contradicțiilor de neîmpăcat dintre clase, ca un rezultat al luptei dintre clase, ca un instrument de reprimare a exploataților, ca un organ „care îi constrângea pe sclavi să rămână în sclavie, făcând ca o parte a societății să fie supusă și asuprită de alta. Fară un aparat permanent de constrângere este imposibil să fie constrânsă o parte — cea mai mare parte — a societății la o muncă sistematică în folosul alteia. Cât timp n'au existat clasele, n'a existat nici acest aparat. Când au apărut clasele, pe măsura ce această împărțire s'a accentuat și s'a întărit, a apărut șteututindeni și întotdeauna și o instituție specială — statul“¹⁾.

PARTICULARITĂȚILE APARIȚIEI STATULUI LA ROMANI, GERMANI ȘI SLAVI

Procesul apariției statului sclavagist atenian, Engels îl numește clasic, deoarece el a avut loc pe baza dezvoltării interne, fără vreo influență din afara, sub forma cuceririlor, sub forma supunerii unui popor de către un altul.

La alte popoare, datorită altor condiții istorice de dezvoltare, acest proces a prezentat oarecare particularități. Astfel, la Romani, de exemplu, membrii comunităților gentilice s'au transformat în cursul dezvoltării într-o aristocrație ermetic închisă. Din colonii care veneau la Roma și în regiunea ei din alte locuri, și deasemenea din populația regiunilor cucerite, mai ales latine, s'a format numeroasa patură lipsită de drepturi a plebeilor, care se afla în afara vechilor gintă, curii și triburi romane. Pământul era repartizat — într-o măsură mai mult sau mai puțin egală — între populus romanus (Romanii proprii ziși, care aparțineau gintilor sau tribunurilor de bază) și plebe. Negoțul și meșteșugurile erau concentrate cu precădere în mâinile plebeilor. Datorită numărului lor mare și instrucției lor militare, plebeii au devenit o mare forță socială, dar lipsită de

drepturi. Lupta dintre plbei și aristocrația gentilică a dus în cele din urmă la de agregare ea în iluțiilor gentilice ale Romei. În cursul acestei lupte de clasă și ca un rezultat al ei, a apărut statul. Ca și în Atena, acest stat a fost un instrument al clasei stăpânilor de sclavi pentru asigurarea sclavilor.

Particularitățile apariției statului la diferitele popoare sunt legate de caracterul formației sociale care apare în urma descompunerii orânduirii comunei primitive. Forma primordială, cea mai simplă formă a împărțirii în clase, este împărțirea în sclavi și stăpâni de sclavi. Majoritatea popoarelor au trecut prin această treaptă de dezvoltare. Dar nu la toate popoarele sclavia s'a dezvoltat ca o formație social-economică specială.

Astfel, de exemplu, la popoarele germane procesul dezagregării orânduirii comunei primitive coincide cu dezagregarea imperiului sclavagist roman și a societății antice sclavagiste în ansamblul ei. Aici împletirea și contopirea a două procese economice și sociale — dezagregarea orânduirii sclavagiste a imperiului roman, pe de o parte, și dezagregarea orânduirii gentilice primitive la cuceritori, la barbarii germani, pe de altă parte — au dus la apariția feudalismului și a statului feudal. Mersul dezvoltării economice a popoarelor barbare germane distrugea felul de viață al societății gentilice primitive și instituțiile gentilice, iar războiul, jafurile războinice, au accentuat acest proces. În cursul războaielor partea leului din averile jefuite revenea șefilor militari supremi, ajutoarelor și oștenilor lor. Treptat, puterea șefului militar suprem a devenit ereditară. Din executanții ai voinței triburilor și popoarelor, acești conducători militari au devenit uzurpatori, suverani, monarhi, regi, exponenții politici ai intereselor aristocrației feudale în curs de formare.

Procesul specific și îndelungat de dezagregare a orânduirii primitive la popoarele slave n'a dus nici el la apariția orânduirii sclavagiste, ci a orânduirii feudale. La slavi, sclavia nu a devenit un mod de producție dominant. Primele forme de stat în cnezatele Novgorodului și Chievului (prima jumătate a secolului al IX-lea) erau mai apropiate de tipul statului feudal.

Procesul formării statului la slavii răsăriteni, în stravechea Rusie, confirmă legea generală stabilită de marxism, și anume ca statul apare ca un produs al contradicțiilor de neîmpacat dintre clase. În secolele VI, VII, la slavi, orânduirea comunei primitive se afla într-o stare de decădere, se dezagrega. Pe baza dezvoltării agriculturii, a meseriilor, a negoțului, se desfășura un proces de diferențiere socială; au apărut elementele ale sclaviei, mai ales patriarhale, se accentua dependența economică a țăranilor membri ai obștilor de aristocrația sclavagisto-feudală a ginților și triburilor, care concentrase în mâinile ei mari proprietăți de pământ și sclavi. Cetele cnezilor se îmbogățeau pe seama jafurilor războinice și a negoțului cu sclavi. Se forma negustoria.

Între clasa aristocrației sclavagisto-feudale gentilice, clasă în curs de formare, și cetașii cnezilor, care se îmbogățeau de pe urma războaielor, a jafurilor și a negoțului cu sclavi, pe de o parte, și țăranii membri ai obștilor, căzuți în dependența economică, și păturile de jos dela orașe, pe de altă parte, se încingea lupta de clasă. Apariția unei noi baze economice, întemeiată pe antagonismul dintre clase, și lupta de clasă au dus la dezagregarea onora dintre instituțiile orânduirii primitive și la regenerarea altora, la transformarea lor în organe de stat, situate deasupra poporului: cneazul, ceata sa, sfatul de boieri de pe lângă cneaz. Astfel au apărut primele forme ale statelor pre-feudale la slavii răsăriteni cu centrele la Novgorod, Chiev, Poloțk.

Și la Chiev, și la Novgorod, și în alte orașe din stravechea Rusie, alături de puterea cneazului și a sfatului sau, alcătuit din aristocrația militară și agrară, a continuat să se mențină vecea*), ca o rămășiță a puterii poporului din comuna primitivă și a orânduirii de democrație militară. Dar această vece a jucat un rol din ce în ce mai subordonat, și în cele din urmă a devenit un instrument în mâinile minorității privilegiate, aristocrația, care avea în fruntea sa pe cneaz.

www.dacoromanica.ro

*) Vece-adunare populară a orășenilor în vechea Rusie pentru discutarea chestiunilor de interes obștesc. Nota Red.

APARIȚIA DREPTULUI

Dreptul, ca și statul, este un produs al dezvoltării istorice. În orânduirea comunei primitive, relațiile dintre oameni erau reglementate de tradiții, de obiceiuri, transmise din generație în generație. *Obiceiurile*, izvorite din condițiile vieții materiale a societății, stabileau ce se poate și ce nu se poate face, ce e bine și ce e rău, și exprimau interesele comune ale membrilor societății primitive. Deaceia calcarea obiceiurilor era un fenomen rar.

Dar îndată ce societatea s'a scindat în clase, îndată ce au apărut interese opuse, obiceiurile nu mai puteau reglementa comportarea tuturor oamenilor. Noțiunea de bine și rău, ceea ce este folositor și daunător, drept și nedrept a devenit diferită la diferitele clase.

Societatea primitivă nu cunoștea furtul, pentru că nu cunoștea proprietatea privată. Devenind baza vieții sociale, proprietatea privată a dat naștere și violării ei. A apărut furtul.

Potrivit obiceiurilor gentilice nu era voie să transformi în sclavi pe tovarășii de gîntă. Dar dezvoltarea relațiilor economice, dependența economică au dus și la aceasta.

Împărțirea societății în clase și apariția statului au chemat la viața în locul obiceiului *dreptul*, ca norme coercitive obligatorii de comportare a oamenilor. În societatea sclavagistă dreptul apărea față de consfințirea dominației și privilegiile aristocrației ereditare și a banului, deținerea de către ea a funcțiilor de stat, exploatarea sclavilor și a celor neavuți din rândurile populației libere, ca și lipsa de drepturi a sclavilor, adică a majorității covârșitoare a poporului. În Grecia și Roma, legea care pedepsea omorul nu ocrotea pe sclavi. Ea ocrotea doar pe stăpânii de sclavi.

Intrucât menirea principală a dreptului, ca și a statului, era apărarea proprietății private împotriva acelor care n'o au, cele mai crunte legi ale antichității (ca și în epoca feudalismului și a capitalismului) erau în legătură tocmai cu apărarea proprietății private. Astfel sunt legile care la Atena se atribuie lui Dracon, astfel sunt legile Romei antice.

În societatea sclavagistă și în cea feudală, caracterul de clasă al dreptului apare mai vădit decît în societatea capitalistă. Pentru caracterizarea esenței de clasă a dreptului este semnificativ codul de legi al regelui babilonian Hamurabi (circa 2.000 de ani înaintea erei noastre). „Dacă cineva va vătăma ochiul fiului unui domn — glasuește unul dintre articolele codului — i se va vătăma ochiul lui [însuși]”. „Dacă cineva a rupt un os fiului unui domn, i se va rupe și lui un os”. Dacă însă se vătăma ochiul unui sclav caruia i s'a dat libertate, vinovatul trebuia să plătească o mină de argint. Dacă se vătăma ochiul unui sclav vinovatul era obligat să plătească proprietarului sclavului jumătate din valoarea acestuia.

Aceeași tarifare a pedepselor în funcție de apartenența de clasă a persoanelor era stabilită și în „Pravila rusă”, care este expresia timpurie a dreptului feudal în Rusia (secolele XI—XIII). „Pravila rusă” stabilea ca despăgubire pentru asasinarea unui „om al cnezului”, a unui boier — 80 de grivne; pentru asasinarea unui om liber — 40 de grivne, iar pentru asasinarea unei slugi sau țaran iobag — numai 5 grivne. Multe articole din „Pravila rusă” sunt închinată cauzării și readucerii la stăpânii lor a servitorilor fugiți. Codul de legi de mai târziu — „Pravila mitropoliei” (secolul al XIII-lea) — nu recunoaște ca asasinat și crimă uciderea unui „servitor”, și-l face responsabil pe criminal numai în fața lui Dumnezeu.

5. Tipurile și formele de state

Tipurile de state se deosebesc după conținutul lor de clasă, potrivit bazei economice pe care se înalță statul în calitate de suprastructură politică. Tipurile de state care s'au succedut în istorie — feudal, burghez și socialist — oglindesc și exprimă dominația claselor exploatare care s'au succedat în istorie: stăpânii de sclavi, feudali, capitaliști. Un stat de tip nou este dictatura proletariului.

Dar în cadrul fiecărui tip de stat exi tau și există diferite forme de guvernământ. Dacă *tipul* statului depinde de un mod de producție istoricește determinat, de cea a care se afla la putere, apoi *formele* de guvernământ depind de condițiile istorice concrete ale dezvoltării țării respective, de raportul de forță dintre clase, și de amenea de situația externă.

Pentru a semăna confuzie în problema statului, reprezentanții sociologiei și jurisprudenței burgheze încearcă să substituie problemei caracterului de clasă al statului problema formelor sale. Dar, în realitate, lucrul principal, hotărâtor, este problema caracterului statului.

STATUL SCLAVAGIST

În societatea sclavagistă formele de guvernământ erau diferite în diferite țări, și chiar în aceeași țară în perioade diferite, dar tipul statului era același — cel sclavagist.

„În vremurile sclavajului — scrie Lenin — în țările cele mai înaintate, mai culte și mai civilizate pe atunci, de exemplu, în Grecia antică și la Roma, care se bazau cu totul pe sclavie, putem deja constata diferite forme ale statului. Încă de pe atunci apare deosebirea dintre monarhie și republică, dintre aristocrație și democrație. Monarhia e puterea unei persoane; în republică nu există putere nealeasă; aristocrația e puterea unei minorități relativ restrânse, democrația e puterea poporului (democrație, în traducere literală din limba greacă, înseamnă locmai puterea poporului). Toate aceste deosebiri au apărut în epoca sclaviei. Cu toate aceste deosebiri, statul din epoca sclaviei a fost un stat sclavagist, indiferent dacă a fost monarhie, republică aristocratică sau republică democratică” 1).

Lupta între partide în lumea antică — între partizanii aristocrației și ai democrației la Atena, între republicani și partizanii cezarismului la Roma — a fost o luptă între fracțiunile dinăuntrul clasei stăpânilor de sclavi. În Grecia și în Roma antică, democrații și aristocrații, republicanii și monarhiștii deopotrivă nu considerau pe sclavi ca pe oameni și vedeau în stat o forță pentru subjugarea sclavilor.

STATUL FEUDAL

Pieirea modului de producție sclavagist a dus la nașterea modului de producție feudal și la înlocuirea statului sclavagist prin statul feudal.

Formele statelor feudale erau deasemenea diferite — în cea mai mare parte monarhice, în parte republicane (în orașele comerciale) — dar esența lor era aceeași: în toate țările societății feudale, statul servea ca instrument de constrângere neeconomică a țăranilor la muncă pentru moșieri, ca un instrument de înrobire și reprimare a țăranilor și meseriașilor.

Pe primele trepte ale dezvoltării sale, societatea feudală se caracterizează printr-o extremă fărămițare a vieții economice, prin lipsa unor legături economice trainice. Statul feudal, ca suprastructură politică, reflectă în mod inevitabil această fărămițare economică și se caracterizează prin particularism politic, prin slăbiciunea puterii regale centrale. Fiecare mare moșier feudal nu numai că exploata pe țărani, dar îi și judeca și pedepsea; era un fel de mic țar. El avea detașamente înarmate proprii, calăi și executori proprii. Moșierul feudal, „când avea chef, putea baga pe țărani în temniță, unde îi aștepta tortura tot atât de sigur cum îi așteaptă astăzi judecătorul de instrucție. Ii omora în bătai sau punea să le taie capul când i se năzărea... Cine să-i fi ocrotit? Tribunalele erau în mâna baronilor, popilor, patricienilor sau juriștilor, care știau foarte bine pentru ce sunt plătiți. Toate puterile oficiale ale statului trăiau doar din stoarcerea țăranilor” 2).

Una din trasăturile caracteristice ale societății feudale și ale statului feudal este ierarhia, o complicată scară de subordonare. În vârful scării ierarhice stă

1) V. I. Lenin, *Marx-Engels-leninism*, Ed. P.M.R., 1948, ediția a II-a pag. 443—444. — Nota Red.

2) . Engels, „Războiul țăranesc german”, Ed. P.M.R., 1950 ediția a II-a, pag 38—40. — Nota Red.

capul statului — regele (marele cneaz, mai târziu țarul în Rusia), mai jos vasalii sai — ducii, cnezii domeniali, boierii, baronii, conții etc. În cadrul acestor scări ierarhice erau deasemenea suzerani și vasali. Suzeran fața de cei situați mai jos, feudalul respectiv era vasal față de cel situat mai sus. Regele, marele cneaz sau țarul, era primul printre feudații egali, suzeranul suprem.

Una din relațiile fundamentale ale societății feudale — darea pământului de către suzeran ca feuda vasalilor sai și plata tributului — era un izvor de certuri, de ciocniri, de nesfârșite discordii și războaie, de care a fost plin tot evul mediu. Feudații aveau nevoie de rege pentru a-i putea ține în frâu pe țărani, pentru a se apăra împotriva dușmanilor din afara și pentru a se apăra unul împotriva celuilalt, dar cu toții se aflau fața de puterea regală, ca vasali ai regelui, în stare de rebeliune aproape neîntreruptă. Aceasta este cauza faptului ca de-a lungul veacurilor în societatea feudală acționau în același timp forțe de atracție a feudaților spre puterea regală și forțe de repulsie, cauza luptelor neîntrerupte dintre puterea regală și vasali. „Că în acest talmeș-balmeș general, regalitatea (das Königtum) era elementul de progres, aceasta este limpede. Ea reprezenta ordinea în mijlocul desordinii, națiunea ce se constituia, opusa stării de fărâmițare în state vasale rebele” 1).

Dreptul feudal, cutumar și scris, consfințea și consolida relațiile feudale. Inegalitatea de avere a claselor era consfințită ca inegalitate a stărilor sociale. Dreptul feudal apăra fațis privilegiile primelor două stări sociale — nobilimea și clerul — și condamna la lipsă de drepturi starea a treia — poporul și chiar burghezia care se naștea și care făcea deasemenea parte din starea a treia. Caracterul de clasă al statului și dreptului feudal îl vădea faptul că nobilimea și clerul erau scutite de orice impozite și îndatoriri. În schimb starea a treia era împusă la toate îndatoririle posibile, care țineau în chingi pe țăranul iobag și pe meseriaș.

Pe măsură ce se dezvoltau comerțul, meseriile, orașele, apărea în sânul societății feudale necesitatea lichidării fărâmițării feudale și a întaririi puterii regale. În unele țări europene mai devreme, în altele mai târziu, apare, începând din secolul al XIV-lea, forma reprezentativă a puterii feudale monarhice, bazată pe stări, și apoi monarhia feudală absolută. Întarindu-se, puterea monarhica centrală se sprijină când pe burghezie împotriva feudaților, când pe feudați împotriva burgheziei în creștere. Aristocrația feudală se transforma treptat în aristocrația de curte a monarhului absolut. Aparatul de stat crește, ajungând la dimensiuni uriașe. El încearcă să cuprindă cu tentaculele sale absolut totul. „Mașina de stat centralizată, care prin organele ei militare, birocratice, bisericesti și judecatorești, organe complexe și prezente peste tot — scria Marx — încolacește (cu lațurile ei), ca un șarpe uriaș, societatea civilă vie, a fost pentru prima dată creată în epoca monarhiei absolute, ca o armă a noii societăți, care se naștea, în lupta ei pentru eliberarea de feudalism. Privilegiile senioriale ale latifundiarilor medievali, ale orașelor și clerului au fost transformate în atribute ale puterii de stat, care a înlocuit pe demnitarul feudal prin funcționari de stat plătiți, a predat armele din mâinile servilor medievali ai boierilor și ale corporațiilor de orașeni în mâinile unei armate permanente, a creat în locul pestriței anarhiei a autorităților medievale, care rivalizau între ele, un plan reglementat al puterii de stat, cu o sistematică și ierarhică diviziune a muncii” 2).

Într-o anumită etapă a dezvoltării istorice puterea politică centralizată — monarhia absolută — a fost, în comparație cu fărâmițarea feudală, un fenomen progresist. În salutul adresat cu prilejul aniversării a 800 de ani a Moscovei, tovarășul Stalin scria: „Nicio țară din lume nu poate spera să-și păstreze independența, nu poate spera într-o serioasă dezvoltare economică și culturală, dacă n'a reușit să se elibereze de fărâmițarea feudală și de certurile dintre principii. Numai o țară unificată într'un stat centralizat unic poate conta pe posibilitatea unei serioase dezvoltări culturale și economice, pe posibilitatea afirmării indepen-

1) F. Engels, „Decăderea feudalismului și ridicarea burgheziei”, Ed. P.M.R., 1945, pag. 13. — Nota Red

2) „Arhiva K. Marx și F. Engels”, vol. III (VIII), 1934, pag. 319—321.

denței sale. Meritul istoric al Moscovei consta în aceea că ea a fost și rămâne pe pamântul Rusiei temelia și inițiatoarea creării unui stat centralizat¹⁾.

Aceasta teza despre rolul puterii centralizate în perioada feudalismului este valabila nu numai pentru Rusia, dar și pentru celelalte țări.

Instrument de luptă împotriva fărâmișării feudale, monarhia absolută nu a încetat de a fi aparatul feudalilor, a proprietății lor funciare și a privilegiilor lor, deși oarecum ciuntite. De îndată ce forța economică și influența politică a burgheziei a început să amenințe dominația feudalilor, puterea regala din Anglia și Franța în secolele XVII și XVIII a acționat ca apărătoare a nobilimii împotriva burgheziei.

STAȚUL BURGHEZ

Odata cu dezvoltarea relațiilor de producție capitaliste, burghezia a devenit clasa economică dominantă, și aceasta trebuia să o ducă în mod inevitabil la dominația ei politică. Ea a cucerit puterea politică fie în cursul unor revoluții burgheze mai mult sau mai puțin hotărâtoare (în Anglia în secolul al XVII-lea, în Franța în secolul al XVIII-lea), fie pe calea unui compromis politic cu nobilimea în decadere (Germania în 1848—1870).

În secolul XVII—XVIII, în cursul luptei pentru cucerirea puterii, burghezia a luptat împotriva privilegiilor feudale, pentru libertățile burgheze, pentru „egalitatea” tuturor în fața legii. Burghezia dădea interesele ei de clasă drept interese naționale, drept interese ale întregului popor. Această iluzie se întemeia pe faptul că nu numai burghezia, dar și toate masele populare exploatate erau interesate în înlăturarea absolutismului feudal și a dreptului feudal, care și-au trăit traiul.

În urma victoriei revoluțiilor burgheze, dominația politică a nobilimii este înlocuită prin dominația politică mai mult sau mai puțin totală a burgheziei. Statului feudal îi ia locul statul burghez. Dar burghezia nu sfârșeamă mașina de stat creată de nobilime, ci o perfecționează numai, o adaptează necesităților ei, sarcinilor de consolidare și de lărgire a bazei societății capitaliste.

Statul burghez în toate formele sale — dela republica democratică până la monarhia parlamentară sau dictatura fașcistă — este o organizație de reprimare a proletariatului de către burghezie, o dictatură a burgheziei. Tot așa cum statul feudal era o suprastructură politică a bazei economice feudale, statul burghez și constituțiile burgheze sunt menite să consfințească și să apere temelile capitalismului: proprietatea privată asupra uneltelor și mijloacelor de producție, exploatarea proletariatului, dominația burgheziei. Indiferent care partide burgheze sau mic-burgheze se succed la putere — republicanii sau democrații, conservatorii sau laburiștii, democrații creștini sau socialiștii de dreapta, fașciștii sau social-democrații — în condițiile oricărei schimbări de guvern, conducerea societății burgheze (dictatura) rămâne invariabil în mâinile burgheziei. Aceasta se asigură prin relațiile economice dominante și prin constituțiile burgheze, care limitează drepturile oamenilor muncii (cenzul de avere, cenzul de domiciliu, cenzul de vârstă, lipsirea femeilor de drept de vot într-o serie de țări capitaliste, impozitul electoral, cenzul de studii etc.) și-i înlătură de fapt dela o participare hotărâtoare la viața politică. Dominația burgheziei, atotputernicia capitalului se asigură printr-un aparat de stat anume selecționat, prin corupție, prin mijloace de propagandă, prin înșelaciune și violență.

Toate statele burgheze sunt în mâna exploataților un instrument de luptă împotriva exploataților și totodată un instrument de subjugare a națiunilor și asuprite de către burghezia națiunii dominante. Toate constituțiile burgheze pornesc pe fața sau tacit dela ideea inegalității în drepturi a națiunilor și raselor, oglindesc și consfințesc această inegalitate.

1) „Pravda”, din 7 Septembrie 1947.

CARACTERUL LIMITAT ȘI FORMAL AL DEMOCRAȚIEI BURGHEZE

În comparație cu rânduelile feudale, medievale, democrația burgheză a însemnat în vremea sa un progres considerabil în dezvoltarea societății. „Republica burgheză, parlamentul, votul universal — spunea Lenin — toate acestea constituie un enorm progres din punctul de vedere al dezvoltării mondiale a societății. Omenirea se îndreaptă spre capitalism, și numai capitalismul, grație culturii sale orașenești, i-a dat clasei proletare asuprite posibilitatea de a deveni conștientă de ceea ce reprezintă ea și de a crea mișcarea muncitorească mondială, milioanele de muncitori organizați în toată lumea în partide, partidele socialiste (iar astăzi comuniste. — F. C.), care conduc în mod conștient lupta maseilor. Fără parlamentarism, fără eligibilitate, această dezvoltare a clasei muncitoare n'ar fi fost posibilă”¹⁾.

Ideologii burgheziei, inclusiv socialiștii de dreapta, prezintă democrația burgheză drept o putere „națională”, „deasupra claselor”, „pura”. În sprijinul acestei afirmații, ei invocă libertățile democratice înscrise în constituțiile burgheze: libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor etc., egalitatea tuturor în fața legii. Dar ce egalitate poate exista între un muncitor și un capitalist, între un sarac și bogat, între un satul și un flamând?! Lenin și Stalin au demascat minciuna democrației burgheze. Ei au aratat că democrația burgheză este democrație numai pentru bogați, că vorbaria despre egalitate în societatea capitalistă, când bogații imense sunt monopolizate de burghezie, iar clasa muncitoare este condamnată la foamă și mizerie, la munca istovitoare, la șomaj, este o minciună și o înșelaciune. „Democrație pentru o minoritate infimă, democrație pentru cei bogați, iată democratismul societății capitaliste”²⁾ — scria Lenin. În societatea împărțită în clase antagoniste nu există și nu poate exista egalitate. Arătând fațarnicia democrației burgheze și a „egalității” burgheze, scriitorul francez Anatole France remarcă cu sarcasm că, în marea ei, legea interzice deopotrivă atât saracilor cât și bogaților să inoțeze sub un pod și să fure pâine.

Libertățile și drepturile burgheze au un caracter pur formal, fals și fățarnic. Chiar și în cele mai democratice republici burgheze, libertatea întrunirilor rămâne de fapt o vorbă goală, deoarece toate localurile de întruniri aparțin burgheziei; proletariatul nu are cladirile sale, nu are timp liber, și din aceasta cauză este în mod practic lipsit de posibilitatea de a folosi acest drept al său, chiar dacă este înscris în constituțiile burgheze.

Cât valorează frazele scribilor burghezi despre libertatea întrunirilor în țările capitaliste, se poate judeca de pildă după faptul că în U.S.A., Paul Robeson, renumitul cântăreț și militant progresist pe tarâmul social, este adesea lipsit de posibilitatea de a da concerte în fața muncitorilor, deoarece burghezia refuza să închirieze localuri pentru concerte la care își da concursul Paul Robeson. Acțiunile progromiste ale huliganilor fasciști ku-klux-klanii în U.S.A., de-gauliștii în Franța și lepădăturile asemănătoare din alte țări — rapesc muncitorilor posibilitatea de a se întruni în mod liber și a discuta problemele politice. Muncitorii, funcționarii, oamenii de știință, artiștii din U.S.A. care participa la întruniri comuniste sau întruniri organizate de partidul progresist, care fac propagandă și agitație în favoarea păcii, în favoarea interzicerii armei atomice, sunt trecuți pe listele de suspecți, concediați dela lucru și expulzați din țară. Lenin scria: „Atâta timp cât lucrurile stau astfel, «egalitatea», adică «democrația pură», este o înșelaciune. Pentru a cuceri o adevărată egalitate, pentru a realiza în fapt democrația pentru oamenii muncii trebuie mai întâi luate exploataților toate cladirile publice și cladirile particulare luxoase, trebuie mai întâi să li se dea timp liber oamenilor muncii, trebuie ca libertatea întrunirilor lor să fie apărată de muncitori înarmați și nu de boiernași sau de capitaliști-ofițeri cu soldați abrutizați”³⁾.

„Libertatea presei” este deasemenea o minciună în condițiile capitalismului. În realitate, „libertatea presei” înseamnă libertatea pentru burghezie de a otrăvi

1) V. I. Lenin, Marx-Engels-marxism, Ed. P.M.R. 1949 ediția a II-a, pag. 451. — Nota Red.

2) V. I. Lenin, „Statul și revoluția”, Ed. P.M.R. 1950, ediția a II-a pag. 100. — Nota Red.

3) V. I. Lenin, Opere www.dacoromanica.ro

conștiința clasei muncitoare, caci tipografiile, depozitele de hârtie, agențiile de informații se afla în proprietatea exclusivă a burgheziei.

În societatea burgheză presa este o ramură a industriei, o industrie pentru subjugarea ideologică a oamenilor muncii. „Presa Statelor Unite — scrie F. Landberg, autorul cărții „Cele 60 de familii ale Americii” — este de sus până jos cumpărată și plătită de familiile bogate și este în fond proprietatea lor. Adevărații patroni ai presei americane trebuie căutați printre familiile de multimilionari”¹⁾. Alde Morgan, Rockefeller, Lamont, Howard, Hearst — iată cine sunt stăpânii presei în U.S.A. În celelalte țări capitaliste presa este deasemenea pe deplin vândută burgheziei. Micul număr de ziare ale partidelor comuniste constituie singurul glas al adevărului adevărat în oceanul presei burgheze, fișpătoare, venale și mincinoase.

Votul universal, egal și direct cu care se fălesc ideologii burgheziei este de fapt în toate țările capitaliste unul din mijloacele dominației burgheziei asupra proletariatului. În condițiile capitalismului nu există și nu poate exista o participare reală a oamenilor muncii la conducerea țării, a statului.

„...Sub cele mai democratice rânduri, în condițiile capitalismului, guvernele nu sunt puse de către popor, ci de alde Rotschild, Stinnes, Rockefeller și Morgan. Democrația sub capitalism este o democrație *capitalistă*, democrația minorității exploatoare, care se reazimă pe îngrădirea drepturilor majorității exploatare și e îndreptată împotriva acestei majorități”²⁾.

În campaniile electorale magnații capitalului cheltuiesc sume uriașe, milioane de dolari. Întregul aparat puternic al presei burgheze, radio-ul, cinematograful este pus în acțiune pentru a zăpăci pe alegători, a-i asurzi, a-i desorienta. Înșelăciunea și coruperea, șantajul și intimidarea alegătorilor, violența fățișă, teroarea împotriva oamenilor muncii, împotriva negrilor în U.S.A. — totul este pus în mișcare pentru a asigura victoria candidaților burghezi la președinție sau în alegerile parlamentare. Magnații capitalului din U.S.A. subvenționează campaniile electorale ale ambelor partide burgheze — ale democraților și republicanilor în acelaș timp. Victoria sau înfrângerea unuia din aceste partide nu schimbă starea de lucruri: monopolurile capitaliste câștigă și într'un caz și în celălalt, indiferent dacă mizează pe măgar (emblema partidului democrat din U.S.A.) sau pe elefant (emblema republicanilor).

Caracterul de clasă exploator al democrației burgheze își găsește expresia și în politica internă și externă a guvernelor, și în compoziția instituțiilor reprezentative — parlamentele, congresele. De exemplu, în 1948, în Congresul U.S.A. printre cei 435 de membri ai Camerei reprezentanților erau: 230 de avocați, 50 de comercianți, 23 de fermieri, 11 bancheri și 1 muncitor. Printre cei 96 de senatori erau: 60 de avocați, 9 fermieri și 1 bancher. Acești avocați nu numai că se află în slujba monopolurilor capitaliste, dar mulți dintre ei sunt ei înșiși capitaliști.

În U.S.A., țară industrială, unde clasa muncitoare formează majoritatea populației, timp de decenii ea n'a fost deloc reprezentată în Congres, iar în 1948 a fost reprezentată numai printr'un singur deputat. În schimb marii capitaliști, care formează o parte infimă a populației din U.S.A., sunt reprezentați atât în mod direct, cât și prin avocații lor, Congresul aflându-se sub deplina lor dominație. Profesorul american James Brith spune:

„Foarte mulți senatori din senatul american sunt oameni bogați; unii dintre ei au ajuns în senat pentru că sunt bogați, alții au devenit bogați pentru că au ajuns în senat”.

Burghezia reușește să trimită pe oamenii ei în parlamente, în congrese, folosind corupția și violența, împiedicând de fapt zeci de milioane de oameni ai muncii de a participa la alegeri. În U.S.A., de pildă, în 1948, din 93.941.000 de alegători au luat parte la alegeri numai 48.680.000 de oameni, adică aproximativ 52% din numărul total al alegătorilor. Înlăturarea populației dela participarea la alegeri se obține în U.S.A. prin stabilirea censului de avere, a censului de domiciliu, de știință de carte, prin introducerea unui impozit electoral special, precum

1) F. Landberg, „Cele 60 familii ale Americii”, Editura de Stat pentru literatură și rătănă, Moscova 1948, pag. 289.

2) I. Stalin, Opere vol. 6, ed. P.M.R. 1950, pag. 126. — Nota Red.

și prin teroarea și violența fățișă împotriva muncitorilor revoluționari, împotriva negrilor, împotriva persoanelor care manifestă tendințe opoziționiste față de partidele burgheze ale democrațiilor și republicanilor. În 1942, în timpul alegerilor pentru Congresul U.S.A., în 26 de state din 48 au participat la alegeri numai între 30 și 50%, în 14 state — între 2 și 28% alegători. Astfel arată în realitate sufragiul universal și egal al democrației burgheze în toate țările capitaliste fără excepție.

„Experiența parlamentarismului din Franța și America — scrie tovarășul Stalin — a arătat limpede că un guvern în aparență democratic, care ia naștere pe baza sufragiului universal, este în realitate o coaliție cu capitalul financiar, foarte străină și depărtată de democrația adevărată. În Franța, în această țară a democrației burgheze, deputații sunt aleși de întregul popor, iar miniștrii sunt furnizați de Crédit Lyonnais. În America, alegerile se fac pe bază de vot universal, iar la putere sunt oamenii miliardarului Rockefeller“ 1).

C m înțelege burghezia americană democrația și libera exprimare a voinței poporului în timpul alegerilor, ea a demonstrat-o deosebit de concret în cazul „organizării” alegerilor în Grecia postbelică, în Coreea de Sud, în Japonia, și deasemenea în cazul campaniei electorale din Italia. În timpul alegerilor parlamentare din Italia din 1948, guvernul U.S.A. a adus în porturile italiene vasele sale de război. Deasupra Italiei „suverane” sburau avioane militare americane. Presa și radio-ul american, popii și călugării catolici repetau întruna alegătorilor italieni că, dacă vor vota pe comuniști sau partidul socialist condus de Nenni, vor fi aruncate asupra Italiei bombe atomice americane, se va sista furnizarea de cereale Italiei, armata și flota americană vor porni împotriva Italiei. Papa dela Roma și toată armata sa neagră amenințau pe alegători cu excomunicarea dacă vor vota pe comuniști; de pe toate amvonurile bisericilor catolice comuniștii au fost anatemizați. Cu toate acestea, partidul comunist a primit un număr atât de mare de voturi, încât fracțiunea lui este una din cele mai numeroase din parlamentul italian. Și, totuși, el a fost îndepărtat dela participarea la guvern, în timp ce grupul reformist trădător a lui Saragat, care n'are nicio influență în rândurile clasei muncitoare, face parte din guvernul italian 2).

În Franța, partidul comunist a obținut în alegerile parlamentare din 1946   majoritate relativă a voturilor, fracțiunea comunistă devenind cea mai numeroasă în parlament. După toate regulile, el are dreptul de  nt tetate la formarea guvernului. În fapt însă, la ordinul Wall-Street-ului și al celor 200 de familii — magnații capitalului Franței — el a fost înlăturat din guvern. Guvernul burghez francez, burghezia franceză calcă în picioare pe față, cu nerușinare și cinism voința majorității clasei muncitoare franceze.

Aceasta este în fapt democrația burgheză. „Nicăieri puterea capitalului, puterea unui mănunchi de miliardari asupra întregii societăți nu se manifestă în chip at t de brutal, prin intermediul unei at t de fățișe corupții ca în această țară, în America... Din moment ce există, capitalul își exercită dominația sa asupra întregii societăți, și nicio republică democratică, niciun vot universal nu schimbă acest fond al lucrurilor“ 3).

Parlamentele burgheze sunt un loc de flecăreală, iar problemele politice cu adevărat importante se rezolvă înafara parlamentului; monopolisții, bancherii, oamenii de bursă decid la adunările lor secrete problema componenței guvernelor, numesc și schimbă pe miniștri, fixează politica externă și internă a guvernului, adoptarea unor legi sau alora.

„Puterea capitalului e totul, bursa comercială e totul, iar parlamentul, alegerile nu sunt decât marionete, păpuși...“ 4) — scria Lenin.

Dar toate acestea nu înseamnă că clasa muncitoare poate să aibă o atitudine indiferentă față de forma statului burghez. Clasei muncitoare nu-i este indiferent dacă burghezia își exercită dictatura sub forma democrației sau sub forma unei dictaturi fasciste fățișe, teroriste. Republica parlamentară burghezo-

1) I. Stalin, Opere, vol. 4, ed. P.M.R. 1949, pag. 37—38. — Nota Red.

2)  ntre timp grupul lui Saragat a ieșit din guvern. (N. trad.).

3) V. I. Lenin, Marx-Engels-marxism, Ed. P.M.R. 1949, ediția a II-a pag. 450. — Nota Red.

4) Ibid., pag. 452.

democratica este folosita de clasa muncitoare pentru a-și organiza forțele ei în vederea luptei revoluționare pentru democrația socialista, pentru dîctatura proletariatului. Clasa muncitoare și partidul ei folosesc parlamentul burghez și alegerile pentru acest parlament în primul rînd ca o tribună, ca un mijloc de propagandă și de mobilizare a maselor pentru lupta revoluționară deschisă înafara parlamentului.

STATUL IMPERIALIST

Epoca imperialismului marchează ascuțirea tuturor contradicțiilor societății capitaliste, putrezirea ei și cotitura burgheziei dela democrație la reacțiune. Schimbările survenite în domeniul economic (dominația monopolurilor) nu puteau să nu duca la schimbări și în domeniul politic.

„Suprastructura politica a noii economii, a capitalismului monopolist (imperialismul este capitalism monopolist), este cotitura *dela* democrație la reacțiunea politică. Liberei concurențe îi corespunde democrația. Monopolului îi corespunde reacțiunea politică... Și în politica externă, și în politica internă imperialismul tinde deopotrivă la încălcarea democrației, la reacțiune. În acest sens este incontestabil că imperialismul înseamnă «negarea» *democrației în general, a oricărei democrații...* 1).

Aceste rînduri au fost scrise de Lenin în 1916.

Întreg mersul ulterior al dezvoltării economice și politice a societății burgheze în decurs de trei decenii și mai bine a confirmat pe deplin analiza științifică și pronosticul lui Lenin. În decursul acestei perioade procesul îngemănării monopolurilor capitaliste și a statului burghez s'a intensificat și mai mult, capitalismul monopolist se transformă într'o măsură din ce în ce mai mare în capitalism monopolist de stat. Aparatul de stat nu mai este subordonat monopolurilor capitaliste numai într'o forma voalată, indirectă, ci în întregime și în chip nemijlocit. Monopolurile capitaliste pun din ce în ce mai des în cele mai importante posturi de stat, în funcții de miniștri oameni de afaceri burghezi, bancheri, magnați ai industriei, generali și amirali.

După al doilea război mondial, în U.S.A. postul de ministru de război l-a deținut pana în 1948 dl. Forrestal, fost președinte al importantei firme bancare „Dillon Read and Company”. După ce a înebunit, Forrestal a fost scos din postul de ministru. În locul lui a venit Johnson, director al firmei de construcții de avioane „Consolidated-Vultee Aircraft Corporation” și director al filialei principale a concernului chimic german „I. G. Farbenindustrie” în U.S.A. — „General Aniline and Film Corporation” William Draper, adjunctul ministrului de război, este bancher. St. Symington, ministru al aviației, este fostul președinte al unei firme de radio și electroaparatură. J. Schneider, ministru de finanțe, este bancher, Acheson, secretarul de stat (ministru al afacerilor externe) este unul dintre proprietarii unei firme de avocatură din slujba lui Morgan, Rockefeller și Dupont. Cele mai importante posturi din departamentul de stat (ministerul afacerilor externe) al U.S.A. sunt ocupate de bancheri, magnați ai industriei, generali și amirali. În 1948 cele mai importante posturi din guvernul U.S.A. erau ocupate de 17 generali. Militarii ocupă cele mai importante posturi în diplomație. Bedell Smith, fostul ambasador al U.S.A. în U.R.S.S., este general; dl. Kirk, care a fost numit în locul lui în 1949, este amiral, fost șef al direcției serviciului de spionaj al marinei militare

Un tablou asemănător de îngemănare a aparatului de stat și a capitalului financiar, precum și de militarizare a aparatului de stat, se observă și în celelalte țări capitaliste. Aparatul de stat burghez crește în proporții uriașe, sugînd vloga poporului muncitor. Întărirea aparatului de stat înseamnă, în primul rînd, creșterea armatei și a flotei, a serviciilor de informații și de spionaj, a birocrăției, a poliției și jandarmeriei, adică a organelor de reprimare și de violență. În 1950 bugetul militar al U.S.A. a depășit de 20 de ori bugetul militar din 1939. Acelaș proces de militarizare, aceeași cursă turbată a înarmărilor au loc și în celelalte țări capitaliste care au semnat pactul agresiv al Atlanticului de Nord.

1) V. I. Lenin, Opere, vol. 23, ed. a IV, pag. 31.

În 1917 Lenin scria: „Dar în special imperialismul epoca capitalului bancar, epoca monopolurilor capitaliste gigantice, epoca transformării capitalismului monopolist în capitalism monopolist de stat prezintă, în legătura cu întărirea represiunilor îndreptate împotriva proletariatului, o extraordinară întărire a «mașinii de stat», o nemaipomenită sporire a aparatului ei birocratic și militar, atât în țările monarhice, cât și în țările republicane cele mai libere“¹⁾.

În urma adâncirii contradicțiilor de clasă și în legătură cu pregătirea și deslanșuirea războaielor imperialiste, burghezia renunța până și la democrația burgheza limitată, falsă și ciuntită și trece la fascism. Dictatura fascistă este dictatura terorista a celor mai reacționare, celor mai șovine și celor mai militariste grupuri ale burgheziei imperialiste, este înabușirea oricărui libertăți democratice.

Nu întâmplător apare fascismul în epoca crizei generale a capitalismului, când sistemul capitalist este zdruncinat până'n temelii, când burghezia nu mai este în stare să-și mențină dominația cu ajutorul metodelor democrației burgheze.

Trecerea dela democrația burgheza la dictatura terorista față de la fascism este expresia slăbiciunii, lipsei de stabilitate și putreziciunii capitalismului, este un semn al incapacității burgheziei de a conduce cu metodele vechi. În condițiile ascuțirii contradicțiilor de clasă, burghezia își da la iveală fața ei bestială, arunca la o parte valorile democratice ale dictaturii sale, sugruma drepturile democratice elementare și trece la teroare față de, la reprimarea brutala a clasei muncitoare, a partidului ei, a militanților progresiști.

Burghezia trece la dictatura fascistă în primul rând în acele țări capitaliste unde contradicțiile de clasă s'au adâncit și s'au ascuțit cel mai mult și unde burghezia imperialista tinde să rezolve aceste contradicții pe calea teroarei, pe calea unor războaie imperialiste. Astfel s'a întâmplat în 1922 în Italia, în 1933 în Germania, iar apoi într'un șir de alte țări capitaliste.

Fascizarea actuală tot mai intensă a statului burghez în U.S.A. și în Anglia este legată în primul rând de pregătirea de către capitalul monopolist din aceste țări a unui al treilea război mondial, a unui război împotriva U.R.S.S. și țărilor de democrație populară. Cu cât presa capitalistă venala din U.S.A. și Anglia (ca și cea din Franța și Italia) țipă mai tare despre apararea democrației, despre lupta împotriva „totalitarismului”, cu atât mai mult aluneca în fapt aceste țări spre fascism, se transforma în state poliștice.

În Statele Unite ale Americii se intensifică din ce în ce mai mult desmațul reacțiunii, campania împotriva clasei muncitoare și împotriva partidului comunist. Din aparatul de stat au fost îndepărtate toate elementele progresiste. Banderile teroriste militarizate ale ku-klux-klan-ului și ale celor de teapa lor împrăștie întrunirile muncitorești, înabușă prin forța grevele muncitorilor, devastează sediile partidului comunist, persecută pe oamenii cinstiți, progresiști pe care presa reacționară n'a reușit să-i îndobitocească. Așa cum s'a întâmplat în Germania hitlerista, în U.S.A. a fost instaurat un regim de asuprire națională și de teroare împotriva tuturor negrilor și împotriva americanilor de dată mai recentă, în țara înflorește antisemitismul, ideologia exclusivismului național și rasial. Statul burghez-democratic al U.S.A. se transformă în ritm accelerat într'o dictatură fascistă terorista cu o față „democratică”.

Curcurele conducătoare din U.S.A. și din Anglia stau astăzi în fruntea reacțiunii imperialiste mondiale și introduc în toate țările capitaliste regimuri reacționare fasciste și semifasciste, punându-și ca țel să înabușe mișcarea muncitorească revoluționară și lupta de eliberare națională a popoarelor asuprite.

Victoria fascismului nu este ceva inevitabil. Experiența istorică arată că burghezia reușește să desființeze drepturile burgheze elementare și să instaureze dictatura fascistă numai acolo unde clasa muncitoare este scindată, unde o parte a muncitorilor urmează pe trădătorii clasei muncitoare socialiștii de dreapta. Dacă clasa muncitoare este unită, organizată, ea este în stare să preîntâmpine prin lupta ei revoluționară instaurarea dictaturii burgheze fasciste.

Una din cele mai importante sarcini ale clasei muncitoare și ale partidului

V. I. Lenin, „Statul și revoluția”, Ed. P.M.R. 1951, ediția a II-a, pag. 40. — Nota Red.

ei marxist în țările capitaliste este de a mobiliza forțele la lupta revoluționară împotriva reacțiunii imperialiste, împotriva fascismului. În calea clasei muncitoare în lupta ei împotriva statului imperialist, împotriva fascismului, stau socialiștii de dreapta.

Socialiștii de dreapta, scindând clasa muncitoare, slăbesc forțele ei și astfel croiesc drum fascismului, sunt promotorii fascismului și ai reacțiunii fasciste. Tocmai deaceia socialiștii de dreapta sunt de fapt social-fasciști. Socialiștii de dreapta și fasciștii sunt înrudiți și prin vederile lor ideologice, teoretice. Și unii și alții privesc statul burghez ca un stat deasupra claselor. Și unii și alții neagă caracterul de neimpăcat al contradicțiilor dintre proletariat și burghezie, propovăduiesc pacea între aceste clase. Fasciștii și socialiștii de dreapta sunt deopotrivă ostili marxismului și socialismului. Pentru a înșela masele, fasciștii și socialiștii de dreapta sunt gata să-și pună o mască „socialistă”, se intitulează apărători ai oamenilor muncii. În realitate, și unii și alții sunt slugi și apărători ai burgheziei, ai capitalului financiar.

Când ajung la putere, socialiștii de dreapta recurg, ca și fasciștii, la reprimarea pe calea armelor a muncitorilor revoluționari. O dovadă în acest sens este masacrarea muncitorilor de către ministrii „socialiști” în Franța, în Anglia, în Finlanda și în alte țări. În același timp socialiștii de dreapta sugerează în mod fariseic muncitorilor că ei ar putea să cucerească în mod pașnic statul burghez, să-l folosească în scopurile lor.

A fost o vreme când socialiștii de dreapta admiteau în vorbe învățătura marxistă despre stat, falsificând și trivializând în fapt această învățătură, eliminând din ea principalul: necesitatea de a sfărâma mașina de stat burgheză și de a instaura dictatura proletariatului. În momentul de față socialiștii de dreapta au rupt complet și fățiș cu învățătura marxistă, în general, cu învățătura marxistă despre stat, în special. El declară în mod cinic că învățătura lui Marx și Engels despre stat, despre dictatura proletariatului este învechită, propovăduiesc cele mai reacționare banalități burgheze în sensul că statul se situează deasupra claselor, cheama clasa muncitoare nu la sfărâmarea, la distrugerea mașinii de stat burgheze, ci la „cucerirea” ei „pașnică” cu ajutorul votului universal.

Clasa muncitoare însă vede din ce în ce mai bine legătura indisolubilă, intimă dintre aspirarea economică și caracterul statului burghez ca organ al burgheziei de aspirare a oamenilor muncii. Experiența istorică a luptei revoluționare a clasei muncitoare în toate țările a demascat în totul falsitatea învățăturii socialiștilor de dreapta despre stat. Experiența de veacuri a luptei clasei muncitoare ne învață că fără a distruge mașina de stat burgheză nu se poate distruge capitalismul și croi drum socialismului.

Așa dar, diferitele tipuri și forme de stat și de drept reprezintă suprastructura unei baze economice sau a alteia, istoricește determinate. Statul și dreptul sunt fenomene istorice, ele nu durează veșnic.

Independent de diversitatea formelor sale, statul modern reprezintă în toate țările capitaliste o dictatură a burgheziei.

Sarcina principală a clasei muncitoare din țările capitaliste este de a distruge statul burghez și de a-l înlocui cu statul său — dictatura proletariatului.

Marii învățatori ai clasei muncitoare, Marx și Engels, Lenin și Stalin, au demonstrat în mod științific că proletariatul nu poate folosi mașina de stat burgheză în scopurile sale. Mașina de stat burgheză este adaptată pentru aspirarea clasei muncitoare, a oamenilor muncii. Ea este fundamental ostilă clasei muncitoare. Clasa muncitoare trebuie s'o sfărme, s'o distrugă și să-și creeze o mașină de stat proletară, proprie, cu ajutorul căreia ea poate să reprime burghezia, să distruge capitalismul și să construiască socialismul. Iată ce ne învață experiența victorioasă a luptelor clasei muncitoare din U.R.S.S. și din țările de democrație populară.

REPRODUCȚIA SOCIALISTĂ LĂRGITĂ ȘI IZVOARELE DE SPORIRE A VENITULUI NAȚIONAL *)

de Prof. UNIV. I. RACHMUTH

În Raportul ținut în Iunie 1930 la Congresul al XVI-lea al Partidului Comunist (bolșevic) al U.R.S.S., tovarășul Stalin puneă întrebarea care este cauza succeselor hotărâtoare pe care le înregistra Uniunea Sovietică pe frontul construcției economice, în timp ce țările capitaliste se sbăteau în ghiarele crizei economice din ce în ce mai ascutite.

Răspunzând la această întrebare, tovarășul Stalin spunea :

„Cauza stă în *deosebirea* dintre *sistemul* economic dela noi și cel al capitaliștilor.

Cauza stă în *inconsistența* sistemului economic capitalist. Cauza stă în *superioritatea* sistemului economic sovietic asupra sistemului capitalist.

Ce înseamnă sistemul economic sovietic ?

Sistemul economic sovietic înseamnă că :

1. Puterea clasei capitaliștilor și moșierilor a fost răsturnată și înlocuită cu puterea clasei muncitoare și a țărănimii muncitoare.

2. Uneltele și mijloacele de producție, pământul, fabricile, uzinele etc. au fost luate dela capitaliști și trecute în proprietatea clasei muncitoare și a masselor muncitoare ale țărănimii.

3. Desvoltarea producției nu este subordonată principiului concurenței și asigurării profitului capitalist, ci principiului conducerii planificate și a ridicării sistematice a nivelului material și cultural al oamenilor muncii.

4. Repartiția veniturii naționale nu se face în interesul îmbogățirii claselor exploatatoare și a numeroasei lor servitorimi parazitare, ci în interesul îmbunătățirii sistematice a stării materiale a muncitorilor și țărănilor și al lărgirii producției socialiste la orașe și sate.

5. Îmbunătățirea sistematică a stării materiale a oamenilor muncii și creșterea neconținută a cerințelor lor (a puterii de cumpărare), fiind o sursă mereu crescândă a lărgirii producției, pun pe oamenii muncii la adăpost de crize de supraproducție, la adăpost de șomaj și mizerie.

*) Stenogramă prescurtată a lecției ținute la Școala Superioară de Științe Sociale „A. A. Jdanov” de pe lângă C.C. al P.M.R.

6. Clasa muncitoare și țărănimea muncitoare sunt stăpâni țării; ele nu muncesc pentru capitaliști ci pentru propriul lor popor muncitor“.

Demonstrând prin această analiză genială a sa superioritatea sistemului economic socialist asupra celui capitalist, tovarășul Stalin scoțea în acelaș timp în evidență superioritatea reproduției socialiste asupra reproduției capitaliste și locul important pe care îl ocupă în producția socialistă lărgită problemele legate de venitul național.

Iată chestiunile de care vom încerca să ne ocupăm în cele ce urmează.

Știm că reproducția este reluarea producției, este însuși procesul de producție privit ca un proces continuu.

Despre reproducția capitalistă Marx spunea: „Dacă producția are formă capitalistă, reproducția are și ea formă capitalistă“. Acest principiu putem să-l aplicăm și reproduției socialiste, spunând că, dacă producția are formă socialistă, reproducția are și ea formă socialistă.

Dar din capul locului se impune aici o distincție esențială între producția capitalistă și cea socialistă. Dacă reproducția capitalistă este un proces spontan, un proces neorganizat, necontrolat — reproducția socialistă este dimpotrivă un proces planificat, condus în mod conștient de către statul socialist. Este o distincție esențială care ne arată dela început care este rolul hotărîtor al statului, care este rolul hotărîtor al partidului — forța conducătoare în acest stat — în procesul de producție. Reproducția socialistă este un proces organizat, condus în mod planificat de către statul socialist. Deasemeni în timp ce reproducția în capitalism se face cu intermitențe, în socialism reproducția este un proces în continuă ascensiune, un proces care condiționează creșterea continuă a forțelor de producție ale societății socialiste. În capitalism, realizarea produsului social se face prin sguduiri și prin distrugerii de valori, prin crize economice, care înseamnă adevărate catastrofe pentru economia capitalistă. În socialism, realizarea produsului social este totdeauna asigurată prin acțiunea de planificare a statului.

Cunoaștem deasemeni distincția dintre reproducția simplă și reproducția lărgită. Reproducția simplă este reluarea procesului de producție pe aceeași bază, adică cu aceleași mijloace de producție, producându-se un produs social neschimbat. Reproducția lărgită, în schimb, înseamnă reluarea procesului de producție pe baze lărgite, adăugându-se o parte din valorile noi create capitalurilor inițiale și producându-se un produs social sporit față de ciclul de producție anterior.

În capitalism, reproducția lărgită este în primul rând o reproducție a relațiilor de producție capitaliste. Se reproduc în continuu condițiile producției capitaliste și înseși relațiile de producție capitaliste — adică pe de o parte capitaliștii, cu capitaluri din ce în ce mai mari, iar pe de altă parte muncitorii, lipsiți de mijloace de producție și având de vânzare doar forța lor de muncă. Reproducția socialistă lărgită se prezintă și ea în primul rând ca o reproducție lărgită a relațiilor de producție socialiste.

Reproducția lărgită a relațiilor de producție socialiste înseamnă lichidarea treptată a deosebirilor dintre munca manuală și munca intelectuală, dintre munca necalificată și cea calificată, dintre sat și oraș, deosebiri care, după cum știm, mai subsistă încă în prima fază a societății comuniste, în societatea socialistă. Reproducția lărgită a relațiilor

de producție socialiste se concretizează în dispariția treptată a acestor deosebiri, în trecerea treptată a societății spre faza superioară a comunismului.

În al doilea rând, reproducția socialistă lărgită se prezintă ca o reproducție lărgită a produsului social. Produsul social, adică totalitatea bunurilor create în societate într-o anumită perioadă de timp, de pildă în cursul unui an, trebuie privit în primul rând sub forma naturală, fizică, a bunurilor create și în al doilea rând, sub forma valorii acestor bunuri. Reproducția lărgită a produsului social înseamnă deci crearea unei cantități mai mari de bunuri pe de o parte și sporirea valorii acestor bunuri pe de altă parte. Ea înseamnă sporirea atât a volumului fizic al produsului social cât și a valorii acestui produs social.

Valoarea produsului social se împarte în două părți. O parte este destinată reînnoirii mijloacelor de producție întrebuințate, respectiv uzate în cursul anului. A doua parte, adică ceea ce rămâne după reînnoirea mijloacelor de producție, reprezintă venitul net al producției din anul respectiv, sau cu un alt termen: venitul național al anului respectiv.

În ceea ce privește înlocuirea mijloacelor de producție, trebuie să facem distincție între mijloacele circulante și mijloacele fixe. Mijloacele circulante, adică materiile prime, materiile auxiliare etc. se înlocuiesc — atât în natură cât și din punctul de vedere al valorii — după fiecare proces de producție. Mijloacele fixe, adică mașinile, clădirile, instrumentele se reînnoiesc după o serie de ani, adică după repetate procese de producție, în cursul cărora valoarea lor a trecut treptat asupra produselor, iar valoarea lor de întrebuințare a dispărut.

Reînnoirea mijloacelor fixe în natură se caracterizează în societatea socialistă prin introducerea permanentă a tehnicii noi, avansate. Mașinile vechi, care se uzează, sunt înlocuite cu mașini noi, mai perfecționate. Mai mult încă, și înainte de uzarea lor completă, mașinile pot fi înlocuite cu alte mașini noi, mai perfecționate.

În capitalism, introducerea de mașini noi se face sub presiunea concurenței, în goana după profit; ea are un caracter anarhic și nu urmărește decât obținerea de profituri mai mari. În perioada monopolistă a capitalismului, și în special în timpul crizei generale a capitalismului, procesul acesta de reînnoire este mult îngrădit prin existența monopolurilor și prin neutilizarea cronică a unei părți importante a utilajului.

În economia socialistă a Uniunii Sovietice reînnoirea mijloacelor de producție se face după criteriul economiei de muncă, după necesitățile mecanizării și automatizării muncilor, după necesitățile trecerii dela socialism la comunism.

În ce privește înlocuirea după valoare a mijloacelor fixe, aceasta se face prin amortizare. În prețul mărfurilor pe care întreprinderea le vinde este cuprinsă și o sumă de bani care reprezintă partea de valoare a mijloacelor fixe care a fost trecută asupra mărfurilor respective. Sumele acestea întreprinderea le varsă în mod regulat la bancă. Ele reprezintă amortismentele care mai târziu vor servi pentru investițiile în vederea reînnoirii mijloacelor fixe uzate.

Dar noi știm că numai o parte din fondurile fixe care lucrează în economia națională trebuie înlocuită într-un anumit an. Practic, sumele ce se cheltuiesc în fiecare an pentru înlocuirea mijloacelor fixe uzate vor fi mai mici decât sumele ce intră în anul respectiv în fondul de

amortizare. Diferența care rămâne disponibilă și care va fi necesară abia în anii viitori formează, în mod provizoriu, un izvor suplimentar de acumulare, adică de lărgire a producției, alături de fondurile de investiții propriu zise. Ținându-se seama că aceste investiții suplimentare servesc la lărgirea producției, că ele servesc deci la sporirea cantității și valorii produselor ce se crează în economia națională, aceste operațiuni nu pot fi considerate ca simple operații contabile, ci au o importanță economică foarte mare.

În ceea ce privește acest fond de acumulare suplimentar, economia socialistă are avantajii extrem de mari față de economia capitalistă. Abstracție făcând de faptul că aci este vorba de un fond centralizat, mânuit în mod conștient și planificat, și nu de o sumedenie de fonduri dispersate și mânuite în mod anarhic de capitaliști, în economia socialistă lărgirea sistematică și rapidă a volumului fondurilor fixe face ca diferența dintre sumele ce se varsă anual în fondul de acumulare și sumele necesare pentru înlocuire în anul respectiv să fie din ce în ce mai mare, servind la rândul ei la lărgirea continuă a aparatului de producție.

A doua parte a produsului social, venitul național, reprezintă, după cum am spus, produsul net anual al economiei naționale, adică valoarea nou creată în anul respectiv.

Venitul național este una din cele mai importante categorii economice, atât în ce privește studiul economiei capitaliste și analiza exploatarei capitaliste, cât și în ce privește studiul dezvoltării economiei socialiste. Din această cauză, economiștii burghezi întrebunțează cu pre-dilecție această categorie pentru ascunderea relațiilor reale din cadrul societății capitaliste. Acest lucru rezultă în special din modul în care economiștii burghezi determină venitul național, deși în ce privește definiția venitului național, economiștii burghezi consideră și ei că reprezintă valoarea nou creată în societate într'o perioadă de timp determinată. Dar modul în care ei determină venitul național este un mod apologetic menit să ascundă exploatarea capitalistă.

Cum se determină valorile nou create în societate într'o anumită perioadă de timp?

Conform teoriei marxiste a valorii, singura teorie științifică în această privință, izvorul oricărei valori nou create în societate este munca omenească. Produsul social global, adică totalitatea bunurilor create în societate într'o anumită perioadă de timp, reprezintă pe de o parte valorile mijloacelor de producție întrebunțate respectiv uzate și pe de altă parte valorile noi, create prin munca omenească în această perioadă de timp. Venitul național, adică produsul net se determină deci scăzându-se din produsul social global valoarea necesară pentru înlocuirea mijloacelor de producție întrebunțate, respectiv uzate.

În societatea capitalistă acest produs net este reprezentat prin plusvaloarea creată de clasa muncitoare și încasată de capitaliști și de salariile pe care le primesc muncitorii. La aceasta se mai adaugă valorile noi, create de micii producători de mărfuri în ramurile producătoare de bunuri materiale, cum ar fi de pildă țărănimea.

Plusvaloarea creată de muncitori în procesul de producție capitalist revine, după cum știm, unor categorii diferite de capitaliști sub formă de profit industrial, profit comercial, dobândă, rentă funciară. Toate aceste subîmpărțiri ale plusvalorii, împreună cu salariile munci-

torilor și veniturile micilor producători de mărfuri sunt venituri primare și constituie produsul net, adică venitul național al societății. Beneficiarii acestor venituri cheltuiesc valorile obținute în acest fel, plătiind, de pildă, pe medic, pe avocat, pe învățător, pe artist, pe preot etc., care încasează venituri derivate. Aceștia la rândul lor pot deosemeni să-și cheltuiască veniturile trecându-le altor persoane. Se înțelege însă dela sine că aceste cheltuiuri succesive nu pot spori valoarea inițială creată în procesul de producție, deși fiecare din acești beneficiari ulterioari încasează un venit nou în ceea ce îl privește pe el.

Aceasta este o metodă științifică de a determina venitul național, întemeiată pe teoria marxist-leninistă.

Economiștii burghezi, în tendințele lor apologetice, determină însă venitul național fără să țină seama că valorile noi în societate sunt create de munca din ramurile producătoare de bunuri materiale și deci singurele venituri care constituie venitul național sunt veniturile capitaliștilor provenite din plusvaloarea creată de muncitori, salariile muncitorilor și veniturile micilor producători de mărfuri. Economiștii burghezi consideră că orice așa zis „serviciu” care ocazionaază cuiva un venit sporește venitul național. Deci venitul pe care-l încasează un boxeur profesionist sau predicatorul unei secte religioase sporește după părerea lor venitul național. Susținerea aceasta se încadrează în concepția apologetică generală care justifică încasarea diferitelor părți ale plusvalorii de către capitaliști prin „serviciile” pe care ei le-ar aduce societății. Serviciul aduc societății, după economiștii burghezi, și muncitorul industrial și țărănul muncitor și acționarul unei întreprinderi industriale și bancherul și proprietarul de pământ și avocatul și medicul și artistul etc. Veniturile pe care toți aceștia le încasează constituie, după economiștii burghezi, venitul național al societății. Ele sunt toate la fel de justificate. Iată scopul adevărat al teoriei burgheze asupra venitului național: ascunderea exploatării capitaliste.

Economistul burghez W. I. King scria într-o carte apărută în anul 1922 :

„Materia primă merge în fabrici. Acolo valoarea ei este din nou mărită prin muncă, capital și antreprenori... Industria este și ea ținută în stare de activitate cu ajutorul chimiștilor, profesoriilor, avocaților, clericoilor și autorităților guvernamentale... Există deasemeni și o armată de bărbați și femei, întrebuințată direct în servicii productive. Această armată include chelnerii, bărbieri, croitori, jucători de base-ball, actori și alții, care ne pun la dispoziție serviciile lor personale pentru a ne satisface nevoile imediate. Toate eforturile lor trebuiesc răsplătite. La sfârșit produsele combinate ale acestor variate activități se reunesc pentru a forma venitul național”.

Iată deci cum sunt puși alături muncitorul industrial, care crează valoare, chimistul din industrie, care crează deasemeni valoare, profesorul care nu crează valoare, deși munca lui poate să contribuie la ridicarea calificării unor forțe de muncă ce vor crea valoarea mai mare prin acest fapt, capitalistul, antreprenorul, avocatul, preotul, jucătorul de base-ball din care nici unul nu crează bineînțeles nici o valoare.

Dacă din punct de vedere tehnic înglobarea acestor venituri derivate în venitul național constituie duble înregistrări care umflă în mod artificial venitul național, pe plan politic ea constituie o deșănțată apologie a capitalismului — o încercare disperată de a ascunde exploatarea capitalistă.

În societatea socialistă venitul național este format din valorile noi create în sectoarele creatoare de valoare ale economiei: industria, agricultura, construcțiile, transporturile de mărfuri, comunicațiile, comerțul, în măsura în care acestea din urmă contribuie la crearea de valoare.

O deosebire esențială, hotărâtoare, între societatea socialistă și cea capitalistă în ceea ce privește venitul național este modul în care se face repartizarea lui în societate.

În societatea capitalistă repartizarea acestui venit național se face în așa fel, încât ea se concretizează într-o exploatare cruntă a clasei muncitoare. În societatea socialistă această exploatare nu există. Este o deosebire hotărâtoare între cele două orânduirii sociale care marchează superioritatea indiscutabilă a orânduirii socialiste.

În societatea capitalistă, bazată pe proprietatea particulară asupra mijloacelor de producție și pe exploatare, repartizarea se face în interesul claselor exploatare. În 1939, 10% din numărul familiilor din U.S.A. își însușea 40% din venitul național al țării. În perioada celui de al doilea război mondial și în perioada postbelică, această parte s'a mărit considerabil. În țările capitaliste nivelul de trai al celor ce muncesc și partea clasei muncitoare din venitul național scade în mod continuu. Cei ce muncesc reprezintă 78,6% din populația Statelor Unite, în timp ce partea lor din venitul național reprezintă doar 44,4%. În Anglia cei ce muncesc reprezintă 88,2% din populație, dar partea lor din venit este de 40,8%.

În economia socialistă a Uniunii Sovietice, venitul național este într-adevăr venitul poporului întreg. Aici exploatarea este desființată. Venitul național revine poporului, servind la continuarea propășirii a economiei și la ridicarea continuă a nivelului de trai al oamenilor sovietici.

Problema aceasta a repartiției venitului național este de o importanță hotărâtoare. Tovarășul Stalin vorbind despre repartiția venitului național, spunea :

„Problema repartiției venitului național pe clase este o problemă fundamentală din punct de vedere al situației materiale și culturale a muncitorilor și țăranilor”.

Și în ceea ce privește tratarea repartizării venitului național, scopurile apologetice ale economiștilor burghezi sunt evidente. Metoda lor cea mai uzitată în această privință este de a calcula venitul național pe cap de locuitor. Adică după ce au calculat venitul național, în care intră și venitul milionarilor și cel al muncitorilor din oraș și cel al muncitorilor agricoli, ei împart acest venit la numărul de locuitori, stabilind o sumă medie pe cap de locuitor. Este evident că în felul acesta se ascunde venitul capitalistilor. Astfel în lucrarea sa „Venitul național al României”, economistul burghez Dem. I. Iordan împarte venitul național pe numărul de locuitori și stabilește pentru anul 1928 un venit de 9.707 lei pe cap de locuitor, „o cifră destul de modestă” cum

se exprimă autorul. În această cifră intră bineînțeles veniturile fabuloase ale lui Malaxa și Aușnit etc., ca și veniturile mizerabile ale muncitorilor industriali și agricoli. Ce altceva urmărește aici autorul decât să ascundă veniturile capitaliștilor?

Iar un alt economist burhez, Victor Onișor, scrie în 1931 în lucrarea sa „Venitul național, reforma monetară și criza economică specială din România“ :

„Venitul național ca instituțiune ni-l putem închipui ca o imensă magazie, în care fiecare membru al populațiunii pune bunurile produse prin activitatea sa de orice natură în procesul de producțiune și din care fiecare primește după regulile de repartițiune de ce are nevoie pentru consumațiune”.

Numai că regulile de repartițiune ale societății capitaliste fac ca un număr infim al populațiunii să scoată din magazie aproape totalitatea bunurilor, deși ele sunt produse de majoritatea covârșitoare a acestei populațiuni.

Superioritatea sistemului economic socialist se manifestă și în ceea ce privește dinamica creșterii venitului național.

Astfel în Uniunea Sovietică, venitul național reprezenta în 1940 611% față de cel din 1913, pentru ca în 1950 să crească față de 1940 cu 64%, astfel că în acest an el reprezintă 1002% față de 1913.

În U.S.A. venitul național, care după cum am văzut reprezintă în calculele economiștilor burhezi cifre umflate și ireale, crește în perioada 1913—1937 doar cu 31%.

Din aceste cifre ne putem da seama de deosebirea esențială care există între cele două sisteme în ce privește creșterea venitului național.

Venitul național reprezintă așa dar fondul de valori noi create în societate într-o anumită perioadă de timp. Dacă reproducția socialistă lărgită înseamnă reluarea producției pe baze lărgite prin adăugare de fonduri noi la fondurile deja investite în producție, este evident că aceste fonduri noi se iau din venitul național. Venitul național al fiecărui an se va împărți deci în două părți: o parte destinată lărgirii producției — fondul de acumulare și a doua parte destinată consumului și lărgirii lui continue — fondul de consum.

Această împărțire în fond de acumulare și fond de consum se face în mod conștient de către statul socialist, în așa fel încât să fie asigurată în același timp și creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii și un ritm de dezvoltare a forțelor de producție necunoscut în societatea capitalistă.

Aproape trei sferturi din venitul național îl formează fondul de consum. Planul cincinal care s'a încheiat în U.R.S.S. la sfârșitul anului trecut prevedea 73% din venitul național pentru fondul de consum, 21% pentru acumulări și 6% pentru mărirea rezervelor de stat.

Aceleași cifre sunt prevăzute și în primul nostru plan cincinal.

Problema cea mai importantă în legătură cu cele expuse până acum este pentru noi în momentul de față cunoașterea izvoarelor de

sporire a venitului național. Este problema cheie a întregii dezvoltări a economiei noastre.

Intrucât venitul național reprezintă fondul de valori noi care servește atât la lărgirea producției cât și la ridicarea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii, este clar că atât ritmul acumulării cât și ritmul ridicării nivelului material și cultural al oamenilor muncii depinde în cea mai mare măsură de ritmul creșterii venitului național. Creșterea venitului național înseamnă creșterea fondului de valori care servește la reproducția socialistă lărgită și la îmbunătățirea continuă a condițiilor de trai ale oamenilor muncii.

În această privință trebuie subliniat din capul locului că importante sunt nu numai mărimea și dinamica venitului național exprimat în valori, dar și mărimea și dinamica volumului fizic al venitului național. Într'adevăr, în perioade diferite, aceeași cantitate de valoare se poate concretiza în cantități diferite de mărfuri. O creștere a productivității muncii poate determina de pildă o creștere a cantității de bunuri produse fără ca valoarea nou produsă cuprinsă în ele să crească. O asemenea creștere a productivității muncii va face deci ca venitul național, rămas neschimbat în cece privește valoarea sa, să sporească în cece privește volumul său fizic.

Or, este evident că o asemenea sporire a volumului fizic al venitului național este de importanță hotărâtoare pentru dezvoltarea economiei naționale: ea înseamnă o sporire a cantității de bunuri ce vor servi pe de o parte la lărgirea aparatului de producție, pe de altă parte la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. O cercetare a izvoarelor de sporire a venitului național va trebui să aibă deci în vedere atât sporirea valorii venitului național cât și sporirea volumului său fizic.

Care sunt deci izvoarele de sporire a venitului național?

Știm că singurul izvor al venitului național este munca în ramurile producătoare de bunuri materiale. Deci creșterea timpului de muncă prestat în societate înseamnă și creșterea venitului național, atât în ce privește volumul fizic al produselor în care el se concretizează, cât și în cece privește valoarea sa.

În societatea socialistă există tendința de a se scurta ziua de muncă*), dar aceasta nu înseamnă micșorarea totalului timpului de muncă cheltuit în ansamblul economiei naționale. Dimpotrivă, unul din marile avantajii ale socialismului este faptul că ritmul reproducției lărgite nu depinde de deșee, de piață, că această reproducție lărgită nu este încetățuită de relațiile de producție ca în capitalism. Ritmul acestei reproducții poate fi planificat în mod conștient de statul socialist în conformitate cu sarcinile politico-economice ce și le pune, uzând în același timp de totalitatea mijloacelor de producție și a forțelor de muncă de care dispune. Socialismul creează deci posibilitatea atragerii continue în sfera de producție a întregii populații capabile de muncă.

Lichidarea claselor exploatatoare și schimbarea structurii sociale a populației permit o folosire mai productivă a populației capabile de

*) Trebuie menționată în această privință hotărârea recentă a Consiliului de Miniștri al R.P.R. pentru stabilirea duratei timpului de lucru sub 8 ore pe zi pentru anumite categorii profesionale, hotărâre prin care ziua de muncă a fost redusă la unele munci la 6, 5, 4 și mai puține ore, fără ca prin aceasta să se reducă salariul muncitorilor respectivi.

muncă. Nu mai există burghezie și moșieri care să trăiască din munca altora. Toată populația se compune din oameni ai muncii.

Crește de copii și mese colective au creiat posibilitatea atragerii femeilor în procesul de producție.

Un alt izvor de creștere a timpului de muncă prestat pe plan social este creșterea naturală a populației, stimulată prin absența șomajului și prin siguranța zilei de mâine. Din 1926 până în 1939 populația a crescut în U.R.S.S. cu 15,9% în timp ce în Franța ea a crescut numai cu 1,2% iar în Anglia cu 4,3%.

În U.R.S.S. numărul muncitorilor și funcționarilor a crescut între 1928 și 1940 de la 11,5 milioane la 30 milioane. La sfârșitul anului 1950 acest număr a crescut la 39,2 milioane, sporind cu 2 milioane față de sfârșitul anului 1949.

Foarte importantă în ceea ce privește venitul național este împărțirea populației asupra sferelor productive și neproductive. Noi știm că numai munca din sferele productive ale economiei naționale creează valori noi. În U.S.A. între 1900—1939 numărul salariaților a crescut de două ori, dar numărul funcționarilor din birouri și din comerț a crescut de 5 ori. Este un aspect de putreziciune, de decădere care caracterizează capitalismul american și în general producția capitalistă în faza imperialistă.

În economia socialistă, această disproporție dintre munca din producția propriu zisă și circulație, respectiv administrație, dispăre. Un procent tot mai mare al populației muncitoare lucrează în munci productive.

Iată deci cum acționează acest prim mijloc de sporire a venitului național, anume sporirea timpului de muncă prestat în societate.

Un alt izvor de sporire a venitului național este ridicarea calificării muncitorilor. Știm că o muncă mai calificată este un multiplu al muncii simple, și că ea creează deci valori mai mari care se concretizează în bunuri mai multe și de calitate mai bună. Cu cât se va presta deci mai multă muncă calificată în societate, cu atât venitul național creat va fi mai mare. Această creștere se va exprima atât într-o creștere a valorii sale cât și a volumului său fizic.

În procesul trecerii de la socialism la comunism, în economia sovietică se înlătură în continuu muncile simple, se mecanizează și se automatizează procesele de producție, se ridică în continuu calificarea muncii.

În general munca industrială este o muncă mai calificată decât cea agricolă. În Uniunea Sovietică crește în mod continuu numărul muncitorimii industriale. S'a modificat raportul dintre numărul muncitorilor industriali și cel al țăranilor colhoznici, în favoarea celor dintâi; a dispărut de mult prisosul de brațe de muncă din agricultură. Astfel în 1926 populația orășenească a fost de 17,9% iar cea sătească de 82,1% pe când în 1939 populația orășenească a crescut la 32,8% iar cea sătească a scăzut la 67,2%.

În același timp mecanizarea continuă a agriculturii aduce după sine o continuă ridicare a calificării muncilor agricole.

Câteva cifre vor demonstra creșterea numărului cadrelor calificate în U.R.S.S.

Din 1926 până în 1939 numărul inginerilor a crescut de 7,7 ori, al agronomilor de 6 ori, al strungarilor de 6-8 ori, al frezorilor de 13 ori,

al lăcătușilor de 3,7 ori, al tractoriștilor de 45 ori. În anul trecut, un număr de 494.000 tineri muncitori calificați au absolvit școlile de meserii, de căi ferate, miniere, industriale, precum și școlile de pe lângă fabrici și uzine și au fost trimiși să lucreze în industrie, la construcții și transporturi. În anul 1950, a fost ridicată calificarea unui număr de 7 milioane muncitori și funcționari prin instruirea individuală în brigăzi și la cursuri. Economia socialistă a Uniunii Sovietice face deci uz în măsură însemnată de acest izvor imens de sporire a venitului național, care este ridicarea calificării muncii.

Un alt izvor al creșterii venitului național este creșterea productivității muncii. La prima consfătuire a stahanoviștilor, tovarășul Stalin a spus:

„Pentru ca socialismul să-și poată atinge acest scop și să facă din societatea noastră sovietică cea mai înstărită societate, este nevoie să se atingă în țara noastră o productivitate a muncii care să întrecă productivitatea muncii din țările capitaliste înaintate”.

Știm că o sporire a productivității muncii are ca urmare o sporire a cantității de bunuri ce se produc într'un timp anumit, chiar dacă valoarea ce se creează în acest timp nu sporește.

Pentru a ilustra mai bine modul în care o creștere a productivității muncii influențează asupra venitului național, vom lua exemplul simplu al producției unor piese într'o fabrică. Produsul total creat într'o zi îl vom considera ca produs social global al societății, iar valoarea nou creată o vom considera ca venit național al ei. Să presupunem că în această fabrică se produc 10 piese într'o zi de 10 ore. Fiecare piesă conține deci o oră de muncă nouă. Dar în fiecare piesă mai intră mijloace de producție a căror producere a costat, să zicem, deasemeni o oră. Dacă fiecare oră de muncă crează o valoare de 100 lei, produsul total de 10 piese valorează 2.000 lei (200 lei piesa), 1.000 lei creată de munca vie, 1.000 lei de munca trecută. După cum am spus, considerăm produsul total ca fiind produsul social al societății într'un an. În acest caz, produsul net, adică venitul național este de 1.000 lei, $\frac{1}{2}$ din produsul social. Ca volum fizic acest venit național se concretizează în 5 piese, adică jumătate din volumul fizic al produsului social.

Să presupunem acum o creștere a productivității muncii care duce la dublarea cantității de produse ce se creează în cursul unei zile. Într'o zi de 10 ore se produc deci 20 de piese. Ce modificări produce această creștere? Valoarea nou creată în cele 10 ore nu s'a schimbat. Ea este tot de 1.000 lei. În ceea ce privește valoarea veche fiecare piesă are nevoie de aceeași cantitate de materie primă ca și înainte (pentru simplificare facem abstracție de modificările posibile ale uzajului capitalului fix). Deci în fiecare piesă intră ca și mai înainte o oră de muncă trecută, adică mijloace de producție în valoare de 100 lei. Cele 20 de piese vor avea deci o valoare de 3.000 lei, adică 2.000 lei valoarea mijloacelor de producție + 1.000 lei valoarea nou creată. Fiecare piesă va costa 150 lei. Valoarea nouă de 1.000 lei se va concretiza de astădată în 6,6 piese.

Creșterea productivității muncii a sporit deci volumul fizic al produsului social (de la 10 la 20 piese), valoarea acestui produs social (de la 2.000 la 3.000 lei), volumul și valoarea mijloacelor de producție prelu-

crate respectiv uzate (materie primă în cantitate dublă și în valoare de 2.000 lei în loc de 1.000 lei), volumul fizic al venitului național (dela 5 piese la 6,6 piese), toate acestea deși valoarea venitului național a rămas neschimbată.

Prin urmare creșterea productivității muncii sporește volumul fizic al venitului național, chiar dacă nu-i schimbă valoarea. Ea sporește cantitatea de bunuri, pe care statul socialist le va întrebuința atât pentru lărgirea producției cât și pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii, și le scade prețul.

Printre elementele care determină ridicarea productivității muncii sunt: introducerea tehnicii înaintate, perfecționări aduse utilajului existent, organizarea mai bună a procesului tehnologic, disciplina socialistă în muncă, noua atitudine față de muncă a muncitorilor care se manifestă în întrecerea socialistă cu formele sale superioare cum e mișcarea stahanovistă, aplicarea justă a principiului socialist al repartiției după muncă.

În privința sporirii productivității muncii există deosebiri esențiale între capitalism și socialism.

În capitalism ridicarea productivității muncii merge de obicei mână în mână cu sporirea intensității muncii. Introducerile de mașini noi, în măsura în care ele se fac, măsurile de raționalizare tehnică au în primul rând scopul de a provoca o cheltuire de mai multă forță fizică din partea muncitorilor, o mai mare extenuare a lor. În socialism ridicarea productivității muncii merge mână în mână cu ridicarea calificării muncii. Tehnica nouă, împreună cu noua atitudine socialistă a muncitorilor față de muncă face din ei muncitori de înaltă calificare.

În al doilea rând, în economia capitalistă creșterea compoziției organice a capitalului, în care după cum știm se exprimă progresul tehnic, provoacă înlăturarea permanentă și obligatorie a unei părți importante a populației muncitoare dela muncă. Din această cauză creșterea productivității muncii în capitalism, în măsura în care ea este determinată de progresul tehnic, este însoțită de o reducere a timpului de muncă ce se prestează în societate. Asemenea fenomene s'au observat în anii 1920—1929 și mai ales în anii 1929—1937. Există deci în capitalism o contradicție între cele două izvoare de sporire a venitului național: ridicarea productivității muncii și creșterea timpului de muncă prestat. Ridicarea productivității muncii se opune creșterii timpului de muncă prestat și reduce chiar acest timp de muncă, aruncând în ghiarele șomajului zeci de milioane de muncitori.

În economia socialistă această contradicție a dispărut. Pe de o parte ridicarea productivității prin introducerea tehnicii noi, departe de a înlătura muncitorii din procesul de producție, atrage dimpotrivă mase mari de oameni în munca productivă și ridică în permanență gradul de calificare a masei muncitoare. Astfel, după cum am văzut, mecanizarea agriculturii eliberează brațe de muncă pentru industrie și ridică în același timp gradul de calificare al muncitorilor din agricultură. Pe de altă parte în economia socialistă ridicarea productivității muncii se face în măsură însemnată prin întărirea disciplinei socialiste, prin noua atitudine față de muncă, prin aplicarea justă a principiului socialist de retribuție după muncă, elemente care reduc cheltuirea neproductivă a timpului muncii. Sporirea productivității

mu c i s t e deci liberă aci de contradicțiile de care este legată în economia capitalistă.

Un principiu de extremă importanță în ceea ce privește creșterea productivității muncii în întreprinderile socialiste este acela după care creșterea productivității muncii trebuie să se facă într'un ritm mai rapid decât creșterea fondului de salarii. Creșterea mai rapidă a productivității muncii decât a fondului de salarii permite o continuă sporire a acumulărilor socialiste. Ridicarea mai rapidă a productivității muncii decât creșterea fondului de salarii este o condiție esențială a progresului întregii societăți. Numai astfel se asigură atât ridicarea continuă a nivelului de trai cât și lărgirea continuă a producției.

Productivitatea muncii în industrie a crescut în U.R.S.S. în 1950 cu 12% față de 1949, după cum urmează : în industria de construcții de mașini cu 19%, în siderurgie și metalurgia neferoasă cu 8%, în industria carboniferă cu 10%, în industria petroliferă cu 9%, în industria chimică cu 14%.

Economia de mijloace de producție este alt factor care duce la sporirea venitului național. Ea face ca în produsul social global să se micșoreze volumul fizic și valoarea mijloacelor de producție întrebuințate, respectiv uzate. Acest fapt va face ca partea venitului național în produsul social total să crească. Mijloacele de producție economisite pot fi utilizate pentru lărgirea producției și deci pentru mărirea venitului național. Ele pot fi utilizate pe de o parte pentru atragerea de noi forțe de muncă în procesul de producție, deci pentru o mărirea a timpului de muncă prestat în societate. Pe de altă parte mijloacele de producție economisite pot fi întrebuințate pentru a satisface nevoile sporite ale producției în urma ridicării productivității muncii. Sub ambele aspecte ele contribuie la sporirea venitului național atât în ceea ce privește valoarea cât și în ceea ce privește volumul fizic.

Mărimea venitului național mai e influențată și de viteza de rotație a fondurilor de rulment.

Venitul național se calculează pe ani. Deci cu cât mai numeroase vor fi rotațiile pe care le fac fondurile investite, cu cât aceste fonduri trec de mai multe ori, în cursul unui an, prin procesul de producție și prin procesul de circulație, cu atât mai multă muncă ele vor putea pune în mișcare, cu atât mai mare va fi deci venitul național la a cărui creare ele sunt întrebuințate. De accelerarea procesului de producție, care înseamnă înainte de toate o ridicare a productivității muncii, ne-am ocupat. Dar și accelerarea procesului de circulație, adică accelerarea acelei părți din rotația fondurilor investite, în care ele se află în formă de mărfuri sau de bani este foarte importantă pentru mărirea venitului național. Cu cât procesul de circulație se face mai repede, cu atât crește mai repede venitul național.

Iată deci, care sunt izvoarele de creștere a venitului național: sporirea timpului de muncă prestat în societate, ridicarea calificării muncii, ridicarea productivității muncii, economisirea mijloacelor de producție și accelerarea vitezei de rotație a fondurilor de rulment.

Sporirea venitului național înseamnă sporirea aceluși fond de valori și bunuri noi care servesc pe de o parte la acumularea socialistă din ce în ce mai largă și pe de altă parte la ridicarea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii. Reproducția socialistă lărgită reprezintă tocmai acest proces de acumulare socialistă și de ridicare continuă a

nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii. Dacă în societatea capitalistă reproducția lărgită și procesul de acumulare se concretizează în legea generală a acumulării capitaliste, prin efectul căreia se acumulează continuu într-o parte capitaluri și bogății din ce în ce mai mari și în altă parte mizerie și asuprire din ce în ce mai crâncena dimpotrivă în societatea nouă socialistă, reproducția lărgită înseamnă lărgirea continuă a aparatului de producție, concomitent cu atragerea continuă de noi forțe de muncă în procesul de producție și cu ridicarea permanentă a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii.

Reproducția socialistă lărgită se prezintă deci și ca o reproducție lărgită a forței de muncă. Această lărgire a forțelor de muncă se face prin: atragerea de noi forțe de muncă în procesul de producție; ridicarea calificării muncii; ridicarea productivității muncii; și pe de altă parte prin ridicarea nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii.

Iată deci cum se prezintă reproducția socialistă lărgită sub un triplu aspect:

1. Reproducția lărgită a relațiilor de producție socialiste;
2. Reproducția lărgită a produsului social, prin sporirea continuă a venitului național, atât în cece privește valoarea sa, cât și în cece privește volumul său fizic;
3. Reproducția lărgită a forței de muncă.

Importanța procesului de reproducție lărgită este subliniată în următorul pasagiu al raportului tovarășului Stalin la Congresul al XVIII-lea al P.C. (b) al U.R.S.S.:

„Suprimarea exploatării și întărirea sistemului socialist în economia națională, care înlătură șomajul și mizeria la orașe și sate, enorma extindere a industriei și creșterea neconținută a numărului muncitorilor, ridicarea productivității lor și a colhoznicilor, darea pe veci a pământurilor în folosirea colhozurilor și aprovizionarea acestora cu o cantitate imensă de tractoare și mașini agricole de prima calitate — toate acestea au creat condițiunile reale pentru îmbunătățirea continuă a situației materiale a muncitorilor și țăranilor”.

Vom încerca acum să analizăm unele probleme ale reproducției socialiste lărgite în țara noastră.

Reproducția lărgită a relațiilor de producție socialiste, adică lărgirea relațiilor de producție socialiste, existente în sectorul socialist al economiei noastre naționale, se face prin lupta împotriva elementelor capitaliste până la desființarea lor și prin înglobarea treptată a micii producții de mărfuri în sectorul socialist. Reproducția lărgită a relațiilor de producție socialiste în perioada de trecere dela capitalism la socialism se identifică bineînțeles cu construirea bazei economice a socialismului, care formează www.dacoromanca.ro a primului nostru plan cincinal, sarcină ce se duce la îndeplinire prin aplicarea experien-

teii istorice a construcției socialismului în U.R.S.S. și cu ajutorul internaționalist, neprecupețit, al Marii Țări a Socialismului.

„În ce constă esența economică și baza economică a socialismului? — spunea tovarășul Stalin în 1926. Nu cumva în a aduce pe pământ „raiul ceresc“ și îndestularea generală? Nu, nu în aceasta. Aceasta este o idee filistină, mic burgheză despre esența economică a socialismului. A crea baza economică a socialismului înseamnă a îmbina agricultura cu industria socialistă într-o singură economie unitară, a subordona agricultura conducerii din partea industriei socialiste, a organiza relațiile dintre oraș și sat pe baza schimbului dintre produsele agricole și cele industriale și a lichida toate acele canale cu ajutorul cărora iau naștere clasele și ia naștere înainte de toate capitalul, a crea în cele din urmă asemenea condiții de producție și de repartitie care să ducă de-a-dreptul și nemijlocit la desființarea claselor“¹⁾.

Crearea bazei economice a socialismului înseamnă înainte de toate dezvoltarea unei industrii socialiste, în primul rând a unei puternice industrii grele.

În perioada celor două planuri anuale, 1949 și 1950, industria din țara noastră a devenit aproape în întregime socialistă, Primul nostru plan cincinal are ca sarcină industrializarea socialistă a țării. Aceasta va face ca în anul 1955 țara noastră să dispună de o bază industrială dezvoltată care să permită înlăturarea definitivă a elementelor capitaliste din economie. În special industria grea va fi ridicată la un nivel care să permită o dezvoltare multilaterală a economiei noastre naționale.

În același timp va fi dezvoltată și industria ușoară aducându-se astfel o contribuție importantă la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii din țara noastră.

Această industrie dezvoltată, trebuie legată într-o singură economie unitară, cum spune tov. Stalin, cu agricultura. Dar agricultura noastră este astăzi o agricultură înapoiată, fărâmițată, incapabilă să asigure industriei dela oraș mijloacele de subsistență și materiile prime, care vor fi cerute în cantități din ce în ce mai mari.

Făcând o aplicare genială a teoriei marxiste a reproducției, tovarășul Stalin ne învață care este soluția acestei probleme.

„Teoria marxistă a reproducției, spune tovarășul Stalin, ne învață că societatea actuală nu poate să se dezvolte fără să acumuleze an cu an, iar acumularea nu este cu puțință fără o reproducție largită dela un an la altul. Aceasta este limpede și lesne de înțeles. Industria noastră socialistă, mare și centralizată, se dezvoltă după teoria marxistă a reproducției largite, căci volumul ei crește în fiecare an, ea acumulează și progresează cu pași uriași. Dar marea noastră industrie nu cuprinde întreaga economie națională. Dimpotrivă, în economia noastră națională predomină încă mica gospodărie țărănească. Se poate afirma, oare, că mica gospodărie țărănească se dezvoltă potrivit principiului reproducției largite? Nu, așa ceva nu se poate afirma. Mica noastră gospodărie țărănească, în masă, nu poate să acumuleze anual o reproduc-

1) I. V. Stalin, Opere, vol. 9, pag. 24, Ed. P.M.R.

ție lărgită, dar dimpotrivă, ea nu are totdeauna posibilitatea sa realizeze măcar o reproducție simplă. Se poate oare desvolta mai departe într'un ritm accelerat industria noastră socialistă, având o asemenea bază agricolă cum e mica gospodărie țărăneasca, incapabilă de a înfăptui o reproducție lărgită și care, pe deasupra, reprezintă o forță predominantă în economia noastră națională? Nu, nu se poate. Se pot oare baza, pentru un timp mai mult sau mai puțin îndelungat, puterea sovietică și construcția socialistă pe două temelii deosebite — pe temelia celei mai mari și mai concentrate industriei socialiste și pe temelia celei mai fărâmițate și mai înapoiate mici gospodării țărănești producătoare de marfă? Nu, nu se poate. Aceasta trebuie, odată și odată, să se sfârșească cu o complectă prăbușire a întregii economii naționale. Care este soluția? Soluția constă în a uni gospodăriile agricole mici în gospodării mari, în a face agricultura capabilă de a acumula, de a realiza o reproducție lărgită și în a transforma, în felul acesta, baza agricolă a economiei naționale“¹⁾.

Agricultura noastră pășește acum pe drumul acestei dezvoltări, pe drumul dezvoltării socialiste trasat de geniala învățătură a tov. Stalin. Însăși dezvoltarea industriei noastre va crea condițiile pentru trecerea treptată a micilor gospodării țărănești pe calea colectivizării.

Această agricultură, care la sfârșitul planului cincinal va avea un sector precumpănitor socialist, va fi legată într'o singură economie unitară cu industria. Crearea acestei legături nu este însă un țel îndepărtat a cărui atingere am putea s'o amânăm până în momentul în care sectorul socialist va fi precumpănitor în agricultură. Organizarea relațiilor dintre oraș și sat pe baza schimbului de produse ale agriculturii și industriei este o sarcină imediată. Urmărirea permanentă a îndeplinirii acestei sarcini constituie ea însăși una din condițiunile transformării socialiste a agriculturii noastre. Legătura dintre industria socialistă și milioanele de țărani individuali nu poate fi realizată decât prin atragerea țărănimii în diferite forme ale cooperăției, începând cu forma cea mai simplă, cooperăția de consum și desfacere, pentru a se ajunge apoi la forma înaltă a artelului agricol, adică a gospodăriei agricole colective.

Planul cincinal prevede lărgirea schimbului dintre oraș și sat prin rețeaua de cooperative, aprovizionându-se țărănimia muncitoare cu tot mai multe produse industriale și intensificându-se achiziționările de produse agricole pentru consumul populației muncitoare dela orașe și pentru nevoile industriei.

Va fi întărit sistemul de retribuire după cantitatea și calitatea muncii. Aceasta va însemna bineînțeles o întărire importantă a relațiilor de producție socialiste.

Procesul de legare a industriei socialiste cu agricultura, care la sfârșitul planului cincinal va avea un sector precumpănitor socialist, va însemna în același timp închiderea și lichidarea treptată a canalelor cu ajutorul cărora se nasc clasele și se naște înainte de toate capitalul, cum spune tovarășul Stalin. Trecerea agriculturii pe calea socialistă, pe calea colectivizării, care se va îmbina cu lupta continuă pentru îngrădirea chiar www.daceromanica.ro ea treptată a acelu

1) I. V. Stalin: Problemele leninismului, Ed. P.M.R., pag. 449-450.

izvor de formare a capitalurilor pe care-l reprezintă, după cum știm, mica producție de mărfuri și în special mica producție țărănească.

În ceea ce privește mica producție meșteșugărească dela orașe, mult mai puțin importantă din acest punct de vedere decât producția de mărfuri din agricultură, ea pășește tot mai mult pe calea înglobării ei în cooperarea de producție, excluzându-se astfel și aci renașterea elementelor capitaliste.

Îndeplinirea sarcinilor mărețe ale primului nostru plan cincinal, adică crearea unei baze puternice a industriei socialiste, crearea unui sector socialist precumpănitor în agricultură, legarea industriei și agriculturii într'o singură economie unitară, înseamnă bineînțeles crearea unor condițiuni de producție și repartiție care vor duce de-a-dreptul și nemijlocit, cum spune tovarășul Stalin, la desființarea claselor. Ea înseamnă lărgirea și întărirea continuă a relațiilor de producție și repartiție socialiste până la complecta lichidare a claselor exploatare, instituindu-se astfel prima fază a societății comuniste, faza socialistă în care nu vor exista decât două clase prietene: muncitorimea și țărănimea colectivistă. Ea înseamnă în acelaș timp pregătirea condițiilor pentru o asemenea dezvoltare a forțelor de producție, care să permită trecerea ulterioară la faza superioară a societății comuniste, în care nu vor mai exista nici un fel de clase.

În modul acesta primul nostru plan cincinal va constitui prima și cea mai importantă etapă în construirea bazei economice a socialismului în țara noastră. Ea constituie o ofensivă a socialismului împotriva capitalismului. Această ofensivă are loc, după cum arată tovarășul Gh.Gheorghiu-Dej în articolul „Lupta de clasă în România în etapa actuală”, „prin întărirea industriei socialiste, creșterea comerțului de stat și cooperatist și a sectorului socialist în agricultură: gospodăriile agricole de stat, S.M.T.-urile și gospodăriile agricole colective”.

Iată deci care va fi forma și care vor fi rezultatele reproducerii lărgite a relațiilor de producție socialiste în viitorii cinci ani în țara noastră.

Bineînțeles că acest aspect al reproducerii socialiste lărgite la noi în țară, adică reproducția lărgită a relațiilor de producție socialiste, nu poate fi privit izolat de însuși întregul complex al reproducerii socialiste lărgite, adică de reproducția lărgită a produsului social și de reproducția lărgită a forței de muncă. Construirea bazei economice a socialismului, care va însemna o lărgire a relațiilor de producție socialiste, se identifică cu o lărgire însemnată a producției noastre industriale și agricole, cu o creștere importantă a venitului național, cu o sporire substanțială a acumulărilor socialiste, cu atragerea unui număr însemnat de oameni în procesul de producție, cu o ridicare serioasă a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii.

Producția industrială globală a țării, exprimată în prețuri constante, va atinge în 1955 un nivel de 244% față de producția industrială din 1950, fiind de peste 5 ori mai mare ca în 1948.

Parcul de tractoare ce vor fi puse la dispoziția agriculturii va cuprinde 28.000 tractoare.

În 1955 venitul național al Republicii Populare Române va fi de 190% față de cel din anul 1938. În fiecare an al planului, o porțiune tot mai mare din venitul național va proveni din sectorul socialist, astfel că în 1955, 85% din venitul național va proveni din acest sector.

În cursul planului cincinal se vor face în întreaga economie a țării investiții în valoare totală de 1.330 miliarde lei. Valoarea fondurilor fixe din industria socialistă se va dubla aproape.

Numărul muncitorilor, tehnicienilor și funcționarilor din economia națională va fi în anul 1955 de cca. 3.000.000.

Un aspect parțial al creșterii nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii îl constituie faptul că fondul de salarii al muncitorilor, tehnicienilor și funcționarilor va atinge în 1955 suma de 310 miliarde, ceea ce înseamnă o creștere cu 66% față de anul 1950.

Iată deci care sunt cifrele mari ale reproducției socialiste lărgite în țara noastră în viitorii cinci ani.

Să examinăm acum mijloacele concrete cu ajutorul cărora aceste sarcini ale reproducției socialiste lărgite vor fi realizate.

Este clar că sporirea venitului național și anume a acelei părți a venitului național care se creiază în sectorul socialist, sintetizează cel mai bine variatele aspecte ale operei de construcție economică în această perioadă. Dacă sarcina sporirii venitului național va fi îndeplinită, acest lucru va însemna că au fost îndeplinite sarcinile în ceea ce privește producția industrială și agricolă. Acest lucru va însemna în același timp că vor exista și mijloacele pentru îndeplinirea sarcinilor privitoare la acumulările socialiste, adică la investiții, precum și acelea privitoare la ridicarea nivelului material și cultural al oamenilor muncii.

Vă trebui să vedem așa dar în ce mod Partidul și Guvernul nostru uzează în mod concret de diferitele izvoare de sporire a venitului național, de care am vorbit mai înainte. În diferitele măsuri întrebuintate pentru sporirea producției vom recunoaște sub o formă sau alta izvoarele acestea ale sporirii venitului național.

Am văzut că primul din aceste izvoare este creșterea timpului de muncă prestat. În 1950 numărul total al salariaților din economia națională a crescut cu 430.000 față de 1949, din care 280.000 muncitori. Planul cincinal pune ca sarcină sporirea numărului muncitorilor, tehnicienilor și funcționarilor din economia națională la cca. 3.000.000 în anul 1955, creșterea medie anuală fiind de 150.000. Din această cifră, clasa muncitoare va reprezenta 1.800.000. Vor lua calea spre industrie 600.000 muncitori din mediul rural, iar din mediul urban 160.000 oameni.

Dar problema aceasta a sporirii timpului de muncă prestat nu este numai o problemă a numărului de forțe de muncă utilizate, dar și o problemă a justei lor repartizări și utilizări. În această privință se mai observă numeroase lipsuri. Birocrațismul care este atât de răspândit la noi, reprezintă o piedică serioasă în utilizarea productivă a tuturor forțelor de muncă pe care le avem la dispoziție. În numeroase întreprinderi mai există salariați care nu sunt utilizați pe deplin și care ar putea fi întrebuintați în alte întreprinderi.

Stabilirea unui raport just între numărul celor ocupați în munci productive și al celor ocupați în munci neproductive este o condiție indispensabilă pentru obținerea unor rezultate satisfăcătoare în ceea ce privește creșterea venitului național.

O problemă în strânsă legătură cu creșterea timpului de muncă prestat este aceea a accidentelor care întrerup procesul de producție, a absențelor nemotivate de la lucru și a întârzierilor. Faptul că în indus-

tria petrolului planul pe 1950 a fost îndeplinit numai în proporție de 98,2% se datorează pe de o parte accidentelor, care au făcut ca un număr însemnat de metri forajă să fie pierdut și pe de altă parte împrejurării că mai sunt încă unii muncitori care nu sunt pătrunși de importanța disciplinei socialiste în muncă și lipsesc dela muncă sau întârzie. Hotărîrea Comitetului Central al P.M.R. și a Guvernului cu privire la întărirea disciplinei în muncă, înlăturarea avariilor și lipsurilor dela lucru în industria petroliferă, din Februarie a. c., ia o serie întreagă de măsuri menite a înlătura această situație, măsuri care au și început să dea rezultate.

Multe întreprinderi au înregistrat succese serioase în lichidarea acestor lipsuri.

Combaterea absențelor nemotivate printr'o muncă susținută de lămurire va contribui într'o măsură însemnată la sporirea timpului de muncă prestat și deci la sporirea venitului nostru național.

Alt izvor de sporire a venitului național este ridicarea calificării muncii. O muncă mai calificată crează o valoare mai mare și sporește deci venitul național. În consecință formarea de cadre calificate noi, utilizarea justă a cadrelor calificate vechi și ridicarea continuă a calificării muncitorilor din întreprinderile noastre este o problemă asupra căreia Partidul și Guvernul își îndreaptă în permanență atenția. În cursul anului 1950 și-au ridicat calificarea 108.500 muncitori. Planul de calificare a cadrelor pe care-l conține planul cincinal, prevede calificarea și ridicarea calificării a peste 1.000.000 de muncitori, pregătirea a 50.000 de maiștri, calificarea a 20.000 tineri muncitori în școli profesionale, a 120.000 cadre medii în școli tehnice medii și a 74.000 cadre în institute de învățământ superior.

Dar și în această privință mai există încă unele lipsuri. Astfel nu peste tot factorii de răspundere din întreprinderi au reușit să asigure o frecvență mulțumitoare la cursurile de calificare. S'au făcut deasemeni unele greșeli în sensul că pe alocuri absolvenții cursurilor de calificare nu au fost încadrați în conformitate cu calificarea obținută.

Lichidarea acestor lipsuri va face ca munca de calificare de cadre muncitorești și tehnice să fie într'adevăr unul din izvoarele principale ale sporirii venitului național în țara noastră.

Un izvor însemnat de sporire a venitului național este după cum am văzut ridicarea productivității muncii. Unul din principalele mijloace de ridicare a productivității muncii este introducerea continuă a tehnicii înaintate sovietice în industria noastră. În cursul anului 1950 s'au pus în aplicare noi procedee tehnologice, aplicându-se pe scară tot mai largă experiența tehnicii avansate sovietice. Astfel, în industria siderurgică s'a extins fabricarea în cuptoarele Siemens-Martin de oțeluri speciale și s'a început fabricarea prin laminare în loc de forjare a prășinilor pătrate pentru industria petroliferă. În industria construcțiilor de mașini și a metalurgiei prelucrătoare a început aplicarea metodei sovietice de tăiere rapidă a metalelor.

În al doilea rând, inventatorii și inovatorii din rândurile muncitorilor și tehnicienilor din fabrici contribuie în mod substanțial la ridicarea productivității muncii. Sunt cunoscute numeroasele cazuri în care muncitorii și tehnicienii noștri ridică productivitatea muncii lor prin inovațiile pe care le realizează și instalațiile la care lu-

crează. Dar o lipsă mai constituie în această privință faptul că aceste inovații nu sunt imediat răspândite în toate fabricile similare din țară.

Aplicarea justă a principiului retribuției după cantitatea și calitatea muncii are deasemenea o importanță hotărâtoare în ridicarea productivității muncii. Hotărârea C.C. al P.M.R. și a Guvernului, din Februarie 1950, asupra măsurilor ce trebuie luate pentru creșterea productivității muncii și îmbunătățirii condițiilor de trai ale muncitorilor, tehnicienilor și funcționarilor se ocupă în mod special de justa aplicare a principiului socialist de retribuție în vederea ridicării productivității muncii. Pe baza acestei hotărâri au fost luate o serie de măsuri care au avut într-adevăr ca rezultat, concomitent cu ridicarea nivelului de trai al muncitorilor, și o ridicare a productivității muncii. Normele noi care au fost introduse pe baza acestei hotărâri au permis scoaterea la iveală și punerea în valoare a unor importante rezerve interne de productivitate. Introducerea normelor noi în industria noastră asigură astfel utilizarea mai deplină a forței productive a muncii din întreprinderile noastre, contribuind în același timp la ridicarea nivelului material și cultural al oamenilor muncii.

Un factor esențial în ridicarea productivității muncii este noua atitudine, socialistă, a muncitorilor față de muncă. În cursul anului trecut aproape 60% din totalul salariaților au fost antrenați în întrecerea socialistă. Deasemeni se dezvoltă din ce în ce mai mult în economia noastră condițiile pentru ridicarea întrecerii socialiste la o treaptă superioară pe care o reprezintă mișcarea stahanovistă.

Prin toate aceste măsuri s'a ajuns în anul 1950 la importante creșteri ale productivității muncii, care în industria construcțiilor de mașini au fost de pildă de 26%, în industria chimică de 20%, în industria petroliferă de 14%, în siderurgie de 13% etc.

Nu însă peste tot este just înțeleasă importanța principiului după care ritmul de creștere a productivității muncii trebuie să depășească ritmul de creștere a fondului de salarii.

Stricta observare a acestui principiu este o condiție indispensabilă pentru creșterea continuă atât a acumulărilor socialiste cât și a bunei stări a oamenilor muncii din țara noastră.

Pe baza prevederilor planului cincinal, productivitatea muncii în întreaga industrie va crește în 1955 cu 75% față de anul 1950. În același timp fondul de salarii al muncitorilor, tehnicienilor și funcționarilor va înregistra o creștere de 66%, asigurându-se astfel aplicarea principiului după care ritmul de creștere a productivității muncii trebuie să întrecă ritmul de creștere a fondului de salarii.

„Economia de mijloace de producție constituie, după cum am arătat, alt izvor important de sporire directă și indirectă a venitului național. Mijloacele de producție economisite pot pune în funcțiune noi forțe de muncă, a căror activitate sporește volumul fizic și valoarea venitului național. Dacă ne gândim că de pildă în sectorul siderurgic costul materiilor prime reprezintă 60% din costul total al producției, ne dăm seama de valoarea pe care o reprezintă fiecare procent de material economisit. Îmbunătățirea gradului de folosire a utilajului, utilizarea judicioasă a materiilor prime, lupta împotriva rebuturilor, utilizarea cât mai completă a deșeurilor etc., reprezintă o serie de măsuri practice menite a www.dacoromanica.ro al.

În cursul anului 1950 s'a îmbunătățit gradul de folosire a utilajului și s'au obținut reduceri la consumurile specifice de materii prime, materiale și combustibil. Multe întreprinderi au realizat succese importante în această privință. Nu vom lua decât un singur exemplu: uzinele „Laminorul“. În cursul anului trecut această uzină a reușit să reducă o serie de consumuri specifice planificate. De exemplu la țevile de alamă dela 1,35% la 1,20% la sârma de cupru dela 1,6% la 1,01%. Uzina a reușit deasemenea să dea o bună utilizare deșeurilor. Astfel în trecut capetele de țevi tăiate erau trecute la retopire. Astăzi din aceste capete de țevi se fac țevi de dimensiuni mai mici. La uzina „Republica“ s'au obținut deasemenea unele succese importante în ceea ce privește reducerea rebuturilor. Prin întocmirea procesului de fabricație, prin aplicarea lui întocmai și prin îmbunătățirea controlului calitativ rebuturile la țevile fierbătoare pentru locomotive au fost reduse la 1—2%. Trebuie menționat deasemenea și exemplul uzinei „Sovromtractor“ unde lupta împotriva rebuturilor se duce în mod sistematic și organizat și unde s'au obținut succese importante în această privință.

Totuși în unele întreprinderi problema rebuturilor rămâne încă o problemă importantă. Rezolvarea justă a acestei probleme va contribui în măsură însemnată la sporirea venitului nostru național.

Tot în categoria aceasta a economiilor de mijloace de producție trebuie plasată și problema transporturilor neraționale care constituie o risipă de valori, o reducere a venitului nostru național. Din păcate asemenea transporturi neraționale sunt încă frecvente în economia noastră. O organizare rațională a repartizărilor și transporturilor contribuie într-o măsură însemnată la sporirea venitului nostru național.

În ceea ce privește viteza de rotație a mijloacelor de rulment ea constituie deasemenea un factor însemnat în sporirea venitului național. Cu cât mai puțin timp aceste mijloace stau blocate sub forma de materii prime, materiale, produse finite, semi-finite sau bani neutilizați, cu atât mai mult contribuie ele la sporirea venitului național.

Un număr însemnat de întreprinderi au reușit să restituie statului o parte din mijloacele de rulment ce le fuseseră puse la dispoziție, depunând la Banca R.P.R. sume importante. Aceasta înseamnă că ele au reușit să ridice rentabilitatea lor, în parte și prin mărirea vitezei de rotație a mijloacelor de rulment. Cu toate acestea la unele întreprinderi au fost blocate un timp oarecare, în materii prime, producție finită și nefinită etc., sume care depășeau normativul. A fost nevoie ca aceste stocuri peste normativ să fie preluate de Direcțiunile Generale de Aprovizionare. Observarea strictă a disciplinei financiare va trebui să pună capăt unor asemenea situații acolo unde ele mai există.

Iată câteva aspecte și probleme ale sporirii venitului național în țara noastră. Ele sunt problemele practice ale conducerii planificate a economiei noastre, ale gospodăririi chibzuite, ale sarcinilor de reducere a prețului de cost. Analiza lor atentă ne arată că a îndeplini planul nu înseamnă numai îndeplinirea lui cantitativă. Într'adevăr nu este același lucru dacă planul cantitativ se îndeplinește prin depășirea fondului de salarii sau prin observarea strictă a planului de salarii, prin risipă de materiale sau prin economii de materiale, prin asalturi la sfârșitul lunii care uzează peste măsură utilajul sau într'un ritm planificat, prin respectarea prevederilor privitoare la sortiment și ca-

litate sau prin nerespectarea lor, prin subutilizarea mașinilor și instalațiilor sau prin întrebuințarea lor rațională, prin risipă de cheltueli neproductive sau prin economisirea lor la maximum, prin blocări de fonduri de rulment și prin utilizări de credite sau prin observarea strictă a disciplinei financiare. Este evident că îndeplinirea planului înseamnă a ține seama de toate aceste elemente ale gospodăririi chibzuite care influențează în mod direct prețul de cost al produselor, contribuind astfel la sporirea venitului nostru național.

Multe întreprinderi ale noastre mai au încă importante rezerve interne în ceea ce privește posibilitățile de reducere a prețului de cost și de sporire a venitului nostru național. Lucrul acesta a fost dovedit de rezultatele apreciabile care au fost obținute în multe locuri prin elanul oamenilor muncii, cu ocazia întâmpinării celei de a 30-a aniversări a Partidului nostru.

Scoaterea la iveală a importanțelor rezerve interne de capacitate ale întreprinderilor noastre, aplicarea strictă a disciplinei socialiste, entuziasmul creator al oamenilor muncii din țara noastră, combaterea hotărâtă a dușmanului de clasă acolo unde el se manifestă vor face ca procesul de reproducție socialistă lărgită să se desfășoare în țara noastră cu succese din ce în ce mai mari, pentru înflorirea continuă a Patriei noastre, pentru întărirea continuă a frontului mondial al socialismului și al păcii.

DEMACAREA POLITICII AGRESIVE A IMPERIALISMULUI AMERICAN DE CĂTRE ISTORICII SOVIETICI

Istoriografia sovietică, în lupta ei pentru pace, demască politica agresivă a imperialismului mondial și în special a celui american.

„Trebuie cercetată istoria imperialismului american ca cea mai importantă problemă a științei istorice contemporane. Rolul de conducere al imperialismului american în lumea capitalistă, pretențiile și planurile lui pentru dominația mondială, transformarea Statelor Unite într'un centru al obscurantismului și reacțiunii contemporane, — toate acestea explică necesitatea cercetării istoriei moderne și contemporane a Statelor Unite¹⁾).

Știința istorică sovietică tratând de pe poziții marxiste istoria altor popoare, țări și state, ajută pe istoricii progresiști din diferite țări „să poată duce cu succes lupta împotriva falsificatorilor istoriei”²⁾.

Istoricii sovietici dau pilda atitudinii combative în demascarea politicii agresive a imperialiștilor americani și a falsificatorilor istoriei, prin îmbrățișarea tuturor aspectelor acestei probleme. Din activitatea susținută timp de doi ani în această direcție au rezultat un număr mare de studii, în care istoricii sovietici reușesc să facă o analiză profundă a evenimentelor și să scoată la iveală, în mod clar, substratul adevărat — agresiv și exploatare — al politicii imperialiste.

Agresiunea imperialismului american este urmărită în dezvoltarea sa istorică peste tot unde s'a manifestat, indiferent în ce parte a globului. Astăzi, ansamblul problemei este departe de a fi epuizat, dar în linii generale punctele principale au fost atinse, iar problemele cele mai importante au fost cercetate.

În articolul de față ne vom opri asupra unor probleme tratate de istoriografia sovietică.

Referitor la perioada expansiunii imperialiste americane dinaintea primului război mondial întâlnim în revista „Voprosi Istoriei” două articole mai însemnate, cu privire la cucerirea Panamei și la pătrunderea în Mexic.

Cucerirea Panamei a constituit un prim pas pentru realizarea programului vast de acaparare a punctelor strategice, care să servească drept sprijin pentru expansiunea imperialistă de mai târziu a Statelor Unite. În articolul: „Cum au cucerit imperialiștii americani Panama”³⁾. Gonionschi ne arată că Panama „a fost una din primele probe ale politicii imperialiste și exemplul de aplicare a „marelui baston american” în afacerile internaționale”. Imperialiștii americani au proclamat Republica Panama, după ce au organizat acolo o „revoluție” la 3 Noiembrie 1903.

„Istoria cuceririi istmului Panama de către imperialiștii americani și a înrobirii maselor muncitoare din Columbia (Panama făcea parte din Statul Columbia), precum și „independența” Panamei, constituie un exemplu concret de călcarea a legilor dreptului internațional din partea Statelor Unite ale Americii,

1) Voprosi Istoriei, Nr. 3/1949 pag. 3.

2) Voprosi Istoriei, Nr. 2/1949, pag. 11.

3) Voprosi Istoriei, Nr. 1/1949, pag. 11.

a drepturilor popoarelor mici, a suveranității și independenței lor și de folosire a metodelor de înăbușire — economice, politice și diplomatice, inclusiv mitașantajul și forța militară — cu scopul de a supune popoarele mici, în interesul magnaților americani”¹⁾.

Că lovitura de stat din Panama a fost impusă, reiese și din faptul că guvernele ulterioare ale Columbiei nu au fost de acord cu aceasta. Criza relațiilor dintre Statele Unite și Columbia a continuat timp de 18 ani. Abia în anul 1921 Statele Unite au consimțit să plătească guvernului Columbiei 25 de milioane de dolari, drept recompensă pentru pierderea Panamei.

Problema Panamei, tratată de Gonionschi, este foarte actuală, deoarece pretențiile americani la dominația mondială, folosindu-se de guvernarea vânduși ai Columbiei, pregătesc în prezent o altă agresiune de tip „panama”. O comisie specială americană cercetează, în Columbia, posibilitățile pentru construirea unui nou canal între Oceanul Pacific și Atlantic, care va fi la 250 km Sud-Est de Panama. Reiese în mod evident faptul că imperialismul americanilor vor să-și asigure un canal nou, în vederea ușurării transporturilor militare în războiul pe care îl pregătesc.

Tot în legătură cu expansiunea americană în țările Americii Latine semnalăm articolul „Politica imperialistă a Statelor Unite în Mexic, în anii 1913-1914” de Alperovici²⁾. Aici sunt explicate în mod amănunțit toate evenimentele din istoria Mexicului din acești ani, arătându-se cum și-au desfășurat manevrele capitaliștii americani, pentru înrobirea colonială a Mexicului. Investițiile americane în Mexic au crescut rapid. Dacă în 1902 suma lor era de 500 milioane de dolari, în 1907 ea s'a ridicat la 750 milioane de dolari, iar în 1911 la 1057,7 milioane.

Circulația mărfurilor între Mexic și Statele Unite este în valoare de 63 milioane de dolari în 1900, mărindu-se până la 117 milioane de dolari în 1910.

Capitaliștii americani posedau, în anii 1913-1914, 58% din importul Mexicului și 76% din export, deținând în felul acesta aproape jumătate din toate bogățiile lui.

Datele statistice folosite de Alperovici arată dela sine înrădăcinarea capitalismului american în viața Mexicului. Din aceasta reiese că, în faza sa inițială, imperialismul american și-a îndreptat privirile și și-a extins dominația asupra teritoriilor celor mai apropiate din punct de vedere geografic, domenii care îi puteau servi de trambulină pentru a supune dominației sale întreaga Americă Latină.

Una din problemele principale tratate de istoriografia sovietică este aceea a demascării politicii agresive a imperialismului american față de Țara Socialismului.

În acest sens, întâlnim în literatura istorică sovietică o serie de cercetări, care privesc epoca Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Pe bază de date documentare, aceste cercetări dovedesc în mod convingător că guvernul Statelor Unite ale Americii nu numai că a participat la intervenția anti-sovietică din anii 1918-1920, dar a fost unul dintre principalii ei inspiratori.

Interesul pe care-l prezenta Rusia pentru capitalul american a crescut odată cu pătrunderea acestuia pe piața rusească, încă înainte de primul război mondial.

În această perioadă, Rusia țaristă devenise un câmp fertil pentru investițiile capitalului străin, în special cel englez, francez și german, cărora li se alătură mai târziu și capitalul american. Unul dintre pionierii pătrunderii capitalului american în Rusia este cunoscutul Herbert Hoover, ulterior președinte al Statelor Unite, care în anii dinaintea primului război mondial, participă la exploatarea bogățiilor forestiere și minerale din Siberia și Urali, împreună cu capitalul englez. În timpul războiului pătrunderea acestui capital s'a intensificat, Statele Unite devenind principalul furnizor militar al Rusiei țariste.

De perioada începuturilor pătrunderii capitalului american în Rusia și de politica Statelor Unite față de aceasta, se ocupă istoricul sovietic Gulăga în ar-

1) Voprosi Istori, Nr. 9/1950, pag. 80.

2) Voprosi Istori, Nr. 6/1950, pag. 111.

„ticolul „Perioada inițială a intervenției antisovietice a U.S.A. (1917-1918)“¹⁾. El demască politica imperialismului american, care a intervenit în mod activ împotriva Revoluției Socialiste încă dela izbucnirea ei, cu scopul de a-și apăra interesele sale în Rusia. Folosind bogate date documentare, publicate chiar de americani, autorul articolului arată creșterea bruscă a importului de mărfuri din Statele Unite în Rusia, care între anii 1913-1916 s'a majorat de 17 ori. În felul acesta Statele Unite au devenit principalul exportator de mărfuri în Rusia, depășindu-și toți concurenții. În 1917 exportul Statelor Unite în Rusia se ridică la 438 milioane de dolari, 2.500 de firme americane având dreptul de a descărca mărfuri aici. Rusia țaristă nu constituia însă numai o piață de desfacere excelentă pentru monopoliiștii americani, ci și o piață de aprovizionare de prim ordin. Ei erau atrași atât de bogățiile în materii prime ale Rusiei, cât și de salariul scăzut al muncitorilor ruși în timpul țarismului. Într-o scrisoare către Departamentul de Stat, ambasadorul american din Petrograd, Francis, scria: „Rusia posedă păduri imense, zăcăminte nesfârșite în minereuri și petrol, spații nesfârșite de pământ arabil“. Iar în altă scrisoare, același ambasador spunea: „Companiile americane privesc deja cu ochi nesățioși la zăcămintele de minereuri din această țară, la rezervele de energie alba, la posibilitățile construcțiilor de cai ferate. Eu nu am nici intenția nici dorința de a nimici neutralitatea Americii, însă consider că trebuie stimulate inițiativa și capitalul american...“²⁾, pentru ca prin aceasta să înlăture pe ceilalți concurenți, Anglia și Franța. Aceste scrisori, ca și declarațiile de mai târziu ale senatului Shermann, care spunea că „Siberia înseamnă lanuri de grâu și pășuni pentru vite, care sunt tot atât de prețioase ca și bogățiile ei minerale“³⁾, trădează planul de înrobire a Rusiei, de jefuire a bogățiilor ei în folosul capitalului american.

Planul începe să se înlăture prin înființarea Camerei de Comerț Ruso-Americana, a Societății pentru apropierea dintre Rusia și America și a Comitetului ruso-american, care desfășurau o propagandă intensă prin organele de presă proprii, în care arătau în culorile cele mai roze „modul de viață american“.

Poziția capitalului american în Rusia s'a întărit și mai mult prin alungarea autocrației și alcătuirea guvernului provizoriu burghez, pe care Statele Unite l-au recunoscut ca fiind „principiul de guvernământ pentru care am luptat noi“, cum se exprima Francis. Departamentul de Stat a propus guvernului provizoriu „ajutorul“ specialiștilor americani în opera de îmbunătățire a lucrărilor la calea ferată siberiană. „Sub forma „ajutorului tehnic“, spune Gulăga, s'a făcut încercarea de a se stabili controlul american asupra rețelei de cai ferate a Rusiei. Aceasta era calea directă pentru înrobirea țării“⁴⁾. Acest „ajutor“ s'a manifestat prin venirea în Rusia, la cererea lui Kerenski, a unei comisii americane sub conducerea lui John Stevens, care și-a împărțit „specialiștii“ pe la cele mai importante noduri de cale ferată din Rusia.

Planurile de înrobire a Rusiei de către anglo-americani au primit o lovitură puternică prin alungarea guvernului provizoriu și victoria revoluției socialiste. După aceasta, comisia de experți a căilor ferate și-a arătat adevăratul său scop prin sprijinirea acțiunii lui Komilov, prin sabotarea transporturilor și prin spionajul făcut de către membrii ei, așa cum arată în articolul său, care se ocupă de aceeași problemă, istoricul A. Hirsfeld⁵⁾.

Acordarea de credite Rusiei constituie o altă metodă a politicii agresive a imperialismului american, demascată de Gulăga în articolul său. El arată că, din Mai până în Octombrie 1917, guvernul american a acordat coaliției contra-revoluționare a lui Kerenski-Miliucov un împrumut de 325 milioane de dolari, iar la 1 Noembrie 1917 îi repartizează, pentru același scop, încă 125 milioane dolari. Pe aceștia îi retrage însă imediat după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, — fapt care aruncă o lumină clară asupra politicii imperialismului american.

I. V. Stalin demască, cu trei luni înainte de Revoluția din Octombrie, planurile contrarevoluționare ale imperialismului american: „În clipa în care re-

1) Voprosi Istori, Nr. 3/1950, pag. 3—25.

2) Gulăga. Art. cit., pag. 4.

3) Pospelov, La a 27-www.dacoromanica.ro Lenin.

4) Gulăga. Art. cit., Voprosi Istori, Nr. 3/1950, pag. 7.

5) Voprosi Istori, Nr. 8/1948, pag. 3—22.

voluția rusă își încordează toate forțele pentru a-și apăra cuceririle, iar imperialismul se străduiește să o doboare, capitalul american furnizează miliarde coalitei Kerenski-Miliucov-Tereteli, pentru ca punând definitiv frâu revoluției ruse, sa torpileze mișcarea revoluționară din Apus” 1).

Acordarea de credite de către Statele Unite urma să constituie un mijloc de înrobire intensă a Rusiei, de obținere a nenumărate concesiuni din partea acesteia. Simțind apropierea revoluției Socialiste în Rusia, guvernul miliardarilor americani trimite la Petrograd o comisie extraordinară în Iunie-August 1917, compusă din bancheri, generali și „specialiști în socialism”, cu scopul de a stavili avântul revoluționar prin toate mijloacele. Planul acestei comisii, propus de președintele ei Ellias Rooth, arată adevăratele scopuri ale politicii americane, prin însăși titulatura sa: *Plan de acțiune americană pentru păstrarea și ridicarea stării morale a armatei și populației civile din Rusia*. Conținutul lui se rezuma la înființarea unei agenții speciale de informații și la activitatea propagandistică intensă în favoarea americanilor, împotriva avântului revoluționar al masei muncitoare, plan pe care ei îl pun în practică prin înființarea de comitete, prin trimiterea de propagandiști și prin ajutorul Crucii Roșii Americane. Contrar așteptărilor și planurilor imperialiștilor americani, a izbucnit Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, care, prin victoria ei, „a pus sub semnul întrebării existența capitalismului mondial în întregul lui” (I. V. Stalin). Revoluția din Octombrie a rănit de moarte capitalismul mondial; ea a provocat o mare turburare în rândul imperialiștilor americani, care-și vedeau toate planurile năruindu-se, ceea ce îl determină pe Lansing, secretarul de Stat al U.S.A., sa spuna că „noi nu mai avem absolut nici o speranță dacă bolșevicii rămân la putere” 2).

Furia și ura miliardarilor americani împotriva Marii Revoluții Socialiste s'a manifestat imediat după victoria ei, iar înainte de apariția primelor batalioane americane la Vladivostoc și Arhanghelsc, prin politica de „scoatere a oastanelor din foc cu mâinile altora”. Caracteristică pentru tactica imperialiștilor americani în lupta lor împotriva Statului Sovietic, a fost măsura luată imediat după revoluție, de a sistă toate furniturile pentru Rusia. Aceasta, după cum arată autorul Gulăga, nu s'a făcut prin interzicerea oficială a exportului; dimpotriva, toate știrile privitoare la blocadă erau desmințite prin presă. Societățile capitaliste, cu consimțământul Departamentului de Stat, au încetat pur și simplu de a mai livra marfuri Rusiei. De teamă să nu se compromită în ochii opiniei publice democratice a poporului său și să nu întâmpine o opoziție dărză, guvernul american a ales calea luptei secrete, mascând ura împotriva Rusiei Sovietice prin declarații false despre „sentimentele prietenești” față de poporul rus. Concomitent cu aceste declarații, în presa de peste ocean domina tonul dușmănos față de Revoluția Socialistă, dictat de miliardarii americani.

„Campania pe care a început-o presa burgheză mituită a Statelor Unite contra Rusiei Sovietice și a conducătorilor ei constituie un spectacol fantastic” 3) — spune Hirsfeld în articolul său: „Despre rolul Statelor Unite în organizarea intervenției antisovietice în Siberia și Extremul Orient” 4).

„Începându-și activitatea sa colomnoasă înaintea presei emigranților, care a desfășurat mai târziu o propagandă josnică la Helisngfors, Riga, Reval, Varșovia, București și Constantinopol, Departamentul de Stat și mai ales așa zisul „Comitet al Informațiilor publice al U.S.A.” a pus în mișcare întreaga presă a Statelor Unite. Astfel apărera ilustrată în chip plastic falsă „libertate a presei” din Statele Unite. Dealtfel presa americană găsea pentru citirii săi și o consolare: „Regimul bolșevic, informa ea, se va menține numai câteva zile”. Astfel de pronosticuri apăreau regulat în paginile ziarului „New-York Times”.

„Presa liberă” americană răspânda în rândurile populației americane ticăloșii relative la „omorirea patrioților ruși, a legionarilor polonezi, a regelui român, la atentatul asupra plenipotențiarului italian” 5).

1) Stalin, Opere, vol. III, Ed. P.M.R., pag. 252.

2) Gulăga, Art. cit., pag. 14.

3) Hirsfeld, Art. cit., Voprosi Istori, Nr. 8/1948, pag. 9.

4) Voprosi Istori, Nr. 8/1948, pag. 9.

5) Hirsfeld, Art. cit., pag. 26.

Istoricul sovietic Gulăga demască, de asemenea, acțiunea Statelor Unite în sprijinirea generalului alb Caledin. Căutând o forță contrarevoluționară pe care să se sprijine împotriva bolșevicilor, imperialiștii americani l-au găsit pe Caledin, în jurul cărui au făcut mai întâi mult șgomot prin presă, pentru ca apoi să treacă la studierea problemei ajutorării acestuia pe cale financiară. Autorul analizează planul lui Lancing, după care Caledin trebuia să fie ajutat direct numai de către Anglia și Franța urmând ca Statele Unite să le verse în acest scop sumele necesare. Motivul formal invocat în sprijinul acestei combinații era acela că legile existente în Statele Unite ale Americii permit acordarea de credite numai unui guvern recunoscut oficial, ceea ce nu era cazul lui Caledin.

Gardiștii albi erau ajutați de imperialiștii americani prin mijloacele cele mai diferite, așa cum e cazul lui Calpoșnicov-Camac, care a fost arestat în momentul când transporta un convoi de mașini, având acte false că le transporta spre Iași, în România.

Gulăga demască, de asemenea, și o altă latură a politicii Statelor Unite împotriva Rusiei Sovietice. Diplomația americană, împărțind punctul de vedere al burgheziei ruse, că stăpânirea germană este mai bună decât puterea sovietică, a alcătuit un plan de atragere a Rusiei Sovietice într-un conflict armat cu Germania, deși pacea cu aceasta era deja semnată. Tratatul de pace urma să fie ratificat de Congresul Sovietelor, lucru pe care imperialiștii americani vroiau să-l facă imposibil. În acțiunea lor ei au găsit aliați în Buharin, dar mai ales în Troțchi, care la 5 Martie 1918 declară ca Rusia Sovietică va duce împotriva Germaniei „un războiu sfânt“, împreună cu Statele Unite. Troțchi a promis să ia în Congresul Sovietelor o astfel de atitudine, încât „sa facă inevitabila declarația de războiu din partea Germaniei“, făgăduind americanilor controlul deplin asupra căii ferate siberiene. Această manevră provocatoare a fost demascată de Lenin în fața Congresului Sovietelor, care, văzând clar pe ce drum mergea Troțchi, a ratificat tratatul de pace. Incheerea păcii și ieșirea din războiul imperialist au dat partidului bolșevic posibilitatea să întărească puterea sovietică, să creeze Armata Roșie și să adune forțe pentru luptele ulterioare. Luptele victorioase „pe care puterea sovietică le-a susținut împotriva intervenției armate a imperialismului mondial, au dovedit justetea politicii leniniste.

Politica imperialismului american până la mijlocul anului 1918 se caracterizează prin aceea că „a preferat să realizeze marile sale planuri de expansiune printr-o presiune economică, prin blocade, prin provocarea războiului civil, prin diversiuni, prin finanțarea diferitelor acțiuni ostile Rusiei Sovietice și cu ajutorul baionetelor streine, deoarece se decideau rar la acțiuni militare proprii“¹⁾.

Imperialismul american și-a dat însă seama că rezolvarea „chestiunii ruse“, conform programului lor, se poate înfăptui numai printr-un războiu împotriva Rusiei și a popoarelor ei. Pentru aceasta ei au folosit armatele japoneze, recunoscând Japoniei drepturi speciale în China, în schimbul susținerii expansiunii americane în Extremul Orient și Siberia de către aceasta. În vederea aceluiași scop, între Statele Unite și Japonia „s'a tratat și chestiunea trimerii de armate chineze pentru a lua parte la intervenție... Americanii s'au oferit să pună la dispoziție mijloace financiare și echipament, pentru alcatuirea armatelor chineze“²⁾.

Antanta și Statele Unite și-au împărțit între ele, în Noembrie 1917, zonele de operații în Rusia. Anglia și Franța trebuiau să activeze în Rusia Europeană, iar Statele Unite și Japonia în Extremul Orient și Siberia. Aceste planuri n'au putut fi îndeplinite din cauza contradicțiilor dintre imperialiști, dar mai ales din cauza întăririi puterii sovietice.

Statele Unite au ajutat, deasemenea, rebeliunea legiunii cehoslovace din Rusia, careia îi revenea rolul de a ocupa calea ferată siberiană. În acest scop nu numai că li s'au acordat Cehilor credite, dar Statele Unite au intervenit direct în ajutorul lor, împreună cu Franța și Marea Britanie în regiunea Murmansk și Arhanghelsk, iar împreună cu Japonia în Siberia. „Guvernul Statelor Unite ale Americii a făcut tot posibilul ca să pună mâna cel puțin pe o parte din teritoriul rus în „direcția Alasca“ — și pe drumurile de uscat dinspre America

1) Hirsfeld, Art. cit., pag. 19.

2) Ibid. pag. 12—13.

spre Europa" 1). Urmărind totodată să se asigure că Japonezii își vor îndeplini promisiunile, armatele americane care se găseau în spatele armatelor japoneze au ocupat o serie de zone ale căii ferate siberiene.

Un fapt puțin cunoscut în istoria intervenției americane, demascată de Hirsfeld în articolul său, este proiectul de a trimite unități americane pe Volga, spre a participa la luptele împotriva Armatei Roșii. Ambasadorul Morris, generalul Graves și amiralul Knight au propus ca o parte însemnată a forțelor de ocupație americane să fie trimise la Omsk, în frunte cu Graves, pentru ca împreună cu japonezii, cehoslovacii și englezii să înceapă imediat lupta contra Armatei Roșii pe Volga. Nici acest plan n'a reușit din cauza contradicțiilor dintre aliați.

Ținând seama de acestea, este justă constatarea istoricului sovietic Gulaga, că Statele Unite nu s'au manifestat numai ca organizatoare ale intervenției streine antisovietice, ci și ca participantul cel mai zelos. Intervenționistii americani au luat parte activă la înabșirea mișcării de partizani și s'au razbunat sângeros asupra muncitorilor și țăranilor sovietici.

Infrângerea armatelor albe a însemnat totodată și eșecul deplin al intervenției antisovietice a imperialismului american.

Istoriografia sovietică a acordat o atenție deosebită acțiunilor imperialștilor americani față de Germania și de țările din Sud-Estul Europei. Conduși de acelaș scop: înabșirea revoluției ruse și stăvilirea avântului revoluționar din alte țări, guvernauții americani au dirijat și aci toată politica lor în direcția încercării tănărului Stat Sovietic.

În problema Germaniei, capitaliștii americani au acționat în direcția înalăturării consecințelor grave ce decurgeau din înfrângerea ei. În chestiunea țărilor din Sud-Estul Europei, diplomația americană a elaborat, în timpul Conferinței de Pace dela Paris, o serie de proiecte pentru împărțirea acestor teritorii, prin sistemul mandatelor, prevazut cu tot felul de variante, calculate pentru orice situație care ar putea să apară.

Capitaliștii americani au meritul de a fi salvat Germania Kaiserului de dezastrul complet și de a fi contribuit la refacerea Germaniei postbelice și a potențialului ei de războiu, netezind drumul venirii lui Hitler la putere. Întreaga lor politică a mers către acest țel, după cum se poate vedea din studiul „Despre rolul jucat de U.S.A. în salvarea Germaniei imperialiste dela înfrângerea totală în anul 1918”, semnat de J. Țitovici 2).

Problema centrală a acestui studiu este demascarea pretinsului rol hotărâtor pe care Statele Unite l-ar fi avut în înfrângerea Germaniei în 1918, și scoaterea în evidență a faptului că, dimpotrivă, cercurile imperialiste americane au depus toate eforturile pentru salvarea ei.

Pentru a se putea vedea atitudinea politică a Statelor Unite în adevărata ei lumină, precum și rolul președintelui Wilson, istoricul sovietic expune pe larg împrejurările în care Statele Unite au intrat în războiu, precum și adevăratele cauze ale liniei politice urmate de imperialiștii americani cu privire la Germania.

Scopul intrării Statelor Unite în războiu era de a păstra în Europa două grupuri rivale, căutând ca să le slăbească reciproc, pentru ca astfel să le dicteze condițiile sale de pace și să devină nu sprijin sigur al claselor exploatoare, împotriva revoluției care începuse. Fiind creditor al Statelor Europene, Statele Unite tindeau să instaureze dominația capitalului american în Europa și în lumea întreagă. În calea realizării acestui scop stătea piedică victoria Marii Revoluții Socialiste, care însuflețea oamenii muncii din toată lumea în lupta lor contra războiului imperialist.

Propunerea Uniunii Sovietice de a se încheia o pace justă și fără ane-xiunți nu a fost luată în considerare. Împotriva acestor propuneri au fost sta-

1) Hirsfeld, Art. cit., pag. 16.

2) Voprosi Istorii, Nr. 12/1950, pag. 110—122.

billite cele „14 punote“ ale lui Wilson. Printr'o demagogie prost camuflată, proiectul lui Wilson urmărea să stabilească dominația mondială a capitalului american, folosind în acest scop Liga Națiunilor, care era îndreptată în special împotriva Uniunii Sovietice. Imperialismul american urmărea, de asemenea, să înlăture Anglia, principalul său concurent, de pe piața mondială, prin punctele care se refera la „libertatea mărilor“ și la „desființarea obstacolelor pentru comerțul internațional“. În ceea ce privește situația Franței, președintele Wilson urmărea să o lege de „ajutorul“ american, pentru a stabili dominația americană în Franța, — fapt care nu a reușit atunci, ci abia în zilele noastre. „Programul lui Wilson se afla în contradicție acută cu interesele partenerilor imperialiști ai Statelor Unite, Anglia și Franța... în chestiunea germană fiecare dintre aliați urmărea scopurile sale proprii“¹⁾.

Astfel, Franța urmărea înfrângerea totală a Germaniei pentru a-și stabili dominația în Europa. Anglia urmărea distrugerea puterii economice a Germaniei, înlăturarea concurenței ei de pe piața mondială, lichidarea flotei germane și achiziționarea coloniilor ei, dar fără să o slăbească prea mult, fiind împotriva întarzirii prea mari a Franței. Statele Unite urmărea dominația mondială, — nu dorea însă înfrângerea totală a Germaniei, voind să o folosească drept contrapondere a Angliei și Franței și să o subjuge din punct de vedere economic. Imperialismul german a căutat să se folosească de contradicțiile din tabăra Antantei și de pericolul dominației americane, pentru a ajunge la o pace prin înțelegeri cu Franța și Anglia. „Imperialismul american — spune autorul articolului — avea însă în această luptă rolul celui de-al treilea „care câștigă“, scontând slăbirea atât a Germaniei, cât și a Angliei și Franței, pentru ca, profitând de forța sa economică, să impună Europei slăbite „pacea americană“. Ac asta est în realitate politica „înțeleaptă“ și „justă“ a președintelui Wilson“²⁾.

Demascând concepția falsă asupra rolului „enorm“ al armatei americane în înfrângerea Germaniei, autorul arată ca Statele Unite au participat la războiul mai ales ca furnizor, fără să se grabească cu ajutorul efectiv, având, după un an dela intrarea în război, numai 329 mii de soldați în Europa. Abia în vara anului 1918 armata americană ajunge la 2 milioane de oameni. Din cei 42 de divizii americane, doar 18 se aflau pe front, dar în locurile cele mai puțin periculoase. Armata americană a început să acționeze efectiv numai cu 2 luni înainte de sfârșitul războiului, pierderile ei fiind înfinit mai mici decât ale aliaților.

Proporția participării Statelor Unite în acest război dovedește clar că intenția lor nu era de a înfrânge Germania. Acest fapt îl arată și mai clar tratativele diplomatice duse de președintele Wilson cu Germania, în vederea încheierii armistițiului. Imperialiștii germani s'au adresat cu propuneri de pace în primul rând lui Wilson, deoarece numai din partea Statelor Unite se puteau aștepta la o bunăvoință mai mare, condițiile cuprinse în cele 14 puncte fiind cele mai favorabile pentru ei. Pentru a convinge Anglia și Franța de necesitatea încheierii armistițiului, Wilson le amenința cu „pericolul bolșevismului“. Dela amenințări el a trecut la fapte și a început să ducă tratative separate cu Germania.

Tratativele între puterile Antantei și Germania, în vederea încheierii armistițiului, au fost accelerate de creșterea mișcării revoluționare din Germania. În nota sa din 5 Noiembrie 1918 către guvernul Kaiserului, Wilson admite unele mici modificări aduse de aliați propunerilor sale de armistițiu. Nota a fost primită de guvernul german la 6 Noiembrie 1918, în ziua când reprezentanța sovietică era silită să părăsească Germania. Aceasta arată că scopul tratativelor duse de Wilson pentru salvarea Germaniei era de a o încadra în frontul intervenționist antibolșevic.

Armistițiul s'a semnat în momentul când Germania era complet epuizată. Imperialiștii Statelor Unite și ai Antantei nu s'au decis să o înfrângă complet, deoarece problema terminării războiului era legată de problema mișcării revoluționare din Germania și din țările lor, precum și de înnăbușirea Revoluției Socialiste. În acest scop, aliații au acordat Germaniei numeroase înlesniri, amă-

1) Titovici, Art. cit., www.dacoromanica.ro.

2) Ibidem, pag. 114.

nând termenul pentru retragerea trupelor germane din teritoriile ocupate, reducând cantitatea materialului ce trebuia predat și prelungind termenul armistițiului cu 5 zile:

„O importanță deosebită a avut-o formularea art. 12 a convenției de armistițiu, îndreptată cu tot ascuțișul său împotriva Uniunii Sovietice. Imperialiștii aliați, care au întreprins intervenția împotriva Uniunii Sovietice, sub pretextul luptei contra Germaniei, prin acest articol se arătau gata să folosească armata germană pentru continuarea intervenției antisovietice. Germania devenea furnizorul de trupe al Statelor Unite, Franței și Angliei în războiul contra Uniunii Sovietice. Imperialismul german se transforma din dușman într'un aliat sui-generis al imperialiștilor din țările victorioase”¹⁾.

Aceasta explică de ce forțele armate ale Germaniei n'au fost distruse definitiv. Hindenburg a putut să-și aleagă trupele cele mai bune pentru a le folosi în Est. Aliații n'au ocupat Germania deoarece atunci se înfaptuia planul intervenției antisovietice, în care trupele germane trebuiau să aiba un rol important. Lupta popoarelor rus și ucrainian a avut un rol hotărâtor în înfrângerea armatelor Kaiserului, prin distrugerea a 50 de divizii.

Din conținutul articolului lui Țitovici reiese concluzia că imperialiștii americani, în 1918, au salvat Germania de la un dezastru complet, în scopul de a o transforma dintr'un dușman într'un aliat al politici lor agresive. Sprijinul american dat Germaniei învinse nu s'a oprit aici; el a continuat să fie acordat din ce în ce mai intens în cursul anilor care au urmat. Cu ajutorul capitalului american, în perioada avântului revoluționar din 1918-1923, în Germania s'a constituit regimul politic reacționar al guvernelor din „coaliția dela Weimar”. Rolul cercurilor conducătoare din Statele Unite în renașterea imperialismului german a crescut și mai mult în anii următori, în perioada stabilizării relative a capitalismului. În privința aceasta articolul „Despre problema legăturilor dintre oligarhia financiară din U.S.A. și monopolurile germane (1924-1929)”²⁾ al lui Inozemțev demasca caracterul agresiv și exploatare al capitalului american, plasat în Germania prin investiții. „În șase ani, din 1924 până în 1929, capitalul străin din Germania alcătuieste peste 15 miliarde de mărci în investiții pe termen lung, și mai mult de 6 miliarde de mărci pe termen scurt. Circa 70% din investițiile pe termen lung aparțineau capitalului american”³⁾.

Inozemțev enumără principalii deponenți de capitaluri americane în Germania: Grupul Morgan, banca Dillon Read & Co., în strânsă legătură cu Rockefeller, — firma bancară „Schraeder Banking Corporation of New-York” și concernul „Standard-Oil”. Afluența capitalului american a servit ca bază pentru raționalizarea și modernizarea aparatului de producție german. Investițiile de capital american în Germania aveau și o deosebită importanță politică, prin faptul că puteau să refacă potențialul de război al Germaniei și să-l îndrepte împotriva Uniunii Sovietice. Ele au constituit un factor important în întărirea poziției vechilor uniuni monopoliste ale capitalului german (Krupp, AEG, Siemens) și în formarea marilor trusturi, mai ales a „Trustului Oțelului” și I. G. Farbenindustrie.

Paralel cu refacerea potențialului industrial, activitatea oligarhiei financiare din Statele Unite, în colaborare cu monopolurile germane, s'a îndreptat asupra înarmării și întăririi armatei germane. Numeroasele date adunate de Inozemțev ne desvăluie că 60 de întreprinderi americane produceau arme pentru Hitler, cu toată capacitatea lor. „General Motors” fabrica aproape jumătate din automobilele necesare armatei germane; Morgan a furnizat o mare parte din aviația de război, iar Standard-Oil a aprovizionat armata germană cu combustibil. Pe baza acestor date Inozemțev constată, pe bună dreptate, că „datorită miliardelor de dolari americani, Germania și-a restabilit industria și potențialul militar, ocupând în anul 1929 locul al doilea în lumea capitalistă, după Statele Unite, în producția de mașini și primul loc în producția azotului și cauciucului sintetic”⁴⁾. Desvăluind adevăratul sens al colaborării dintre oligarhia financiară

1) Țitovici, Art. cit., Voprosi Istori, Nr. 12/1950, pag. 119.

2) Voprosi Istori, Nr. 1/1950, pag. 104—112.

3) Inozemțev, Art. cit., Voprosi Istori, Nr. 1/1950, pag. 105.

4) Ibidem, pag. 111.

a Statelor Unite și Germania, autorul concludă că, „refăcând potențialul militar al Germaniei și întărind pozițiile capitalului monopolist german, care în cele din urmă a instaurat regimul fascist, oligarhia financiară a Statelor Unite era călăuzită de ura față de Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice, reazimul revoluției proletare, împotriva căreia capitalul american și guvernul aservit lui duceau o luptă înverșunată” 1).

Către sfârșitul primului războiu mondial planurile de cucerire ale imperialismului american au avut ca obiectiv un mare număr de state mici, în special țările din Sud-Estul Europei.

Acțiunea de subjugare economică a țărilor din Sud-Estul Europei de către Statele Unite, în perioada Conferinței de la Paris din 1919, se integrează în planul general al imperialismului american, pentru cucerirea dominației mondiale. Această problemă, importantă pentru noi, a fost studiată de istoricul sovietic V. Turoc și expusă sub forma de comunicare cu titlul: „Planurile imperialismului american pentru cucerirea țărilor din Sud-Estul Europei în anul 1919” 2).

Se știe că după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie au apărut în lume două tabere: Rusia Sovietică, stegar al oamenilor muncii din lumea întreagă și care a devenit centrul în jurul căruia s’au grupat toate elementele cu adevărat democratice și progresiste din lumea întreagă, și Statele Unite ale Americii, cap al lagărului imperialist, devenit centrul și inspiratorul celei mai negre reacțiuni.

În afară de faptul că imperialismul american a organizat și a finanțat intervenția împotriva Țării Socialismului, ei s’au amestecat și în treburile interne ale altor state capitaliste mai mici sau mai mari, cu scopul de a distruge mișcarea revoluționară. Referindu-se tocmai la acțiunile intervenționistilor anglo-franco-americani împotriva masselor populare din țările balcanice, Lenin constata: „Aceasta înseamnă că armatele anglo-americane sunt chemate să joace un rol de înăbușitori și călăi ai revoluției mondiale” 3).

Planurile imperialiste cu privire la Sud-Estul Europei au fost elaborate la Conferința de Pace din Paris de către reprezentanții Antantei și ai Statelor Unite, avându-se în vedere lupta lor împotriva Uniunii Sovietice. Faimasele „14 puncte” ale lui Wilson urmăreau să mascheze scopurile hrăpărețe ale lagărului imperialist, în special ale capitalului financiar american. Wilson făcea promisiuni confuze și „dulci” despre renunțarea la diplomația secretă și la anexiunile teritoriale, despre „dreptate” și „suveranitate națională”. În fond, imperialismul american căuta să-și creeze un mare imperiu colonial. Pentru a masca întinderea ținuturilor coloniale, Wilson și Lloyd George apărau în „consiliul celor zece” sistemul mandatelor, pentru împărțirea teritoriilor. Însuși Wilson a explicat de ce este necesară crearea de teritorii mandatate controlate nominal de Liga Națiunilor: „Marele val din Răsărit, care amenință însăși existența societății, găsește o față nouă în faptul că popoarele lumii nu vor permite ca țările ne-protejate să fie împărțite între statele mari” 4).

Mandatele americane erau proiectate în imediata apropiere a granițelor sovietice, în zonele strategice din bazinul Mării Caspice și Mării Negre și erau considerate de imperialismul drept un avantaj militar împotriva Țării Socialismului, pentru sugrumarea ei. Au fost proiectate trei mandate americane: 1) Constantinopolul și strămtorile, denumite „Statul liber al Constantinopolului”; 2) Așa zisa Marea Armenie și 3) O parte însemnată a Asiei Mici. În general Turcia urma să fie împărțită între diferite state imperialiste și vasalii lor.

În combinațiile imperialismului americani și englezi, primul loc după importanța sa îl ocupă proiectul „Statului liber al Constantinopolului”. Această problemă, precum și aceea a strămtorilor, figura în toate programele guvernului

1) Inozemțev, Art. cit., Voprosi Istorii, Nr. 1/1950, pag. 110.

2) Voprosi Istorii, Nr. 11/1950, pag. 76—90.

3) Lenin, Opere, vol. 23, pag. 146.

4) Voprosi Istorii, Nr. 11/1950, pag. 78.

Statelor Unite, fiind privită mereu din punctul de vedere al folosului ei pentru scopurile intervenției antisovietice. Acapararea strămtorilor de către imperialismul Antantei a constituit pentru Rusia Sovietică o amenințare directă, după cum a arătat chiar Lenin, referindu-se la aceasta, atunci când spunea că „noi nu ne-am găsit niciodată într-o situație mai periculoasă ca acum”¹⁾. Istoricul sovietic A. Miller, care se ocupă de aceeași problemă în articolul său referitor la problema strămtorilor: „Planul american de acaparare a Constantinopolului și a Strămtorilor în 1919”²⁾, lămurește în mod clar necesitatea ca acest așa-zis Stat să aibe un vast hinterland și descrie agitația diplomației americane pentru a-l asigura. Mandatele americane din bazinul Mării Negre și Caspice trebuiau să aibă drept prelungire Sud-Estul Europei, tocmai în vederea asigurării hinterlandului. În această privință Turoc subliniază că popoarele de pe întreg teritoriul Sud-Estului european trebuiau să devină soldați ai armatei americane împotriva Rusiei Sovietice. Ca și Miller, Turoc scoate în evidență rolul primordial, pentru imperialismul american, al Statului Liber al Constantinopolului, care avea menirea să constituie o verigă între celelalte teritorii mandatate din Sud-Estul Europei.

Un interes deosebit pentru imperialismul american, în această parte a Europei, îl prezenta problema navigației pe Dunăre. Hoover a declarat la 1 Iulie 1919 că „funcționarea normală a comerțului pe Dunăre este principalul mijloc pentru rezolvarea problemei Europei Centrale”³⁾. Prin „funcționarea normală” se înțelegea stăpânirea nestingherită a capitalului americano-englez în bazinul dunarean.

Pentru atingerea acestui scop, Statele Unite căutau să consolideze regiunile reacționare, menite să servească drept marionete în mâinile bancherilor americani. În acest sens ei au proiectat un mandat asupra fostelor teritorii ale Austro-Ungariei. Însă, deoarece mișcarea națională de eliberare a popoarelor de sub jugul Austro-Ungariei era deja terminată, prin întemeierea de state noi în locul fostului imperiu habsburgic, imperialismul american s’au văzut nevoiți să recurgă la alte variante ca: „Federația Dunăreană”, „Statul catolic” reacționar Austro-Bavaro-Croat, „Anschluss-ul”, adică includerea Austriei și a unei părți din Cehoslovacia în Statul German, etc.

Pentru a înfăptui sistemul „mandatelor” imperialismul american a căutat să exploateze toate conflictele locale din Sud-Estul Europei ca: ciocnirile italo-yugoslave, conflictele româno-yugoslave, litigiul cehoslovaco-polonez pentru Tiesin, diferențele jugoslavo-bulgare în privința frontierei, problema frontierei bulgare în Tracia, etc. Este interesant că imperialismul american a ținut cu orice preț să pună sub stăpânirea lor Macedonia, fapt explicabil când știm că ei gaseau o strânsă legătură între acest teritoriu și Statul liber al Constantinopolului.

Mandatul american asupra Albaniei era, de asemenea, o completare a acestui Stat. Ținând să înlăture dominația Italiei asupra Albaniei și să-și asigure stăpânirea în Marea Adriatică, delegația americană se căznea să creeze un bloc anglo-american în chestiunea albaneză.

Turoc arată cauzele speciale și generale care au dus la eșuarea tuturor acestor combinațiuni și, odată cu ele, a planului de încercuire a tărânelui Stat Socialist. Una dintre cauzele principale era contradicția din lagărul imperialismului, care era atât de complicată, încât cu ocazia discuțiilor asupra fiecărei probleme se încheau diferite grupuri, care se desfăceau îndată ce se trecea la o altă problemă. O cauză tot atât de importantă este aceea că popoarele din Sud-Estul Europei au opus o rezistență activă planurilor reacțiunii imperialiste. Mișcarea muncitorească revoluționară din aceste țări se îmbina cu avântul mișcării naționale de eliberare. Sub influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, masele populare au dus lupta pentru nimicirea aspirrii naționale. Referindu-se la situația internațională, Lenin a subliniat marea influență a Revoluției din Octombrie asupra țărilor din Sud-Estul Europei. „În Octombrie, când am luat puterea, noi nu eram în Europa decât o scântea izolată. Dar scântea s’au înmulțit și s’au răspândit. Aceasta e o operă măreață pe care noi am reușit s’o înfăptuim...”

1) Lenin, Opere, vol. 28, pag. 94, ed. rusă (IV).

2) Voprosi Istorii, Nr. 1/1922, pag. 30.

3) Turoc, Art. cit. Voprosi Istorii, Nr. 1/1922, pag. 30.

Acum majoritatea țărilor din sfera imperialismului germano-austriac au fost cuprinse de incendiu (Ungaria, Bulgaria și Austria)" 1).

Perioada dintre cele două războaie mondiale, în care politica reacționară și antisovietică a Statelor Unite continuă să se afirme cu intensitate, este și ea temeinic analizată de istoricii sovietici. Capitaliștii americani rămân consecvenți în exploatarea situațiilor politice dintre cele două războaie mondiale, pentru întărirea pozițiilor lor în lumea întreagă. Această politica este arătată pe larg în articolul istoricului sovietic N. Rubinstein: „Contribuții la istoria politicii antisovietice a imperialismului american" 2). După ce se ocupă de perioada intervenției, analizată pe larg de Gulăga și Hirsfeld, autorul continuă analiza politicii imperialiste în ordine cronologică, până la recunoașterea Uniunii Sovietice de către Statele Unite în 1933. Dintre numeroasele fapte analizate aci, trebuie amintită manevra imperialismului american în legătură cu seceta din anul 1921 din regiunea Volga, care „a constituit pentru guvernul Statelor Unite un prilej de a organiza o nouă încercare pentru a lichida puterea sovietică și a restaura capitalismul în Rusia. Sub pretextul „ajutorului" acordat populației înfometate din regiunea Volga, președintele Hoover căuta să organizeze în Rusia Sovietică o largă rețea de informație americană, să ridice în jurul spionilor săi cuiburi contra-revoluționare. În același timp el împiedica colectarea de alimente în Statele Unite, pentru populația înfometată din regiunea Volga" 3).

Aceiași monopolști americani au fost mai târziu „extrem de turburați de știrile relative la desvoltarea exportului sovietic de cereale în țările Europene" 4). Suficient de semnificativ în privința aceasta este titlul unui articol din ziarul New-York Herald Tribune, citat de autor: „Rusia încearcă să sustraga Statelor Unite piața de cereale".

O parte însemnată din articol este consacrată problemei relațiilor dintre Uniunea Sovietică și China, precum și revoluției chineze din 1925. Imperialiștii americani denaturau sensul acestor evenimente și, dintr'o pornire ostilă Uniunii Sovietice, se străduiau să găsească „firele moscovite" ale evenimentelor din China, cultivând, pe de altă parte, în America, tot felul de basme colomboase cu privire la Statul Sovietic.

În articol se scoate în evidență adevăratul sens al pactului Kellog, care „forma o parte constitutivă a pregătirii războiului contra U.R.S.S. Nu în zadar pactul era însoțit de clauze atât de esențiale (acceptate fără obiecțiuni de către guvernul Statelor Unite), încât ele anulau obligația de a renunța la război. Nu în zadar Guvernul Sovietic a fost înlăturat de la participarea la negocierile privitoare la pact și a fost invitat să adere la el numai după ce cincisprezece state îl semnaseră" 5).

Autorul articolului arată că I. V. Stalin caracterizează politica Statelor Unite, în intervalul dintre Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și recunoașterea Uniunii Sovietice de către acestea, ca fiind o politică de sprijin pentru orice tendință antisovietică în diferite țări. Caracteristic pentru politica Statelor Unite este faptul că ele au fost acelea care au recunoscut ultimele Guvernul Uniunii Sovietice. Conduse de ura lor contra noului sistem social, care se ridica cu tărie împotriva oricărei exploatare și împotriva oricărei tendințe expansioniste a imperialismului, de teama influenței ideologice a Revoluției din Octombrie asupra clasei muncitoare din Statele Unite, din țările europene și asupra popoarelor coloniale și dependente din Orient, turbând de furie că pierd o piață atât de bogată ca a Rusiei, politica agresivă a imperialismului american s'a manifestat împotriva oricărei legături cu Uniunea Sovietică. Imperialismul american a fost silit să recunoască Uniunea Sovietică și să reia relațiile diplomatice cu aceasta tocmai în 1933, datorită faptului că „victoria socialismului în U.R.S.S., re-

1) Lenin, Opere, vol. 28, pag. 138, ed. IV rusă.

2) Voprosi Istorii, Nr. 1/1951, pag. 36-55.

3) Rubinstein N., Art. cit., Voprosi Istorii, Nr. 1/1951, pag. 41.

4) Ibidem, pag. 43.

5) Ibidem, pag. 49.

marcabila dezvoltare a economiei socialiste, a ridicat la o nouă înălțime autoritatea internațională a Uniunii Sovietice. Industriașii americani aveau nevoie. În special în condițiile crizei, de comenzi sovietice. Cercurile largi ale populației din Statele Unite și în primul rând muncitorii, cereau stabilirea relațiilor normale cu Uniunea Sovietică¹⁾. Statele Unite au fost deosebit de determinate, în bună măsură, la schimbarea atitudinii lor, de intervenția Japoniei în Manciuria, care amenința interesele capitalului american în Extremul Orient. Astfel, Roosevelt, venind la putere în 1933, „a propus să se restabilească relațiile diplomatice cu Uniunea Sovietică recunoscând că până atunci ele nu au fost normale”²⁾.

În explicarea și demascarea substratului adevărat al politicii Statelor Unite față de Uniunea Sovietică și al schimbării acestei atitudini constă specificul articolului lui Rubinstein.

Reluarea relațiilor diplomatice cu Uniunea Sovietică nu a însemnat însă, nicidecum, o încetare a politicii agresive față de aceasta. Politica miliardarilor americani și-a fixat drept obiectiv ajutorarea activă a hitlerismului, în eforturile lui de a transforma tratatul dela Versailles într'un petec de hârtie și de a crea cât mai curând posibil o uriașă armată terestră „cu scopul de a ataca Moscova, fapt care reprezenta tot ceea ce se pretindea bandei lui Hitler în ceea ce privește Uniunea Sovietică și Europa răsăriteană”³⁾. Acesta era adevăratul scop al colaborării economice și financiare dintre trusturile americane și germane, al ajutorului dat de imperialismul american celui german, pentru a-l salva dela dezastru și a-l face mai puternic decât era înainte. Colaborarea strânsă pe plan economic și financiar dintre capitalul american și german se reflectă și pe plan politic, în perioada dinaintea celui de al doilea război mondial, așa cum remarcă istoricul sovietic Tarlé: „Până la evenimentele din 1939, guvernul U.S.A. nu a împiedicat nici în cea mai mică măsură înarmarea și înzestrarea armatei hitleriste cu armament american sau cu utilajul fabricat cu banii americani. Departamentul de Stat nu a făcut absolut nimic pentru a-și exprima protestul împotriva amestecului armat al hitleriștilor și fasciștilor italieni în afacerile spaniole, amestec ce a dus la înabșirea Republicii Spaniole”.

Cercurile conducătoare ale Statelor Unite au privit cu o nepăsare totală expansiunea hitleristă.

Pentru a-și masca politica lor agresivă față de Uniunea Sovietică în ajutorul celui de al doilea război mondial, Departamentul de Stat al Statelor Unite, în colaborare cu ministerele de afaceri externe ale Angliei și Franței au editat, la începutul anului 1948, faimoasa culegere de documente: „Relațiile nazisto-sovietice din anii 1939—1941”, falsificând documentele istorice cu scopul de a reabilita și justifica politica trădatoare a guvernelor Angliei și Franței. Prin cele afirmate în aceasta publicație cât și prin cele trecute sub tăcere, guvernul Statelor Unite a recunoscut și a subliniat solidaritatea sa cu aliații săi din Apus și răspunderea sa față de toate mașinațiile lor.

Printr'o critică aspră și documentată, istoricul sovietic Cutacov⁴⁾, desvaluează toate dedesubturile acestei colecții și înfierează politica dusă de imperia-liștii anglo-franco-americani în această perioadă. Cu toată alegerea tendențioasă a documentelor din colecția amintită, politica de împăciuire dusă de imperialiștii americani cu agresorii fasciști reiese în mod clar din declarațiile unor diplomați, care mărturiseau ca Statele Unite evită alianța cu democrațiile și desmint că sunt alături de Franța. Din declarațiile diplomaților germani, istoricul sovietic scoate în relief perfectă înțelegerea a pretențiilor Germaniei față de Cehoslovacia de către cercurile conducătoare ale Statelor Unite, care, cu cea mai mare nerușinare, depuneau toate sforțările pentru a înabși tonul ostil al presei americane față de politica hitleristă. Un alt aspect al politicii miliardarilor americani, pe care îl scoate în evidență Cutacov, este acela al tratatelor duse între cunoscuții von Killinger și von Tippelskirch cu potențații americani, în 1937, cu scopul de a stabili o colaborare germano-americană pentru împărțirea pieții chi-

1) Rubinstein N., Art. cit., Voprosi Istori, Nr. 1/1951, pag. 50.

2) Ibidem, pag. 50.

3) E. Tarlé, Istoria politicii antisovietice a imperialismului american „Bolșevic”, Nr. 1/1951.

4) Cutacov L., O nouă falsificare americană a istoriei „Voprosi Istori” Nr. 7/1950, pag. 131—152.

neze și rusești, fapt care reiese din însăși documentele amintite, cu toată voita intenție de a le trece sub tăcere pe acelea care vorbesc împotriva imperialiștilor.

Prin analiza critică a fiecărui document, autorul sovietic desvăluie toate aspectele de duplicitate ale politicii imperialismului american, înfierând tendințele de a pune la îndoiala politica de pace a Uniunii Sovietice și dând pe fața politica războinică și de sprijinire a tuturor dușmanilor Uniunii Sovietice de către cercurile conducătoare ale Statelor Unite.

Istoriografia sovietică acordă atenție demascării acțiunii imperialiștilor de înrobire a altor țări. În legătură cu aceasta este cercetată problema dezvoltării înegale a țărilor capitaliste și a înăspririi contradicțiilor dintre ele, prezentă în toate studiile istoricilor sovietici analizate aici. Tema principală a acestei probleme, aceea a relațiilor anglo-americane, este cercetată în articolul special al lui I. Cadomschi: „Formarea blocului anglo-american în urma capitularii Franței (Mai-Decembrie 1940)”¹⁾.

Dacă până în acest an asistăm la concurența dintre marile state imperia-
liste, din acel moment putem înregistra subordonarea unui mare stat imperia-
list, imperiul britanic, față de Statele Unite. Importanța articolului în cauză
consta tocmai în aceea că desvăluie procesul care a dus la transformarea impe-
riului colonial britanic într-o anexă a imperialismului american, ajuns în stadiul
său cel mai înalt de dezvoltare. Din articol reiese clar că aceasta s'a produs în
momentul când condițiile au fost coapte și Anglia s'a găsit în impas.

Este cunoscut faptul că obiectivele principale ale expansiunii imperialiste
a Statelor Unite erau, în ajunul celui de al doilea război mondial, America de
Sud, China și imperiul britanic. În această tendință ele întâmpinau concurența
statelor din blocul fascist: Germania, Italia și Japonia. Spre deosebire de acestea,
care se manifestau printr-o agresivitate violentă, Statele Unite pozau în țară
neutră, cu singurul scop de a-și pastra maximum de libertate de acțiune față
de ambele tabere beligerante, pentru ca la momentul potrivit să apară în rolul
de arbitru, care dictează condițiile unei paci favorabile pentru ele, așa cum am
văzut că s'a întâmplat și în timpul primului război mondial. Această politica
se baza pe ipoteza ca blocul anglo-francez va fi suficient de puternic ca sa nu
suferă o înfrângere în războiul cu Germania, care urma să fie îndreptată împo-
triva U.R.S.S. Ipoteza de mai sus s'a dovedit a fi greșită, atunci când Franța
a suferit înfrângerea din 1940, ceea ce putea să determine retragerea Angliei și
încheierea pacii între ea și Germania, și ceea ce ar fi înlăturat posibilitatea de aca-
parare a imperiului britanic de către Statele Unite. „Pacea dintre Anglia și Ger-
mania ar fi însemnat recunoașterea dominației lui Hitler asupra Europei occiden-
tale și inevitabila includere a Angliei în orbita influenței germane. O astfel de
pace era inacceptabilă pentru imperialiștii americani. Aceasta ar fi fost o pace
germana și nu una americană”²⁾.

Cadomschi arată de ce imperialiștii americani priveau cu teama perspectivele
unei astfel de paci. „La Washington se considera ca o pace încheiată printr'o
înțelegere între Anglia și Germania ar fi mult mai periculoasă decât ocuparea
Insulelor Britanice, în urma invaziei militare. În acest din urmă caz rămânea
cel puțin speranța că guvernul englez, retrăgându-se în Canada și luând cu el
flota, va continua războiul, pe când în cazul încheierii păcii, guvernul englez,
ar pune Germaniei la dispoziție flota, potențialul imperiului britanic și bazele
ei maritime”³⁾. Facând eforturi pentru înlăturarea unei înțelegeri pașnice po-
i-bile între Anglia și Germania, folosindu-se de situația critică a imperiului bri-
tanic, Statele Unite au reușit să încheie cu acesta înțelegerea din 2 Septembrie
1940, formându-se, în felul acesta, blocul anglo-american. Condițiile acestei în-
țelegeri arată dela sine că Marea Britanie și-a pierdut independența. „In schimb
a 50 de escadre purtătoare de mine, cedate de americani, guvernul Angliei dădea
guvernului Statelor Unite dreptul de arendă pe termen de 99 de ani pentru în-

1) Voprosi Istori, Nr. 1/1950, pag. 40—66.

2) Cadomschi I., Art. cit., Voprosi Istori, Nr. 1/1950, pag. 44.

3) Ibidem. Id., pag.

ființarea și folosirea bazelor maritime și aeriene pe insulele Terra Nova, Bermuda, Jamaica, Santa-Lucia, Trinidad, Antigua, în insulele Bahame și în Guiana Britanică. Totodată guvernul englez a încredințat în scris că, în cazul ocupării Angliei de către Germani, flota engleză în niciun caz nu va fi cedată sau scufundată, ci va fi trimisă în diferite mări, pentru apărarea altor părți ale imperiului" 1). Rostul acestor condiții reiese clar din declarația lui Roosevelt în Congres, că „gasirea de noi baze înseamnă cel mai mare pas pentru „apărarea“ Statelor Unite, făcut din timpul cumpărării Luisianiei" 2).

Astfel a început goana după baze maritime și aeriene în toate oceanele și continentele, care exprimă o nouă etapă a politicii expansioniste a imperialismului american și a năzuinței lui la dominația mondială. Această expansiune a fost favorizată de însăși Anglia, care, dorind să atragă cât mai repede America în război, îi făcea propuneri favorabile, ca de pildă punerea Islandei și insulelor Azore sub „protectoratul“ Statelor Unite, sau recunoașterea „intereselor speciale“ ale acestora în Africa de Nord-Vest și altele.

De fapt blocul anglo-american ascundea în sine o adâncă contradicție, arătată de Cadomschi în articolul său: „Anglia și America s'au unit datorită primejdiei generale din partea Germaniei și Japoniei și datorită dorinței lor de a scăpa de concurența germană și japoneză pe piețele mondiale... Una din caracteristicile celui de al doilea război mondial constă în aceea că Statele Unite tindeau la împărțirea piețelor și a sferelor de influență nu numai pe socoteala Germaniei și Japoniei, ci și pe socoteala Angliei... Caracterul sprijinului american a fost de așa natură ca el să ușureze cucerirea de către America a pozițiilor economice și strategice mondiale ale Angliei. Americanii au acordat ajutor aliatului lor englez în asemenea forme și proporții, încât să poată păstra în mâinile lor mijloacele de control asupra politicii engleze și după război" 3). Contradicția din sânul blocului anglo-american reiese și din atitudinea și opiniile diferitelor grupări politice din America față de Anglia și față de scopul războiului. Astfel, intervențiștii considerau că „strânsa colaborare cu Imperiul britanic și creerea rețelei de baze maritime și aeriene trebuie să pună temeiul viitoarei hegemonii mondiale a Statelor Unite" 4). Pe de altă parte, izolațiștii se exprimau împotriva acestei colaborări, argumentând că „în cazul înfrângerii Germaniei, în Europa va stăpâni nu Anglia, ci Uniunea Sovietică. De aceea sprijinul american dat Angliei va servi, în ultimă analiză, întăririi „comunismului“ în Europa... iar în cazul victoriei germane, Statele Unite vor putea colabora și face comerț cu Europa hitleristă la fel ca și înainte de război" 5).

Contradicțiile anglo-americane nu au dispărut nici în timpul războiului și nici până astăzi. „Creerea de diferite grupări și semnarea de tratate, — se spune în declarația Ministrului de Afaceri Externe al U.R.S.S., cu privire la încheierea pactului Nord-Atlantic — tot nu lichidează acele fricțiuni și contradicții, care există în realitate între țările semnatare ale acestor tratate. Chiar în sânul blocului anglo-american apariția acestor tratate nu înlătură nicidecum contradicțiile dintre partenerii principali, deoarece tendințele agresive ale ambelor state se isbesc una de alta la fiecare pas" 6). Autorul articolului încheie arătând că, „în dosul fațadei înțelegerii cordiale anglo-americane se ascunde lupta când fățișă, când ascunsă, pentru pozițiile economice și politice din Europa Occidentală, America de Sud, Orientul Apropiat și în alte părți ale globului" 7).

Istoriografia sovietică, călăuzită de principiile marxist-leniniste, luând o atitudine partinică și patriotică, demască pozițiile antiștiințifice și reacționare ale istoriografiei burghize, care, servind intereselor imperialiștilor, ascund adevăratul sens al politicii acestora. Numeroase articole sovietice se ocupă de istorio-

1) Cadomschi I., Art. cit., Voprosi Istori, Nr. 1/1950, pag. 51.

2) Ibidem, pag. 51.

3) Ibidem, pag. 65.

4) Ibidem, pag. 56.

5) Ibidem, pag. 57.

6) Pravda, 29 Ianuarie 1944.

7) Cadomschi, Art. cit., Voprosi Istori, Nr. 1/1950, pag. 65.

grafia burgheză, arătând că aceasta constituie o armă de luptă din arsenalul ațățătorilor la război împotriva Uniunii Sovietice și combătând sistematic și documentat falsificările ei internaționale. Departate de adevărata știință, fiind scrisă din însărcinarea ațățătorilor la război, literatura istorică burgheza se prefacă ca ignorează cauzele adevărate ale evenimentelor istorice, precum și rolul Uniunii Sovietice în istoria mondială din ultimii ani. Pentru a exemplifica aceste falsificări ale istoriei, precum și chipul în care sunt combătute de către istoricii sovietici, în afară de articolul lui Cutacov, de care ne-am ocupat mai înainte, cităm încă două articole mai caracteristice în acest sens.

Astfel istoricul L. Bereznaï, în articolul său: „Falsificatorii americani al politicii Statelor Unite față de Revoluția Chineză din 1925—1927”¹⁾, demasca istoriografia americană care, denaturând faptele în modul cel mai flagrant, ascunde intenția imperialiștilor americani de a transforma China într-o colonie. În urmărirea acestui scop, Statele Unite s’au sprijinit pe regimul reacționar al Kuomintangului și pe toate forțele reacționare din China. Nedeosebindu-se prin nimic de interpretarea oficială dată evenimentelor anilor 1925—1927 de către Departamentul de Stat, „atitudinea istoriografiei americane constituie unul din numeroasele exemple de slujire credincioasă a intereselor imperialiste ale capitalului monopolist de către pseudo-știința burgheză”. Inșă, falsificatorii istoriei sunt demascați de însuși mersul evenimentelor...

În legătură cu cel de-al doilea război mondial istoricii reacționari din Occident, în general, și din America în special, fac o prezentare a evenimentelor în așa fel încât reiese că Statele Unite și Anglia ar fi fost forța principală care a nimicit armata fascistă. Lapin N., în articolul „Falsificatorii anglo-americani ai istoriei celui de al doilea război mondial”²⁾, dovedește concret că dimpotrivă, faptele scot la iveală vițiozitatea artei operative și a tacticii comandamentului anglo-american, care s’a dovedit incapabil să rezolve sarcinile de război ce i s’au pus în fața în legătură cu breșa nemților din Ardeni, în Decembrie 1944. „Fără puternicile operații ofensive ale Armatei Roșii din vara acestui an, — spune I. V. Stalin referitor la acelaș eveniment — operațiuni care au imobilizat 200 de divizii germane, trupele aliaților noștri n’ar fi putut s’dea gata atât de repede trupele nemțești și să le isgonească din cuprinsul Italiei de mijloc, Franței și Belgiei”³⁾.

Faptele istorice desmint inventiile falsificatorilor în istorie care se căsnesc să ascundă popoarelor lumii adevărul despre rolul hotărâtor al Uniunii Sovietice în lupta împotriva agresiunii hitleriste.

Demascarea politicii agresive a imperialismului american de către istoriografia sovietică prezintă o deosebită importanță în zilele noastre, când imperialiștii americani caută pe toate căile să deslănțue un nou măcel mondial. Lupta pe care istoricii sovietici o duc în acest sens este o luptă pentru pace. Folosind în mod critic, pe baza învățăturii marxist-leniniste, documente și declarații ale oamenilor politici din Occident și Statele Unite, participanți la evenimentele respective, istoricii sovietici ne arată scopul adevărat al acestee politici agresive. Istoriografia sovietică arată în mod documentat că imperialismul american a fost preocupat tot timpul de problema dominației mondiale. În munca desfășurată, istoriografia sovietică se sprijină pe operele lui Lenin și Stalin, care au demascat din timp această politică. Analizând fenomenele și evenimentele pe baza metodei marxist-leniniste, istoricii sovietici, de pe poziția patriotismului sovietic și a internaționalismului proletar, tratează în mod cu adevărat științific istoria contemporană, al cărui fir roșu este caracterul agresiv al imperialismului american, încă dela începutul dezvoltării sale și până în zilele noastre, pe de o parte, iar pe de altă parte, lupta pentru libertatea popoarelor, pentru pace, democrație și socialism.

Planurile agresive ale miliardarilor americani sunt demascate de istoricii sovietici, manevrele lor ticăloase sunt date la lumină, arătându-se astfel lumii

1) Voprosi Istorii, Nr. 4/1949.

2) Voprosi Istorii, Nr. 5/1950, pag. 37—50.

3) I. V. Stalin, Despre lupta sovietică pentru Apărarea Patriei, pag. 170.

întregi adevărata față a politicii „binevoitoare“ a Washingtonului, spulberându-se astfel legendele în legătură cu neparticiparea la intervenția împotriva Rusiei Sovietice și cu „marele“ rol al politicianilor și armatelor americane în cursul celor două războaie.

Tratând în mod just istoria secolului XX, ei răpesc din mâinile ideologilor și propagandiștilor americani încă o posibilitate de a induce în eroare popoarele lor. În același timp, istoricii sovietici, prin studiile lor, dau un ajutor neprețuit istoricilor din toate țările de democrație populară, precum și istoricilor progresiști din lumea întreagă, în lupta lor împotriva aparatului propagandistic imperialist.

I. NICHIFOR

MAO-ȚE-DUN: „CU PRIVIRE LA PRACTICĂ”. Ed. P.M.R., 1951

Lucrarea lui Mao-Țe-Dun „Cu privire la practica”, scrisă în Iulie 1937, a izvorit din necesitatea de a combate pe unii adepți ai dogmatismului și ai empirismului cîm Partidul Comunist Chinez. Prin pozițiile lor greșite în problema legăturii dintre cunoaștere și practică, aceștia au adus mult rău mișcării revoluționare chineze.

În nota la textul chinez, se arată că adepții dogmatismului care erau în partid, au ignorat un timp îndelungat experiența revoluției chineze, au negat adevărul că „marxismul nu este o dogmă, ci o călăuză în acțiune” și n'au făcut decât să semene confuzii prin cuvinte și fraze izolate luate la întâmplare din cărțile marxiste. Un alt grup, adepți ai empirismului, s'au conștientizat după experiența lor personală, îngustă, și n'au înțeles astfel mult timp importanța teoriei pentru practica revoluționară. Ei n'au văzut situația revoluționară în ansamblul ei, ci munceau orbeste, într'un spirit de practicism mărginit.

În continuare, nota textului chinez arată că aceste două greșeli ideologice și mai ales concepțiile dogmaticilor au adus revoluției chineze în perioada 1931-1934 mult rău. Lucrarea lui Mao-Țe-Dun „Cu privire la practică” a fost scrisă tocmai cu scopul de a demasca, de pe poziția teoriei marxiste a cunoașterii, greșelile subiectiviste ale adepților dogmatismului și empirismului. — mai ales acelea ale adepților dogmatismului.

Lucrarea lui Mao-Țe-Dun e cu atât mai importantă cu cât problemele dezvoltate au adus un folos nu numai mișcării revoluționare chineze, ci constituie în același timp un aport la lupta revoluționară practică a clasei muncitoare din lumea întreagă, un

filosofia marxistă în problema cunoașterii.

Mao-Țe-Dun face în lucrarea sa o expunere clară și convingătoare, a teoriei materialiste a cunoașterii. El dezvoltă principiile de bază ale marxism-leninismului în problema cunoașterii materialist-dialectice, în chestiunea legăturii care există între practică și cunoaștere.

Urmărind problema cunoașterii materialist-dialectice în complexul ei, Mao-Țe-Dun aduce, pentru a ilustra tezele dezvoltate, exemple vii din viața practică, din experiența revoluționară a proletariatului. El dezvoltă principiile marxist-leniniste despre rolul practicii în cunoaștere, despre însemnătatea teoriei revoluționare în mișcarea revoluționară practică.

Mao-Țe-Dun ține seamă în lucrarea sa de problema cunoașterii în complexul ei, urmărind toate aspectele importante ale acestei probleme. Dintru început el arată clar care este rolul practicii în cunoașterea umană.

„Marxiștii, spune autorul, consideră în primul rând că activitatea în producție este activitatea practică fundamentală, că ea determină orice altă activitate. În procesul cunoașterii, oamenii începînd mai ales de activitatea materială din producție, ajung să înțeleagă treptat fenomenele naturii, caracterul naturii, legile naturii și relațiile dintre om și natură; în același timp, prin activitatea în producție ei ajung să cunoască treptat, în măsură diferită, anumite relații dintre oameni. Toate aceste cunoștințe nu pot fi dobândite separat de activitatea din producție”.

Autorul, subliniind care este legătura dintre activitatea în producție și cunoaștere, arată că această activitate este principalul izvor al dezvoltării cunoașterii umane. Însă și diferitele fortoare din lumea întreagă, un

pra dezvoltării cunoașterii umane. Accentuând importanța decisivă a acestui lucru, Mao-Te-Dun spune: „Decesebit de profundă este influența pe care diferitele forme ale luptei de clasă o exercită asupra dezvoltării cunoașterii umane. În societatea împărțită în clase, fiecare om ocupă o poziție de clasă, determinată și orice ideologie poartă o pecete de clasă”.

Urmărind mai departe care este poziția marxștilor în ce privește rolul practicii sociale în cunoaștere, autorul arată că procesul dezvoltării activității în producție dela treptele inferioare la treptele superioare face ca și cunoașterea umană să se desvolte dela treptele inferioare la cele superioare, dela simplu la complex, dela unilateral la multilateral.

Din cauza concepțiilor egoiste ale claselor exploatoare care denaturau istoria societății și din cauza îngustimii formelor producției care limitau orizontul oamenilor, istoria societății a fost înțeleasă în decursul unei îndelungate perioade istorice în mod unilateral. Atunci când forțele de producție au atins însă un nivel înalt, când odată cu marea industrie s'a născut proletariatul modern, a apărut știința marxistă, care constă în înțelegerea istorică multilaterală de către oameni a dezvoltării istoriei societății și în transformarea cunoștințelor despre societate într'o știință.

În problema criteriului cunoașterii, Mao-Te-Dun arată că marxștii consideră că numai practica socială este adevăratul criteriu al cunoașterii. „Situația practică este de așa natură, scrie autorul, încât cunoașterea umană poate fi confirmată numai în procesul practicii sociale (în procesul producției materiale, al luptei de clasă, al experimentelor științifice) prin dobândirea rezultatelor așteptate de ea. Dacă oamenii vor să obțină succese în muncă, adică să dobândească rezultatele așteptate, ei trebuie neapărat să-și pună în concordanță ideile cu legile lumii obiective înconjurătoare; în caz contrar, vor suferi un eșec în practică”.

Chiar din eșecul suferit, arată autorul, oamenii trag învățăminte și își modifică ideile, punându-le în concordanță cu legile lumii înconjurătoare. Astfel înfrângerea este transformată în victorie.

Referindu-se la faptul că teoria marxist-leninistă a cunoașterii pune practica pe primul plan, Mao-Te-Dun citează cuvintele lui Lenin:

„Practica este superioara cunoașterii (teoretice), deoarece ea are nu numai meritul universalității, ci și pe acela de a fi realitate nemijlocită”. Numai practica este isvorul obiectivității, veracității gândirii. Determinarea adevărului cunoștințelor se face în funcție de rezultatele practicii sociale obiective și nu în funcție de senzațiile subiective.

Înainte de a trece la analiza treptelor procesului de cunoaștere, Mao-Te-Dun, ca o încheiere a unei prime părți a lucrării, subliniază ca filosofia marxista are două particularități deosebit de clare și anume: prima particularitate constă în caracterul de clasă al acestei filosofii, în aceea că ea recunoaște deschis faptul că materialismul dialectic servește proletariatul. A doua particularitate constă în afirmarea interdependenței care există între teorie și practică și anume că practica este baza teoriei și că teoria la rândul ei servește practica.

Analizând treptele procesului de cunoaștere, Mao-Te-Dun numește prima treapta a cunoașterii, — treapta cunoașterii emoționale, căreia îi corespund senzațiile și impresiile. Pe aceasta treapta oamenii nu pot să-și formeze noțiuni profunde și nu pot trage concluzii logice întrucât senzațiile reflectă aspecte izolate ale lucrurilor și legătura lor exterioară.

O treapta superioară celei emoționale în procesul de formare al cunoașterii este treapta cunoașterii logice, carea îi corespund noțiunile.

Noțiunea este un salt în procesul cunoașterii și ea este rezultatul generalizării experienței din practica omenească, prin repetarea continuă a lucrurilor percepute. „Noțiunea ca atare, spune autorul, reflectă nu numai manifestarea lucrurilor, diferite aspecte ale lucrurilor, legătura exterioară dintre ele, ci înseamnă sesizarea esenței lucrurilor, și ceea ce le este comun, a legăturii interioare a lucrurilor”.

Mao-Te-Dun accentuează asupra deosebirii dintre cunoașterea emoțională și cunoașterea logică, arătând că în timp ce prima reflectă diferite aspecte ale fenomenelor și legătura exterioară a lucrurilor, cea de a doua reflectă ceea ce este comun lucrurilor, legătura lor interioară, ducând la descoperirea contradicțiilor interne ale lumii ce ne înconjoară.

În felul acesta, cunoașterea logică realizează dezvoltarea lumii în-

conjurătoare în ansamblul ei. „Adevărata sarcină a cunoașterii, scrie Mao-Țe-Dun, este de a ajunge cu ajutorul gândirii, prin senzații, la înțelegerea treptată a contradicțiilor interne ale lucrurilor ce există în mod obiectiv, la înțelegerea legilor lor, la înțelegerea legăturii interioare dintre diferitele procese, adică de a ajunge la cunoașterea logică“.

Autorul lucrării arată care este marea merit al materialismului filosofic marxist în problema cunoașterii și a-nume, acest merit constă în aceea că marxismul a rezolvat în mod just, pentru prima oară, problema procesului de dezvoltare a cunoașterii dela simplu la complex, explicând procesul de adâncire a cunoașterii prin practica socială a oamenilor.

Treapta senzorială și treapta rațională a cunoașterii, deși sunt două trepte distincte în cunoaștere, nu sunt decât două trepte ale aceluiaș proces unic de cunoaștere. Aceste două trepte se deosebesc prin caracterul și rolul lor, în procesul unic al cunoașterii ele sunt inseparabile și se unesc pe baza practicii.

Mao-Țe-Dun arată în mod concret și clar în lucrarea sa ce înseamnă adevărul că isvorul cunoașterii este practica, ce înseamnă faptul că nu putem concepe cunoașterea ruptă de practica.

El arată că cunoașterea unui lucru oarecare de către om nu este posibilă fără contactul cu acest lucru. Ilustrând acest adevăr, autorul spune: „Nu poți cunoaște dinainte legile societății capitaliste, trăind în societatea feudală, deoarece n'a apărut încă capitalismul și nu există practica corespunzătoare. Marxismul n'a putut să apară decât ca produs al societății capitaliste. În epoca capitalismului liber, Marx n'a putut cunoaște dinainte și în mod concret unele legi specifice ale epocii imperialismului, deoarece imperialismul ca cel mai înalt stadiu al capitalismului, nu se ivise încă și nu exista încă practica corespunzătoare“. Autorul arată că „numai Lenin și Stalin și-au putut asuma această sarcină“.

Mao-Țe-Dun arată că marii dascăli, Marx, Engels, Lenin și Stalin, și-au putut formula teoria lor datorită mai ales faptului că au luat parte personal la lupta de clasă și la practica experimentelor științifice. Mao-Țe-Dun atrage atenția că fără această din urmă condiție, — a participării personale la lupta

practică, — nici o *genialitate* n'ar fi putut conduce la izbândă.

Autorul lucrării persistă în mod deosebit asupra faptului că cunoașterea nemijlocită a lucrurilor necesită participarea personală la lupta practică, luptă care este legată de schimbarea realității. Numai această luptă practică legată de schimbarea realității face posibilă descoperirea și înțelegerea esenței lucrurilor. Deaceia el spune: „Dacă vrei să câpătați cunoștințe trebuie să participați la practica care schimbă realitatea. Dacă vrei să cunoașteți gustul pereii, trebuie să o luați în gură și s'o mestecați. Dacă vrei să cunoașteți structura și natura atomului, trebuie să faceți experiențe de fizică și chimie, trebuie să modificați mediul atomic. Dacă vrei să cunoașteți teoria și metodele revoluției, trebuie să luați parte la revoluție“.

Mao-Țe-Dun, explicând în mod materialist-dialectic procesul de adâncire treptată a cunoașterii pe baza practicii modificării realității, ilustrează lucrul acesta prin exemple vii din experiența luptei proletariatului și prin alte exemple.

În perioada inițială a practicii, în perioada distrugerii mașinilor și a luptei spontane, — scrie Mao-Țe-Dun, — proletariatul, în ceea ce privește cunoașterea sa a societății capitaliste, se afla abia pe treapta inițială a cunoașterii și nu cunoștea decât unele aspecte ale diferitelor fenomene ale capitalismului, legătura exterioară dintre ele. În aceasta perioadă proletariatul rămâne așa zisa „clasă în sine“. Când însă a venit a doua perioadă a practicii proletariatului — perioada luptei politice, conștiente și organizate — când cu ajutorul metodei științifice a lui Marx și Engels a fost totalizată experiența variată dobândită în cursul unei lupte îndelungate, când a fost creată teoria marxistă, care a educat proletariatul, aducându-l astfel la înțelegerea esenței societății capitaliste, la înțelegerea relațiilor de exploatare dintre clasele sociale, la înțelegerea sarcinilor istorice ale proletariatului atunci proletariatul a devenit „o clasă pentru sine“.

Un alt exemplu viu pe care Mao-Țe-Dun îl dă în continuare, pentru a ilustra mișcarea de adâncire treptată a cunoașterii, exemplu din viața însăși a poporului chinez, este următorul: „Lă

fel a evoluat și cunoașterea imperialismului de către poporul chinez. Prima treaptă este treapta cunoașterii exterioare, care s'a manifestat în lupta generală împotriva străinilor în timpul mișcării Taipin și în timpul mișcării Boxerilor. Numai treapta a doua a fost o treaptă de cunoaștere rațională, când au fost desvaluite diferitele contradicții interne și externe ale imperialismului, când a fost desvăluită esența aspirării masei largi populare ale Chinei de către imperialism în alianță cu compradorii și moșierii chinezi; această cunoaștere a început abia în perioada „mișcării dela 4 Mai 1919”.

Mao-Țe-Dun, analizând faptele procesului de cunoaștere, accentuează asupra faptului dependenței cunoașterii raționale de cea senzorială. El arată: „Numai atunci când există suficient material furnizat de perceperea senzorială (iar nu răzleț și incomplet), se poate elabora pe baza acestui material o noțiune justă și o logică”.

Mao-Țe-Dun accentuează asupra acestei dependențe a cunoașterii raționale de perceperea senzorială, pentru că în istoria filosofiei au existat așa zisii „raționaliști”, care nu recunoșteau decât realitatea rațiunii, negând valoarea senzației și a experienței. Mao-Țe-Dun duce astfel o luptă consecventă împotriva idealismului. Combătând pe raționaliști, autorul lucrării arată că din punct de vedere al ordinii de succesiune a procesului cunoașterii, experiența senzorială ocupă primul loc; materialismul în teoria cunoașterii constă tocmai în recunoașterea faptului că procesul cunoașterii începe dela experiență.

Mao-Țe-Dun, dezvoltând teoria materialist-dialectică a cunoașterii, se ridică deasemenea împotriva altei forme a idealismului și anume împotriva empirismului. Combătând empirismul, autorul spune: „Greșala acestei teorii constă în necunoașterea faptului că materialul furnizat de perceperea senzorială este fără îndoială o reflectare a realităților lumii exterioare ce există în mod obiectiv (nu spun aici că empirismul nu este decât empirism idealist cu experiența lui a reflectării interioare), însă acest material este unilateral și superficial, imaginea obținută este incompletă, ea nu reflectă esența lucrurilor”. Și continuă după aceea: „Pentru a reflecta în mod complet

lucrul în întregul lui, pentru a reflecta legile interne ale lucrului, este nevoie de funcționarea gândirii, de o prelucrare a bogatului material furnizat de perceperea senzorială, constând în separarea grăunțelor de coji, în îndepărtarea a ceea ce este fals și păstrarea a ceea ce este real, în trecerea dela unul la altul, dela exterior la interior”.

Mao-Țe-Dun subliniază ce greșală înseamnă să nu vezi legătura dintre treapta emoțională și treapta rațională a cunoașterii. În acest sens, el îi com-bate pe practicienii vulgari care, marginindu-se la experiența, disprețuiesc teoria și nu pot îmbrățișa astfel procesul obiectiv în totalitatea lui. Mao-Țe-Dun arată că acestor oameni „le lipsește o orientare clară, sunt lipsiți de o perspectivă largă și se bucură de mulțumire de sine de succesele lor izolate și de orizontul lor îngust. Dacă acești oameni ar conduce revoluția, s ar duce-o la un impas”.

După ce a analizat treptele procesului cunoașterii, Mao-Țe-Dun se ocupă de un alt aspect important al problemei cunoașterii și anume, de felul cum cunoașterea servește practica.

„Filosofia marxistă, spune autorul, consideră că problema cea mai importantă nu constă în a înțelege legile lumii obiective spre a putea explica lumea, ci în a folosi această cunoaștere a legilor obiective pentru a transforma în mod activ lumea”.

Mao-Țe-Dun subliniind importanța pe care o dă marxismul caracterului activ al teoriei, citează cuvintele lui Lenin din cartea „Ce-i de făcut”: „Fără teorie revoluționară nu poate să existe mișcare revoluționară”.

Referindu-se la faptul că practica este criteriul adevărului, Mao-Țe-Dun ilustrează aceasta prin exemplul științei marxist-leniniste. El spune: „Motivul pentru care marxism-leninismul este considerat adevăr rezidă nu numai în faptul că această învățătură a fost creată pe baze științifice de Marx, Engels, Lenin și Stalin, ci și în faptul că ea a fost confirmată de practica ulterioară a luptei de clasă revoluționare și a luptei naționale revoluționare”. O teorie nu poate fi adevărată decât în momentul în care ea este verificată de practică.

Accentuând asupra raportului care trebuie să existe între practică și teorie, Mao-Țe-Dun citează minunatele

cuvinte ale tovarășului Stalin: „Fie rește că teoria rămâne fără obiect dacă nu e legată cu practica revoluționară, întocmai după cum și practica devine oarbă dacă nu-și luminează calea prin teoria revoluționară“.

După ce înfațesează chipul în care teoria servește practica, Mao-Țe-Dun tratează în încheiere problema adevărului relativ și absolut și a unității dintre obiectiv și subiectiv. Punându-și întrebarea dacă cunoașterea se încheie odată cu aplicarea teoriei în practică, Mao-Țe-Dun răspunde că, dacă un anumit țel propus este atins prin transformarea în realitate a unor idei, teorii, proiecte, planuri, atunci din punctul de vedere de vedere mișcarea cunoașterii poate fi considerată încheiată. Insa din punctul de vedere al dezvoltării obiective a procesului, mișcarea cunoașterii umane nu este încheiată. Explicând acest fapt Mao-Țe-Dun spune: „Datorită contradicțiilor interne ale luptei, orice proces — fie că este vorba de natura, fie ca este vorba de societate — se mișcă și se dezvoltă într-o direcție ascendentă, după care urmează și se dezvoltă mișcarea cunoașterii umane“.

Accentuând asupra faptului că dezvoltării oricărui proces îi urmează o dezvoltare a mișcării cunoașterii, Mao-Țe-Dun, referindu-se la mișcarea socială, trage concluzia însemnata că „conducătorii cu adevărat revoluționari trebuie nu numai să-și îndrepte cu pricepere greșelile cuprinse în ideile, teoriile, planurile sau proiectele lor, dar în perioada când un anumit proces obiectiv trece de pe o anumită treaptă de dezvoltare pe o altă treaptă de dezvoltare, ei trebuie, în cunoașterea lor subiectivă, să se și încadreze cu pricepere, împreună cu toți participanții la revoluție, în această trecere, adică să caute ca nolle sarcini revoluționare și nolle proiecte de lucru ce se pun să corespundă schimbărilor în noua situație“.

Ocupându-se de faptul că dezvoltării pe plan social îi urmează în raport cu aceasta dezvoltare și schimbarea ideilor, Mao-Țe-Dun se ridică împotriva conservatorilor care nu-și schimbă ideile odată cu schimbarea situației obiective, Mao-Țe-Dun arată ca istoricește aceasta s'a manifestat sub forma oportunismului de creaptă. Autorul lucrării demască acest oportunism, arătând că conservatorii „nu văd că lupta

contradicțiilor a dus la dezvoltarea procesului obiectiv, în timp ce cunoașterea lor continuă să se afle pe vechea treaptă. Aceste particularități sunt proprii ideologiei tuturor conservatorilor. Ideologia lor este ruptă de practica socială, ei nu pot pași în fruntea mișcării societății și să îndeplinească rolul de călăuză, ei nu fac decât să se târască în oada mișcării societății și să se vaite de ritmul ei prea grăbit, încercând s'o târască înapoi, s'o întoarcă înapoi“.

Mao-Țe-Dun se ridică deasemenea împotriva exponenților „stângismului“ ale căror idei o iau înaintea treptelor de dezvoltare a procesului obiectiv, idei care duc la aventurism, prin rupearea de practică. Teoria marxist-leninistă a cunoașterii combate cu hotărâre idealismul, materialismul mecanicist, oportunismul și aventurismul, care rup subiectivul de obiectiv și cunoașterea de practică.

Subliniind raportul care există între adevărul relativ și cel absolut, el spune: „Marxiștii admit că în procesul general și absolut al dezvoltării universului, dezvoltarea diferitelor procese concrete este relativă; în măsura în care cunoașterea adevărului absolut se exprimă în cunoașterea proceselor concrete pe o anumită treaptă de dezvoltare, în aceeași măsură în fiecare moment cunoașterea conține numai adevăruri relative“.

Dezvoltarea mișcării cunoașterii umane este o dezvoltare plină de contradicții și de luptă, întocmai cum dezvoltarea realității obiective este o dezvoltare plină de contradicții și de luptă.

Tinzând să modifice realitatea obiectivă, practica se dezvoltă mereu, și face ca și cunoașterea realității obiective să se adâncească. Și după cum dezvoltarea realității obiective nu încetează, nu încetează nici cunoașterea de către oameni a adevărului și verificarea lui în practică. „Marxism-leninismul, spune autorul, nu pune capăt nicidecum descoperirii adevărului, ci, dimpotrivă, deschide neîncetat căi pentru cunoașterea adevărilor în practică“.

Mao-Țe-Dun, aplicând în mod consecvent marxism-leninismul, dă o mare importanță cunoașterii juste și transformării lumii pe baza acestei cunoașterii. El subliniază, cu încredere puternică în forțele clasei muncitoare și în partidul ei de avangardă, că în epoca

pe care o trăim a dezvoltării sociale „istoria a pus pe umerii proletariatului și ai partidului lui politic răspunderea pentru justă cunoaștere și transformare a lumii”.

Mao-Te-Dun, cu încredere nestrămutată în posibilitatea de transformare revoluționară a lumii, subliniază că în Uniunea Sovietică aceste transformări se și înfăptuiesc, și că poporul sovietic în timpul de față grăbește acest proces de transformări. La rândul lor, poporul chinez și popoarele lumii trec în prezent sau vor trece în viitorul apropiat prin acest proces de transformări uriașe.

Înceind lucrarea sa „Cu privire la practică, despre legătura dintre cunoaștere și practică, dintre cunoștințe și acțiuni”, Mao-Te-Dun spune în concluzie: „Prin practică să se descopere adevărurile și tot prin practică să se confirme și să se desvolte adevărurile. Dela senzații, dela percepțiile sensoriale să se treacă în mod obiectiv la cunoașterea rațională, dela cunoașterea rațională la conducerea activă a practicii revoluționare, la transformarea lumii subiective și a celei obiective. Practică, cunoaștere, din nou practică și din nou cunoaștere. — în repetarea sa ciclică această formă este înfinită, iar conținutul fiecărui ciclu al practicii și cunoașterii se ridică relativ pe o treaptă mai înaltă. Aceasta este în ansamblu teoria cunoașterii a materialismului dialectic, aceasta este concepția materialismului dialectic despre unitatea dintre cunoștințe și acțiuni”

Lucrarea lui Mao-Te-Dun „Cu privire la practică” este un exemplu strălucit de felul cum rezolvarea marxist-leninistă a unor probleme de filosofie și aplicarea justă a acestor probleme în viața practică, servesc și trebuie să servească activității revoluționare a particulei de avangardă al clasei muncitoare. Felul just, profund, marxist, în care Mao-Te-Dun, aplicând învățătura clasicilor marxism-leninismului, analizează și dezvoltă tezele importante ale teoriei marxiste a cunoașterii, a rolului practicii în cunoaștere și a rolului teoriei revoluționare în practica revoluționară, e un îndreptar și un aport prețios în activitatea practică revoluționară a tuturor partidelor și organizațiilor din toate țările, un îndreptar în

activitatea lor practică de conducere a clasei muncitoare în lupta pentru pace.

În același timp, lucrarea filosofică a lui Mao-Te-Dun constituie o lovitură dată tuturor concepțiilor metafizice și idealiste în problema legăturii care există între practică și cunoaștere, o lovitură dată tuturor adepților dogmatismului și empirismului.

Lucrarea e cu atât mai de folosăstăți pentru lupta revoluționară practică a clasei muncitoare din lumea întreagă, cu cât în lupta oamenilor cinstiți pentru pace, ideologii din slujba imperialismului caută și pe plan filosofic, prin felurite concepții idealiste și reacționare, să împiedice avântul luptei pentru pace, — concepții care nu pot însă rezista în fața științei marxist-leniniste.

GR. SMEU

★

I. P. PAVLOV: „OFERE ALESE” vol. II (Fiziologia activității superioare nervoase — reflexe condiționate) — Editura Academiei Republicii Populare Române. 1951.

Recent, cu ocazia împlinirii a 15 ani dela moartea marelui I. P. Pavlov, Editura Academiei R.P.R. a editat în traducere vol. II din „Opere alese” ale marelui învățat rus.

Evenimentul apariției în traducere a unui din cele mai importante capitole din fiziologia pavloviana, se cuvine a fi subliniat. Într’adevăr, învățătura genialului om de știință sovietic I. P. Pavlov a schimbat fundamental orientarea teoretică și metodologică nu numai în cercetările fiziologice și deci medicale, dar a cât și o baza natural-științifică psihologiei și pedagogiei, discipline aflate puternic sub influența filosofiei idealiste. Deasemeni, concepția lui I. P. Pavlov a adus o contribuție uriașă la zdrobirea diverselor variante de idealism în biologie. Pe drept cuvânt el este considerat ca un genial inovator în mai multe discipline de cunoaștere a naturii vii și a omului însuși.

Iată de ce năzuința ce a oțti însuși textul pavlovian era nutritivă deopotrivă de medici, biologi, naturaliști, psihologi, filosofi, pedagogi și de cercurile largi ale tuturor celor Cornici să cunoască opera marelui învățat. Si acum, dupa apariția în traducere, ne putem da seama cât de legitimă a fost

năzuința noastră. Într'adevăr, textul ce ne sta acum la dispoziție constituie o pildă vie de felul cum un mare om de știință, pornind dintr'un domeniu relativ restrâns al fiziologiei glandelor salivare, a putut să lărgască atât de mult orizontul multor științe mai mult sau mai puțin apropiate fiziologiei. Studiind textul pavlovian, se confirmă afirmația că prin „fereastra glandelor salivare”, genialul Pavlov a descoperit eele mai rodnice căi pentru deslegarea tainelor ce înconjurau activitatea nervoasă superioară. Se poate vedea, urmărind capitolele cărții, cum dealungul, celor aproape patru decenii de cercetări numai asupra acestei activități, marele Pavlov s'a menținut consecvent pe o poziție materialistă, în fața oricărei probleme ce se desprindea din însăși desfășurarea experiențelor sale.

În opoziție cu Sherington sau alți fiziologi, care, deîndată ce au abordat problema raporturilor reale dintre creier și activitatea psihică și-au dat în vileag poziția idealistă și reacționară, marele Pavlov, pe un drum cu totul original și de pe o poziție materialistă, ne demonstrează viu, concret, că aceste raporturi pot fi cercetate și cunoscute, cu conștiința, bineînțeles, a obiectivității metodei de cercetare. Volumul II din operele sale alese — aflat acum la îndemâna cititorului în limbă română și ale carui capitole sunt de fapt articole, conferințe, comunicări și prelegeri ale lui Pavlov — constituie tocmai oglinda consecvenței materialiste a cercetătorului, a modului în care s'au dezvoltat progresiv ideile sale geniale. Din acest punct de vedere, putem epune ca fiecare capitol al cărții reprezintă o fază nouă, o etapă superioară, în adâncirea imensului material de fapte, mănuiite de Pavlov. Insuși faptul de a putea urmări — pe textul original — etapele de dezvoltare a ideilor lui Pavlov, își are importanța sa indescutabilă. Într'adevăr, modul cum și-a elaborat ipotezele în cea mai strânsă legătură cu faptele de observație, lipsa vreunei concepții rigide și dimpotrivă, o mare supleție în mănuierea ideilor astfel ca acestea să se potrivească totdeauna realității faptelor, constituie un minunat model de elaborare științifică. Pornind de la ideea că cine nu gândește, cine nu are idei, nu vede nici faptele, Pavlov dă un exemplu strălucit de unitate dialectică între teorie și practică, în adâncirea a realității. Analizele sale teoretice de-

monstrează felul în care Pavlov își făurește ideile, plecând de la fapte și reîntorcându-se la ele.

Deasemeni, din punctul de vedere metodologic, creația științifică pavloviană ne învață cum anume trebuie să se comporte cercetătorul față de materialul domeniului de cercetare respectiv, oricât de complexe ar fi faptele. Din textul pavlovian reiese că în analiza faptelor trebuie mers totdeauna dela simplu la complex, deoarece numai în acest fel se asigură o linie consecvent materialistă.

În lumina celor de mai sus, se poate înțelege profunda valoare științifică a argumentelor aduse de Pavlov, în combaterea tuturor ipotezelor idealiste (animiste, vitaliste, finaliste, mecaniciste, etc.) căci modul viu, tranșant, cu care Pavlov combate toate interpretările antiștiințifice, sub orice mască s'ar camufla ele, este susținut și nutrit de o excepțională bogăție de fapte, experiențe, argumentări.

Deosebit de grăitor pentru concepția sa materialistă este și încrederea temeinică, în posibilitățile nemărginite ale cunoașterii științifice, lucru care se desprinde la tot pasul din textul marelui om de știință. Deseori Pavlov subliniază că o condiție a acestei cunoașteri științifice trebuie să fie lipsa de idei preconcepute. De aceea spune Pavlov: „socot că limbaajul cel mai expresiv este limbaajul faptelor” (pag. 3), iar cât privește experiența ca atare, ea trebuie să se mențină constant „în limitele unei cercetări riguroso științifice” (pag. 10). Iată isvorul convingerii sale în posibilitatea de a analiza experimental fenomenele psihice, atunci când în cercetarea sa, omul de știință folosește metode strict obiective.

Această concepție i-a asigurat lui Pavlov putința de a lărgi imens cadrul experimental al fiziologiei de până la dânsul. Folosirea metodei obiective pentru o apropiere în spirit materialist de realitatea obiectivă a faptelor, a permis încadrarea în stuclul fiziologiei a unor domenii de fenomene, în care domina exclusiv interpretarea subiectivistă. Iată de ce Pavlov trebuie să fie considerat și din punct de vedere metodologic drept unul din întemeetorii psihologiei materialiste.

Concepția despre lume pe care o are omul de știință nu numai că nu este indiferentă, ci este decisivă pentru reușesele epocii în dezvoltarea cercetărilor sale. Succesele epocii în dezvoltarea cercetărilor sale.

se datorează faptului: că Pavlov a considerat viața psihică din perspectiva unui materialist iar nu din poziția idealistă: „Fentru un naturalist consecvent pâna și animalele superioare nu prezintă decât diferite reacții *exterioare* față de mediul înconjurător. Această reacție poate fi extrem de complexă în comparație cu reacția unui obiect inanimat; fondul problemei rămâne însă același” (pag. 28).

În consecință și fiziologia segmentelor superioare ale sistemului nervos trebuie să fie studiată tot ca fenomen al naturii. Iată de ce „creierul omului, reprezentând forma lui cea mai superioară, care a creat și creează științele naturii, devine el însuși obiect de cercetare al acestor științe ale naturii” (pag. 42).

În vreme ce fiziologii idealiști n'au vrut să extindă metodele folosite de ei în studiul etapelor inferioare ale sistemului nervos și la activitatea funcțională a scoarței cerebrale, pentru că aceasta este suportul material al vieții psihice, Pavlov se avântă curajos, cu o metocă strict obiectivă în studiul fundamental al raporturilor materiale dintre creier și însușirea sa funcțională, — viața psihică.

Explicația reușitei acestui studiu la Pavlov este dată de felul în care el a văzut raporturile reale dintre organism și mediu. Muma: în lumina unei concepții biologice materialiste pot fi înțelese marile descoperiri pavloviane. „În studiul activității creierului, ea (fiziologia) trebuie să rămână credincioasă aceleiași metode pe care o folosește în studiul sistemului nervos inferior, adică să confrunte cu precizie modificările din mediul înconjurător, cu modificările corespunzătoare care au loc în organismul animal și să stabilească legile acestor raporturi” (pag. 44).

Se știe că Pavlov, continuator al tradiției secenoviste este totodată descoperitorul reflexului condiționat. Dacă Secenov a extins principal studiul reflexelor la activitatea creierului, Pavlov a descoperit însuși mecanismul fiziologic propriu al activității nervoase superioare, adică unitatea fiziologică a reflexului condiționat. Datorită extinderii studiului reflexelor la creier „a putut fi desprinsă o parte enormă dintr'un domeniu până atunci misterios al vieții, care a devenit obiectul unui studiu riguros științific. Această noțiune (de reflex) a stabilit legile care se aplică la

unu: mare număr de reacții ale organismului animal, față de fenomenele din mediul său intern și din lumea înconjurătoare” (pag. 67).

Schema fundamentală și generală a reflexului, după Pavlov, este cea pe care a văzut-o și „părintele fiziologiei ruse” marele Secenov, și anume „un aparat receptor, un nerv aferent, o stațiune centrală („centrif” și un nerv eferent cu țesutul efector respectiv (pag. 145). Care este însă deosebirea dintre un reflex condiționat și un reflex necondiționat (absolut)? Insuși Pavlov subliniază în rezumat deosebirea: „este legitim să numim reflex necondiționat legătura constantă a agentului exterior cu activitatea de răspuns a organismului, iar pe cea temporară — reflex condiționat” (pag. 220).

În articolul „Un fiziolog răspunde psihologilor” — autorul definește concepția sa asupra reflexelor în felul următor: „Teoria activității reflexe se bazează pe trei principii fundamentale de cercetare științifică riguroasă: în primul rând pe principiul determinismului, adică al impulsului sau cauzei oricărei acțiuni sau efect determinat; în al doilea rând, principiul analizei și sintezei, adică descompunerii întregului în părți sau unități urmată de reconstituirea întregului în părți sau unități urmată de reconstituirea întregului din aceste unități sau elemente; și în sfârșit, principiul structuralității, adică al dispoziției acțiunii forțelor în spațiu, al adaptării funcției la structură” (pag. 143). Pe aceste trei principii se sprijină bineînțeles și cercetarea reflexelor condiționate (pag. 149).

În învățătura pavloviană un loc de frunte îl ocupă noțiunea de *legături* sau *conexiuni temporare*. Acestea se stabilesc între „varianți excitanți externi și interni (iar nu exclusiv a unor anumiți excitanți) cu anumite unități funcționale din organism” (pag. 149). Caracteristic pentru aceste legături temporare este faptul că ele rămân dependente de o anumită condiție „...fapt pentru care această categorie de reflexe a fost deosebită de reflexele care există din naștere prin adjectivul condiționat, cele vechi fiind denumite necondiționate” (pag. 149).

Odată cu apariția legăturilor temporare în fiziologia sistemului nervos central, materia vie organizată superior a făcut un salt calitativ. Deacum încolo

pe baza dezvoltării unui principiu biologic nou și anume — *principiul semnălizării*. Activitatea de semnălizare a creierului asigură desăvârșirea unității dintre organism și mediu.

Cum interpretează Pavlov activitatea nervoasă superioară pornind de la studiul legăturilor temporare? Aci, Pavlov vedește îndeosebi o mare putere de pătrundere și un mod de interpretare cu totul original. Bazat pe fapte experimentale, el ajunge la o concepție în spirit materialist-dialectic asupra dinamicii corticale și anume la ideea că activitatea fiziologică dela nivelul scoarței cerebrale reprezintă unitatea dinamică și dialectică a unor procese fundamentale. Aceste procese sunt „excitația și inhibiția, mișcarea lor sub forma iradiației și concentrației și inducția lor reciprocă” (pag. 147). Grație acestor procese, întreaga scoarță cerebrală se comportă ca o suprafață analizatoare a datelor realității externe și interne a organismului — „În modurile acestea, sub acțiunea scoarței, toată activitatea organismului tinde spre o corelație cât mai precisă și spre un echilibru cât mai perfect cu mediul extern” (pag. 149). În cadrul unității organism-mediu, grație activității nervoase superioare, însuși organismul se prezintă ca o unitate, ca un tot unitar cu anumite însușiri de comportament. Iată de ce „cu cât sistemul nervos al unui animal este mai perfecționat, cu atât el este mai centralizat, cu atât etajul lui superior comandă într-o măsură tot mai mare întreaga activitate a organismului, chiar dacă acest lucru nu se manifestă în mod vădit și deschis” (pag. 237).

Conținutul evoluționist al concepției pavloviene, contribuția originală la dezvoltarea darwinismului, se vedește la tot pasul în textul pavlovian. „Cu cât un organism este mai complex, cu atât elementele perfectând acest echilibru sunt mai fine, mai numeroase și mai variate. În acest scop servesc analizatorii și mecanismele legăturilor stabile și temporare, care determină corelații din cele mai precise între elementele cele mai lipsite de importanță din mediul înconjurător și reacțiile cele mai fine ale organismului animal. În modurile acestea, dela organismele cele mai simple până la cele mai complicate, inclusiv omul, viața nu reprezintă decât un șir lung de echilibrări din ce în ce mai complicate între organism și mediul exterior” (pag. 51). Iată deci o perspectivă nouă de

problema evoluționismului: pe scara filogenetică diferențele dela o treaptă la alta rezidă în capacitatea variabilă a sistemului nervos corespunzător de a face o *analiză* (reflectare) a realității, precum și de a stabili legături temporare mai mult sau mai puțin numeroase. În funcție de această analiză va depinde activitatea generală a animalului, adică comportamentul animalului: „Cu cât animalul se află situat mai sus pe treptele scării zoologice, cu atât universul prezintă pentru el mai multe particularități iar activitatea sa generală este determinată de un număr mai mare de elemente izolate” și mai departe: „Analiza fină reprezintă funcția fundamentală a etajului superior al sistemului nervos” (pag. 69). Așa dar Pavlov asimilează viața psihică a animalului comportamentului său iar pe acesta cu însuși activitatea nervoasă superioară. Deaceia studiul psihologiei comparate a animalelor trebuie să se bazeze pe studiul fiziologiei comparate a reflexelor condiționate. Din acest punct de vedere nivelul de dezvoltare este expresia bogăției în reflexe condiționate și necondiționate, iar patrimoniul respectiv se va oglindi: în comportamentul animalului. În concepția nervismului „stațiunile” centrale (în loc de „centri” — denumirea statică) dirijează comportamentul animalului prin echilibrarea proceselor de excitație și inhibiție adaptate la diferenți agenți (pag. 113).

Din cele de mai sus rezultă că jocul dintre excitație și inhibiție depe scoarța cerebrală va reflecta relațiile stimulilor obiectivi. Prin acest joc dintre excitație și inhibiție, scoarța cerebrală realizează analiza și sinteza excitațiilor primite, care constituie, spune Pavlov referindu-se la cămele din experiență, o „acțiune ce poate fi etichetată drept *gândire elementară* sau *concretă*. Această gândire favorizează o adaptare perfectă, o echilibrare mai fină a organismului cu mediul înconjurător” (pag. 166).

Prin studiul experimental al dinamicii corticale Pavlov ajunge la definirea fiziologică a câtorva noțiuni extrem de importante, atât pentru fiziolog și psihiatru cât și pentru psiholog. Astfel el a lămurit raportul dintre starea de veghe și cea de somn, a aprofundat stările de tranziție dintre ele și prin această a deschis un drum original interpretării fiziopatogenice a sindromelor psihopatologie, „Deoarece în scoarță există o mulțime de puncte în stare de excita-

ție sau inhibiție, aflate în relații cu lumea exterioară (vizuale, auditive și altele) cât și cu cea interioară (motorii și altele) scoarța constituie un mozaic grandios în care alternează puncte prezentând diferite însușiri și în care procesele de excitație și inhibiție prezintă diferite grade de tensiune. În felul acesta starea de veghe a animalului și omului reprezintă o fracționare mobilă și în același timp localizată, mai mare sau mai mică, a procesului excitativ și inhibitor cortical, contrastând cu starea de somn, în care inhibiția aflată la maximumul intensității și extensiunii sale, se revărsă în mod egal în toată masa emisferelor și în profunzime, în jos, pe o anumită distanță" (pag. 226). Așa dar „somnul este o inhibiție care se răspândește treptat din ce în ce mai jos" (pag. 249). În opoziție cu inhibiția generalizată a somnului; natural, inhibiția hipnotică este una parțială, adică „ocupă numai o anumită porțiune a scoarței, restul rămânând în stare de veghe" (pag. 253).

Interesantă este și concepția fiziologică pavlovană asupra delimitării dintre normal și patologic, — în lumina dinamice corticale. „Starea normală a activității nervoase este o stare de echilibru a tuturor proceselor descrise, care participă la această activitate" (pag. 230) și mai departe „Turburarea acestui echilibru constituie o stare patologică, o afecțiune..." (pag. 230). În cursul cercărilor făcute împreună cu Petrova asupra nevrosei experimentale, Pavlov a ajuns să precizeze care anume sunt condițiile care turbura în mod cronic echilibrul nervos. Acestea sunt: „Supraîncordarea procesului excitativ, supraîncordarea procesului inhibitor și ciocnirea directă între cele două procese antagoniste, cu alte cuvinte, supraîncordarea mobilității lor" (pag. 230). După îndelungate și minuțioase cercări pe animale, Pavlov a putut da explicația mecanismului ce stă la baza turburării patologice provocate experimental: „Mă consider în drept să afirm că o întâlnire, o ciocnire dificilă și neobișnuită, sub raportul timpului sau intensității sau ambelor eventualități, între două procese antagoniste de excitație și inhibiție, duce la turburarea îndelungată a echilibrului existent în mod normal între ele" (pag. 127). Prin urmare aceleși fenomene nervoase se produc în stările patologice ca și în cele normale, numai că în vreme ce „în mod normal ele dispar repede, în

cronice. Aceasta se referă atât la cazurile în care predomină procesul excitator, cât și la cele unde predomină cel inhibitor" (pag. 127). Legând funcțiunea de structură, Pavlov precizează: „Celula corticală prezintă un prag de capacitate funcțională, dincolo de care intră în acțiune inhibiția, pentru a preveni un consum funcțional excesiv. Pragul capacității funcționale nu se prezintă constant, putându-se modifica rapid sau treptat: în caz de epuizare, în hipnoză, în caz de îmbolnăvire sau la bătrânețe" (pag. 169).

Concluziile cercărilor experimentale cu privire la nevrosa provocată la animale l-au dus pe Pavlov la o descoperire deosebit de prețioasă pentru psihologie și anume la stabilirea diferitelor tipuri de sistem nervos. „Deoarece emisferele cerebrale reprezintă partea cea mai reactivă și mai superioară a sistemului nervos central, proprietățile lor individuale trebuie să determine cësigur în primul rând caracterul fundamental al activității generale a fiecărui animal" (pag. 173). Fiecare tip de activitate nervoasă reprezintă „anumite complexe de proprietăți fundamentale ale sistemului nervos" (pag. 176). Care sunt aceste proprietăți? Ele sunt: „în primul rând *energia* proceselor fundamentale de excitație și inhibiție, care constituie în mod constant activitatea nervoasă globală. În al doilea rând *starea de echilibru* dintre aceste procese și în sfârșit, în al treilea rând *mobilitatea* lor" (pag. 176). Spre deosebire de concepțiile idealiste reacționare asupra temperamentului, care vorbesc despre așa zisa „constituție înscută", Pavlov subliniază „influențele care acționează și au acționat asupra organismului în timpul existenței sale individuale și depinzând prin urmare de educația sau învățarea constantă, în sensul cel mai larg acordat acestor noțiuni". Și mai departe: „Prin urmare, când este vorba de tipul natural de sistem nervos, se impune să ținem seama de toate influențele la care a fost supus acest sistem din ziua nașterii și la care continua să fie supus și astăzi organismul respectiv" (pag. 178). Rolul condițiilor de existență în crearea tipului de sistem nervos ca și posibilitatea însușirii de către specie a reflexelor condiționate formate în cursul experienței individuale, arată clar întru direa dintre concepția pavlovană și principiile biologiei micruorganizmilor, concepției pavloviene, sau

cunoașterii sai extrem de superficiali l-au învinovățit pe Pavlov de mecanicism, reproșându-i că nu vede diferența specifică dintre om și celelalte viețuitoare. Iată însă ce scrie el în această privință: „Omul reprezintă desigur un sistem (sau mai bine zis o mașină), și ca orice alt sistem din natura, el este supus legilor ei inevitabile și unitare; considerat în ea prin prisma cunoștințelor noastre științifice actuale, acest sistem se prezintă unic, în ce privește capacitatea desăvârșită de autoreglare”. Și mai departe: „Sistemul nostru este prin excelență dotat de capacitățile de autoreglare, de autosusținere, de restabilire, de reparare și chiar de perfecționare” (pag. 162). Pavlov ajunge la această concluzie pe baza studiului științific al activității nervoase superioare și în special evidențiază ceea ce l-a impresionat mai mult: „plasticitatea excepțională a acestei activități și posibilitățile ei uriașe: nimic nu rămâne imobil, nemaleabil, totul poate fi realizat, totul poate fi modificat în bine, sub rezerva creării condițiilor corespunzătoare” (pag. 163).

Pavlov are și meritul de a fi descoperit saltul calitativ al principiului semnalizării la om, adică a prețizat științific ceea ce constituie acel „adaus extraordinar la mecanismele activității nervoase” (pag. 230), — apariția limbii la om. Se poate spune, fără posibilități de tăgădat, ca Pavlov a revoluționat creator știința psihologiei — din momentul în care a descoperit cel de al doilea sistem de semnalizare — „Cuvântul a fost acela care a constituit al doilea sistem de semnalizare a realității, propriu nouă, fiind un semn al primelor semnale” (pag. 230). Importanța excepțională a limbii în apariția și dezvoltarea omului — așa cum o conține I. V. Stalin în ultimele sale lucrări — este subliniată și de Pavlov: „cuvântul a fost acela care ne-a făcut oameni...” (pag. 230). Grație semnalelor verbale, reflectarea realității a fost orientată pe calea perfectibilității. „Ele prezintă o abstractizare a realității, permițând generalizări, fapt care constituie *gândirea noastră superioară specific umană*, care dă naștere la început unui empirism general iar în cele din urmă științei, reprezentând ceea ce armă epreună cu ajutorul căreia omul se orientează în lumea înconjurătoare și în el însuși” (pag. 175).

Concepția biologică și materialistă a

lui Pavlov descoperă și la baza celui de al doilea sistem de semnalizare legile fundamentale stabilite la animale în cursul activității primului sistem de semnalizare.

Dealtfel, între primul și al doilea sistem de semnalizare există cea mai strânsă unitate și interacțiune, fapt ce funcționează noua orientare materialistă a psihologiei. Într-adevăr, modul în care Pavlov a conceput unitatea dintre primul și al doilea sistem de semnalizare este singurul drum pe care psihologia poate ajunge la rezolvarea celor mai importante probleme. Astfel, raporturile reale dintre procesele fiziologice și cele denumite psihice, cu alte cuvinte substratul material al activității psihice la om, reprezintă o problemă fundamentală pentru psihologia materialistă. Baza fiziologică pe care este clădită concepția genială a lui Pavlov permite psihologiei să rezolve această problemă în spirit științific. Iată de ce, în textul pe care îl prezentăm, vom întâlni mereu, — fie critici ascuțite la adresa psihologiei idealiste, fie perspective noi și creatoare pentru o psihologie legată de fiziologie. Afirmăm că Pavlov urmărește desființarea psihologiei ca știință este dușmănoasă și complex nefundată. Pavlov a spus: „Eu nu neg psihologia ca un mod de cunoaștere a lumii interioare a omului” (pag. 52). Dar recunoașterea existenței lumii subiective nu înădărește pretenția psihologilor idealisti, după care aceasta poate fi cunoscută prin metode subiective. „În această privință, nu fac decât să susțin drepturile absolute și indiscutabile ale gândirii științifice, în toate domeniile, atât timp cât ea este capabilă să-și manifeste puterea” (pag. 52). De aceea de pe o poziție biologică sintetică, Pavlov recomandă un singur drum: „Sunt convins că ne apropiem de o etapă importantă în gândirea umană, în care fiziologicul și psihologicul, obiectivul și subiectivul se vor contopi actualmente, în care se va rezolva efectiv sau va dispărea cea contradicție chinuitoare, sau acel antagonism între conștiința omului și corpul său” (pag. 175). Și întrucât unitatea dintre subiectiv și obiectiv nu poate fi studiată decât în cadrul interacțiunii dintre primul și al doilea sistem de semnalizare, rezultă cu necesitate că de acum încolo drumul psihologiei trebuie strâns legat de cel al fiziologiei. În lumina acestei colaborări, psihologia trebuie să renunțe

definitiv la toate noțiunile sale subiectiviste. Învățătura pavloviană nu poate fi suprapusă mecanic sau parțial peste cutare sau cutare interpretare idealistă. De aceea, studierea învățăturii pavloviene ne dă mijloace de a lupta împotriva gândirii vitaliste, animiste, dualiste, etc. și de a ne elibera de noțiunile dăunătoare moștenite din psihologia și psihopatologia burgheză.

Firește că ideile științifice ale lui I. P. Pavlov despre originea materială a vieții psihice, ca și concepția sa despre activitatea nervoasă superioară ca singura bază materială a proceselor psihice, trebuiau să intre în conflict cu denaturările idealiste ale științei burgheze. De aceea în textul pavlovian vom întâlni argumente nimicitoare împotriva finalismului, vitalismului (pag. 9, 20, 162), configuraționalismului (pag. 160), localizaționismului (pag. 247), behaviorismului, zoopsihologiei (pag. 90, 109), eredo-constituționalismului (pag. 198), etc.

Volumul II din operele alese reprezintă produsul celei de a treia etape de activitate științifică a lui Pavlov, etapă care a durat aproape patru decenii. Bogăția de idei și de fapte prezentate în acest volum este imensă. Cu fiecare capitol și chiar cu fiecare pagină, se deschid noi și largi orizonturi cititorului.

Dealtfel, cât de importantă este învățătura pavloviană pentru biologie și disciplinele medicale, pentru psihologie, și pedagogie, etc., rezultă și din rapoartele Acad. Băcov și Acad. Ivanov-Smolenschi, precum și din debaterile sesiunii Academiei de Științe din U.R.S.S. și a Academiei de Medicină din U.R.S.S. — ținute în vara anului trecut. Sarcina acestei sesiuni a fost de a se aprecia în mod critic și autocritic, felul în care foștii discipoli și colaboratori ai lui Pavlov si-au însușit învățătura sa genială.

Sesiunea o constatăm pe deoparte modul cum numeroși savanți sovietici, printre care notăm la loc de frunte: Acad. Băcov, Acad. Ivanov-Smolenschi, Crasnogorschi, Speranschi, Asratian și alții, care au dezvoltat creator bogata învățătură pavloviană iar pe de altă parte s'a luat poziție critică față

de unele abateri idealiste ce denaturau moștenirea științifică a lui Pavlov. Într'adevăr, în studiul fiziologiei activității nervoase superioare lupta dintre materialism și idealism este mult mai înverșunată decât în alte sectoare ale fiziologiei. Numai astfel se explică faptul că, deși cercetările pavloviene despre creier au smuls necunoscutului importante taine, totuși numeroși sunt savanții burghezi care în mod intenționat le ignorează, spre a putea astfel continua mistificările lor idealiste. Pe drept cuvânt A. S. Sarkisov în lucrarea sa intitulată „Învățătura lui I. P. Pavlov despre activitatea nervoasă superioară și problemele structurii creierului” d'în Voprost Filosofii, Nr. 3 din 1950 — scrie printre altele: „Dacă combinația concepțiilor idealiste în acest domeniu a fost favorizată multă vreme de dezvoltarea insuficientă a științelor naturale, de lipsa unor noi metode care să desvăluie esența proceselor biologice și fiziologice, natura și legile proceselor activității nervoase, în prezent apărarea pozițiilor idealiste în învățătura despre creier și activitatea sa nu pot fi apreciate altfel decât ca luptă împotriva acevărutei științe, în numele intereselor reacționare ale imperialismului muribund”. Numeroase sunt faptele care dovedesc gradul de decădere la care a ajuns știința burgheză actuală, pusă în slujba ideologiei celui mai agresiv imperialism cunoscut în istorie. Iată de ce, apariția în traducere a operelor marelui Pavlov ne va înarma puternic împotriva concepțiilor antiștiințifice ale psihologilor și pedagogilor imperialiști care atacă cu înverșunare bazele materialiste ale științei despre viața psihică și ne va da posibilitatea de a adănci tot mai mult „adevărata fiziologie” a creierului. Numai astfel vom putea asigura succesul în activitatea noastră științifică.

Așteptăm cu nerăbdare traducerea și a celorlalte volume din „Opere alese” de I. P. Pavlov. Menționăm condițiile îngrijite ale traducerii și condițiile tehnice în care a apărut primul volum.

